

ผลกระทบจากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ
คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีต่อบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

นางพัทตร์พิมล ทองสมอาจ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMPACT OF TELEPHONE NUMBERING ALLOCATION MEASURES
OF NATIONAL TELECOMMUNICATIONS COMMISSION ON TOT PUBLIC COMPANY

Mrs. Pakpimol Thongsomang

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Political Economy

Faculty of Economics

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

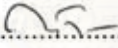
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบจากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของคณะกรรมการ
กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีต่อบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
โดย นางพัทตร์พิมล ทองสมอาจ
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. นवलน้อย ตีร์รัตน์

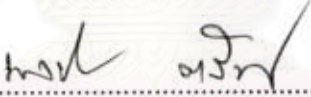

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ตีรณ พงศ์มพัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กนกศักดิ์ แก้วเทพ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. นवलน้อย ตีร์รัตน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ธานี ชัยวัฒน์)

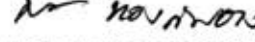

พัทตรีพิมล ทงสมอาจ : ผลกระทบจากมาตรการจัดการเลขหมายโทรคมนาคมของ
คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีต่อ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
(THE IMPACT OF TELEPHONE NUMBERING ALLOCATION MEASURES OF
NATIONAL TELECOMMUNICATIONS COMMISSION ON TOT PUBLIC COMPANY)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.นวลน้อย ตีร์รัตน์, 167 หน้า

ในอดีตการให้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทย เป็นการให้บริการโดยหน่วยงานของรัฐ
คือ ทศท. และ กสท. และมีการให้เอกชนเข้าร่วมการให้บริการโดยอยู่ภายใต้การกำกับของ
หน่วยงาน เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมาย 2 ฉบับ คือ พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับ
กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543 และ พ.ร.บ.การ
ประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544 ทำให้มีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจในการกำกับดูแลด้าน
กิจการโทรคมนาคม รวมทั้งอำนาจในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจากรัฐวิสาหกิจทั้ง 2 แห่ง
มาเป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์มาตรการจัดสรรเลขหมายของ กทช. ที่ส่งผล
กระทบต่อ บมจ.ทีโอที และเพื่อศึกษาการจัดสรรเลขหมายของกทช.เปรียบเทียบกับแนวทางใน
ต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่ามาตรการจัดสรรเลขหมายของ กทช. ได้ส่งผลกระทบต่อ ทศท.
ซึ่งเคยอยู่ในฐานะผู้กำกับดูแล และผู้ให้บริการ โดยในฐานะของผู้กำกับดูแลซึ่งเคยได้ประโยชน์จาก
การบริหารจัดการเลขหมายหมดไป เช่น สิทธิในการกำหนดแผนงานเลขหมาย รวมทั้งผลกระทบ
ทางด้านต้นทุนการให้บริการที่เพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อพื้นที่การจัดสรรเลขหมาย เป็นต้น ส่วนในฐานะผู้
ให้บริการ ทศท.ซึ่งเคยได้ประโยชน์ทางอ้อมจากการเป็นผู้กำกับดูแล ต้องเผชิญกับสถานะการแข่งขัน
กับภาคเอกชนอย่างสูง และจะต้องมีการปรับตัวเองอย่างมากจึงจะสามารถอยู่รอดได้

ส่วนแนวทางการจัดสรรและบริหารเลขหมายของกทช.เมื่อเปรียบเทียบกับแนวทางใน
ต่างประเทศ พบว่ามีแนวทางในทิศทางเดียวกัน คือมุ่งที่จะสร้างการแข่งขันในตลาด และบริหาร
จัดการให้การใช้เลขหมายซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางปฏิบัติ
แนวทางของ กทช. ได้เพิ่มการแข่งขันในตลาดมากขึ้น แต่ผลทางด้านประสิทธิภาพ พบว่าสัดส่วน
ของเลขหมายที่มีการใช้งานต่อเลขหมายที่จัดสรรยังมีอัตราที่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า
ธุรกิจเอกชนได้นำหมายเลขไปถือครองไว้โดยมิได้มีการใช้งาน

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์การเมือง
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

478 58086 29 : MAJOR POLITICAL ECONOMY

KEY WORD : IMPACT / NUMBERING / ALLOCATION / MEASURES / COMMISSION

PAKPIMOL THONGSOMANG : THE IMPACT OF TELEPHONE NUMBERING ALLOCATION MEASURES OF NATIONAL TELECOMMUNICATIONS COMMISSION ON TOT PUBLIC COMPANY. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. NUALNOI TREERAT, Ph.D., 167 pp.

Previously, telecommunication service in Thailand was made by state organizations; Telephone Organization of Thailand and Communications Authority of Thailand serviced by private companies under supervision of state organization. When two bills had been passed; Frequency Allocation Organization and Radio Television and Telecommunication Act, B.E. 2543 and Telecommunication Act, B.E. 2544 that made supervision transferred on Telecommunication including authority on telecommunication numbering allocation from both state enterprises to be under National Telecommunication Commission authority.

Objective of this study is to analyze measurement of numbering allocation of NTC impact on TOT Public Company and to study numbering allocation of NTC comparing with method of foreign countries and the study found that numbering allocation of NTC impact to the Telephone Organization of Thailand that had been the supervisor and service provider and having interest from numbering allocation disappeared; for example, right of planning numbers including impact of service cost increase, impact to area of numbering allocation; etc. As the service provider, TOT with its indirect interest from being supervisor must encounter highly to the private sector must adapt itself more to survive in this situation.

Trend of numbering allocation of National Telecommunication Authority, when compare with the foreign countries' found that the trend has been in the same way; that is, to create competition in the market and manage the numbers allocation as the important resource effectively. Practically, the trend of NTC has increased more competition in market; however, on its effectiveness found that, proportion of the used number to the number allocated is still lower than 80% that showed the occupation of private sector is without consumption.

Field of Study : ..... Political .. Economy .....

Student's Signature *[Signature]*

Academic Year : ..... 2007 .....

Advisor's Signature *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้รับความกรุณาจาก รศ.ดร.นวลน้อย ตริรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่า คอยชี้แนะ ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำในการวิจัย และขอขอบคุณ รศ.ดร.กนกศักดิ์ แก้วเทพ ประธานกรรมการสอบ อาจารย์อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์ อาจารย์ธานี ชัยวัฒน์ กรรมการทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น ให้คำชี้แนะ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี รวมถึงคณาจารย์จากคณะเศรษฐศาสตร์ คณาจารย์พิเศษทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ความคิด ปัญญาในทางวิชาการ ตลอดจนสั่งสอนให้รู้จักคุณธรรม จริยธรรม จึงนับได้ว่าตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้ นับเป็นช่วงเวลาที่มีความหมายยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านสุชาติ สุชาติเวชภูมิ กรรมการ กทช. ที่ได้สละเวลา และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คุณเจมส์ เจ้าหน้าที่ของ กทช. ผู้บริหารของ บมจ. ทีโอที ตลอดจนผู้บังคับบัญชา คุณมังกร คุณอรรรณพ คุณช้าง คุณก้อง และเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ช่วยประสานงาน หาข้อมูล ชี้แนะให้ข้อคิดเห็น และขอขอบคุณ คุณตัม ที่ช่วยจัดพิมพ์งานชิ้นนี้ให้สำเร็จลุล่วง

บุคคลที่สำคัญที่สุด คือ คุณพ่อสมโภช และคุณแม่เยาวนิตย์ บุญนาค ที่เปรียบเสมือนน้ำหล่อเลี้ยงชีวิต และคุณประสงค์ ทองสมอาจ สามิที่ให้คำชี้แนะ รวมถึงกำลังใจที่มีให้เสมอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	9
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	9
1.4 นิยามศัพท์.....	10
1.5 วิธีการศึกษา.....	11
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และวรรณกรรมปริทัศน์.....	12
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1.1 เศรษฐกิจศาสตร์สถาบันใหม่.....	12
2.1.2 อำนาจ กลุ่มผลประโยชน์.....	14
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ.....	16
2.2 วรรณกรรมปริทัศน์.....	18
2.2.1 พัฒนาการของการกำกับดูแลการแข่งขันและการเปิดเสรีของธุรกิจ โทรคมนาคมในต่างประเทศ.....	19
2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้มาและบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กทช.....	21
2.2.3 สภาพการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคม.....	25
บทที่ 3 การให้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทย.....	26
3.1 การให้สัมปทานโครงการโทรศัพท์พื้นฐาน.....	28
3.2 การให้สัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่.....	30
3.3 พัฒนาการและการสะสมทุนของกลุ่มสื่อสารไทย.....	34
3.4 ลักษณะการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคม.....	34

3.4.1 การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สาย.....	38
3.4.2 การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สาย.....	40
3.4.3 องค์การที่ให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศไทย.....	44
3.5 การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมในประเทศไทย.....	53
3.5.1 การจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.).....	56
3.5.2 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.....	58
บทที่ 4 ผลกระทบของมาตรการจัดสรรเลขหมายต่อ บมจ.ทีโอที.....	72
4.1 ประสบการณ์ในการจัดการเลขหมายโทรคมนาคมในต่างประเทศ.....	73
4.1.1 ความสำคัญของทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคม.....	74
4.1.2 ประสบการณ์การบริหารจัดการในต่างประเทศ.....	81
4.1.3 ข้อสังเกตสำหรับประเทศไทย.....	82
4.2 มาตรการจัดสรรเลขหมายของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.....	84
4.2.1 แนวทางการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม.....	84
4.2.2 มาตรการจัดสรรเลขหมาย.....	86
4.3.2 ผลของการจัดสรรเลขหมาย.....	88
4.3 ผลกระทบต่อ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน).....	96
4.3.1 สิทธิในการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคม.....	96
4.3.2 ผลกระทบต่อพื้นที่การจัดสรรเลขหมาย.....	103
4.3.3 ผลกระทบทางด้านต้นทุนการให้บริการของ ทศท.....	104
4.3.4 ผลกระทบจากมาตรการเชื่อมต่อโครงข่าย.....	107
4.3.5 ผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน).....	109
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	104
5.1 ข้อค้นพบ.....	113
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	115
รายการอ้างอิง.....	116
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก.....	121
ภาคผนวก ข.....	151
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	167

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 3.1	ส่วนแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน).....	50
ตารางที่ 3.2	ส่วนแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน).....	52
ตารางที่ 3.3	การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่.....	61
ตารางที่ 3.4	การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับกิจการโทรศัพท์ประจำที่.....	62
ตารางที่ 3.5	การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ.....	62
ตารางที่ 3.6	การขยายตัวด้านโทรคมนาคมในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550.....	65
ตารางที่ 3.7	จำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกิดเวียร์ระหว่างประเทศและบริการชุมสาย อินเทอร์เน็ตในปี 2549-2550.....	66
ตารางที่ 3.8	การเข้าถึงบริการโทรคมนาคมในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550.....	68
ตารางที่ 3.9	จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ และจำนวนเลขหมาย ต่อประชากร 100 คน.....	70
ตารางที่ 3.10	จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และจำนวนเลขหมาย ต่อประชากร 100 คน.....	70
ตารางที่ 4.1	ประเภทอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม.....	86
ตารางที่ 4.2	ประเภทอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่.....	87
ตารางที่ 4.3	อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับบริการโทรคมนาคมพิเศษ.....	87
ตารางที่ 4.4	เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามแผนเลขหมายโทรคมนาคม.....	89
ตารางที่ 4.5	เลขหมายโทรคมนาคมที่ได้มีการจัดสรรสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่.....	90
ตารางที่ 4.6	เลขหมายที่ได้รับการจัดสรร ที่มีผู้ใช้บริการและที่หมุนเวียน.....	91
ตารางที่ 4.7	สรุปจำนวนลูกค้าโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ประกอบการรายใหญ่ระหว่างปี 2549-2550.....	91
ตารางที่ 4.8	เป้าหมายการติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐานที่เปรียบเทียบกับจำนวนที่ติดตั้งจริง.....	93
ตารางที่ 4.9	การเปรียบเทียบเลขหมายที่ กทช.จัดสรรกับประสิทธิภาพในการใช้งานของ เลขหมายที่จัดสรรให้กับบริษัทให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ขนาดใหญ่.....	96
ตารางที่ 4.10	การชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2548 - พฤศจิกายน 2549.....	105
ตารางที่ 4.11	ผลการดำเนินงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2546-2549.....	110

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ได้แปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชน จำกัด และเปลี่ยนชื่อเป็น บมจ. ทีโอที ได้ดำเนินกิจการเกี่ยวกับโทรศัพท์และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการโทรศัพท์แต่เพียงผู้เดียวตาม พ.ร.บ. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 การให้บริการของ ทศท. ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการโทรศัพท์พื้นฐานที่มีประชาชนยื่นคำขอติดตั้งโทรศัพท์ (Waiting List) เป็นจำนวนมาก แต่การดำเนินการติดตั้งโทรศัพท์ ไม่สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว โดยในปี พ.ศ. 2534 มีระยะเวลาเฉลี่ยในการขอการติดตั้งโทรศัพท์ 1 เลขหมายประมาณ 8-6 ปี และลดลงเหลือ 4 ปี ในปี พ.ศ. 2537 โดยอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การดำเนินการขยายบริการโทรศัพท์เป็นไปอย่างล่าช้าเกิดจากการที่ภาครัฐมีขีดจำกัดด้านการเงิน การลงทุน บุคลากร และโครงสร้างด้านอื่น ๆ การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานได้กลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมาก รัฐบาลสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จึงได้เปลี่ยนยุทธวิธีในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เป็นการใช้อำนาจรัฐวิสาหกิจในการให้สัมปทานภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทในการผลิตสินค้า บริการ ที่เคยถูกผูกขาดมากขึ้น แต่รัฐวิสาหกิจยังเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการให้สัมปทานนั้น ซึ่งยุทธวิธีนี้ ทำให้การต่อต้านของสหภาพแรงงาน และผู้บริหารในรัฐวิสาหกิจลดน้อยลง เช่น การให้สัมปทานในโครงการโทรคมนาคม

อย่างไรก็ตาม การให้สัมปทานแก่ภาคเอกชน เมื่อร่วมทุนในกิจการของรัฐนั้นเป็นในลักษณะของการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าเพื่อผ่อนคลายภาวะคอขวด (Bottleneck) ของโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าแก้ปัญหาในระยะยาว เพื่อแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการแก้ไขกฎระเบียบ และการควบคุมกำกับดูแลโดยมีเป้าหมายระยะยาว เพื่อเปิดให้มีการแข่งขันเสรีในธุรกิจด้านต่าง ๆ

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 เป็นต้นมาถึงปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 -2534) ตลาดการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศไทยถือเป็น “ตลาดผูกขาดอย่างแท้จริง” เนื่องจากมีการให้บริการโดยหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นกรมไปรษณีย์โทรเลข องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) โดยมีการให้บริการแยกออกจากกันอย่างชัดเจน

เหตุที่การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ถูกผูกขาดโดยรัฐมีเหตุผลสำคัญมาจากเหตุผลทางด้านความมั่นคงของชาติ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่เกิดสงครามเย็น ระบบสื่อสารโทรคมนาคมเป็นระบบเครือข่ายที่สามารถติดต่อสื่อสารหรือเคลื่อนย้ายข้อมูลได้ครั้งละมาก ๆ ในขณะที่ใช้เวลาในการเคลื่อนย้ายข้อมูลน้อย รัฐจึงมีความจำเป็นต้องเข้าควบคุมดูแลการติดต่อสื่อสารหรือการเคลื่อนย้ายข้อมูลโดยผ่านระบบสื่อสารโทรคมนาคมอันอาจเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ

นอกจากเหตุผลด้านความมั่นคงแล้ว ด้วยข้อจำกัดทางด้านเทคโนโลยีทำให้ตลาดทางการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นตลาดที่มีลักษณะผูกขาดโดยธรรมชาติ (Natural Monopoly) แต่ขณะเดียวกันการสื่อสารโทรคมนาคมถือเป็นบริการที่มีความจำเป็นสำหรับสาธารณะ กล่าวคือเป็นตลาดการให้บริการที่มีการลงทุนทางด้านโครงข่ายซึ่งเป็นต้นทุนที่สูง (Fixed Cost) ในขณะที่ต้นทุนทางการให้บริการอันเป็นต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ค่อนข้างต่ำ ตามจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้ให้บริการที่มีโครงข่ายหรือเครือข่าย (Network) ที่มีจำนวนมากหรือมีพื้นที่ครอบคลุมมากที่สุด จะเป็นผู้มีต้นทุนต่ำที่สุด และจะเป็นผู้ที่มีอำนาจทางการตลาดสูงที่สุด (Dominant Power) อีกประการหนึ่ง หากให้เอกชนเข้ามาดำเนินกิจการในการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมอาจทำให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมไม่สามารถกระจายไปยังพื้นที่ที่มีผลตอบแทนในการลงทุนต่ำ

จะเห็นได้ว่า กฎหมายหลักของประเทศเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมซึ่งประกอบด้วย พ.ร.บ. โทรเลขและโทรศัพท พ.ศ. 2477 พ.ร.บ. องค์การโทรศัพทแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 และ พ.ร.บ. การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เป็นอุปสรรคในการพัฒนาระบบโทรคมนาคมของประเทศ เนื่องจากได้ให้อำนาจกำกับดูแลควบคุมไปกับบทบาทการเป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคมแก่หน่วยงานของรัฐ ความล้าหลังของกฎหมาย และโครงสร้างของธุรกิจโทรคมนาคมที่ขาดกลไกการตัดสินใจ และการควบคุมกำกับดูแลที่ชัดเจน ในที่สุดแล้วเป็นสาเหตุพื้นฐานของการรั่วไหลของรายได้นอกงบประมาณของรัฐ โดยได้บ่มเพาะเชื้อการเติบโตของกลุ่มผลประโยชน์และการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent-seeking activities)

วิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี ทางด้านการสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้การสื่อสารในระบบไร้สายมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และการลงทุนในระบบโครงข่ายที่ถูกกว่าระบบไร้สาย มีผลทำให้ตลาดสื่อสารโทรคมนาคม เปลี่ยนโฉมหน้าไปอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ จากข้อผูกพันของไทยที่มีต่อองค์การการค้าโลกในการเปิดเสรีด้านโทรคมนาคม กระทรวงคมนาคม ได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคมเมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยมุ่งเน้นที่เปลี่ยนตลาดโทรคมนาคมที่มีการผูกขาดสู่การเปิดเสรีภายในประเทศด้วยการกำหนด

แนวทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคมทั้ง 2 หน่วยงาน ได้แก่ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทย

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้เข้าสู่กระบวนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยได้มีการแปลงสภาพเป็นบริษัท มหาชน จำกัด เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2546 ตาม พ.ร.บ. พุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ใช้ชื่อว่า “บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 มาตรา 40 ได้บัญญัติให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะและให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติดังกล่าวเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ

ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 มาตรา 40 ทำให้จะต้องมีการจัดตั้งองค์กรอิสระ 2 องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) และคณะกรรมการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุและโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตาม พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ซึ่งเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและรองรับการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคมในอนาคต

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เป็นไปตามข้อบัญญัติใน พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 รวมทั้งตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยมีอำนาจในการกำหนด กฎเกณฑ์ และกติกา ให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภคหรือประชาชน จะต้องได้รับความสะดวกในการใช้โทรศัพท์ การสื่อสารโทรคมนาคมจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว เสียค่าบริการในราคาที่เป็นธรรม และมีหน้าที่ในการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม การกำหนดให้มีการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม การกำหนดมาตรฐานโครงข่ายโทรคมนาคมพร้อมด้วยอุปกรณ์การรักษาสีทิวทัศน์ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม การรักษาสีทิวทัศน์ให้กับผู้ใช้บริการ การรักษาสัญญาในการให้บริการโทรคมนาคม การกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม หน้าที่ในการกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎกติกา หน้าที่ในการบังคับให้มีการปฏิบัติ และการกำหนดบทลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืน

ในส่วนเกี่ยวกับเลขหมายโทรคมนาคม ถือเป็นทรัพย์สินที่จำเป็นในการให้บริการสาธารณะ ด้วยเหตุนี้เลขหมายโทรคมนาคมจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคม รัฐจึงจำเป็นต้องควบคุมกำกับดูแลการจัดสรรและการใช้เลขหมายโทรคมนาคมให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสอดคล้องกับผลประโยชน์สาธารณะ โดยทั่วไปแล้วหน่วยกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมมักมีหน้าที่ในการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม (Numbering Plan) รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรร อนุญาตให้ใช้และการใช้เลขหมายโทรคมนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสำคัญต่าง ๆ เช่น นโยบายว่าด้วยการแข่งขัน นโยบายว่าด้วยการกระจายรายได้ และนโยบายของสังคม

โดยทั่วไปในประเทศที่พัฒนาแล้ว เลขหมายโทรคมนาคมมีสถานะเป็นทรัพย์สินเอกชน แต่เพราะเหตุที่ทรัพย์สินนี้มีผลต่อการแข่งขันหรือผูกขาดในตลาด กฎหมายจึงกำหนดให้มีองค์กรกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมเป็นองค์กรที่มีอำนาจ วางแผน จัดสรร และควบคุมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมในภาพรวม ในขณะที่การบริหารจัดการทั่วไปอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้ เลขหมายโทรคมนาคม ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม ภายใต้กรอบของใบอนุญาตสำหรับผู้ให้บริการโทรคมนาคม และผู้บริโภคมีสืทธิในการใช้ (Right of use) ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่องค์กรกำกับดูแลกำหนดเช่นกัน

ภายใต้ระบบกฎหมายไทยในอดีตนั้น พ.ร.บ.โทรเลขและโทรศัพท พ.ศ. 2477 และพ.ร.บ. องค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 ให้อำนาจผูกขาดองค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย ปัจจุบันได้แปลงสภาพและเปลี่ยนชื่อมาเป็น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในการประกอบกิจการโทรคมนาคมภายในราชอาณาจักรไทย แต่ไม่ได้กล่าวถึงเลขหมายโทรคมนาคมไว้ ดังนั้น สถานะทางกฎหมายของเลขหมายโทรคมนาคมจึงไม่ชัดเจน โดยตีความสิทธิในเลขหมายโทรคมนาคม ถือเป็นสิทธิในเชิงทรัพย์สิน (Proprietary right) ที่ได้รับมาตามกฎหมาย (Acquired right) ในการประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยองค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย เป็นผู้ที่มีอำนาจควบคุมบริหารจัดการ และการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับการประกอบกิจการโทรคมนาคม

เนื่องจากสิทธิในการควบคุมการบริหารจัดการ และใช้เลขหมายโทรคมนาคมถือเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวขององค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทยภายใต้กฎหมาย การให้บริการเลขหมายโทรคมนาคมของผู้ประกอบการโทรคมนาคมรายอื่นที่ร่วมการทำงานกับองค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทยที่ผ่านมาจึงเป็นในลักษณะของการขอรับเลขหมายจากองค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย เพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้นำเลขหมายที่รับการจัดสรรดังกล่าวมาให้บริการแก่ผู้บริโภค

ปัจจุบันหลังจากมีการปรับเปลี่ยนจากระบบการผูกขาดมาเป็นระบบกำกับดูแล โดยมีพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ทำให้สิทธิและหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลเลขหมายโทรคมนาคมขององค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทยโอนมายังคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) กทช. จึงมีฐานะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการกำกับดูแลและอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม ซึ่งรวมไปถึงอำนาจหน้าที่ในการเก็บค่าธรรมเนียมเลขหมายและกำกับดูแลการใช้เลขหมายโทรคมนาคมโดยจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา 50 (9) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 ได้ให้อำนาจแก่ กทช. ในการจัดทำแผนเลขหมาย และอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม

นอกจากนี้พระราชบัญญัติแห่งการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 กำหนดให้ กทช. มีอำนาจหน้าที่หลักในการกำกับดูแลเลขหมายโทรคมนาคม ดังนี้

- 1 กำหนดเลขหมายโทรคมนาคมแก่ผู้รับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งการอนุญาตเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคม (มาตรา 12 และ 14)
- 2 กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการจัดสรร การอนุญาตให้ใช้ และการบริหารจัดการเลขหมายโทรคมนาคม (มาตรา 12 และ 13)
- 3 กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิม (Numbering Portability) (มาตรา 12 วรรค 4)
- 4 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการให้ข้อมูลผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมแก่บุคคลที่ขอไปจัดทำรายนามผู้ใช้บริการ (มาตรา 12 วรรคห้า ประกอบกับ มาตรา 50)

การบริหารทรัพยากรโทรคมนาคมภายใต้การกำกับดูแล ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารเลขหมายโทรคมนาคมให้ไปเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ กทช. ได้มีประกาศและการสำรองเลขหมายฉุกเฉิน ตลอดจนได้มีการจัดเตรียมเลขหมายโทรคมนาคมให้พอเพียงต่อการใช้งาน สนับสนุนให้มีการใช้เลขหมายอย่างรู้คุณค่า และก่อให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการ โดยแผนเลขหมายโทรคมนาคมประกอบด้วย แผนเลขหมายหลัก หรือเลขหมายทั่วไป แผนเลขหมายพิเศษ และแผนเลขหมายสำหรับเทคโนโลยีใหม่ ตลอดจนหลักเกณฑ์การใช้เลขหมายโทรคมนาคม

ตามหลักเกณฑ์การจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคม กฎหมายได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช. ในการกำกับดูแลเลขหมายโทรคมนาคม ประกอบกับหลักแนวคิดพื้นฐานที่ว่าเลขหมายโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรอันมีจำกัด กทช. จึงได้ออกหลักเกณฑ์

ที่ว่าด้วย การจัดสรร เลขหมายโทรคมนาคมขึ้น โดยขณะนี้ได้มีประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จำนวน 3 ฉบับ เพื่อให้การใช้งานเลขหมายโทรคมนาคมเป็นไปอย่างเพียงพอ มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความขาดแคลนเลขหมายโทรคมนาคม ในระหว่างที่ยังไม่มีแผนเลขหมายโทรคมนาคม และหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคม โดยได้วางหลักเกณฑ์ชั่วคราวในการจัดสรรกระบวนการและขั้นตอนการยื่นขอรับ จัดสรรเลขหมาย ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของผู้ขอรับการจัดสรร รวมถึงอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมจนกว่าประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคมและหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมจะมีผลบังคับใช้

2. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 28 กันยายน 2548 เป็นการวางหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการบริหาร การจัดสรรและการใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม คุ่มค่า และเพียงพอแก่การให้บริการ รวมถึงจัดกลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการทำงานตามภารกิจใน แต่ละประเภท ไม่ว่าจะเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น การรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย การรับแจ้งเหตุฉุกเฉิน บริการช่วยเหลือสังคม บริการสอบถามข้อมูลภาครัฐ เป็นต้น รวมถึงการใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น บริการสั่งอาหาร บริการศูนย์บัตรเครดิต ฯลฯ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ เพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนในการใช้และง่ายต่อการจดจำ เลขหมายที่แตกต่าง หรือสั้นกว่า เลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป

3. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ 2) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก 9 หลักเป็น 10 หลัก ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2549 ซึ่งกำหนดให้เปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 9 หลักเป็น 10 หลัก ใน

หมวดที่ขึ้นต้นด้วย 08 ทั้งหมดแทนตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป การวางหลักเกณฑ์การขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ การขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ค่าธรรมเนียมเลขหมายสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ คุณสมบัติของผู้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากนี้ประกาศฯ ดังกล่าวยังได้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับสัมปทาน หรือสัญญาที่มีอยู่ก่อน พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 มีผลใช้บังคับต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกาศนี้ โดยให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายด้วย

แผนเลขหมายโทรคมนาคม

แผนเลขหมายโทรคมนาคมประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 18 พ.ค. 49 เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการใช้งานในอนาคตได้ประมาณ 30 ปี ได้อย่างเพียงพอ มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม คุ่มค่า และตอบสนองบริการที่เกิดจากเทคโนโลยีใหม่ในอนาคต รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้มีการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมแข่งขันเสรีที่เป็นธรรม โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเทคนิคของระบบชุมสายโทรศัพท์และการบริหารจัดการในปัจจุบัน และผลกระทบในการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมต่อผู้เกี่ยวข้องทุกส่วนด้วย กทท. ได้กำหนดหลักการสำคัญเป็นกรอบการดำเนินงาน และวิธีการในการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมฉบับใหม่ ดังนี้

1. ต้องมีผลกระทบต่อกลุ่มผู้ใช้บริการโทรคมนาคมน้อยที่สุด
2. ต้องไม่ก่อให้เกิดภาระต่อผู้ประกอบการมากเกินไป
3. ต้องสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันด้านการให้บริการโทรคมนาคมอย่างเป็นธรรม
4. ต้องให้สิทธิการคงเลขหมายได้
5. ต้องสามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้
6. ต้องสามารถจำแนกลักษณะและประเภทของบริการและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมได้โดยง่ายและชัดเจน
7. ต้องมีการใช้เลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม
8. ต้องมีจำนวนมากพอที่จะรองรับการใช้งานได้อีก 30 ปีข้างหน้า

การเก็บค่าธรรมเนียมเลขหมาย

สืบเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ได้กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ตามที่ กทช. กำหนด

กทช. จึงได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมในประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว พ.ศ. 2548 ซึ่งได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ดังนี้

1. เลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป 1 บาท / เลขหมาย / เดือน
2. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 3 หลัก 1,000,000 บาท / เลขหมาย / เดือน
3. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 4 หลัก

จากการที่ บมจ. ทีโอที ได้รับใบอนุญาตจาก กทช. เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 2548 ทำให้ บมจ. ทีโอที ผู้กึ่งที่จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ กทช. ประกาศกำหนด รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว ประกาศ ณ วันที่ 2 สิงหาคม 2548 โดยมีค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมที่ต้องชำระแก่ กทช. ในอัตราตามที่กล่าวข้างต้น คือ

1. 1 บาท/เลขหมาย/เดือน สำหรับเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป
2. 100,000 บาท/เลขหมาย/เดือน สำหรับเลขหมายโทรคมนาคมสี่หลัก
3. 1,000,000 บาท/เลขหมาย/เดือน สำหรับเลขหมายโทรคมนาคมสามหลัก

หลังจากนั้นได้มีประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ 2) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก 9 หลักเป็น 10 หลัก ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2549 ทั้งนี้ ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไปรายปี ในอัตราขั้นต่ำ ดังนี้

1. เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ กรณีซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ 12 บาท/เลขหมาย/ปี

2. เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ กรณีซึ่งเป็นผู้ประกอบการ รายเดิมขอเพิ่ม 24 บาท/เลขหมาย/ปี

3. เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีได้นำออกมาใช้งาน 120 บาท/เลขหมาย/ปี

ส่วนค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษให้เป็นตามอัตราขั้นต่ำ ดังนี้

1. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 3 หลัก 12 ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

2. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 4 หลัก 1.2 ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

นอกจากนี้ บมจ.ทีโอที ยังมีภาระค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ค่าธรรมเนียม การให้บริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (ยูเอสโอ) ซึ่งมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานของ บมจ. ทีโอทีเป็นอย่างมาก และยังมีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีสรรพสามิตและภาษี เทศบาลอีกด้วย

จากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. ดังกล่าว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ หลายมาตรการของ กทช. ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อ บมจ. ทีโอที ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา มาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. จะมีผลกระทบต่อ บมจ.ทีโอที อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. ที่มีต่อ บมจ. ทีโอที ในภาพรวม

2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมในต่างประเทศเปรียบเทียบกับ แนวทางที่ กทช. ดำเนินการ

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

งานที่ศึกษาครั้งนี้เป็นการพิจารณามาตรการของ กทช. ในการจัดสรรทรัพยากรเลขหมาย โทรคมนาคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อ บมจ. ทีโอที ตามประกาศของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติจำนวน 3 ฉบับคือ ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ใน การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2548 ประกาศคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2548 และประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ 2) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก 9 หลักเป็น 10 หลัก ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2549

ช่วงเวลาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์หรืออยู่ระหว่างเวลานับตั้งแต่มีการประกาศหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมดังกล่าวคือ ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2548 – ปี พ.ศ. 2549

1.4 นิยามศัพท์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“กทช” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“บมจ. ทีโอที” หมายความว่า บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

“ทศท.” หมายความว่า องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เลขหมายโทรคมนาคม” หมายความว่า ตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์อื่นใด ใดๆ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ซึ่งใช้ระบุที่หมายในโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการโทรคมนาคม โดยให้หมายรวมถึงเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป และเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษด้วย

“เลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้สำหรับการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โทรศัพท์เคลื่อนที่

“เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมประเภทหนึ่งที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีจำนวนตัวเลขที่ประกอบขึ้นในชุดนั้น ๆ สั้นกว่า หรือแตกต่างจากเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป เพื่อให้เป็นเลขหมายโทรศัพท์ชนิดหนึ่งสำหรับโทรศัพท์ประจำที่ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถเรียกติดต่อกันได้

“เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544

1.5 วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษานี้จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ สมบูรณ์และครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการ โดยอาศัยกรอบแนวคิดเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ (New Institution Economics) ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. ต่อฐานะการเงินของบริษัท ฯ และผลกระทบในภาพรวมที่มี บมจ.ทีโอที จากมาตรการดังกล่าว โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ผู้บริหารของบมจ. ทีโอที และผู้เกี่ยวข้องกับงานเลขหมายโทรคมนาคม

1.6 ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบภาพรวมและผลกระทบจากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. ที่มีต่อ บมจ.ทีโอที
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม
3. ทำให้ทราบแนวทางการปรับตัวของบมจ.ทีโอที จากมาตรการกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้การแข่งขันเสรี

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และวรรณกรรมปริทัศน์

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 เศรษฐศาสตร์สถาบันใหม่ (New Institutional Economics – NIE)

เศรษฐศาสตร์สถาบันใหม่ ได้พัฒนาแนวคิดมาจากเศรษฐศาสตร์สถาบัน โดยเศรษฐศาสตร์สถาบันเป็นสำนักคิดทางเศรษฐศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาที่ได้เริ่มเกิดขึ้นในช่วงแนวคิดเสรีนิยมและเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกครอบงำสังคมสหรัฐอเมริกา ในขณะที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างมาก แต่มีปัญหาคุณภาพชีวิตแรงงานและประชาชน เกิดปัญหาการว่างงาน การขัดแย้งระหว่างนายทุนและแรงงานยังมีอยู่มาก นักเศรษฐศาสตร์จึงเริ่มไม่เชื่อมั่นแนวคิดเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก โดยเริ่มตระหนักว่าการแข่งขันและกลไกตลาดไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สำนักคิดเศรษฐศาสตร์สถาบันจึงเริ่มก่อตัวโดยพัฒนาแนวคิดต่อจากแนวคิดของมาร์กซ์ โดย จอห์น อาร์ คอสมอน นักคิดของเศรษฐศาสตร์สถาบัน ได้ให้นิยามคำว่า “สถาบัน” หมายถึง กระบวนการบังคับควบคุมของสังคมที่มีต่อปัจเจกชน¹ นอกจากนี้สถาบันยังหมายถึงระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ด้วยกันในสังคม ที่ทำหน้าที่เป็นกฎกติกาคอยกำกับควบคุมพฤติกรรม ทั้งด้านจิตใจ และการกระทำของผู้คนในสังคมหนึ่ง ๆ² ซึ่งสถาบันต่าง ๆ ในสังคมเหล่านี้จะส่งผลต่อการตัดสินใจต่อการกระทำหรือละเว้นการกระทำในทางเศรษฐกิจของปัจเจกชน เช่น ศีลธรรม ศาสนา ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี กฎหมาย กฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานต่าง ๆ ของสังคม เป็นต้น

ต่อมา เศรษฐศาสตร์สถาบัน ได้พัฒนาแนวคิดแยกเป็นเศรษฐศาสตร์สถาบันใหม่ (New Institutional Economics) โดยดักลาส นอร์ท (Duglass North) เป็นผู้นำทางความคิดโดยนอร์ทเห็นว่าสถาบันเป็นเสมือนกติกาในการเล่นเกมส์ “สถาบัน” นำมาซึ่งโครงสร้างของปัจจัย ที่วางรูปแบบให้องค์การทางเศรษฐกิจ องค์การทางการเมือง และองค์การทางสังคม สถาบันจะประกอบไปด้วยกฎที่เป็นทางการ การบังคับใช้อย่างไม่เป็นทางการ และลักษณะการบังคับใช้อย่างสถาบัน

---

¹ Nicolas Mercurio , Steven G. Medema , Economic and the Law from Posner to post - modernism. (USA: Princeton University Press, 1997), p 102.

² Wolfgang Kasper, Manfred E. Streit , Institutional Economics : Social order and public Policy. (UK : Edward Elgar Publishing , 1999), pp. 1-3

“องค์กร” ต่างกับ “สถาบัน” ที่ว่า หากเปรียบเทียบสถาบันคือกติกาของเกมแล้ว “องค์กร” คือ ฝ่ายที่เล่นเกม การให้ความสำคัญในการศึกษาเศรษฐศาสตร์สถาบันใหม่ คือ การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและองค์กร โดยองค์กรจะเป็นตัวแทนที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบัน

เศรษฐศาสตร์สถาบันแนวใหม่ยังคงมุ่งเน้นในเรื่องประสิทธิภาพ (Efficiency) ของระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ตามหลักการพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก (Neo classic) เศรษฐศาสตร์สถาบันแนวใหม่จึงให้ความสำคัญมากกับเรื่อง สิทธิในทรัพย์สินของเอกชน (Property Rights) การตกลงทำสัญญา (Contractual) และต้นทุนทางธุรกรรม (Transaction Cost) ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเศรษฐกิจการค้าจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมเกิดจากการแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในผลผลิตหรือสินค้าระหว่างกันของปัจเจกชน โดยมีสัญญา (Contract) เป็นเครื่องมือในการตกลงแลกเปลี่ยนระหว่างกัน³ ซึ่งในการอธิบายของเศรษฐศาสตร์สถาบันแนวใหม่ยังคงให้น้ำหนักกับระบบกฎหมายที่ดี ดังนั้น ระบบกฎหมายที่ดี จะต้องส่งเสริมประสิทธิภาพ ของระบบเศรษฐกิจ กฎหมายที่เหมาะสมต้องสามารถสร้างแรงจูงใจ (Incentive) หรือมีสภาพบังคับ (Enforcement) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่ว่าจะด้วยการสร้างต้นทุนทางธุรกรรมให้ต่ำที่สุดหรือสูงที่สุดก็ตาม (Transaction Cost Minimization & Maximization)

สรุปแนวคิดเศรษฐศาสตร์สถาบันใหม่ จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์ทั้งด้านสถาบันและองค์กรได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และหลักเกณฑ์ของ กทช. เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวเป็นสถาบันที่ถูกสร้างขึ้นจากเจตจำนงของรัฐ และเป็นกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างอำนาจ ได้แก่ อำนาจในการผูกขาดทางเศรษฐกิจของกลุ่มทุนด้านสื่อสารโทรคมนาคม รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์อื่นที่ล้วนมีอิทธิพลในทางสถาบันการออกกฎหมาย และผลักดันกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตน ตั้งแต่ขั้นตอนการร่างกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย การเข้าล็อบบี้ผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแล ดังนั้น เศรษฐศาสตร์สถาบันแนวใหม่จึงเป็นการขยายมุมมองการศึกษาปัญหาอย่างรอบด้าน

ภายใต้แนวคิดเศรษฐศาสตร์สถาบันใหม่ ได้มีแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับดูแลและเหตุผลของการกำกับดูแลแยกเป็น 2 แนวคิดกล่าวคือ แนวคิดแรกเห็นว่า รัฐสมควรทำหน้าที่นี้เพราะว่ามีความสามารถและอำนาจบริหารที่จะแก้ไขความขาดประสิทธิภาพของกลไกตลาด อีกแนวคิดหนึ่งเห็นว่า รัฐไม่มีข้อมูล (Information) ที่เพียงพอและจำเป็นต่อการกำกับดูแล เพื่อสร้างประสิทธิภาพให้กับตลาด อีกทั้งรัฐยังอาจได้รับความกดดันจากกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) ในการออกกฎหมายที่เอื้อต่อกลุ่มผลประโยชน์แต่ไม่ได้สร้างความมีประสิทธิภาพให้กับกลไกตลาด

³ Erik G. Furubotn and Rudolf Richter , The New Institutional Economics : A collection of Articles from the Journal of Institutional and Theoretical Economics. (Tubingen : Mohr, 1991) ,p.15

สำหรับความขาดประสิทธิภาพของตลาดมีสาเหตุได้หลายประการ เช่น อาจมาจากการใช้อำนาจผูกขาด (Monopoly power) ซึ่งเป็นปัจจัยด้านมนุษย์ (Human factor) ที่มีพฤติกรรมในการแสวงหาโอกาส (Opportunistic behavior) ที่จะสร้างความได้เปรียบในการประกอบการ หรืออาจเป็นปัจจัยที่มาจากสภาพแวดล้อม (Environmental factors) ที่มีความเปลี่ยนแปลง มีความซับซ้อนและมีความไม่แน่นอน นอกจากนี้ความจำกัดของมนุษย์ในการตัดสินใจ สภาพแวดล้อมหรือที่เรียกว่า bounded rationality นั้น ก็สามารถก่อให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพของตลาดได้เช่นกัน

คณะเศรษฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้เสนอทฤษฎีที่เรียกว่า Capture Theory ซึ่งเน้นว่าบริษัทต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะให้มีการกำกับดูแล ทั้งนี้เพราะบริษัทเหล่านี้ เชื่อว่าจะสามารถ “กำกับ” ผู้กำกับดูแลให้ทำหน้าที่เป็นไปตามความสามารถของบริษัทต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในอุตสาหกรรมนั้น ๆ ตามแนวคิดนี้ “การกำกับดูแล” จะปกป้องกลุ่มบริษัทจากการแข่งขันในตลาด⁴

2.1.2 อำนาจ กลุ่มผลประโยชน์

แนวคิดเศรษฐศาสตร์สถาบันได้มีหลักปรัชญาที่สำคัญว่า “เศรษฐกิจคือระบบอำนาจ” ระบบอำนาจซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการและควบคุมระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างอำนาจมีอิทธิพลในการกำหนดรายได้ การจ้างงาน การผลิต ราคา รวมทั้งการแบ่งปันรายได้ และการจัดสรรทรัพยากร

W.J Samuels (1976) ได้วิเคราะห์แนวคิดอำนาจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจซึ่งจะครอบคลุมไปยังการมี “ฐานอำนาจ” เช่น กรรมสิทธิ์ รายได้ ฐานะอิทธิพล และสิทธิทางเศรษฐกิจหลายประเภท พฤติกรรมทางเศรษฐกิจทุกอย่างเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการและโครงสร้างของอำนาจ⁵

แนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองแบบมาร์กซ์ได้อธิบายวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและโครงสร้างอำนาจโดยมองจากมิติทางอำนาจตามแนวคิดนี้ระบบทุนนิยมมีโครงสร้างอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ชนชั้นนายทุนอุตสาหกรรมมีอำนาจครอบงำชนชั้นแรงงาน อำนาจนี้ได้มาจากความเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต อำนาจครอบงำเป็นเครื่องมือสำคัญทำให้นายทุนสามารถครอบครอง “ส่วนเกิน” จากแรงงานได้

⁴ ณรงค์ ป้อมหลักทอง และวิภาดา มาวิจักขณ์. (2545) รายงานวิจัยเรื่อง หลักเกณฑ์การให้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. หน้า 1-2

⁵ W.J. Samuels. (2532). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยอำนาจ. วารสารเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 5 – 22.

“อำนาจทางเศรษฐกิจ” หรืออำนาจของหน่วยเศรษฐกิจเอกชน หมายถึง ความสามารถที่จะเอารายได้สินค้าหรือทรัพยากรมาครอบครองเป็นของตน

ในการแข่งขันและผูกขาด เมื่อมีเรื่องการผูกขาดเข้ามาเกี่ยวข้องย่อมหมายถึงมีมิติแห่งอำนาจก้าวเข้ามาในระบบเศรษฐกิจ ระบบผูกขาดรายเดียวหรือมีการแข่งขันกัน (ในหมู่ผู้ผูกขาดด้วยกัน) ซึ่งให้เห็นว่า ผู้ผลิตกำลังมี “อำนาจการตลาด” อย่างล้นฟ้าและสิ่งสำคัญอำนาจผูกขาดขององค์กรธุรกิจ

ขนาดใหญ่ย่อมมีผลกระทบต่อระบบการเมืองด้วย องค์กรที่ทรงพลังอำนาจมักมีโอกาสสูงในการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการวางนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งมีบทบาทในเวทีการเมืองโดยตรง เรียกได้ว่ามี “รัฐทุนนิยม” (Capitalist State) เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจการเมืองสมัยใหม่

โครงสร้างอำนาจทางการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดกฎเกณฑ์และกติกาในสังคมนั้น โครงสร้างดังกล่าวจึงเป็นกรอบที่กำหนดกระบวนการกำหนดนโยบายของเศรษฐกิจในสังคมนั้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพลังต่อรองในตลาดนโยบายเศรษฐกิจ โดยที่กระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจจะปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทางการเมือง จึงมีความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ เพื่อขยายและธำรงไว้ซึ่งฐานอำนาจการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในประเทศไทยเป็นกระบวนการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจและเป็นเหตุให้การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจ เพื่อสวัสดิการสูงสุดของสังคมมีโอกาสเป็นไปได้⁶

แนวคิดเรื่อง “อำนาจ” สามารถนำมาอธิบายปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจได้อย่างกว้างของ “อำนาจ” ในทางเศรษฐศาสตร์การเมืองนี้ จะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับ “ผลประโยชน์” ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดสรร แบ่งปัน หรือช่วงชิงผลประโยชน์ และสัมพันธ์กับ “สถาบัน” ในแง่ที่ “อำนาจ” ก่อให้เกิดหรือสร้างสถาบัน (ที่เป็นทางการ) เพื่อใช้กำกับพฤติกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่ต้องการ หรือไม่ต้องการของผู้มีอำนาจ และในทางกลับกัน “สถาบัน” (ที่เป็นทางการ) ก่อให้เกิด “อำนาจ” เพื่อการมีสภาพบังคับ (enforcement) ของสถาบันนั้น ๆ และอาจกล่าวได้ว่า “อำนาจ” เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่าง “สถาบัน” กับ ผลประโยชน์ ด้วย

สรุปการนำแนวคิดเศรษฐศาสตร์สถาบัน เรื่องอำนาจตามแนวคิดทฤษฎีการเมืองแบบมาร์ก มาอธิบายโครงสร้างอำนาจ โดยมองจากมิติทางอำนาจว่า ระบบทุนนิยมมีโครงสร้างอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันจากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต อำนาจที่ว่านี้ยังหมายถึง อำนาจทางเศรษฐกิจจากระบบผูกขาด และเชื่อมโยงกับอำนาจทางการเมืองในการที่รัฐจะกำหนดกติกาในสังคม (สถาบันอย่างเป็นทางการ) เช่น การกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะปรับเปลี่ยนตามโครงสร้างอำนาจทางการเมือง

⁶ รั้งสรรพ ธนะพรพันธุ์. (2546). กระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในประเทศไทย บทวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเมือง พ.ศ. 2475 – 2530. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คบไฟ. หน้า 196 - 200

ทั้งนี้ ผู้มีอำนาจจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ เพื่อขยายฐานและคงไว้ซึ่งฐานอำนาจทางการเมือง อำนาจนำมาซึ่งผลประโยชน์ ในฐานะที่อำนาจเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดสรร แบ่งปันหรือช่วงชิงผลประโยชน์ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจเป็นบุคคลสาธารณะ จะต้องไม่ใช้อำนาจให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับส่วนรวม หรือการทับซ้อนของผลประโยชน์ การนำแนวคิดนี้มาใช้เพื่ออธิบายกลุ่มผู้มีอำนาจไม่ว่าจะเป็น ข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ จะใช้อำนาจเพื่อแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent seeking) เช่น ในระบบสัมปทานในธุรกิจโทรคมนาคม และในกรณีที่นักธุรกิจและนักการเมืองใช้อำนาจผ่านกลไกรัฐ ทางสถาบันในการใช้มาตราเอื้อต่อประโยชน์ธุรกิจของตน

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ

ค่าเช่าตามแนวคิดของ Khan (2000 a หมายถึงค่าตอบแทนที่สูงกว่าระดับปกติ โดยถือเอาค่าตอบแทนในตลาดแข่งขันสมบูรณ์เป็นเกณฑ์ปกติ ค่าเช่าจำแนกออกได้เป็น 4 ประเภทได้แก่ (1) ค่าเช่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (2) ค่าเช่าที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา (3) ค่าเช่าที่เกิดจากการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่และการบริหารจัดการที่ดี และ (4) ค่าเช่าที่เกิดจากกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นจากภาครัฐ เช่น สัมปทาน ใบอนุญาต ถ้าได้สัมปทานเป็นผู้ผลิตหรือบริการเพียงบริษัทเดียวในตลาดจะสามารถทำกำไรไว้ได้สูง ค่าเช่าที่ได้รับถือเป็นค่าเช่าจากการผูกขาดตลาดที่เกิดขึ้นจากอำนาจรัฐ เช่น สมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้รับสัมปทานทำธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่เพียงรายเดียว ทำให้สามารถตั้งราคาค่าบริการค่อนข้างสูงมาก ซึ่งค่าเช่าประเภทหลังส่งผล

กระบวนการแสวงหาค่าเช่าเกี่ยวข้องกับต้นทุนและผลได้สุทธิ ซึ่งนำไปสู่ผลกระทบสุทธิต่อสังคม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาค่าเช่าประกอบด้วย 1) ตัวแปรด้านสถาบัน หมายถึง กฎระเบียบที่อยู่ในสังคม เช่น รัฐบาลเผด็จการสามารถจำกัดการแข่งขันในการแสวงหาค่าเช่าได้ดีกว่ารัฐบาลประชาธิปไตย โดยกลไกทางสถาบันประกอบด้วย 2 ส่วนคือ กลไกกำกับดูแลที่ก่อให้เกิดต้นทุนเมื่อถูกจับได้หรือถูกร้องเรียน และกลไกการให้ข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดการสูญเสียโอกาสเป็นรัฐบาลครั้งต่อไป 2) ต้นทุนจมและความได้เปรียบของคนในว่า มีการแข่งขันจากคนมากน้อยเพียงใด 3) การกระจายอำนาจ เช่น ประเทศที่มีโครงสร้างการเมืองการปกครองแบบรวมศูนย์กลางจะมีต้นทุนการแสวงหาค่าเช่าต่ำกว่า

ในการแสวงหาค่าเช่าจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออย่างน้อย 2 กลุ่มคือ กลุ่มการเมือง ซึ่งเข้าถึงอำนาจรัฐบาล และกลุ่มธุรกิจที่มีอำนาจทุนมารองรับ

ทั้งนี้ ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 การเข้าสู่การเมืองทางตรงของกลุ่มธุรกิจสามารถเป็นไปได้ 2 รูปแบบคือ การที่เจ้าของธุรกิจเข้าสู่การเมืองผ่านระบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง และการที่เจ้าของธุรกิจเป็นเจ้าของพรรคการเมืองเอง⁷

สมบูรณ์ ศิริประชัย (2534) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ มีปัจจัย ดังนี้

1. บทบาทของรัฐบาล กรณีที่รัฐบาลได้มอบสิทธิการสัมปทานให้แก่เอกชนรายเดียว จะทำให้ผู้ผลิตสามารถกำหนดอุปทานสินค้าได้เพียงผู้เดียว เมื่อความต้องการสินค้ามากขึ้นจะทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น

ดังนั้นผู้ที่ได้ค่าเช่า (Rent) คือ ผู้ที่ได้รับสิทธิการผูกขาดในกิจกรรมของเศรษฐกิจนั้น ๆ ภายใต้เครื่องหมายที่รัฐบาลกำหนด เช่น ใบอนุญาต (licenses) โควตา (Quota) การอนุญาต (Permits) การให้อำนาจ (Authorization) และการอนุมัติ

ระดับค่าเช่าของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมจะสูงต่ำเพียงใด ขึ้นอยู่กับขนาดและขอบเขตของรัฐบาลที่แทรกแซงในระบบเศรษฐกิจ

2. บทบาทของระบบการเมือง หากฝ่ายไหนผู้ควบคุมระบบรัฐสภาและเป็นผู้นำรัฐบาลได้เท่านั้น ถ้าสามารถควบคุมอำนาจทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้ การที่ผู้นำจะก่อให้เกิดการแสวงหาค่าเช่า (Rents) จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจย่อมง่าย เนื่องจากปัจจัยภายในระบบการเมืองที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ดังนั้น นักธุรกิจการเมืองจึงต้องพยายามแทรกตัวเข้าสู่ระบบการเมืองแทนด้วยการลงทุนสมัครเลือกตั้ง เพื่อเป็นเงื่อนไขในการนำไปสู่ผู้จัดการค่าเช่าทางเศรษฐกิจนั้น (Tollison : 1982)

⁷ ธาณี ชัยวัฒน์. (2549). “การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ” ในการต่อสู้ของทุนไทย การปรับตัวและพลวัต, ผาสุก พงษ์ไพจิตร (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน. หน้า 376.

3. *กลุ่มผลประโยชน์* ถ้าปัจเจกชนสามารถรวมกลุ่มกันมีประโยชน์ร่วมกัน (Common Interest) ก็จะไปสู่การกระทำร่วมกัน (Collective) กลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้นได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มผูกขาดระบบ Cartels และนัก Lobbies เป็นต้น

นอกจากนี้ **สมบูรณ ศิริประชัย (2545)** กล่าวถึง การที่นักการเมืองมีการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจจะเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย โดยใช้นโยบายของรัฐเป็นเครื่องมือ ดังนั้นคอร์รัปชันเชิงนโยบายจึงมีหลักกว้าง ๆ ดังนี้

1. เป็นโครงการที่ต้องมีการประมูลจัดซื้อจัดจ้าง และรับเหมาต่อ
2. เป็นโครงการที่ต้องใช้เงินทุนมหาศาล
3. เป็นโครงการของรัฐและรัฐวิสาหกิจ

David A. Wilson (1962) David linsor (1965) Fred W. Riggs (1996) สุทธิ ประศาสน์เศรษฐ์ (2523) สุวินัย ภรณวลัย (2535) ความเห็นสรุปได้ว่า ระบบการเมืองไทยเป็นเรื่องของการแข่งขันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ โดยกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง ใช้อำนาจรัฐหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น มีการจัดตั้งบริษัทธุรกิจผูกขาดขนาดใหญ่ เพื่อผูกขาดอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยได้รับความช่วยเหลือจากนายทหารและนักการเมือง เช่น มีการจัดตั้ง รัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นแหล่งอุปถัมภ์ทางการเมือง มากกว่าเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ซึ่งเห็นได้ว่าโครงสร้างทางชนชั้นของไทย ไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลง นับแต่เปลี่ยนการปกครองในปี พ.ศ.2475 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากข้างบนลงล่าง ศูนย์การอำนาจทางการเมืองของไทย อยู่ที่คณะรัฐมนตรี และเมื่อนักธุรกิจกลายเป็นนักการเมืองด้วย ยิ่งมีผลเป็นการลดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจลง ก่อให้เกิดการผูกขาดทางเศรษฐกิจ โดยมีกลุ่มที่มุ่งแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า Economic Rent-Seeking⁸

2.2 วรรณกรรมปริทัศน์

ผู้ทำการศึกษาได้ศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวสามารถนำความรู้จากการวิจัยต่าง ๆ มาเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง นำเชื่อถือตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

⁸ สมบูรณ ศิริประชัย DAVID A. WILSON DAVID INSOR FRED W. Riggs, สุทธิ ประศาสน์เศรษฐ์ สุวินัย ภรณวลัย (2546). อ้างใน Thaksino's Model ปฏิรูปความมั่งคั่งสู่ฐานอำนาจใหม่, ชวพล ศิริพจนานนท์. บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ. บริษัท ยู เอ็กซ์เพรส จำกัด. หน้า 14 – 23.

2.2.1 พัฒนาการของการกำกับดูแลการแข่งขันและการเปิดเสรีของธุรกิจโทรคมนาคมในต่างประเทศ

จากการที่ธุรกิจโทรคมนาคมมีใช้การแข่งขันที่สมบูรณ์ ธุรกิจโทรคมนาคมเป็นเรื่องเกี่ยวกับสาธารณะและมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ประเทศต่าง ๆ จึงอนุญาตให้เอกชนเข้ามา มีบทบาทดำเนินงาน และมีการกำกับดูแลจากองค์กรที่กำกับดูแล ในศตวรรษที่ 1980 การเปลี่ยนแปลงในธุรกิจโทรคมนาคม เริ่มขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาโดยค่อย ๆ มีการลดการผูกขาดของธุรกิจรายเดี่ยวลง และการให้บริการที่ให้บริการโทรคมนาคมระดับชาติ แยกตัวออกจากบริษัทที่ให้บริการภายในมลรัฐต่าง ๆ ซึ่งตามมาด้วยการเปลี่ยนแปลงในหลายประเทศในโลก ทั้งในประเทศอุตสาหกรรม เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รวมทั้งประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ซิลี อาร์เจนตินา เม็กซิโก เวเนซุเอล่า เป็นต้น

จากงานวิจัยของ **ผาสุก พงษ์ไพจิตร** **สังคิต พิริยะรังสรรค์** **นวนน้อย ตีร์รัตน์** และ **สักกรินทร์ นิยมศิลป์**⁹ ซึ่งทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจโทรคมนาคมของประเทศต่าง ๆ พบว่าประเด็นสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศอุตสาหกรรมและประเทศกำลังพัฒนา ประกอบด้วยทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญใน 4 ด้านหลัก ดังนี้

1. **การแปรรูปองค์กรด้านโทรคมนาคมในเชิงพาณิชย์** โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบขององค์กรจากการเป็นหน่วยงานของรัฐเป็นรัฐวิสาหกิจและอาจกลายเป็นบริษัทจำกัดในที่สุด หรือการผ่อนคลายเงื่อนไขและกฎระเบียบต่าง ๆ ให้องค์กรมีความคล่องตัว มีแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์

2. **การให้มีการแข่งขันโดยให้มีผู้ให้บริการหลายราย** เพื่อแก้ปัญหาเรื่อง การระดมทุนและข้อจำกัดเรื่องการบริหารเครือข่ายโทรคมนาคม การสร้างเงื่อนไขให้มีการแข่งขันในเรื่องของการให้บริการและราคา และเป็นการสร้างมาตรฐานต้นทุนการให้บริการ (Cost Benchmarks) อันเป็นนโยบายการให้มีการแข่งขันหรือ การชู้อะให้มีการแข่งขันจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ประกอบการรายเดิม

3. **การอนุญาตให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น** นอกจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจหรือการขายหุ้นให้กับธุรกิจโทรคมนาคมขนาดใหญ่แล้ว การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในธุรกิจโทรคมนาคมเพื่อเป็นการระดมทุน เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารและการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ยังทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดจ้างบริษัทภายนอกให้ดำเนินงานก่อสร้างและติดตั้งระบบ นอกจากนี้ ยัง

⁹ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคิต พิริยะรังสรรค์ นวนน้อย ตีร์รัตน์ สักกรินทร์ นิยมศิลป์. (2541). “รายงานผลการวิจัยการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย. กรุงเทพฯ. สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ. หน้า 95 – 100.

อาจให้มี การปรับรูปแบบองค์กรในรูปของบริษัทจำกัด และให้มีการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ โดยรัฐบาลยังคงถือหุ้นส่วนหนึ่งเอาไว้เพื่อเหตุผลทางด้านนโยบายด้านสังคมบางอย่าง เป็นต้น

4. การแยกบทบาทการกำกับดูแลและการกำหนดนโยบายออกจากการให้บริการ โดยการปรับบทบาทภาครัฐจากการเป็นเจ้าของและผู้ให้บริการมาเป็นผู้กำกับดูแล โดยแต่ละประเทศ ต้องปรับรูปแบบองค์กรและธรรมชาติของการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับระบบการเมืองและโครงสร้างเชิงสถาบันของตน ทั้งนี้ กรอบการกำกับดูแลที่ชัดเจนและการจัดตั้งหน่วยงานด้านการกำกับดูแลที่มีขีดความสามารถสูงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการตรวจสอบการดำเนินงาน ของผู้ให้บริการ การป้องกันการครอบงำทางการตลาด และการสร้างเงื่อนไขให้มีการแข่งขัน มาสนใจกับการปรับปรุงการบริการ การขยายเครือข่าย การลดต้นทุนและอัตราค่าบริการ รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภคจากบริการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น โดยขั้นตอนให้มีการแข่งขันอาจเริ่มจากการให้สัมปทานในลักษณะการแข่งขันน้อยราย การควบคุมการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจ โทรคมนาคม และการให้มีการแข่งขันโดยไม่จำกัด

สำหรับประเทศไทยรัฐบาลไทยได้มีแนวทางในการปฏิรูปโครงสร้างธุรกิจสื่อสาร โทรคมนาคม มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 สมัย พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีแนวทางให้รัฐปรับลดบทบาทจากเป็นผู้ดำเนินการมาเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ กำกับดูแล และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุน และดำเนินการแทน ในกิจการที่รัฐไม่มีความจำเป็นที่รัฐจะต้องดำเนินการเอง

ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 40 กำหนดให้คลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง และการแพร่ภาพกระจายเสียงโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรของชาติที่ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ในการนี้ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้จัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับดูแล การแพร่ภาพกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนและการแข่งขันเสรี เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและชัดเจน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับได้ถูกตราขึ้นได้แก่ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนมีนาคม 2543 และพ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤศจิกายน 2544 และโดยผลของ พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ฯ อำนาจขององค์กรโทรศัพทแห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการหรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมจึงสิ้นสุดลง

สำหรับแนวคิดการเปิดเสรีนั้น **สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ (2542)**¹⁰ ได้กล่าวถึงเรื่องของความมีเสรี เรื่องของตลาดว่า ในระบบทุนนิยมที่เราเข้าใจแท้จริงแล้วไม่ได้เป็นการเสรีที่ไร้ขอบเขตแต่จะมีในความหมายของกฎระเบียบที่มีกำกับอยู่ มีข้อกำหนดหรือที่ใช้คำว่า Regulated Economy เพราะประเทศทุนนิยมที่พัฒนาแล้ว ยังคงต้องหาจุดอ่อนจุดแข็งของเขา เพื่อมีการแทรกแซง เพื่อมีการแก้ปัญหาที่อยู่ในระบบได้อย่างถูกต้อง ทุนนิยมที่เป็นศูนย์กลางต่างก็ทำเช่นนี้ ตรงนี้เป็นเรื่องสำคัญในการที่จะรักษาผลประโยชน์ของชาติ ผลประโยชน์ด้านหนึ่งทีอาจจะดูเลวร้ายเพราะมีพลังของทุนนิยมที่มาจากทั้งระบบรัฐและระบบเอกชน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการได้มาและบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กทช.

แนวคิดการได้มาเกี่ยวกับบทบาทของ กทช. โดยผ่านกระบวนการสรรหามีปรากฏในงานของ **อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์ (2546)**¹¹ โดยเห็นว่า หลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ปี 1992 ไม่มีใครต่อต้านกระแสการปฏิรูปสื่อโดยแนวคิดการจัดตั้งองค์กรอิสระได้ ซึ่งในที่สุดก็มีการกำหนดเอาไว้ในมาตรา 40 แห่งรัฐธรรมนูญ ปี 1997 แต่ไม่เข้าการต่อสู้ของยักษ์ใหญ่และหน่วยงานราชการที่เคยควบคุมกิจการโทรคมนาคมก็เกิดขึ้น ในลักษณะที่ว่า เมื่อรู้ว่าองค์กรอิสระคือ กติกาใหม่ที่มีอำนาจมากที่สุดและเข้ามาแทนที่ระบบการให้สัมปทานเดิม ดังนั้น การทำสงครามตัวแทน (Proxy war) จึงปรากฏขึ้นในกระบวนการสรรหาคณะกรรมการ กทช. ตัวแทนของข้าราชการและบริษัทธุรกิจเอกชนทางด้านโทรคมนาคมที่ได้รับสัมปทานในธุรกิจโทรคมนาคมอยู่ก่อนแล้ว ได้พากันลงสมัครเพื่อเป็นคณะกรรมการ กทช. เป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกัน เราไม่อาจกล่าวได้ว่า คณะกรรมการสรรหาเองจะปลอดภัยจากสงครามตัวแทนนั้นได้ จนต้องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเรื่อง กระบวนการสรรหา

เหตุที่การต่อสู้ในคณะกรรมการสรรหา กทช. มีความสำคัญก็เนื่องจาก กติกาใหม่และองค์กรใหม่คือ คณะกรรมการ กทช. กลับเป็นกติกาใหม่และองค์กรใหม่ที่เปราะบางและง่ายต่อการครอบงำ คณะกรรมการ กทช. มีเพียง 7 คน แต่มีอำนาจมากเกินโดยเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการให้ใบอนุญาต กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต กำหนดหลักเกณฑ์ในการเชื่อมต่อระหว่างโครงข่าย รวมทั้งกำหนดอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายด้วย หากคณะกรรมการ กทช. มีใจเอนเอียงเข้าข้างธุรกิจสื่อสารเดิมแล้ว การพิจารณาอนุมัติใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการเดิมาก็ย่อมเป็นไปได้โดยราบรื่นนั้นหมายความว่า ยักษ์โทรคมนาคมเดิมและระบบราชการเดิมพอใจกับระบบสัมปทานและไม่อยากให้

¹⁰ สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ (2542). เศรษฐศาสตร์การเมือง 1999 จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัยจากโลกาภิวัตน์...สู่ชุมชน. ธารรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์ จำกัด. หน้า 84.

¹¹ อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. (2546). ไทยกับเอเชีย : การเมือง ทุนและความมั่นคงยุคหลังวิกฤตเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 63 – 64.

องค์กรอิสระอย่าง เช่น กทช. เกิดขึ้นโดยง่าย ๆ แต่เมื่อ กทช. เกิดขึ้นแล้วกลยุทธการต่อสู้ใหม่คือ ครอบงำ กทช. เสียเลย

ในระบบเศรษฐกิจไทยและไม่ว่าระบบเศรษฐกิจไหน ๆ ในโลก ภาคการธนาคาร เป็นเส้นเลือดใหญ่ของระบบเศรษฐกิจ ส่วนภาคธุรกิจโทรคมนาคมเป็นเพียงภาคธุรกิจหนึ่งที่มีอัตราการเติบโตดีแต่ในระบบเศรษฐกิจการเมืองไทยในปัจจุบัน ภาคธุรกิจโทรคมนาคมมีคุณลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการเป็นเพียงภาคธุรกิจหนึ่งที่สร้างผลกำไรเท่านั้น ภาคธุรกิจโทรคมนาคมเป็นต้นแบบหลักที่แสดงถึงความน่าเชื่อถือต่อนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย ในปัจจุบันว่าเป็นนโยบายที่ยึดมั่นต่อการปฏิรูปเศรษฐกิจ ธุรกิจโทรคมนาคมเป็นดัชนีชี้วัดว่ารัฐบาลในขณะนี้เป็นรัฐบาลที่เชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจเสรี และกติกา ต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจเสรีหรือไม่

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2545)¹² ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม ผลการศึกษาพบว่าการที่ กทช. จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ซึ่งกฎหมายให้อำนาจไว้มากมายนั้น กทช. จะต้องเป็นหน่วยงานที่ได้รับความเชื่อถือจากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค ตลอดจนสาธารณชนว่า การปฏิบัติหน้าที่ของ กทช. เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ความน่าเชื่อถือจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสาธารณชนสามารถตรวจสอบการทำงานของ กทช. ได้

เมื่อดูโครงสร้างของ กทช. ตามกฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ จะพบว่า กทช. เป็นหน่วยงานที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริหาร แต่เป็นอิสระคล้ายกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญในด้านหนึ่ง ความมีอิสระของ กทช. เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเพราะหน่วยงานกำกับดูแลจำเป็นต้องเป็นอิสระจากผู้ให้บริการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการทุกรายและผู้บริโภค นอกจากนี้ กทช. ยังมีความเป็นอิสระด้านการเงินอีกด้วย ดังนั้น กระบวนการในการปฏิบัติหน้าที่โปร่งใสและได้มาตรฐานเท่านั้นที่จะทำให้ กทช. ซึ่งไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน มีความพร้อมรับผิดชอบประชาชนอย่างแท้จริง

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์มีข้อเสนอแนะทางนโยบายเพื่อจัดระบบการปฏิบัติหน้าที่ของ กทช. ให้มีความโปร่งใสและได้มาตรฐาน ดังต่อไปนี้

¹² เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2545). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการสร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม. กรุงเทพฯ. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. หน้า 1-3.

1. ข้อกำหนดด้านจริยธรรม

1.1 กทช. ควรออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ โดยธรรม จรรยาของเจ้าหน้าที่ เช่น กำหนดข้อห้ามการรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ของคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมายกำหนดมูลค่าของทรัพย์สินหรือผลประโยชน์สูงสุดที่กรรมการและเจ้าหน้าที่สามารถรับจากบุคคลอื่นได้ในรอบหนึ่งปี เป็นต้น

1.2 กทช. ควรจัดตั้งสำนักงานให้คำปรึกษาด้านจริยธรรม (Ethics office) เพื่อให้คำแนะนำด้านจริยธรรมต่อเจ้าหน้าที่ เช่น ปัญหาการมีผลประโยชน์ขัดแย้งทางการเงินและความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ โดยควรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งผ่านการอบรมและสามารถให้คำปรึกษาแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่มาให้คำปรึกษาโดยเฉพาะ

1.3 ตามกฎหมายกำหนดให้กรรมการ กทช. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งทำให้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดดังกล่าวยังไม่ได้รวมถึงเจ้าหน้าที่ระดับสูงอื่น ๆ ใน กทช. โดยเฉพาะอย่างยิ่งเลขาธิการและรองเลขาธิการ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญสูงและอยู่ในฐานะที่ให้คุณให้โทษแก่ผู้ประกอบการได้ ปปช. ควรประกาศกำหนดให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามมาตรา 39 ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย

2. ความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ประจำ

2.1 กทช. ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าต้องตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาหรือข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้โดยไม่ต้องร้องขอ เช่น เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต และจัดห้องข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนสามารถค้นดูข้อมูลตามข้อกำหนดของกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

2.2 กทช. ควรออกระเบียบว่าด้วยการให้บริการประชาชนเพื่อใช้ในการปฏิบัติราชการทั่วไปและกำหนดระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองที่สำคัญ เช่น การออกใบอนุญาตการรับรองมาตรฐานทางเทคนิคของอุปกรณ์โทรคมนาคมและการวินิจฉัยข้อพิพาท เป็นต้น

3. ความโปร่งใสในการติดต่อกับบุคคลภายนอก

กทช. ควรประกาศระเบียบว่าด้วยการติดต่อกับบุคคลภายนอกที่บังคับใช้กับกรรมการและเจ้าหน้าที่ ระเบียบดังกล่าวควรห้ามการติดต่อระหว่างกรรมการและเจ้าหน้าที่ กทช. กับบุคคล ภายนอกอย่างลับ ๆ ในระหว่างการเตรียมการจัดทำคำสั่งทางปกครองต่าง ๆ เช่น การออกใบอนุญาตและการวินิจฉัยข้อพิพาท เป็นต้น

4. การออกกฎ

กทช. ควรประกาศระเบียบว่าด้วยการออกกฎเกณฑ์การกำกับดูแล โดยระเบียบดังกล่าวควรมีขั้นตอนการแจ้งให้ทราบ (Notice) การรับฟังข้อคิดเห็น (Comment) การให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม (Reply) การรายงานสรุปและการประกาศใช้กฎ (Report and Order) ตามมาตรฐานสากล

5. การวินิจฉัยข้อพิพาท

กทช. ควรกำหนดกระบวนการวินิจฉัยข้อพิพาทที่ได้มาตรฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวินิจฉัยข้อพิพาทที่เป็นทางการ (Formal Complaint) โดยกระบวนการวินิจฉัยข้อพิพาทของ กทช. ควรได้รับการปรับปรุงให้ง่ายและรวดเร็ว โดยอาจดำเนินการวินิจฉัยโดยใช้เอกสารเท่านั้น

มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม **มังกร ปานสุวรรณ (2546)**¹³ เห็นว่า สิ่งสำคัญที่สุดของปัญหาในการกำกับดูแลการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคมในส่วนที่นำกฎหมายการแข่งขันทางการค้ามาใช้บังคับนั้นคือ การกำหนดกรอบการใช้อำนาจที่ชัดเจนระหว่างคณะกรรมการแข่งขันทางการค้ากับ กทช. เนื่องจากมีหลายกรณีในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของ กทช. ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันแทรกอยู่ด้วย เพื่อมิให้เกิดปัญหาทางปฏิบัติจึงควรกำหนดกรอบการใช้อำนาจที่ชัดเจน นอกจากนี้หากองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทั้งสององค์กร สามารถร่วมกันในการกำหนดแนวทางเพื่อใช้ในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมย่อมจะเกิดผลประโยชน์ในแง่ของการป้องกัน การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อการแข่งขันที่เป็นธรรมและลดภาระในการตีความว่า หากเกิดกรณีพิพาทหรือฝ่าฝืนขึ้น องค์กรใดจะเป็นผู้มีอำนาจตัดสิน แต่จากงานวิจัยของ **เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสุณีพร ทวรรณกุล (2550)**¹⁴ พบว่า อำนาจทางการเมืองและอำนาจทางธุรกิจได้เข้าแทรกแซงการทำงานของคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าอย่างมาก ทำให้กฎหมายนี้ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างจริงจังในช่วงเจ็ดปีที่ผ่านมา ธุรกิจที่มีการผูกขาดหรือได้รับเรื่องร้องเรียนว่า มีการผูกขาดจำนวนมากเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ของไทยไม่กี่รายที่มีธุรกิจที่หลากหลาย (Conglomerate) ซึ่งรวมถึงรัฐวิสาหกิจด้วย ปัญหาการทับซ้อนของผลประโยชน์ระหว่างการเมือง ธุรกิจผูกขาด และคณะกรรมการแข่งขันทางการค้าที่ผ่านมาทำให้กลไกกำกับดูแลของรัฐไร้ประสิทธิภาพ ทั้งนี้ **ธานี ชัยวัฒน์ (2549)**¹⁵ ได้ชี้ให้เห็นว่า รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีกระบวนการลดต้นทุนการ

¹³ มังกร ปานสุวรรณ. (2546). มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

¹⁴ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสุณีพร ทวรรณกุล. (2550). สู่หนึ่งทศวรรษหลังวิกฤตเศรษฐกิจ : ได้เรียนรู้และปรับปรุงอะไรบ้าง. กรุงเทพฯ. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานที่ตีออร์ไอ ฉบับที่ 44 (ฉบับพิเศษ).

¹⁵ ธานี ชัยวัฒน์. (2549). ธนกิจการเมือง : ประเด็นการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจในประเทศไทย. สัมมนาวิชาการประจำปี. น.ส.พ. เทเลคอมเจอนัล (ฉบับวันที่ 2 ม.ค. – 8 ม.ค.2549).

แสวงหาค่าเช่าอย่างเป็นระบบ โดยผ่านกลไกกำกับดูแล ถ้าเป็นองค์กรภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล จะมีการโยกย้ายให้พรรคพวกเข้าดำรงตำแหน่งแทนที่ โดยมักอ้างว่า ไม่ตอบสนองต่อนโยบาย ถ้าเป็น องค์กรอิสระที่ไม่ได้อยู่ภายใต้อำนาจรัฐบาลโดยตรงจะแทรกแซงโดยผ่านกระบวนการสรรหา

2.2.3 สภาพการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคม

จากงานวิจัยของ **สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตรสร (2545)** ซึ่งได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและในประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า ตลาดโทรคมนาคมในประเทศไทย ยังมีระดับการแข่งขันในหลายตลาดที่ยังไม่สามารถเรียกได้ว่าเป็น “การแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ” (Effective Composition) ได้ เนื่องจากยังเป็นตลาดผูกขาดราย เดียว (Monopolistic Market) เช่น ในกรณีของบริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ และบริการวงจร อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ หรือเป็นตลาดกึ่งผูกขาด (Oligopolistic Market) เช่น ในกรณีของบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการโทรศัพท์พื้นฐาน เป็นต้น สภาพการแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมา

จากโครงสร้างตลาดผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด ทำให้เกิดความสูญเสียต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากการผูกขาดสินค้าหรือบริการใด ๆ จะทำให้ราคาของสินค้าหรือบริการนั้นสูงเกินกว่าราคาที่เหมาะสมใน ตลาดที่มีการแข่งขัน ทั้งนี้ เนื่องจากการกำหนดราคาให้สูงขึ้นจะทำให้ผู้ประกอบการที่ผูกขาดได้รับกำไร

มากขึ้น ราคาที่สูงขึ้นดังกล่าวทำให้ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งไม่ได้รับบริการ ซึ่งถือเป็นการสูญเสียทาง สังคมที่เกิดจากการผูกขาด (Social cost of monopoly) เนื่องจากบริการโทรคมนาคมมีลักษณะเป็น โครงสร้างพื้นฐานของบริการอื่น ๆ การแข่งขันที่ไม่มีประสิทธิภาพในตลาดโทรคมนาคมจึงก่อให้เกิด ต้นทุนแก่ภาคการผลิตอื่น ๆ คณะผู้วิจัยได้ศึกษาผลกระทบของการปฏิรูประบบโทรคมนาคมของประเทศไทย โดยใช้บัญชีเมทริกซ์ทางสังคม (Social account matrix : SAM) ผลการศึกษาพบว่า หากสาขา โทรคมนาคมของประเทศไทยมีผลิตภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากการปฏิรูปดังกล่าวจะทำให้สาขา โทรคมนาคมของประเทศไทยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน มากขึ้น จะทำให้ผลผลิตโดยรวมของระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นประมาณ 2.08 หมื่นล้านบาท หรือระดับ ผลิตภัณท์มวลรวมประชาชาติ (GDP) เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.47¹⁶

¹⁶ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธราธร รัตนนฤมิตรสร. (2546). สภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศ และในประเทศไทย. กรุงเทพฯ. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

การให้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทย

การสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication) เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม ทั้งนี้ เพราะการสื่อสารโทรคมนาคม ได้มีบทบาทอย่างมากในกระบวนการจัดสรรทรัพยากร กระบวนการผลิต การเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง บทบาทดังกล่าวของธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม จะทวีความสำคัญแบบก้าวกระโดดในยุคสังคมสารสนเทศ ที่สังคม เศรษฐกิจของนานาประเทศ มีลักษณะเปิดกว้างมากขึ้น และการแข่งขันทางเศรษฐกิจก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น

กิจการโทรคมนาคมเริ่มดำเนินการตั้งแต่รัชกาลที่ 5 โดยเริ่มจากกิจการโทรเลขโดยกระทรวงกลาโหมในปี พ.ศ. 2424 ต่อมาในปี 2429 ได้โอนกิจการไปขึ้นกับกรมไปรษณีย์โทรเลข หลังจากนั้นในปี 2497 ได้ก่อตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเพื่อดำเนินการกิจการโทรศัพท์ ซึ่งรับโอนกิจการโทรศัพท์จากกรมไปรษณีย์มาดำเนินการจัดตั้งในรูปแบบรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชนและดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการโทรศัพท์ และธุรกิจอันต่อเนื่อง ใกล้เคียงกับ หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์

ส่วนการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ได้จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. การสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการ และนำมาซึ่งความเจริญของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง หรือใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนิติบุคคลอื่นโดยเฉพาะ (การให้บริการโทรคมนาคมภายในประเทศจะเป็นอำนาจขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย) การสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินกิจการไปรษณีย์และการบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ฉะนั้น องค์การของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการจึงมีอยู่ 3 แห่ง คือ กรมไปรษณีย์โทรเลข การสื่อสารแห่งประเทศไทย และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

กรมไปรษณีย์โทรเลขมีขอบเขตความรับผิดชอบในเชิงนโยบายเกี่ยวกับงานด้านการสื่อสาร ประกอบด้วยหน้าที่หลัก 3 ประการ คือ เป็นตัวแทนของรัฐในด้านการสื่อสารระหว่างประเทศ เสนอแนะนโยบายและโครงการต่างๆ ด้านการสื่อสาร และควบคุมกิจการด้านการสื่อสารภายในประเทศ ส่วนการสื่อสารแห่งประเทศไทย มีหน้าที่ดูแลกิจการหลัก 2 กิจการ คือ กิจการไปรษณีย์ และกิจการ

โทรคมนาคมระหว่างประเทศ สำหรับการสื่อสารผ่านเครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐานภายในประเทศอยู่ในความดูแลขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

ในปัจจุบันการดำเนินกิจการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยยากที่จะกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ในด้านการสื่อสารทำให้ยากที่จะจำกัดขอบเขตของการสื่อสารได้ ซึ่งเห็นได้จากการให้บริการการสื่อสารระหว่างประเทศ ทางองค์การโทรศัพท์กลับเป็นผู้ให้บริการในการสื่อสารกับประเทศใกล้เคียงเช่น ประเทศมาเลเซีย ลาว กัมพูชา เป็นต้น ในขณะที่ การสื่อสารแห่งประเทศไทย ก็มีการให้บริการสื่อสารภายในประเทศ เช่นในกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่และกิจการวิทยุติดตามตัวอีกด้วย

จากวัตถุประสงค์การดำเนินการงานและภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานทั้ง 2 แห่ง อาจกล่าวได้ว่า คล้ายคลึงกันค่อนข้างมาก และมีลักษณะที่ซ้ำซ้อนเพิ่มมากขึ้น เมื่อต้องการมาแย่งชิงความเป็นเจ้าของสัมปทาน และเมื่อเศรษฐกิจไทยเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วความต้องการในการบริการโทรคมนาคมก็สูงขึ้นอย่างมาก ในขณะที่การดำเนินงานของทั้ง องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้อีก ทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีด้านธุรกิจโทรคมนาคมก่อให้เกิดการพัฒนารูปแบบและการบริการใหม่ๆเกิดขึ้นก่อให้เกิดค่าเช่าทางเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นมูลค่าส่วนเกินหรือผลตอบแทนที่สูงกว่าต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ

ในอดีตการดำเนินกิจการโทรศัพท์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยจะประสบปัญหาขาดแคลนเลขหมาย ซึ่งในปี 2532 มีผู้ยื่นคำขอและรอคอยการติดตั้ง (Waiting List) ประมาณ 800,000 เลขหมาย ในขณะที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยมีความสามารถในการขอการติดตั้งได้เพียง 1.1 แสนเลขหมายต่อปีเท่านั้น เนื่องจากการปรับปรุงเครือข่ายขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยไม่สามารถทำได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากข้อจำกัดด้านการงบประมาณและกฎเกณฑ์ที่ไม่ยืดหยุ่นของภาครัฐ อีกทั้งแนวโน้มของเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่ธุรกิจภาคเอกชนได้มีบทบาทสำคัญ จนกลายเป็นแรงผลักดันสำคัญ ทำให้ให้รัฐบาลต่างๆ หันมาเจรจาเพื่อการเปิดตลาดการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นเป็นผลให้เกิดกระแสการเปิดเสรีของธุรกิจโทรคมนาคมในศตวรรษที่ 1980 และเกิดเป็นกระแสการเปิดเสรีของประเทศไทย

จากปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ¹ ได้กลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจรัฐบาลสมัย พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ จึงได้เปลี่ยนยุทธวิธีในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นการ

¹ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยงสรรค์ นवलน้อย ตริรัตน์ สักรินทร์ นิยมศิลป์. (2541). รายงานผลการวิจัยการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย. กรุงเทพฯ. เสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ. หน้า 105-108.

ให้อำนาจรัฐวิสาหกิจในการสัมปทานภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการผลิตสินค้าบริการที่เคยผูกขาดโดยภาครัฐมากขึ้น แต่รัฐวิสาหกิจยังเป็นผู้ได้รับประโยชน์กิจการสัมปทานเพื่อลดการต่อต้านของสหภาพแรงงาน ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่เป็นตัวเร่งให้การผูกขาดโดยภาครัฐในทางเศรษฐกิจลดลงซึ่งมีสาเหตุมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย การขาดดุลบัญชีเดินสะพัด การขาดดุลงบประมาณ และการสูญเสียเงินตราต่างประเทศ ส่งผลให้ไทยต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศและปรับลดงบประมาณของรัฐลง โดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2527-2529) และการกำหนดยุทธศาสตร์การลงทุนใหม่โดยเน้นการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) แต่ความพยายามแปรรูปรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ภายใต้รัฐบาล พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากการต่อต้านของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจและการแทรกแซงของทหาร

3.1 การให้สัมปทานโครงการโทรศัพท์พื้นฐาน

การให้บริการเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐาน ทศท. เป็นผู้รับผิดชอบ การให้สัมปทานโครงการโทรศัพท์พื้นฐานเริ่มจากการประมูลโครงการโทรศัพท์ 3 ล้านเลขหมายสมัยรัฐบาลชาติชาย ชุณหะวัณ ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวงการโทรคมนาคมที่ผ่านมา โครงการโทรศัพท์พื้นฐานดังกล่าวเป็นผลมาจากความมีอริระหว่างนักการเมือง ข้าราชการ กระทรวงคมนาคม และกลุ่มธุรกิจโทรคมนาคมข้ามชาติที่ช่วยผลักดันสัมปทานนี้ให้เกิดขึ้นและจากควบคุมการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจแบบเบ็ดเสร็จ โดยนายมนตรี พงษ์พานิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเสนอผลการพิจารณาโครงการโทรศัพท์พื้นฐานเป็นไปอย่างรวดเร็วและรวบรัด โดยไม่สนใจการดำเนินการตามปกติ คณะกรรมการซึ่งนายมนตรีฯ แต่งตั้งได้คัดเลือกมาจากกระทรวงคมนาคมทั้งหมด ไม่มีผู้แทนจากกระทรวงการคลัง อัยการสูงสุด ตัวแทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ บริษัท ซีพีเทลคอม จำกัด เป็นผู้ชนะการประมูล ทั้งๆ ที่มีการเสนอส่วนแบ่งรายได้ให้กับรัฐเพียง 6% สัมปทานมีอายุ 25 ปี และขยายระยะเวลาได้อีก ภาวะความเสี่ยงต่าง ๆ ไม่มี หากขาดทุนก็อาจปิดให้หน่วยงานของรัฐคู่สัญญารับผิดชอบได้ง่าย และประการสำคัญมีความคุ้มครองการผูกขาดให้กับภาคเอกชนตลอดอายุสัญญาสัมปทาน ซึ่งสัญญาที่ร่างไว้ก่อนที่จะมีการทบทวนโครงการ องค์การโทรศัพท์ฯ เสียเปรียบอย่างมาก

หลังจากเหตุการณ์ปฏิวัติโดย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (รตช.) ปีพ.ศ. 2534 รัฐบาลนาย อานันท์ ปันยารชุน ได้ทบทวนโครงการนี้ใหม่ โดยได้ปรับปรุงร่างสัญญาในประเด็นสำคัญคือ

ประการแรก ในกรณีมีกำไรส่วนเกินร้อยละ 16-20 บริษัท ซีพีเทลคอม จำกัด จะต้องแบ่งรายได้ให้รัฐเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ของกำไรส่วนเกินในห้องค้าโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หากมีกำไรส่วนเกินร้อยละ 20 บริษัทฯ จะต้องแบ่งรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60 ตลอดอายุสัญญา

ประการที่สอง ลดการคุ้มครองบริษัทฯ จากตลอดอายุสัญญา 25 ปี เป็นเพียง 15 ปี

ประการที่สาม จำกัดสิทธิบางประการของบริษัทในการขยายบริการโทรศัพท์ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเพื่อป้องกันการผูกขาด

หลังจากได้เจรจาต่อรองกัน นายธนินท์ เจียรวนนท์ ผู้บริหารสูงสุดของบริษัท ซีพีเทลคอม จำกัด แล้วได้ข้อตกลงว่าแบ่งสัญญาออกเป็นเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ ส่วนในต่างจังหวัดจะจัดให้มีการประมูลใหม่²

มาตรการสำคัญประการหนึ่งของรัฐบาลอานันท์ ซึ่งเป็นการจัดการกับปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนและระบบการให้สัมปทานโครงการคมนาคมของรัฐบาลได้แก่ การให้เอกชนเข้าร่วมการงาน หรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 เพื่อเป็นมาตรการระยะสั้นให้เกิดการคานอำนาจระหว่างหน่วยงานต่างๆ และให้เกิดความโปร่งใสในการพิจารณาโครงการต่างๆ โดย พ.ร.บ.ฉบับนี้ รัฐบาลอานันท์ ได้พยายามแก้กฎหมายด้านโทรคมนาคม เพื่อให้เกิดการแข่งขันเสรี และการมีองค์กรกำกับดูแลธุรกิจนี้ เพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชันระยะยาว แต่ร่างดังกล่าวก็ถูกคณะ รสช. ทศท. และกสท. คัดค้านอย่างรุนแรง

การแต่งตั้งนายอานันท์ฯ เป็นนายกรัฐมนตรีรักษาการ เพื่อระงับเหตุการณ์ไม่สงบภายหลังการแต่งตั้ง พลเอก สุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีผลสำคัญต่อการพิจารณาโครงการโทรศัพท์ 1 ล้านเลขหมาย โดยมีนายอนุกุล ประจวบเหมาะพิจารณาข้อเสนอด้านการเงิน ผลก็คือกลุ่มร่วมลงทุน TT&T ซึ่งประกอบด้วยผู้ถือหุ้นบริษัท Jasmine Loxley และ ITAL THAI ชนะการประมูลด้วย ข้อเสนอส่วนแบ่งรายได้ให้รัฐสูงถึง 43.1% ซึ่งแตกต่างจากส่วนแบ่งรายได้ 22% ในโครงการ 2 ล้านเลขหมายของบริษัท ซีพีเทลคอม จำกัด เป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีการคำนวณเปรียบเทียบ ว่า ในช่วง 25 ปีตลอดอายุสัมปทานข้อเสนอของ TT&T จะก่อให้เกิดรายได้แก่รัฐ 2 แสนล้านบาท และเมื่อรวมโครงการนี้เข้ากับการสัญญาโครงการ 2 ล้านเลขหมาย ภาครัฐจะมีรายได้เพิ่มประมาณ 2.7 แสนล้านบาท

แม้ว่าจะมี พ.ร.บ. ว่าด้วยให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ก็ตาม แต่มีการตีความว่าโครงการใหม่เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาฉบับเก่าที่กำกับภาคเอกชน ซึ่งเปิดโอกาสให้รัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการอนุมัติโครงการต่อเนื่องได้ โดย ทศท. อ้างความเร่งด่วนในการขยายเลขหมายโทรศัพท์เพื่อให้เป็นตามแผนพัฒนากิจการโทรศัพท์ โดยการอนุมัติให้กลุ่มซีพี และกลุ่ม

² สังคิต พิริยะรังสรรค์, (2547). คอร์รัปชัน : นักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ. กรุงเทพฯ. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. หน้า 15-16.

TT&T ขยายเพิ่มอีก 6 แสนเลขหมาย ในเขตกรุงเทพและ 5 แสนเลขหมายในต่างจังหวัดต่อเนื่องจากสัญญาเดิม เพื่อแลกกับการอนุญาตให้ ทศท. ขยายเลขหมายของตนอีก 8 แสนเลขหมาย โดยไม่ถือว่าเป็นการละเมิดข้อตกลงที่ภาครัฐจะให้ความคุ้มครองของภาคเอกชนทั้ง 2 บริษัท นอกจากนี้ยังได้มีการอนุมัติให้ทั้ง 2 บริษัท ให้บริการเสริมอื่นๆ จากเครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐานดังกล่าว เช่น บริการให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ บริการวงจรเช่า บริการสื่อสารระบบดิจิทัล เป็นต้น รวมทั้งบริการโทรศัพท์ไร้สายระบบ PHS โดยไม่ผ่านขั้นตอน พ.ร.บ. ว่าด้วยเอกชนเข้าร่วมการงาน พ.ศ. 2535 โดยอ้างว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบโทรศัพท์พื้นฐาน

การเร่งผลักดันสัมปทาน โดยเฉพาะการขยายเลขหมายโทรศัพท์ เป็นการสร้างฐานทางธุรกิจ แต่ไม่เป็นผลดีแก่ภาครัฐหรือสังคมเสมอไป เนื่องจากเกิดสภาพอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ในเขตกรุงเทพ ที่มีปริมาณอุปทาน สูงกว่าอุปสงค์ถึง 1.3 ล้านเลขหมาย ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจ คือ การใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการลงทุนจำนวนมากเป็นต้นทุนการเสียโอกาสต่อผู้ประกอบการและเกิดภาวะขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในการนำเข้าอุปกรณ์โทรคมนาคมจำนวนมากและการชำระหนี้ต่างประเทศ

การหลีกเลี่ยง พ.ร.บ. เอกชนเข้าร่วมงาน พ.ศ. 2535 รวมทั้งการแก้ไขสัมปทานโดยรัฐวิสาหกิจเจ้าของโครงการต่างคนต่างทำ โดยไม่มีแนวทางที่ชัดเจนเปรียบเสมือนสภาพอนาธิปไตยในระบบโทรคมนาคม (ผาสุก และคณะ : 2541: หน้า 128-131)

3.2 การให้สัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่

จากการที่ พ.ร.บ. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและ พ.ร.บ. การสื่อสารแห่งประเทศไทย กำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ทั้งสองหน่วยงานมีปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนกันโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากกรให้บริการวิทยุโทรศัพท์ ซึ่ง ทศท. ได้เริ่มเปิดให้บริการในปี 2520 ส่วน กสท. เริ่มให้บริการในปี 2523 อย่างไรก็ตามปี 2524 เริ่มแสดงให้เห็นว่าจะมีการทำงานซ้ำซ้อนอีก เนื่องจากกรมไปรษณีย์โทรเลขได้กำหนดให้นำระบบ Cellular Radio มาใช้ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลน ความถี่วิทยุ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการวิทยุโทรศัพท์ โดยกรมไปรษณีย์โทรเลขได้จัดความถี่ในย่าน UHF ช่วง 470 – 490 MHz และ 800 – 900 MHz ไว้ให้ ทศท./ กสท. พิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละระบบ³

เนื่องจากโครงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ Cellular เป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนสูง ทั้ง ทศท. และ กสท. ต่างก็ริบนำเสนอโครงการให้บริการดังกล่าวให้กระทรวงคมนาคมพิจารณา ซึ่งถ้า

³ นาดนภา โรหิตตาคณี. (2534). ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 2-3.

พิจารณาในแง่ของเงินลงทุนซึ่งต่างก็มาจากแหล่งเดียวกัน (คืองบประมาณของรัฐบาล) แล้วหากหน่วยงานเดียวกันเป็นผู้ลงทุนและดำเนินงานก็จะสามารถประหยัดเงินลงทุนได้ครั้งหนึ่ง เพราะไม่ต้องลงทุนสร้างชุมสายต่อผ่านและอุปกรณ์เครื่องรับ – ส่งเพิ่ม เพียงแต่ขยายขีดความสามารถของชุมสายด้านอุปกรณ์บางส่วนเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นการประหยัดความถี่ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีจำกัดอีกด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นการให้บริการที่สามารถสร้างรายได้ให้กับ ทศท. และ กสท. ค่อนข้างสูง ประกอบกับบริการนี้มีกลุ่มผลประโยชน์ที่มีรากฐานและมีบทบาทอย่างสูง ต่อนักการเมือง เป็นผู้กำหนดนโยบาย ได้พยายามผลักดันให้แต่ละหน่วยงานซึ่งมีกลุ่มผลประโยชน์ของตนเองสนับสนุนอยู่ เป็นผู้ให้บริการทำให้นโยบายที่ออกมาในลักษณะที่ทั้งสองหน่วยงานต่างคนต่างให้บริการอย่างเดียวกันโดยที่ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่มีผลประโยชน์ตอบแทนสูง ดังนั้นกลุ่มผลประโยชน์ต่างก็พยายามที่จะครองตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ จึงทำให้มีการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจผูกขาดนี้⁴

ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้มีอำนาจตัดสินใจและผู้กำหนดนโยบายที่พยายามเข้าถึงค่าเช่าทางเศรษฐกิจภายในหน่วยงานที่มีกลุ่มผลประโยชน์ของตนเองสนับสนุนเป็นผู้ดำเนินการโทรศัพท์เคลื่อนที่ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ มี 3 ช่วง คือ ช่วงเริ่มแรกที่มีการผูกขาดการจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ช่วงที่มีการจัดสรรโควตาเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งแต่ละช่วงจะมีการหาผลประโยชน์ในรูปแบบของ Monopoly Rent และ Quota Rent และช่วงสุดท้ายคือที่มีการนำโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ NMT ย่านความถี่ 900 มาให้บริการ⁵

ปัจจัยสำคัญของการเติบโตและการแข่งขันของธุรกิจโทรศัพท์มือถือ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีระบบวงผึ้ง (Cellular Technology) ซึ่งสามารถขยายเลขหมายการให้บริการได้จำนวนมาก จนทำให้ ทศท. สนใจขยายบริการด้านนี้ แม้ว่าบริการโทรคมนาคมไร้สายที่ผ่านมาจะอยู่ในขอบข่ายของ กสท. ทั้งนี้จากภาวะขาดแคลนโทรศัพท์พื้นฐาน ทำให้ ทศท. หันมาสนใจให้บริการนี้อย่างจริงจังด้วยการสนับสนุนของนายสมคร สุรินทร์เวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในขณะนั้น ในที่สุดทั้ง ทศท. และ กสท. จึงได้เริ่มบริการโทรศัพท์มือถือแก่บุคคลทั่วไป โดยต่างฝ่ายต่างใช้เทคโนโลยีคนละประเภทผลก็คือ ทศท. และ กสท. เป็นผู้ผูกขาดการให้บริการมือถือเพียง 2 ราย ในเวลาต่อมา ทศท. ได้ให้สัมปทานกับบริษัท ชินวัตร เพื่อให้บริการโทรศัพท์มือถือ ในปี 2533 และ กสท. ได้ให้สัมปทานแก่บริษัทยูคอมในปี พ.ศ. 2534 แต่สัญญาสัมปทานทั้งสองโครงการต่างมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันและเป็นพื้นฐานทำให้เกิดการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ให้บริการทั้งสอง เช่น ขณะที่บริษัทชินวัตรได้สัมปทานอายุ 20 ปี ยูคอมได้สัมปทานเพียง 15 ปี นอกจากนี้ ยูคอมต้องเสียค่าธรรมเนียมมากกว่าชินวัตร เนื่องจากต้องเสีย

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 71 - 72

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 47

ค่าธรรมเนียมต่อเช่าโครงข่ายโทรศัพท์ของ ทศท. ขณะที่ชินวัตรได้รับยกเว้นเนื่องจากเป็นผู้รับสัมปทาน ทศท. อยู่แล้ว ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้นำไปสู่ความเคลื่อนไหวในการแก้ไขสัญญาของตนเองให้ได้เปรียบอีก ฝ่ายหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป ธุรกิจโทรศัพท์มีความสัมพันธ์กับการเมือง โดยนักธุรกิจได้อิงอำนาจนักการเมือง เพื่อให้ได้สัมปทานจากรัฐ เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจจากการผูกขาด ขณะที่รัฐ เป็นฝ่ายเสียประโยชน์ เนื่องจากเงื่อนไขของสัญญามีความแตกต่างกัน

การเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐวิสาหกิจของไทยนับแต่มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2547)⁶ ได้ชี้ให้เห็นพัฒนาการคอร์รัปชันใน สังคมไทยที่ชัดเจน ซึ่งแต่เดิมกลุ่มที่มีบทบาทต่อสังคมไทยมี 3 กลุ่มคือ กลุ่มข้าราชการ กลุ่ม นักการเมือง และกลุ่มธุรกิจ โดยกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในเวลาต่อมา ได้แก่ กลุ่มธุรกิจ ซึ่งบทบาทของ ภาคเอกชนที่เข้ามาทดแทนการประกอบธุรกิจของรัฐวิสาหกิจที่ชัดเจน คือ ในช่วงปี 2530 – 2534 ซึ่งตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 โดยมีสาระสำคัญ เรื่อง อำนาจโอกาสให้เอกชนเข้า มามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและร่วมลงทุนกับรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของกระบวนการ สะสมทุนของภาคเอกชนที่มีโอกาสเข้าร่วมดำเนินการกับภาคธุรกิจของภาครัฐเอาไว้ แต่ยังคงถูกค้ำ อานาจจากกองทัพและข้าราชการประจำ

ในกระบวนการสะสมทุนของภาคเอกชนที่มีโอกาสเข้าร่วมดำเนินการกับภาครัฐ ได้มีกลุ่มบริษัท ซีพี โดยใช้ความสัมพันธ์เครือข่ายในความสำเร็จเปรียบทางธุรกิจ มีภวิดา ปานะนนท์ (2549)⁷ ได้วิเคราะห์ ความสัมพันธ์ที่กลุ่มบริษัท ซีพีใช้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) ความใกล้ชิดกับสถาบันการเงินทั้งใน และต่างประเทศ (2) ความสัมพันธ์กับรัฐบาลทั้งในประเทศของตนและผู้รับทุน (3) การมีพันธมิตรที่เป็นเจ้าของเทคโนโลยีจากต่างชาติ และ (4) ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดจากลักษณะทางเชื้อชาติ โดยอธิบายได้ดังนี้ ในแง่ความสัมพันธ์กับสถาบันการเงิน ซีพีมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับธนาคารกรุงเทพ ซึ่งมีเครือข่ายธนาคารในต่างประเทศหลายแห่งมาตั้งแต่ทศวรรษ 1970 โดยธนาคารกรุงเทพ เป็นผู้สนับสนุนการให้กู้เงินในระบบ Contract Farming ของเครือซีพี ความสัมพันธ์อันดีกับสถาบัน การเงินทั้งในและต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่ง ในการสนับสนุนการเติบโตของกิจการซีพียังเป็น ที่กล่าวโดยทั่วไปว่าเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีเครือข่ายทางการเมืองสำคัญของไทยสามารถอำนวยความสะดวกทางธุรกิจให้กับซีพีได้ เช่น การได้รับสัมปทานโทรศัพท์ 2 ล้านเลขหมาย ใน พ.ศ. 2534 ที่มีกล่าวกันอย่าง

⁶ นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2547). _คอร์รัปชัน ข้าราชการ นักการเมือง และนักธุรกิจ. กรุงเทพฯ. สภาที่ ประึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. หน้า 9-12.

⁷ ภวิดา ปานะนนท์. (2549). ตบเท้าทุนไทยไปนอก : การต่อสู้ของทุนไทยการปรับตัวและพลวัตร. ผาสุก พงษ์ไพจิตร (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ. สำนักงานพิมพ์มติชน. หน้า 301-302.

กว้างขวางว่ามีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อำนวยการทางทหารที่มีส่วนช่วยให้ทางกลุ่มซีพีได้รับเลือกให้เป็นผู้รับสัมปทานดังกล่าว

วิกฤตแห่งทุนปี 2540 – 2541 ทำให้ทุนขนาดเล็ก และทุนขนาดกลาง(ทุนเจ้าแก) ได้รับผลกระทบ แต่ก็ได้ทำให้ทุนขนาดใหญ่อ่อนล้าลงแต่ประการใด ทุนขนาดใหญ่ประกอบด้วยทุนที่มีช่วงสะสมทุนยาวก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบันเร็วกว่าทุนโบราณเป็นพวกแรก และพวกที่มีอัตราเร่งการสะสมทุนที่รวดเร็วแม้ว่าจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ก็สามารถก้าวข้ามขอบเขตของประเทศสู่การสะสมทุนในระดับภูมิภาคได้ ในย่านระบบการค้าข้ามชาติ เช่น เทคโนโลยีด้านปศุสัตว์ ไข่ไก่ อาหารสัตว์ ฯลฯ กับทุนสัมปทานรัฐที่มีการสะสมทุนรวดเร็วมาก โดยเฉพาะเครือข่ายสื่อสารและโทรคมนาคม เช่น โทรศัพท์มือถือ การสะสมทุนนี้เป็นการโอนทรัพยากรและรายได้ที่ควรจะต้องตกแก่รัฐ (Public Resource) ไปตกแก่มือของเอกชนโครงสร้างของทุนสมัยใหม่มักจะอิงกับเทคโนโลยี เช่น อาหารสัตว์ ปศุสัตว์ โทรศัพท์มือถือ ทุนสมัยใหม่ เหล่านี้จึงเป็นพวกเดียวที่รอดอยู่ภายใต้วิกฤตทางเศรษฐกิจ⁸

ในขณะที่การสะสมทุนภาครัฐ ซึ่งเป็นการใช้เงินทุนการเงินระยะยาวเพื่อสร้างทุนประเภทโครงสร้างพื้นฐาน อัตราผลตอบแทนทางสังคมของทุนเหล่านี้ ย่อมจะต้องมีการคืนทุนในแง่สังคม (Social Rate of Return) ที่คุ้มค่าในระยะยาว แม้ว่าผลตอบแทน หากคิดในเชิงการเงิน (Financial Rate of Return) จะต่ำและไม่น่าลงทุน⁹ เช่นในกรณีของ บมจ. ทีโอที จะมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขยายสายจึงต้องมีการลงทุนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน แม้ว่าการลงทุนนี้จะไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนก็ตาม ในการลงทุนของภาคเอกชนนั้น ผลประโยชน์ของสังคมเป็นเพื่อผลพลอยได้ที่เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้ลงทุนหรือผู้ประกอบการ

ภายหลังการเลือกตั้งเมื่อ 6 มกราคม 2544 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรพรรคไทยรักไทย ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ถึงยุคเปลี่ยนทางการเมือง จากการผูกขาดโดยทหาร – ข้าราชการ นักการเมืองอาชีพ มาเป็นกลุ่มทุนสื่อสารได้เข้ามามีบทบาท กลุ่มนักการเมืองและนักธุรกิจเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งอำนาจการเมืองไทยแต่เดิม ซึ่งมี 3 ขั้ว คือ ข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปแล้วโดยมีการพัฒนาการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3 พัฒนาการและการสะสมทุนของกลุ่มสื่อสารไทย

เดิมธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมเป็นธุรกิจผูกขาดโดยรัฐด้วยเหตุผลที่ว่า ต้นทุนการทำธุรกิจประเภทนี้ค่อนข้างสูง ระยะเวลาคืนทุนนาน จึงมีรัฐเป็นผู้ลงทุนเท่านั้น คือ ทศท. และ กสท. เมื่อประเทศ

⁸ กิตติ ลิ้มสกุล. (2542). “เศรษฐศาสตร์การเมืองโลก ยุค 2000 : 1999 จุดเปลี่ยนแปลงยุคสมัยจากโลกวิวัฒน์...สู่ชุมชน. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ. บริษัท เอ็ดดิสัน เวิร์ส โปรดักส์ หน้า 82 – 84.

⁹ เรื่องเดียวกัน ,หน้า 61

มีการพัฒนามากขึ้นความต้องการใช้โทรศัพท์และการสื่อสารมีมากขึ้น รัฐบาลจึงได้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการโทรคมนาคม

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2544 กลุ่มทุนสื่อสารขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ยกเว้นบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) โดยเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดังนี้

1. กลุ่มชินวัตร มี 3 บริษัท คือ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (ADVANCE) บริษัท ชินวัตร คอร์ปชั่น จำกัด (มหาชน) (Shin) บริษัท ชินวัตร แซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) (SATEL)
2. กลุ่มบริษัท เบญจรงค์กุล มี 2 บริษัท คือ บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่นอิสต์สตรี จำกัด (UCOM) บริษัท ไทเทิล แอคเซ็ส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (TAC)
3. กลุ่มโพธารามิก มี 2 บริษัท คือ จัสมินอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด(มหาชน) (JASMIN) บริษัท ไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (TT&T)
4. กลุ่มเจียรนนท์ มี 1 บริษัท คือ บริษัท เทเลคอมเอเชีย จำกัด (มหาชน) (TA)
5. กลุ่มวิไลลักษณ์ มี 2 บริษัท คือ บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (SMART) และบริษัท สามารถเทเลคอม จำกัด (มหาชน) (SAMTEL)
6. กลุ่มโกวิทเจริญกุล กลุ่มวงศ์สวัสดิ์ และจุฬารังกูล ร่วมกัน 1 บริษัท คือ บริษัท เอ็มลิงค์ เอเชีย คอร์ปชั่น จำกัด (มหาชน) (M – LINK)
7. กลุ่มอื่นๆ 2 บริษัท คือ อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็นจิเนียริง จำกัด (มหาชน) (IEC) และบริษัท อินเทอร์เน็ต ประเทศไทย จำกัด (มหาชน) (INET)

2. ปัจจัยทำให้กลุ่มสื่อสารเติบโต

เงื่อนไขที่ทำให้กลุ่มสื่อสารเติบโต มี 3 ประการ คือ

2.1 เนื่องจากการที่ภาครัฐต้องการพัฒนาธุรกิจโทรคมนาคมของประเทศให้เป็นระบบและมีความก้าวหน้า โดยเริ่มจากทำแผนแม่บทการพัฒนาออกเป็น 2 ระยะ (ยุทธศาสตร์ปี 2538) คือ

แผนระยะสั้น คือ ตัวการที่จะขยายเลขหมายโทรศัพท์ให้เพียงพอกับความต้องการจากปี พ.ศ. 2548 – 2541 โดยมีเป้าหมายเพื่อ

1. ขยายเลขหมายโทรศัพท์จำนวน 1.9 ล้านเลขหมาย โดย 1.1 ล้านเลขหมาย เสร็จภายใน พ.ศ. 2539 และ 8 แสนเลขหมายให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. 2539 และดำเนินการโดยบริษัท TA และบริษัท TT&T

2. ขยายเลขหมายโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท จากเดิมจุดละ 9 เลขหมาย จำนวน 4,003 ตำบล และขยายงานในชุมชนที่ยังไม่มีโทรศัพท์ 1,700 แห่ง ให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. 2541 ดำเนินการโดย องค์การโทรศัพท์ฯ

แผนระยะยาว คือ เปิดเสรีธุรกิจโทรคมนาคม คือดำเนินการแผนประกอบด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ตั้งแต่ 2541 – 2545 รวม 5 ปี และระยะที่ 2 ตั้งแต่ 2546 เป็นต้นไป

แผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน 3 ฝ่าย (Third Party) คือรัฐบาล กลุ่มทุนสื่อสาร และประชาชน ทั้งสามกลุ่มจะมีกลุ่มที่ได้รับประโยชน์ เสียประโยชน์ มีทรัพยากรของประเทศเป็นเดิมพัน ซึ่งประชาชนดูเหมือนจะเป็นกลุ่มที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่า ดังนั้น เด็กก้อนใหญ่จะถูกแจกจ่ายระหว่างกลุ่มทุนสื่อสารผู้ได้รับสัมปทาน กับพรรคการเมืองรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้ให้สิทธิในการสัมปทาน

2.2 กลุ่มทุนสื่อสารเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการเมืองจนเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ด้วยความต้องการแก้ไขข้อจำกัดทางการเมือง ตามโครงสร้างแบบเก่า ทำให้กลุ่มทุนสื่อสารพยายามเข้าเป็นรัฐบาลในชุดปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นเงื่อนไขสำคัญทำให้ทุนสื่อสารเติบโตทั้งปัจจุบันและอนาคต

2.3 สถานภาพของกลุ่มทุนสื่อสารหลังวิกฤตปี 2540 มีความมั่นคงและอนาคตสดใส โดยดูจากผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ 12 บริษัท มีกำไรกว่า 14,000 ล้านบาท เมื่อสิ้นปี 2544 โดยกลุ่มชินคอร์ป มีกำไรกว่า 8,200 ล้านบาท ในขณะที่ธุรกิจอื่นๆ เช่น กลุ่มธนาคารพาณิชย์ และกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ ยังประสบปัญหาขาดทุน¹⁰

ภายหลังจากที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อปี 2544 กลุ่มทุนโทรคมนาคม ในรัฐบาลได้พยายามผลักดันให้มีการแก้ไขสัญญาสัมปทานในทิศทางที่ตนจะได้ประโยชน์ โดยเฉพาะการเรียกร้องไม่จ่ายค่าสัมปทานอีกต่อไป แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อกลุ่มทุนโทรคมนาคมไม่สามารถบิดพลิ้วการจ่ายค่าสัมปทาน ก็ต้องหาทางให้ผู้ประกอบการรายใหม่ ต้องจ่ายค่าสัมปทานด้วย เพื่อสกัดกันคู่แข่งเหล่านี้เติบโตมาแข่งได้ วิธีการที่บรรล่วัตถุประสงค์ คือ¹¹ การนำเอภาษีสรรพสามิตโทรคมนาคมมาใช้ โดยอ้างว่าภาษีดังกล่าวจัดเก็บจากผู้ประกอบการทุกรายในอัตราเดียวกัน ไม่ว่าผู้ประกอบการรายใหม่จะเคยได้สิทธิเหมือนรายเดิมหรือไม่ก็ตาม โดย ครม. รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ได้มีมติเมื่อ 11 ก.พ. 2546 อนุมัติให้บริษัทเอกชนที่ร่วมการงานสามารถนำภาษีสรรพสามิตมาหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่ต้องจ่ายให้คู่สัญญาภาครัฐ โดยกระทรวงการคลังได้กำหนดอัตราภาษีเป็น 2 % จากรายรับโทรศัพท์ประจำที่และ 10% จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อฐานะการเงิน ของ บมจ.

¹⁰ รัตพงษ์ สอนสุภาพ ประจักษ์ น้าประสานไทย. (2546). Thaksino's Model ปฏิรูปความมั่งคั่งสู่ฐานอำนาจใหม่. ชวพล ศิริพจนานนท์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ. บริษัท สุพีเรียพรีนติ้ง เฮ้าส์ จำกัด. หน้า 63 – 68.

¹¹ “คอร์รัปชันเชิงนโยบาย” แหล่งที่มา : <http://www.adsthailand.com>, วันที่สืบค้น 23 สิงหาคม 2549.

ทีโอที และ บมจ. กสท. โทรคมนาคม สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์¹² ได้วิเคราะห์ บทบาทการใช้อำนาจรัฐในการกำหนดนโยบาย และมาตรการเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจโทรคมนาคมใน 4 ลักษณะผสมผสานกัน คือ

1. การเอื้อให้ธุรกิจสามารถเอาเปรียบผู้บริโภค เช่น การใช้อำนาจผูกขาดในตลาดและการปิดกั้นการเปิดเสรีบริการที่เกี่ยวข้อง
2. การเอื้อธุรกิจให้ได้เปรียบคู่แข่งในการแข่งขัน
3. การเอื้อธุรกิจได้เปรียบรัฐในการเจรจาต่อรองในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการแก้ไขสัญญาสัมปทานเช่นกรณีการแก้ไขสัญญาสัมปทานของเอไอเอส 7 ครั้ง เป็นประโยชน์อย่างมากต่อเอไอเอส ขณะที่ ทศท. ซึ่งเป็นคู่สัญญา ตลอดจนประชาชนไม่ได้ประโยชน์ที่ทัดเทียมกัน
4. การเอื้อให้ธุรกิจสามารถเอาเปรียบผู้เสียภาษีในลักษณะต่างๆ เช่น การได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้ หรือการอุดหนุนอื่นๆ จากภาครัฐ

ภายหลังเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อ 19 กันยายน 2549 ทหารได้เข้ามามีบทบาทอีกครั้ง นำโดยคณะมนตรีรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) โดยทหารได้เข้ามามีบทบาทกิจการโทรคมนาคมอีกครั้ง โดยพลเอก สพรุ่ง ภัลยาณมิตร ได้เข้ามาเป็นประธานคณะกรรมการบริหาร บมจ.ทีโอที และได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโทรคมนาคม โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ทบทวนการแก้ไขสัญญาสัมปทานของคู่สัญญาร่วมการงาน เช่น AIS TRUE TT&T DTAC TRUEMOVE ซึ่งไม่ดำเนินการตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยเอกชนเข้าร่วมการงาน พ.ศ. 2535 โดยการแก้ไขสัญญาดังกล่าวมิได้ผ่านขั้นตอนตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว เพื่อให้กรม. พิจารณานุมัติว่าจะมีผลบังคับตามกฎหมายหรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือตอบข้อหารือ นอกจากนี้ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้นำเสนอ ครม. เมื่อ 23 ม.ค. 50 เพื่อให้ยกเลิกมติ ครม. เมื่อ 28 ม.ค. 46 และมติ ครม. เมื่อ 11 ก.พ. 46 ที่กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากกิจการโทรคมนาคม โดยจัดเก็บอัตรา 2% จากโทรศัพท์ประจำที่และ 10% จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดย ครม. มีมติให้คู่สัญญาผู้ร่วมการงานสามารถนำภาษีสรรพสามิตไปหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่จะต้องจ่ายให้แก่รัฐตามสัญญาผู้ร่วมการงาน¹³ มาตรการของรัฐบาลชุดก่อนเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อผู้ร่วมการงานเอกชนเดิม ทำให้มีอำนาจเหนือตลาดในระยะยาว โดยบั่นทอนทำลายขีดความสามารถในการแข่งขันของ บมจ.ทีโอที และ บมจ. กสท. โทรคมนาคมในอนาคต อีกทั้งเป็นการสร้างกำแพงกีดกันผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งเสียเปรียบกลุ่มทุนเดิมอย่างมาก อยู่แล้วให้เสียเปรียบยิ่งขึ้น โอกาสเข้าสู่ตลาด สามารถอยู่รอดจึงมีน้อยลง

¹² สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2549). สู่หนึ่งทศวรรษหลังวิกฤตเศรษฐกิจ : ได้เรียนรู้และปรับปรุงอะไรบ้าง. เอกสารการสัมมนาวิชาการประจำปี ระหว่างวันที่ 9 – 10 ธันวาคม 2549 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซีดี จอมเทียน จ.ชลบุรี. หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน (ฉบับวันที่ 7 ธันวาคม 2549).

¹³ สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ ณรงค์ บ่อมหลักทอง. (2550). “วิกฤตโทรคมนาคม : ที่มา เหตุผลและทางออก. เอกสารประกอบการสัมมนา. กรุงเทพฯ. มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. หน้า 4.

เรื่องความมั่นคงของชาติได้นำมาสู่แนวคิดการจัดตั้งบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ (Telecom Pool) ที่ต้องการให้เกิดการบริหารจัดการโครงข่ายโทรคมนาคมแห่งชาติอย่างเป็นเอกภาพ และสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันเสรีและเป็นธรรม ให้มีการรวมศูนย์กลางการบริหารจัดการโครงข่ายของประเทศเป็นอันเดียวกัน การจัดตั้งบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จะช่วยลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อนของภาคเอกชน ความมั่นคงในระบบโครงข่ายสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการคงไว้ซึ่งทรัพยากรด้านสื่อสารโทรคมนาคม โดยโครงข่ายโทรคมนาคมมีลักษณะทางกฎหมาย¹⁴ ดังนี้

1. โครงข่ายโทรคมนาคมไทยมีฐานะเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ
2. โครงข่ายโทรคมนาคมไทยเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
3. โครงข่ายโทรคมนาคมไทยบางส่วนมีฐานะเป็นทรัพย์สินอันเกิดจากสัญญาร่วมการทำงานที่ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย
4. โครงข่ายโทรคมนาคมมีฐานะเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
5. โครงข่ายโทรคมนาคมมีฐานะเป็นทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งคณะกรรมการประสานงานมีหน้าที่ปกป้องรักษา
- 6 รัฐเป็นผู้มีสิทธิเหนือโครงข่ายโทรคมนาคมไทยโดยสมบูรณ์แต่เพียงผู้เดียว

3.4 ลักษณะการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคม

การสื่อสารโทรคมนาคมในปัจจุบันมีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จนอาจจะเรียกได้ว่า มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด จากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่มีขนาดที่เล็กลง แต่มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงขึ้น รวมทั้งการค้นคว้าหาวิธีการสื่อสารโทรคมนาคมในรูปแบบใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา หากจะพิจารณาถึงตัวอย่างความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีการพัฒนาในลักษณะก้าวกระโดดดังที่กล่าวไว้ข้างต้น คือ การพัฒนาของเครือข่ายของระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนได้แก่ การพัฒนาตัวเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ตั้งแต่มีการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย ที่ในขณะเริ่มให้บริการใหม่ๆ ตัวเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เครื่องลูกข่าย” มีขนาดใหญ่มาก มีเส

¹⁴ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน). (2550). “วิสัยทัศน์ เป็นบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีการบริหารจัดการที่โปร่งใส และมีประสิทธิภาพในระดับสากล”. เอกสารเผยแพร่ฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร.

อากาศที่ค่อนข้างสูง และมีราคาแพงประมาณ 50,000 – 100,000 บาท ลักษณะการใช้งานนั้นมุ่งเน้นในการสื่อสารด้วยเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ในปัจจุบันเครื่องลูกข่ายหรือเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่บางรุ่นมีขนาดเล็กลงใกล้เคียงกับบัตรเครดิตแต่มีประสิทธิภาพในการใช้งานมากขึ้น นอกจากการสื่อสารด้วยเสียง ยังสามารถส่งข้อความสั้นๆ (Short Messaging Services) เปลี่ยนเสียงเรียกเข้า ในบางรุ่นสามารถเล่นอินเทอร์เน็ต (Internet) และรับส่งอีเมล (e-mail) และสามารถเข้าไปดูข้อมูลข่าวสารในระบบ Wireless Application Protocol หรือ “WAP” แล้วยังสามารถใช้ถ่ายภาพแทนกล้องได้ดีและสิ่งที่สำคัญคือราคาเครื่องที่ถูกลงอยู่ในระดับ 2,000-30,000 บาท

จากการพัฒนาของระบบโครงข่ายทั้งตัวแม่ข่ายและลูกข่ายดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดบริการใหม่ๆ ขึ้นอย่างมากมายและทำรายได้ให้กับผู้ให้บริการอยู่ในระดับตั้งแต่สิบล้านบาทต่อปีขึ้นไป ขึ้นอยู่กับแต่ละประเภทของการให้บริการ

ในการแยกลักษณะการให้บริการในกิจการสื่อสารโทรคมนาคม ผู้ศึกษาจะแยกลักษณะการให้บริการโดยยึดถือตามลักษณะโครงข่ายหรือ “Network” เป็นสำคัญ ไม่ว่าจะบริการที่เกิดขึ้นบนโครงข่ายนั้นจะเป็นบริการหลัก หรือเป็นบริการเสริมที่เกิดขึ้นบนโครงข่าย ดังนั้น จึงอาจแยกประเภทการให้บริการบนโครงข่ายออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบใช้สาย (Wire line Telecommunications) และการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สาย (Wireless Telecommunications)

3.4.1 การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบใช้สาย

การสื่อสารโทรคมนาคมแบบใช้สาย เป็นการสื่อสารหรือส่งผ่านข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารโดยใช้เสียง ข้อมูล และภาพ ผ่านสื่อกลาง (Transmission) หลักที่เป็น “สายเคเบิล (Cable)” ไม่ว่าจะเป็นสายเคเบิลนั้นจะเป็นสายเคเบิลทองแดง (Copper Wire) หรือสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (Optical Fiber Cable) นอกจากนี้ในการสร้างโครงข่ายแบบใช้สายจากต้นทางถึงปลายทางนั้น อาจจะต้องอาศัยการสื่อสารชนิดอื่นๆ เข้ามาช่วยเสริมเพื่อให้การสื่อสารโทรคมนาคมสามารถให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่ได้ อาทิ ในพื้นที่ห่างไกลที่มีภูมิประเทศเป็นป่าหรือภูเขา ซึ่งไม่สามารถวางเครือข่ายที่ใช้สายเคเบิลได้ ก็อาจนำระบบคลื่นวิทยุไมโครเวฟ (Microwave Link) หรือ การสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite) มาช่วยทำให้การสื่อสารโทรคมนาคมได้ครอบคลุมพื้นที่เหล่านั้น รวมทั้งการติดต่อสื่อสารที่มีจุดเริ่มต้นหรือต้นทางของการสื่อสารเป็นการติดต่อจากโครงข่ายที่ใช้สาย ไปยังปลายทางที่เป็นโครงข่ายการสื่อสารแบบไร้สาย เช่น การโทรศัพท์จากโทรศัพท์พื้นฐานหรือโทรศัพท์สาธารณะไปยังโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ถือว่าเป็นการสื่อสารโทรคมนาคมแบบใช้สายหรืออาศัยสาย

การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมที่อาศัยเครือข่ายที่ใช้สายนี้ มีลักษณะการให้บริการที่เป็นพื้นฐานหลักๆ ในการให้บริการคือ การให้บริการด้านเสียง (Voice Services) และการให้บริการด้านสื่อสารข้อมูล (Data Services)

1. การให้บริการด้านเสียง (Voice Services)

การให้บริการด้านเสียงโดยอาศัยโครงข่ายที่ใช้สายในปัจจุบันมีการให้บริการที่เป็นบริการหลักอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์สาธารณะ และโทรศัพท์ระหว่างประเทศ

บมจ. ทีโอที เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์ทั้ง 3 ประเภท ดังกล่าวข้างต้น โดยในส่วนของโทรศัพท์ระหว่างประเทศจะให้บริการเฉพาะประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยเท่านั้น

บมจ. ทูร์คอร์ดปอเรชั่น เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์สาธารณะในเขตนครหลวง

บมจ. ทีทีแอนด์ที เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์สาธารณะในเขตภูมิภาค

บมจ. กสท โทรคมนาคม เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศที่ไม่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยที่อยู่ในความรับผิดชอบของ บมจ. ทีโอที

ส่วนบริการเสริมที่อาศัยโครงข่ายหลักได้แก่ บริการแสดงหมายเลขเรียกเข้า (Caller ID) บริการโอนเลขหมาย (Call Forwarding) บริการสนทนา 3 สาย (Conference Call) บริการรับสายเรียกซ้อน (Call Waiting) บริการโทรทางไกลราคาประหยัด (y-tel 1234) เป็นต้น การให้บริการเสริมดังกล่าวเป็นการให้บริการโดยผู้ให้บริการแต่ละรายเป็นหลัก แต่ปัจจุบันยังมีบริการที่ให้บริการโดยผู้ให้บริการอื่นที่มีผู้ใช้บริการโทรศัพท์ทั้งสามราย โดยเป็นการให้บริการเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก ได้แก่ การให้บริการ Audiotext ผ่านเลขหมาย 1900

2. การให้บริการด้านสื่อสารข้อมูล (Data Services)

สามารถแยกประเภทการให้บริการดังต่อไปนี้

“คู่สายและวงจรเช่า (Leased Line)¹⁵” เป็นเครือข่ายส่วนบุคคลที่ใช้การติดต่อระหว่างสถานที่ 2 แห่งด้วยเทคโนโลยีเคเบิลใยแก้วนำแสง ซึ่งสามารถรับส่งสัญญาณทั้งเสียง ภาพ และข้อมูล

“วงจรเช่าระบบดิจิทัล (Digital Data Network Service หรือ DDN)¹⁶” เป็นการสื่อสารข้อมูล (Data Communications) โดยอาศัยโครงข่ายโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้

¹⁵ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), คู่สายและวงจรเช่า [Online], Available URL: <http://www.tot.co.th/th/product/dataservice/leaseline.php>, วันที่สืบค้น 19 กันยายน 2549.

ตลอดเวลาโดยมีความเร็วในการรับส่งข้อมูลตั้งแต่ 2,400 bps. ถึง 2.048 Mbps.“บริการ ISDN (Integrated Services Digital Network)¹⁷” เป็นบริการที่อาศัยโครงข่ายโทรศัพท์เช่นเดียวกับ DDN แต่แตกต่างกันที่ความเร็วในการรับส่งข้อมูลที่เริ่มต้นจากความเร็ว 64 Kbps ถึง 2.048 Mbps

“บริการ Broadband ISDN¹⁸” เป็นบริการทางด่วนข้อมูลความเร็วสูง ที่สามารถรองรับการรับส่งสัญญาณทั้งข้อมูล ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว (Multimedia) โดยใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันหลายแบบ อาทิ เทคโนโลยี ATM (Asynchronous Transfer Mode) CES (Circuit Emulation Service) ซึ่งเป็นการให้บริการในลักษณะของคู่สายเช่า ที่เชื่อมต่อกับอุปกรณ์ปลายทางของผู้ใช้บริการผ่านโครงข่ายความเร็วสูง (ATM), บริการ FR (Frame Relay) เป็นการให้บริการโครงข่ายความเร็วสูงที่ผู้ใช้บริการต้องการการเชื่อมต่อไปยังอุปกรณ์ปลายทางที่มีการเชื่อมต่อแบบ Frame Relay บริการ RAN (Remote Access Network) และ ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) เป็นบริการสื่อสารความเร็วสูงที่อาศัยโครงข่ายโทรศัพท์พื้นฐานโดยใช้เทคโนโลยี ADSL ทำให้การสื่อสารชนิดนี้เหมาะกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

3.4.2 การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สาย

การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สาย เป็นการสื่อสารที่อาศัยการรับส่งข้อมูลผ่านทางคลื่นวิทยุในย่านความถี่ต่างๆ (Radio Frequency) ซึ่งการให้บริการบนโครงข่ายไร้สาย ได้แก่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ วิทยุคมนาคม เป็นต้น

ในประเทศไทย องค์การโทรศัพท์ฯ และ การสื่อสารฯ (ในขณะนั้น) ได้นำระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่มาใช้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2529 ในระบบ NMT (Nordic Mobile Telephone) และระบบ AMPS (Advance Mobile Telephone Service) ซึ่งเป็นการสื่อสารไร้สายในระบบอนาล็อก (Analog) ต่อมาเมื่อมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น ทั้งสององค์กรจึงเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งสองระบบด้วย¹⁹ แต่เนื่องจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบอนาล็อกมีข้อจำกัดด้านคลื่นความถี่และช่องสัญญาณ จึงมีการนำโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล (Digital) มาให้บริการเพิ่มขึ้น อันได้แก่ ระบบ GSM (Global System for Mobile Communications) PCN

¹⁶ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), **วงจรถ่ายระบบดิจิทัล** [Online], Available URL:<http://www.tot.co.th/th/product/dataservice/ddn.php>, วันที่สืบค้น 19 กันยายน 2549.

¹⁷ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), **บริการ ISDN** [Online], Available URL:<http://www.tot.co.th/th/product/dataservice/isdn.php>, วันที่สืบค้น 19 กันยายน 2549.

¹⁸ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), **Broadband ISDN** [Online], Available URL:<http://www.tot.co.th/th/broadband/index.php>, วันที่สืบค้น 19 กันยายน 2549.

¹⁹ พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497, มาตรา 9(6).

(Personal Communication Network) และ CDMA (Code Division Multiple Access) ปัจจุบันมี ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 7 ราย ประกอบด้วย บมจ. ทีโอที บมจ. กสท โทรคมนาคม เอไอเอส (AIS) ดีแทค (DTAC) ทรูมูฟ (TrueMove) ดิจิตอลโฟน และ ฮัทช์ (Hutch)

ซึ่งลักษณะการให้บริการที่เกิดขึ้นบนโครงข่ายไร้สายประกอบด้วย การให้บริการด้าน เสียง (Voice Services) การให้บริการประเภทไม่ใช่เสียง (Non Voice Services) และการให้บริการด้าน มัลติมีเดีย (Multi-media Services) ดังนี้

1. การให้บริการด้านเสียง (Voice Services)

เป็นบริการหลักที่เกิดขึ้นในการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สายหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น เป็นเช่นเดียวกับการสื่อสารโทรคมนาคมแบบใช้สาย แต่การให้บริการผ่านโครงข่ายไร้สายนั้นมีความ ได้เปรียบการให้บริการผ่านโครงข่ายที่ใช้สาย เนื่องจากผู้ใช้บริการสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ ทุกสถานที่โดยไม่จำกัด เพียงแต่สถานที่นั้นๆ จะต้องอยู่ภายในบริเวณที่ผู้ให้บริการได้เปิดให้บริการ เท่านั้น แต่ข้อดีของการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมแบบนี้คือ ผู้ให้บริการมักจะให้ความสำคัญกับ ชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น แหล่งธุรกิจ ที่ก่อให้เกิดรายได้มากกว่าการให้บริการในพื้นที่ห่างไกล ที่ต้อง ใช้เงินลงทุนสูง ในขณะที่ให้ผลตอบแทนต่ำ ทำให้ขาดการกระจายการให้บริการไปอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

ลักษณะการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือการสื่อสารโทรคมนาคมแบบไร้สายนั้น มี การเรียกเก็บค่าบริการออกเป็น 2 แบบ คือ

1) แบบชำระค่าบริการล่วงหน้า หรือ Pre-paid เป็นการให้บริการที่ผู้ใช้บริการ ต้องชำระค่าบริการในอัตราที่ผู้ให้บริการกำหนดก่อนการเปิดใช้บริการและมีกำหนดระยะเวลาในใช้ บริการซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนค่าบริการที่ชำระ ตัวอย่างเช่น ชำระค่าบริการ 300 บาท สามารถใช้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ 30 วันนับแต่วันลงทะเบียนเพื่อใช้บริการหรือต่ออายุการใช้บริการ โดยมีอัตราค่า โทรศัพท์นาทีละ 3-5 บาท เป็นต้น

2) แบบชำระค่าบริการหลังใช้บริการหรือ Post-paid เป็นการให้บริการที่ ผู้ใช้บริการจะต้องชำระค่าบริการต่อเมื่อครบรอบบัญชีที่ผู้ให้บริการกำหนด โดยผู้ใช้บริการจะชำระ ค่าบริการตามเงื่อนไขที่ผู้ใช้บริการได้เลือกไว้ในขณะยื่นขอจดทะเบียนเพื่อใช้บริการ อาทิ ชำระ ค่าบริการรายเดือน 750 บาท สามารถใช้บริการได้ (Air time) 250 นาทีต่อเดือน ส่วนที่เกิน ผู้ใช้บริการต้องชำระเพิ่มเติมในอัตรานาทีละ 3 บาท เป็นต้น

2. การให้บริการด้านไม่อาศัยเสียง (Non Voice Services)

การให้บริการในลักษณะดังกล่าวนี้ มักเป็นบริการเสริมของโครงข่ายแบบไร้สายของ โทรศัพท์เคลื่อนที่ อันอาจแยกลักษณะการให้บริการออกได้เป็นการให้บริการโดยผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และการให้บริการโดยผู้ให้บริการอื่นๆ

การให้บริการในลักษณะดังกล่าวนี้ มักเป็นบริการเสริมของโครงข่ายแบบไร้สายของโทรศัพท์เคลื่อนที่ อันอาจแยกลักษณะการให้บริการออกได้เป็นการให้บริการโดยผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และการให้บริการโดยผู้ให้บริการอื่นๆ

2.1 การให้บริการโดยผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

เป็นการให้บริการเพื่อความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้แก่ บริการรับฝากข้อความ (Voice Mailbox) บริการโอนสาย (Call Forward) บริการ Short Message Service (SMS) บริการ Multimedia Messaging Service (MMS) บริการโทรศัพท์ข้ามแดนอัตโนมัติ (International Roaming) การประชุมผ่านโทรศัพท์ (Call Conference) บริการ GPRS (General Packet Radio Service) เป็นต้น

2.2 การให้บริการโดยผู้ให้บริการรายอื่นๆ

การให้บริการในลักษณะนี้จะเน้นการให้บริการเพื่อความบันเทิงของผู้ใช้บริการเป็นหลัก ได้แก่ การให้บริการดาวน์โหลดเสียงเรียกเข้า (Download Ringtone) รูปภาพ (Wallpaper หรือ Screensaver) บริการ Audiotext ต่างๆ

3. การให้บริการด้านมัลติมีเดีย (Multi-media Service)

การให้บริการด้านมัลติมีเดียบนโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือการสื่อสารโทรคมนาคมผ่านโครงข่ายไร้สายนั้น เป็นบริการที่เกิดขึ้นใหม่ เมื่อเทคโนโลยีของการสื่อสารโทรคมนาคมเข้าสู่ยุค 3G (Third Generation) ที่ทำให้การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เข้าสู่มาตรฐาน IMT2000 ซึ่งสามารถรับส่งสัญญาณได้ด้วยความเร็วตั้งแต่ 384 Kbps จนถึง 2 Mbps ส่งผลให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในรูปมัลติมีเดียได้ในเวลาเดียวกัน

ปัจจุบัน ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บางราย เริ่มเปิดให้บริการทางด้านมัลติมีเดียแล้ว ได้แก่ การดาวน์โหลดเกมผ่านโปรแกรมจาวา (JAVA) การให้บริการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์เข้าสู่โทรศัพท์มือถือ (TV on Mobile) การให้บริการ Video on demand ในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

นอกจากการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมที่อยู่ในรูปโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์สาธารณะ โทรศัพท์ระหว่างประเทศ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการเสริมที่เกิดขึ้นบนโครงข่ายทั้งสองแบบดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว อันส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันและอนาคตอีกประเภทหนึ่งคือ อินเทอร์เน็ต (Internet)

4. อินเทอร์เน็ต (Internet)

เป็นการให้บริการสื่อสารข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูล การสั่งซื้อสินค้าและบริการ การส่งข้อมูลผ่าน e-mail การสนทนาผ่านห้องสนทนา (Chat room) รวมทั้งการประชุมผ่านทางอินเทอร์เน็ตในรูปแบบ Video Conference

การให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยเริ่มเปิดให้บริการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดย บมจ. กสท โทรคมนาคม หรือการสื่อสารฯ ในขณะนั้น ได้เปิดให้บริการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Exchange Service หรือ THIX) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider หรือ ISP) ภายในประเทศไปยังเครือข่าย Internet ต่างประเทศ (International Internet Gateway หรือ IIG) และเชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ให้บริการ Internet ภายในประเทศด้วยตนเอง (National Internet Exchange หรือ NIX) ปัจจุบันมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตอย่างเป็นทางการจำนวน 18 ราย

จากสภาพองค์กร และลักษณะการให้บริการโทรคมนาคมดังกล่าวข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงสภาพโดยรวมของตลาดการให้บริการโทรคมนาคมของประเทศไทยที่มีการแบ่งแยกผู้ให้บริการในแต่ละบริการ รวมทั้งลักษณะการให้บริการที่ค่อนข้างชัดเจนแต่ในขณะเดียวกันการพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วนั้น ทำให้ขอบเขตระหว่างการให้บริการโทรคมนาคม (Telecommunications) การแพร่ภาพกระจายเสียง (Broadcasting) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เริ่มเลือนลางจนไม่สามารถแบ่งแยกได้ชัดเจน ลักษณะดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบโทรคมนาคม โครงสร้างอุตสาหกรรม และการกำกับดูแล ซึ่งเรียกว่า “การหลอมรวมสื่อ (Media Convergence)”²⁰ อันเกิดขึ้นจากผลของการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง (Broadband Technology), เทคโนโลยีการสื่อสารไร้สาย (Wireless Technology) และเทคโนโลยีเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต (IP Technology) จากการหลอมรวมสื่อดังกล่าว ส่งผลให้การแข่งขันการให้บริการในปัจจุบันที่เคยให้บริการคนละตลาดเริ่มเข้ามาอยู่ในตลาดเดียวกันและแข่งขันกัน เช่น บริการทางด้านเสียงผ่านระบบ Internet Protocol (Voice over Internet Protocol หรือ VOIP) จะแข่งขันกับบริการโทรศัพท์ทางไกลในประเทศและต่างประเทศซึ่งใช้โครงข่ายของบริการโทรศัพท์พื้นฐาน, บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่จะแข่งขันกับโทรศัพท์พื้นฐาน บริการเคเบิลทีวีและการแพร่ภาพผ่านดาวเทียมจะแข่งขันกับการแพร่ภาพแบบเดิม เป็นต้น ดังนั้น เมื่อสภาพตลาดเปลี่ยนแปลงไปย่อมส่งผลต่อการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

²⁰ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และธรรพร รัตนนฤมิตรสร, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง สภาพตลาดโทรคมนาคมในต่างประเทศและประเทศไทย 2546.

3.4.3 องค์การที่ให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศไทย

1. องค์การภาครัฐ

1.1 บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เปลี่ยนชื่อมาจาก บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่แปลงสภาพมาจาก องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 และจดทะเบียนบริษัทเป็นบริษัทมหาชน²¹ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2545

ก่อนที่จะมีการแปลงสภาพจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยมาเป็นบริษัทมหาชนในปัจจุบันนั้น เมื่อแรกเริ่มองค์การโทรศัพท์ฯ เป็นเพียงกิจการโทรศัพท์ สังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข แต่เนื่องจากการดำเนินกิจการโทรศัพท์ในขณะนั้นมีข้อจำกัดด้านเงินงบประมาณในการลงทุนประกอบกับเอกชนการดำเนินธุรกิจด้านโทรศัพท์ในส่วนของภาคเอกชนยังไม่ได้ได้รับความสนใจ เนื่องจากเป็นบริการที่ต้องใช้เงินเริ่มในการลงทุนเป็นจำนวนมากและยังไม่ใช่ที่แพร่หลาย รัฐบาลในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงดำเนินความพยายามในการให้บริการและการพัฒนามาอย่างช้าๆ จนกระทั่งได้มีการแยกกิจการโทรศัพท์ออกจากกรมไปรษณีย์โทรเลขเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 โดยพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 และองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม และมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการโทรศัพท์และธุรกิจที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียงกับ/หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์²²

ในเบื้องต้นของการดำเนินงานมีขอบเขตการให้บริการในเขตนครหลวงอันประกอบด้วยชุมสายโทรศัพท์วัดเลียบ ชุมสายโทรศัพท์บางรัก ชุมสายโทรศัพท์เพลินจิต และชุมสายโทรศัพท์สามเสน มีพนักงานจำนวน 732 คน มีทรัพย์สินประมาณ 50 ล้านบาท ต่อมาในปี พ.ศ. 2503 ได้รับโอนโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาคจากกรมไปรษณีย์โทรเลข ครั้งแรกจำนวน 10 ชุมสาย จำนวนเลขหมายประมาณ 1,600 เลขหมาย ครั้งที่สอง จำนวน 37 ชุมสาย จำนวน 8,100 เลขหมาย

การให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมในขณะนั้นเริ่มจากชุมสาย Step by Step ซึ่งเป็นระบบโทรศัพท์ ผู้ใช้บริการสามารถหมุนหน้าปัดจากเครื่องโทรศัพท์ เพื่อติดต่อกับผู้ใช้ปลายทางได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านพนักงานสลับสาย ต่อมาจึงได้เปลี่ยนเป็นระบบชุมสายอัตโนมัติในปี พ.ศ. 2480 และเปลี่ยนเป็นชุมสายระบบครอสบาร์ (Cross Bar) ในปี พ.ศ. 2502 หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2520 เริ่มนำโทรศัพท์แบบกดปุ่มมาใช้ทดแทนโทรศัพท์แบบหมุน และเริ่มให้บริการโทรศัพท์ไร้สาย (Multi Access

²¹ พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542, มาตรา 22.

²² พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497, มาตรา 6.

Radio Telephone) มาให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่อยู่นอกข่ายสายโทรศัพท์ทั่วประเทศ โดยมีรัศมีทำการ 30 กิโลเมตร รอบสถานีฐาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 นำระบบชุมสาย SPC (Stored Program Control) มาใช้เป็นครั้งแรกที่ชุมสายโทรศัพท์ภูเก็ต เพื่อใช้ติดต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย โดยเป็นบริการโทรศัพท์ทางไกลอัตโนมัติ²³

ในส่วนของกาารให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น องค์การโทรศัพท์ฯ เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 โดยเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ NMT (Nordic Mobile Telephone) 470 MHz โดยใช้ร่วมกับโครงข่ายระบบ SPC

เมื่อความต้องการในการติดตั้งโทรศัพท์มีสูงขึ้น แต่องค์การโทรศัพท์ฯ ไม่สามารถขยายและติดตั้งโทรศัพท์ได้ทันตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นได้ ประกอบกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) มีนโยบายในการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ แต่ติดปัญหาทางกฎหมายที่ไม่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นเจ้าของเครือข่ายโทรคมนาคม อันมีสาเหตุมาจากเรื่องความมั่นคงของรัฐ ที่จำเป็นต้องควบคุมดูแลเครือข่ายโทรคมนาคมในช่วงเกิดสงครามเย็นขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้การร่วมกิจการหรือการให้สัมปทานไม่สามารถดำเนินการแบบ BOT (Build-Operate-Transfer) เช่นเดียวกับที่ประเทศต่างๆ ใช้ได้ รัฐบาลในขณะนั้นจึงให้ดำเนินการในรูปของ BTO (Build-Transfer-Operate) แทนโดยอาศัยพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 มาตรา 9(6)

สัญญาร่วมกิจการฉบับแรกที่ให้เอกชนเข้าร่วมกิจการ เป็นการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะแบบใช้บัตร (Card phone) ในเขตนครหลวง ระหว่างองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย กับบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เมชัน ซิสเต็มส์ จำกัด (AIS Card) โดยมีระยะเวลาในการร่วมกิจการ 10 ปี เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2534 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2544 แต่สัญญาร่วมกิจการที่มีผลโดยตรงต่อขยายตัวทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้แก่สัญญาร่วมกิจการร่วมลงทุนเพื่อขยายการให้บริการโทรศัพท์ในเขตนครหลวง จำนวน 2.6 ล้านเลขหมายและภูมิภาค จำนวน 1.5 ล้านเลขหมาย รวมทั้งสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เซลลูลาร์ในระบบ 900 MHz

ปัจจุบัน บมจ. ทีโอที ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สาม ตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544 ให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมทั้งทางด้านโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการเสริมบนเครือข่ายดังต่อไปนี้

²³ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), ประวัติความเป็นมาของ ทศท ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน [Online], Available URL: http://www.tot.co.th/th/about_tot/past_to_present.php, วันที่สืบค้น 24 กุมภาพันธ์ 2549.

โทรศัพท์พื้นฐานและบริการเสริมบนเครือข่ายโทรศัพท์พื้นฐาน ได้แก่ โทรศัพท์บ้าน ไซร์เบอร์ (TOT Caller ID) บริการเสริม SPC บริการจัดกลุ่มเลขหมาย MHS บริการโทรศัพท์ทางไกล ราคาประหยัด (y-tel 1234) Free Phone 1800 บริการเลขหมายเดียว (UAN) บริการโทรศัพท์โดยใช้ รหัสบัตร (TOT Postpaid) บริการ Private Net ผ่านโครงข่ายอัจฉริยะ (Intelligent Network) บริการ โทรศัพท์รหัสส่วนตัว (Pin phone 108) และบริการ I-Box 1278

- โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 470 MHz หรือ Cellular 470

- โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัลความถี่ 1900 MHz

- บริการโทรศัพท์ติดตามตัว (TOT Pager)

- บริการสื่อสารข้อมูล ได้แก่ คู่สายเช่าและวงจรเช่า (Leased Line) วงจรเช่า ระบบดิจิทัล (Digital Data Network Service หรือ DDN) บริการ ISDN (Integrated Services Digital Network) บริการ Broadband ISDN บริการ TOT Online 1222 เป็นต้น

1.2 บริษัท กสทโทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

การสื่อสารแห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเนนกิจการไปรษณีย์ โทรศัพท์ระหว่างประเทศ และบริการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และมีนโยบายในการดำเนินการประกอบด้วย²⁴

1) ดำเนินการไปรษณีย์และโทรคมนาคมอย่างครบวงจร เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน โดยจัดให้มีการบริการที่มีคุณภาพดีอย่างเพียงพอ ในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า

2) ดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

3) ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ต่อเนื่อง หรือเป็นประโยชน์แก่กิจการของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4) ดำเนินการให้พึ่งตนเองได้ในด้านการเงิน และสามารถลงทุนขยายงานต่อไปในอนาคต

5) พัฒนาและเพิ่มพูนขีดความสามารถในด้านการบริการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการ และการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6) ส่งเสริมการให้สวัสดิการแก่พนักงานและลูกจ้างในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม

²⁴ การสื่อสารแห่งประเทศไทย, นโยบายและภารกิจ [Online], Available URL: <http://www.cattелеcom.co.th> วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2549.

7) ทำการตลาดเชิงกลยุทธ์อย่างทั่วถึงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

8) แสวงหาโอกาสในการร่วมธุรกิจกับภาคเอกชนหรือภาครัฐที่เป็นประโยชน์ต่อการสื่อสารแห่งประเทศไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การประกอบธุรกิจของการสื่อสารฯ นั้น แยกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การให้บริการไปรษณีย์ และการให้บริการทางด้านโทรคมนาคม

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้การสื่อสารแห่งประเทศไทย แปลงสภาพเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ เมื่อ 8 กรกฎาคม 2546 ส่งผลให้การสื่อสารฯ แยกออกเป็น 2 บริษัทเมื่อวันที่ 14 ส.ค. 2546 กล่าวคือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยมีภารกิจหลักในแต่ละบริษัทดังต่อไปนี้

บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด(มหาชน) ให้บริการธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม โดยมุ่งตอบสนองและความพึงพอใจให้กับลูกค้าเป็นสำคัญ โดยให้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ บริการสื่อสารสัญญาณ บริการสื่อสารข้อมูล บริการสื่อสารไร้สาย บริการระบบเครือข่าย บริการอินเทอร์เน็ต และบริการ CAT-IDC (CAT-Internet Data Center)²⁵ โดยมีภารกิจหลักดังนี้

1) ปฏิรูปวัฒนธรรมองค์กรให้มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ปรับเปลี่ยนกฎระเบียบภายใน และกระบวนการตัดสินใจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการทางธุรกิจ

2) นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาให้บริการ ด้วยคุณภาพที่ได้มาตรฐาน และราคาที่เหมาะสมได้

3) พัฒนาทักษะ และขีดความสามารถขององค์กร ให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างสมบูรณ์แบบ²⁶

บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มี ภารกิจหลักในการดำเนินกิจการไปรษณีย์และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ด้วยการให้บริการที่สร้างความพึงพอใจและคุณค่าที่แท้จริงแก่ลูกค้า ในอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และให้บริการด้านไปรษณีย์ บริการการเงิน บริการ PAY AT POST จำหน่ายตราไปรษณีย์การ และ และอื่น ๆ²⁷

²⁵ CAT-Internet Data Center เป็นบริการศูนย์เครือข่ายกลางการให้บริการอินเทอร์เน็ตครบวงจร ตั้งแต่ระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย และระบบรักษาความปลอดภัย ในบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ในบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน), สินค้าและบริการ.

²⁶ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน), ข้อมูลบริษัท [Online], Available URL: <http://www.cattelcom.com> วันที่สืบค้น 12 มิถุนายน 2549

²⁷ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (มหาชน), สินค้าและบริการ [Online], Available URL: http://www.thailandpost.com/post_service.asp วันที่สืบค้น 12 มิถุนายน 2549.

2. องค์การภาคเอกชน

องค์การภาคเอกชนที่ผู้ศึกษาจะนำเสนอนี้ ผู้ศึกษาจะนำองค์การภาคเอกชนเพียงบางรายที่ยังคงให้บริการโทรคมนาคมภายใต้เงื่อนไขของสัญญาสัมปทานเช่น การให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544 มาตรา 80 ให้ถือว่าผู้รับสัมปทานดังกล่าวมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติด้วย หากผู้รับสัมปทานรายใดกระทำผิดให้องค์การอิสระคือคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญานั้นได้

2.1 บริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัท ทรูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จัดทะเบียนจัดตั้งเริ่มแรกเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ด้วยทุนจดทะเบียน 1,000 ล้านบาท ในนาม “บริษัท ซี.พี. เทเลคอมมิวนิเคชั่น จำกัด” เพื่อดำเนินธุรกิจทางด้านโทรคมนาคม

เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 บริษัทลงนามในสัญญาความร่วมมืองานและร่วมลงทุนเพื่อขยายการให้บริการโทรศัพท์ในเขตนครหลวง จำนวน 2 ล้านเลขหมาย กับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อบริษัทเป็น “บริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)” และมีการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ขยายจำนวนเลขหมายในการให้บริการออกไปอีก 6 แสนเลขหมาย รวมเป็นจำนวนเลขหมายทั้งสิ้น 2.6 ล้านเลขหมาย เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2538 บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเดือนธันวาคม 2536 และเมษายน 2547 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “บริษัท ทรูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)”

สัญญาความร่วมมืองานและร่วมลงทุนฯ ฉบับดังกล่าว เป็นสัญญาในลักษณะ BTO (Build-Transfer-Operate) ที่บริษัทฯ จัดตั้งลงทุนในการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ในระบบรวมทั้งการจัดหาที่ดินและอาคารที่จำเป็นต่อการขยายบริการในเขตนครหลวงอันได้แก่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เมื่อดำเนินการติดตั้งแล้วเสร็จ จึงโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทั้งหมดแก่องค์การโทรศัพท์ฯ และเพื่อเป็นการตอบแทนในการลงทุนของบริษัทฯ องค์การโทรศัพท์ฯ ให้สิทธิบริษัทฯ ในการให้บริการโทรศัพท์จำนวน 2.6 ล้านเลขหมายเป็นระยะเวลา 25 ปี²⁸

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ในส่วนที่บริษัทฯ ให้บริการนั้น บริษัทฯ จะจัดสรรให้องค์การโทรศัพท์ฯ ก่อนหักค่าใช้จ่ายในอัตราร้อยละ 16 สำหรับรายได้รวมที่ได้รับจากเลขหมายโทรศัพท์จำนวน 2 ล้านเลขหมายแรก และในอัตราร้อยละ 21 จากเลขหมายโทรศัพท์จำนวน 6 แสนเลขหมายที่เหลือ นอกจากการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 2.6 ล้านเลขหมายแล้ว บริษัทฯ ยังได้ขยายการให้บริการไปสู่

²⁸ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), สรุปสัญญาความร่วมมืองานและร่วมลงทุน [Online], Available URL:<http://core.intra.tot.co.th/core>, วันที่สืบค้น 6 มีนาคม 2549.

บริการโทรคมนาคมอื่นๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคมที่ครบวงจร²⁹ ได้แก่ บริการโทรศัพท์พื้นฐาน บริการเสริม และบริการโทรศัพท์พื้นฐานพกพา (Personal Communication Telephone Services หรือ "PCT")³⁰ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ 1800 MHz บริการโครงข่ายมัลติมีเดีย บริการส่งผ่านข้อมูล บริการอินเทอร์เน็ต (Internet) และ อีคอมเมิร์ซ (E-commerce)

กลุ่มบริษัทในเครือทู ประกอบด้วย บริษัท ทูมูฟ (เดิมชื่อ บริษัท ทีเอ ออเรนจ์) บริษัท เอเชียไวร์เลส คอมมิวนิเคชั่น บริษัท ทู มัลติมีเดีย บริษัท ทู อินเทอร์เน็ต บริษัท ยูไนเต็ด บรอดคาสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ("ยูบีซี") และอื่นๆ ทั้งนี้ บริษัท ทูได้รับการสนับสนุนจากเครือเจริญโภคภัณฑ์ กลุ่มธุรกิจด้านการเกษตรถือหุ้นในอัตราประมาณร้อยละ 39.22

2.2 บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน)

บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เดิมชื่อ บริษัท ไทยเทเลโฟนแอนด์เทเลคอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)) จัดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ด้วยทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 100 ล้านบาท เป็นผู้ร่วมกิจการและร่วมลงทุนเพื่อขยายการให้บริการโทรศัพท์ในเขตภูมิภาค จำนวน 1 ล้านเลขหมายกับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 และขยายจำนวนเลขหมายในการให้บริการออกไปอีก 5 แสนเลขหมาย รวมเป็นจำนวนเลขหมายทั้งสิ้น 1.5 ล้านเลขหมาย เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2538

ลักษณะของการทำสัญญาเป็นเช่นเดียวกับกรณีของบริษัท ทูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) คือ เป็นสัญญา BTO มีระยะเวลาในการให้บริการ 25 ปี และจะ สิ้นสุดสัญญาในวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2561 โดยบริษัทฯ จะจัดสรรรายได้ให้องค์การโทรศัพท์ฯ ก่อนหักค่าใช้จ่ายในอัตราร้อยละ 43.1 สำหรับรายได้รวมที่ได้รับจากเลขหมายโทรศัพท์จำนวน 1 ล้านเลขหมาย และร้อยละ 44.5 สำหรับเลขหมายโทรศัพท์จำนวน 500,000 เลขหมายที่เหลือ

นอกจากการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและบริการเสริมของโทรศัพท์พื้นฐานแล้ว บริษัทฯ ยังเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์สาธารณะในเขตภูมิภาคและบริการสื่อสารข้อมูล (Data Communication Service) อีกโดยใช้ระบบสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber Optics Cable) เกือบทั้งโครงข่าย มีเพียงส่วนชุมสายย่อยที่ต่อไปยังตัวโทรศัพท์เท่านั้นที่ใช้ระบบสายเคเบิลทองแดง (Copper Cable) และระบบโครงข่าย 1.5 ล้านเลขหมายยังเป็นระบบดิจิทัลครบวงจร ซึ่งทุกหน่วยอุปกรณ์ของ

²⁹ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), รายงานประจำปี 2549 [Online], Available URL: <http://www.telecomasia.co.th> วันที่สืบค้น 17 กันยายน 2549.

³⁰ PCT เป็นบริการโทรศัพท์พื้นฐานที่มีกรรมสิทธิ์ระหว่างเทคโนโลยี Personal Handy Phone System ("PHS") กับ Advanced Intelligent Network ("AIN").

ระบบ คือ อุปกรณ์ชุมสาย (Switching) ทั้งในชุมสายหลัก (MSU: Main Switching Unit) และชุมสายย่อย(RSU: Remote Switching Unit) และเครือข่ายสื่อสารสัญญาณ (Transmission)

2.3 บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2532 โดยมีทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 1 ล้านบาท เพื่อดำเนินธุรกิจการให้บริการการสื่อสารโทรคมนาคมทั่วประเทศบนความถี่ขนาด 28 MHz ของย่านความถี่ 800 MHz ในระบบอนาล็อก และบนคลื่นความถี่ขนาด 100 MHz ของย่านความถี่ 1800 MHz ในระบบดิจิทัล โดยบริษัทได้เข้าร่วมทำสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์กับการสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 โดยมีระยะเวลาการให้บริการทั้งสิ้น 27 ปี นับตั้งแต่วันที่เปิดให้บริการในวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2551³¹ โดยบริษัทต้องจัดสรรรายได้ให้การสื่อสารฯ ตามอัตราร้อยละที่กำหนดไว้ในสัญญาโดยมีการประกันรายได้ตอบแทนขั้นต่ำ 17,052 ล้านบาทตลอดอายุสัญญา โดยการจัดสรรรายได้จะถือตามจำนวนที่สูงกว่า ปราบกฏตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ส่วนแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ปี พ.ศ.	อัตราร้อยละของรายได้
2534-2538	12
2539	15
2540-2549	20
2550-2554	25
2555-2561	30

ที่มา : วุฒิสภา, คณะกรรมาธิการการคมนาคม, การพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทย (รายงานการพิจารณาศึกษา), กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543)

ภายใต้สัญญา BTO ผู้ประกอบการเอกชนในฐานะผู้ได้รับสัมปทานจะดำเนินการสร้างเครือข่ายและอินสตรัคเจอร์ที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายให้แก่ผู้ให้สัมปทาน และผู้ประกอบการมีสิทธิใช้เครือข่ายดังกล่าวแต่เพียงผู้เดียวตลอดระยะเวลาที่ระบุในสัญญาสัมปทานและมีสิทธิให้บริการแก่ประชาชนโดยต้องแบ่งส่วนแบ่งรายได้ให้กับผู้ให้สัมปทาน (ในกรณีของ ดีแทค คือ กสท.) เพื่อเป็นการ

³¹ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน), เกี่ยวกับบริษัท: ประวัติ [Online], Available URL: <http://www.dtac.co.th>, วันที่สืบค้น 13 มิถุนายน 2549.

แลกเปลี่ยนกับสิทธิในการใช้คลื่นความถี่บริษัทเป็นหนึ่งในสองรายที่เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่ที่สุดของประเทศไทย โดยให้บริการภายใต้ชื่อทางการค้า “ดีแทค”

เดิม DTAC ซึ่งได้รับ การจัดสรรความถี่ย่าน 1800MHz จาก บมจ.กสท.โทรคมนาคม จำนวน 75 MHz บริษัทได้ทำการแบ่งคลื่นความถี่ให้กับ บริษัท ไออีซี และบริษัท สามารท คอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัทละ 12.5 MHz ด้วยความเห็นชอบจาก บมจ.กสท.โทรคมนาคม เพื่อเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในนามของบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (WCS) และบริษัท ดิจิตอล โฟน (DPC) จำกัด ในปลายปี 2539 ทำให้ DTAC มีความถี่คงเหลือ 50 MHz โดยระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ของทั้งสองบริษัท เป็นระบบที่พัฒนามาจากระบบ GSM เพื่อใช้กับความถี่ในย่าน 1800 MHz ทั้งสองบริษัทเปิดให้บริการ ในปี พ.ศ.2540 และ พ.ศ. 2541 ตามลำดับ ในขณะที่ AIS ได้รับการจัดสรรความถี่ย่าน 897.5 – 905 MHz

2.4 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ เอไอเอส หนึ่งในกลุ่มชิน คอร์ปอเรชั่น ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2529 เพื่อดำเนินธุรกิจให้เช่าเครื่องคอมพิวเตอร์แก่กรมตำรวจ ต่อมาบริษัทได้เข้าทำสัญญากับองค์การโทรศัพท์ฯ เพื่อให้ดำเนินการกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Cellular Mobile Telephone) เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2533 โดยเป็นการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ NMT 900 และ GSM โดยมีกำหนดระยะเวลาในการให้บริการ 20 ปี โดยบริษัทเปิดให้บริการครั้งแรกในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2533 ต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2539 โดยบริษัทได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการให้บริการออกไปอีก 5 ปี รวมระยะเวลาในการให้บริการทั้งสิ้น 25 ปี เพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิการให้บริการแต่เพียงผู้เดียว ทำให้องค์การโทรศัพท์ฯ สามารถอนุญาตให้ผู้ประกอบการรายใหม่ดำเนินกิจการในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้

นอกจากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบเซลลูลาร์ 900 และดิจิตอล จีเอสเอ็ม กับองค์การโทรศัพท์ฯ แล้ว บริษัทในเครือคือ บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด หรือ DPC ยังได้เข้าทำสัญญากับการสื่อสารแห่งประเทศไทย เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบดิจิตอล 1800 MHz ในปี พ.ศ. 2539 อีกด้วย

ลักษณะของสัญญาที่บริษัททำกับองค์การโทรศัพท์ฯ และการสื่อสารฯ นั้น มีลักษณะเป็นสัญญา BTO เช่นเดียวกับบริษัท เทเลคอมเอเชียฯ และบริษัท ทีทีแอนด์ทีฯ โดยบริษัทจะจัดสรรรายได้ที่ได้จากการให้บริการแบบ Postpaid ก่อนหักค่าใช้จ่ายให้กับองค์การโทรศัพท์ฯ และมีการกำหนดอัตราขั้นต่ำของรายได้เปรียบเทียบกับรายได้ที่แท้จริง หากจำนวนใดสูงกว่าให้บริษัทจัดสรรรายได้ตามจำนวนที่สูงกว่านั้น รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ส่วนแบ่งรายได้ (Revenue Sharing) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

ปี พ.ศ.	อัตราร้อยละของรายได้
2533-2537	15
2538-2542	20
2543-2547	25
2548-2552	30
2553-2558	30

ที่มา: บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน), **สรุปสัญญาความร่วมมืองานและร่วมลงทุน** [Online], Available URL: <http://intra.tot.co.th/intra/benefit/benefit.htm>, วันที่สืบค้น 6 มีนาคม 2549)

รายได้ที่ได้จากการให้บริการแบบ Prepaid บริษัทจะจัดสรรรายได้ให้กับองค์การโทรศัพท์ฯ ในอัตราร้อยละ 20 ส่วนการจัดสรรรายได้ให้กับการสื่อสารฯ นั้น บริษัทจะจัดสรรรายได้ในอัตราร้อยละ 20 ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากรายได้ที่ได้จากการให้บริการทั้งหมดเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2545 บริษัทมีผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบ 900 MHz และ 1800 MHz รวมกันทั้งสิ้นเป็นจำนวน 10.66 ล้านราย โดยเป็นผู้ใช้บริการที่จดทะเบียนใช้บริการในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 5.46 ล้านราย ส่งผลให้บริษัทมีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และจากบริษัทในเครือเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี พ.ศ. 2545 เป็นจำนวน 81,366 ล้านบาท โดยเป็นรายได้หลักจากค่าบริการและการให้เช่าอุปกรณ์ (โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์ติดตามตัว และข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์) 60,926 ล้านบาท และรายได้จากการขาย (โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์ติดตามตัว และข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์) 19,325 ล้านบาท³²

2.5 บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด

บริษัท ดิจิตอลโฟนฯ เป็นบริษัทในเครือ บมจ. ซินคอร์ปอเรชั่นฯ และได้รับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันคือ บมจ. กสท โทรคมนาคมฯ) ในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล 1800 MHz โดยมีระยะเวลาสัมปทาน 15 ปี

เดิมบริษัท DTAC ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่ย่าน 1800 MHz จาก บมจ.กสท. โทรคมนาคม จำนวน 75 MHz ได้ทำการแบ่งคลื่นความถี่ให้กับบริษัท ไอซีซี และบริษัท สามารถ คอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัทละ 12.5 MHz เพื่อเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในนามของบริษัท ดิจิตอลโฟน (DPC) จำกัด และบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (WCS) ในปลายปี 2539 ทำให้ DTAC มีความถี่คงเหลือ 50 MHz โดยระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ของทั้งสองบริษัท เป็นระบบที่พัฒนา มาจากระบบ GSM เพื่อใช้กับความถี่ในย่าน 1800 MHz

³² บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน). (2545). รายงานประจำปี 2545. กรุงเทพฯ. หน้า 56.

การให้บริการของบริษัท ดิจิตอลโฟนฯ เน้นการให้บริการสำหรับคนเมืองหรือ City Phone โดยเป็นการให้บริการบนเครือข่ายร่วมกับเครือข่ายของบริษัท DTAC และดิจิตอล GSM 900 เพื่อให้การบริการครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ฮัลโหล 1800 เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 และเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ดิจิตอล GSM 1800 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2543

ในปี 2544 AIS ได้มีการลงทุนใน DPC โดย AIS เข้าไปลงทุนในสัดส่วน 99.99% ในบริษัท ชินดิจิตอล จำกัด (SDT) ซึ่ง SDT เป็นผู้ถือหุ้น 97.54% ใน DPC ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2544 AIS ได้ซื้อหุ้น DPC จาก SDT ในสัดส่วน 98.17% และในเดือนตุลาคม พ.ศ.2545 AIS ได้เพิ่มทุนใน DPC จำนวน 300 หุ้น เป็นจำนวนเงิน 3,000 ล้านบาท ทำให้ AIS มีสัดส่วนการถือหุ้นใน DPC 98.55% ของทุนจดทะเบียน

ปัจจุบันบริษัทมีทุนจดทะเบียน 8,621 ล้านบาท และทุนเรียกชำระแล้วจำนวน 8,556 ล้านบาท โดยมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่คือ บริษัท ชิน ดิจิตอล จำกัด (Shin Digital Company Limited หรือ SDT)³³

2.6 บริษัท ฮัทชินสัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด

เป็นบริษัทร่วมทุนระหว่าง บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) กับบริษัท ฮัทชินสันไวร์เลส มัลติมีเดีย โฮลดิ้งส์ จำกัด (Hutchinson Wireless Multimedia Holdings Ltd.) เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ CDMA 2000 1X ภายใต้แบรนด์ "Hutch" ซึ่งให้บริการสื่อสารโทรคมนาคมทั้งทางด้านเสียง ข้อมูลภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวต่างๆ (Multimedia) โดยได้เริ่มเปิดให้บริการเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 และถือเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายที่ 5 ของประเทศไทย

3.5 การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมในประเทศไทย

จุดมุ่งหมายในการจัดตั้งองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทใหม่ที่มีไช่หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการหน่วยงานประเภทใหม่ที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีความคล่องตัวและมีอิสระในการบริหารงานที่ปราศจากการแทรกแซงโดยตรงของผู้มีอำนาจทางการเมือง มาแก้ปัญหาการบริหารในภาครัฐที่หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจไม่อาจทำได้ การจัดตั้งองค์กรอิสระประเภทใหม่นี้

³³ บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน), บริษัทในเครือ [Online], Available URL: http://www.shincorp.com/thai/CS/th_frame_CS.asp, วันที่สืบค้น 18 มิถุนายน 2549.

ในประเทศไทยก็มีจุดมุ่งหมายในการจัดตั้งที่ไม่ต่างกับการจัดตั้งในต่างประเทศที่มุ่งให้เป็นองค์กรที่มีลักษณะดังต่อไปนี้³⁴

- 1) เป็นองค์กรที่ปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองที่ไม่ขึ้นหรือรายงานต่อนักการเมืองโดยตรง
- 2) องค์กรที่การทำงานต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะด้าน มีหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัยและ/หรือกำกับกิจการใดหนึ่งๆภายใต้กฎหมายเฉพาะเรื่อง
- 3) เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมีความเพียงพอในงบประมาณ
- 4) เป็นองค์กรที่มีอำนาจอิสระ แต่สามารถตรวจสอบและฟ้องร้องได้ตัวอย่างการจัดตั้งองค์กรอิสระในประเทศไทยที่ผ่านมาได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น เป็นองค์กรที่ไม่ได้ขึ้นต่อหรือรายงานต่อนักการเมืองโดยตรง เป็นองค์กรที่ทำงานกำกับกิจการเฉพาะด้าน เช่นวินิจฉัยข้อกฎหมายเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ และกำกับการเลือกตั้ง เป็นองค์กรที่มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และที่สำคัญเป็นองค์กรที่มีอำนาจอิสระในการบริหารงานตามกฎหมายแต่สามารถตรวจสอบและฟ้องร้องได้

จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีการออกพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 โดยมีในการออกพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า

“เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสาธารณะของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรตรากฎหมายจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนดขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งในด้านการจัดสรรคลื่นความถี่และวิธีการในการกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ”

เนื่องจากรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระเข้ามาทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

³⁴ อนุภาพ ธีรลาภ. (2543). ทางเลือก ทางรอด โทรคมนาคมไทย. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ บริษัท อาร์ดีไอ แคมป์ทิล จำกัด. หน้า 148-149.

3.5.1 การจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 40 กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลที่มีความเป็นอิสระเพื่อจัดสรรคลื่นความถี่ จึงมีการตรา พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543 ขึ้น โดยในส่วนของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์บัญญัติให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) เป็นองค์กรในการทำหน้าที่สำหรับกิจการโทรคมนาคมบัญญัติให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) เป็นองค์กรในการทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ กระบวนการและขั้นตอนการสรรหา กสช. และ กทช. คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การแต่งตั้งกรรมการดังกล่าวให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการคณะหนึ่ง มีจำนวน 17 คน ทำหน้าที่คือเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็นกรรมการ จำนวน 14 คน เพื่อเสนอให้วุฒิสภาเลือกเป็นกรรมการ จำนวน 7 คนต่อไป

ประเด็นที่เป็นปัญหา คือ การคัดเลือกกรรมการ กทช. ซึ่งคณะกรรมการสรรหา จำนวน 17 คน ได้พิจารณาบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็น กทช. จำนวน 14 คน และนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ได้เสนอรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้วุฒิสภาเลือก ปรากฏว่าวุฒิสภามีมติให้ส่งเรื่องดังกล่าวคืนมายังนายกรัฐมนตรี โดยมีเหตุผล 2 ประการ คือ การแต่งตั้งกรรมการสรรหา (จำนวน 17 คน) ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และกระบวนการสรรหาบุคคลเพื่อเป็น กทช. (จำนวน 14 คน) ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนกระทั่งมีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนผลการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ กทช. ซึ่งศาลปกครองกลางพิจารณาว่า คณะกรรมการสรรหา ดำเนินการสรรหาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากไม่เคารพหลักเกณฑ์ที่ตนเองตั้งขึ้น ไม่เป็นธรรม ไม่มีเหตุผลอันสมควร อันเป็นการใช้ดุลยพินิจโดยไม่ชอบ กล่าวคือ ประการแรก ไม่ได้มีการคัดเลือกหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่แน่นอนชัดเจนให้ผู้สมัครทราบแต่ต้น ประการที่สอง การแบ่งกลุ่มผู้สมัครตามสาขาที่เชี่ยวชาญมาใช้ในรอบสุดท้าย ประการที่สาม การจัดให้ผู้สมัครเข้าอยู่ในสาขาผู้เชี่ยวชาญเป็นตามประสงค์ของผู้สมัครที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสม ทั้งยังจัดให้ผู้สมัครหลายคนเปลี่ยนกลุ่มได้ตลอดเวลาภายหลังทราบคะแนนการคัดเลือกในแต่ละรอบ ประการที่สี่ มีการแก้ไขเพิ่มเติมวุฒิสมาชิกได้อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลปกครองกลางจึงมีคำพิพากษา เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2545 ให้เพิกถอนประกาศคณะกรรมการสรรหาฯ ให้เพิกถอนประกาศคณะกรรมการสรรหาฯ เรื่อง รายชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อเสนอเป็นกรรมการ กทช. ต่อมาศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2546 โดยยืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลาง กระบวนการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ กทช. เป็นการดำเนินการที่ปราศจากหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ไม่ชัดเจน และไม่เป็นธรรมกับผู้สมัครทุกคนเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาเรื่องความไม่โปร่งใส และเป็นลักษณะการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ทำให้การสรรหากรรมการ กทช. เป็นไปโดยไม่ชอบ โดยมีคำพิพากษายืนตามศาลปกครองกลาง จึงให้เพิกถอนรายชื่อบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเป็น กทช. ทั้ง 14 คน

หลังจากนั้น ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาชุดใหม่ เพื่อคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช. จำนวน 14 คน ตามประกาศคณะกรรมการสรรหา กทช. เรื่อง การรับสมัครหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช. ลงวันที่ 30 กันยายน 2546 รับสมัครบุคคลเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อเป็น กทช. จำนวน 14 คน เพื่อเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยมีผู้สมัครรวม 40 คน

คณะกรรมการสรรหา กทช. ได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็น กทช. จำนวน 14 คน เพื่อเสนอต่อวุฒิสภาคัดเลือกให้เหลือ 7 คน เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ กทช. ผลการสรรหาล่าสุด ปรากฏว่ามีผู้ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นกรรมการ กทช. จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ 1.นายเหรียญชัย เรียววิไลสุข 2.ศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ประพัฒน์มงคลการ 3.นายสุชาติ สุชาติเวชภูมิ 4.รองศาสตราจารย์ สุธรรม อยู่ในธรรม 5.พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์ 6.นายอาทร จันทวิมล 7.ศาสตราจารย์พิเศษ เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์ และได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เมื่อ 1 ตุลาคม พ.ศ.2547 ประกอบด้วย

1. พลเอกชูชาติ	พรหมพระสิทธิ์	ประธานกรรมการ
2. นายเหรียญชัย	เรียววิไลสุข	กรรมการ
3. ศาสตราจารย์ประสิทธิ์	ประพัฒน์มงคลการ	กรรมการ
4. นายสุชาติ	สุชาติเวชภูมิ	กรรมการ
5. ศาสตราจารย์เศรษฐพร	คูศรีพิทักษ์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์สุธรรม	อยู่ในธรรม	กรรมการ
7. นายอาทร	จันทวิมล	กรรมการ

3.5.2 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ผลการดำเนินงานของ กทช. ในปี 2550 เป็นการปฏิบัติงานตามเป้าหมายในแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2548-2550 ซึ่งตามแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2548-2550 ประกอบด้วยแนวทางและเป้าหมายการดำเนินงาน 7 ด้าน คือ

1. การกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม
2. การบริหารทรัพยากรโทรคมนาคม
3. การเสริมสร้างการบริการโทรคมนาคมโดยทั่วถึง และการคุ้มครองผู้ใช้บริการ
4. การส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม
5. การส่งเสริมการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคง สาธารณประโยชน์อื่น ๆ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

6. การส่งเสริมกิจการโทรคมนาคมเฉพาะกิจ

7. การเตรียมความพร้อมด้านโทรคมนาคมยามเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ

ในปี 2550 มีผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ ดังนี้

1. การกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

1.1 หลักเกณฑ์การส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

กทช. ได้ออกหลักเกณฑ์เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาด หรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการประกอบกิจการโทรคมนาคม การกำหนดการกระทำหรือพฤติกรรมที่ต้องห้าม กระบวนการในการติดตามตรวจสอบสภาพแข่งขัน และกลไกการตรวจสอบติดตาม หรือกำกับดูแลกันเองของผู้ประกอบการที่จะยื่นคำร้อง กรณีที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้รับใบอนุญาตรายอื่น โดยการออกประกาศ กทช. เรื่อง มาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2549 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2549 และได้ออกประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2550 เพื่อให้เกิดการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรม

นอกจากนี้ กทช. ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการกำหนดมาตรการเพิ่มเติมการบังคับใช้ประกาศ กทช. ที่ได้ออกไปข้างต้น เพื่อการกำกับดูแลด้านการแข่งขัน 2 เรื่อง คือ

1. การกำหนดตลาดที่เกี่ยวข้องในกิจการโทรคมนาคม การประเมินสภาพการแข่งขันตลาดที่เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เป็นการลดหรือจำกัด หรือกีดกันการแข่งขัน

2. การจัดทำหลักเกณฑ์ และวิธีการรวบรวม และการถือหุ้นไขว้ในกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งยังอยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อประกาศเรื่องส่งเสริมการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่

1.2 หลักเกณฑ์การอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

ในปี 2550 กทช. ได้ออกหลักเกณฑ์ กฎ และกติกากการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ดังนี้

1.2.1 ปรับปรุงการกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาต โดยออกประกาศ กทช. เรื่องลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2)

1.2.2 การกำหนดเงื่อนไขที่จำเป็นเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยออกประกาศ กทช. เรื่อง เงื่อนไขมาตรฐานในการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2550

1.2.3 หลักเกณฑ์การอนุญาตประกอบกิจการอินเทอร์เน็ต

ในปี 2550 กทช. ได้ออกประกาศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม คือ ประกาศ กทช. เรื่องการให้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบใช้เลขหมายโทรศัพท์ในการให้บริการ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2550

1.2.4 หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม และอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

กทช. ได้ออกประกาศเพิ่มเติม หลักเกณฑ์ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม และอัตราขั้นสูงของค่าบริการและการเรียกเก็บเงินค่าบริการล่วงหน้าในกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการโทรคมนาคม ในปี 2550 กทช. ได้ออกประกาศในส่วนที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมดังนี้

1. การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าบริการโทรคมนาคมเพิ่มเติม โดย กทช. ออกประกาศ กทช. เรื่อง กำหนดให้มีกิจการโทรคมนาคมบางประเภทไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของประกาศ กทช. เรื่อง อัตราขั้นสูงของค่าบริการและการเรียกเก็บเงินค่าบริการล่วงหน้าในกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 ถึง 2550

2. การปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม โดยในปี 2550 ได้มีการปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแบบที่ 3 จากร้อยละ 3.5 เป็นร้อยละ 2.5 ของรายได้จากการประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต

1.2.5 หลักเกณฑ์ว่าด้วยสิทธิแห่งทางและสิทธิในการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโทรคมนาคมร่วมกัน

เพื่อให้เป็นตามนโยบายการส่งเสริมการแข่งขันการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยเสรีอย่างเป็นธรรม และให้มีการใช้ทรัพยากรโทรคมนาคมอย่างคุ้มค่า ไม่ก่อให้เกิดการลงทุนซ้ำซ้อน กทช. จึงได้ดำเนินการร่างหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการใช้สิทธิในการปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใดในการให้บริการโทรคมนาคม

1.3 การอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคม

กทช. ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและใบอนุญาตประกอบกิจการอินเทอร์เน็ตแก่ผู้ประกอบการ รวมทั้งสิ้น 77 ราย แบ่งเป็น

1. ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม
  - ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่ 1 จำนวน 28 ราย
  - ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่ 2 จำนวน 5 ราย
  - ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม แบบที่ 3 จำนวน 8 ราย
 รวมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม จำนวน 41 ราย
2. ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต
  - ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต แบบที่ 1 จำนวน 27 ราย
  - ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต แบบที่ 2 จำนวน 8 ราย
  - ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต แบบที่ 3 จำนวน 1 ราย
 รวมใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน 36 ราย

2. การบริหารทรัพยากรโทรคมนาคม

ทรัพยากรโทรคมนาคมประกอบด้วยคลื่นความถี่ และเลขหมายโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และมีมูลค่าในการประกอบกิจการ จำเป็นต้องมีการใช้งานอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.1 ในส่วนของเลขหมายโทรคมนาคม กทช. ได้ดำเนินการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมตั้งแต่ปี 2549 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดสรรเลขหมายให้มีเลขหมายเพียงพอต่อการใช้งานในอนาคต โดยได้มีการจัดทำหลักเกณฑ์ กฎ และกติกา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารทรัพยากรโทรคมนาคม ทั้งนี้ กทช. ได้ดำเนินการเพื่อออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเลขหมายโทรคมนาคม ดังนี้

2.1.1 หลักเกณฑ์ว่าด้วยสิทธิการคงเลขหมาย (Number Portability)

จากนโยบายการจัดให้มีเลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอสำหรับการใช้งาน อย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และสนองตอบบริการที่จะเกิดจากเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้การประกอบกิจการโทรคมนาคมสามารถแข่งขันอย่างเสรีเป็นธรรม ในปี 2550 กทช. ได้ดำเนินการศึกษาแนวทางการจัดทำหลักเกณฑ์ว่าด้วยการคงสิทธิเลขหมาย โดยร่วมกับที่ปรึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์สิทธิการคงเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่

(Number Portability) เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคม และผู้บริโภคมียทางเลือกในการใช้บริการโทรคมนาคม

2.1.2 การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

ในปี 2550 กทช. ได้ทำการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 19,500,000 เลขหมาย และเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษให้แก่ผู้ประกอบการและหน่วยงานราชการ จำนวน 12 เลขหมาย รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3.3-3.5

ตารางที่ 3.3 การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ผู้ประกอบการ	จำนวนเลขหมายเดิมก่อนได้รับจัดสรรจาก กทช.	จำนวนเลขหมายปี 2549	จำนวนเลขหมายปี 2550
บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	23,690,000	2,000,000	6,500,000
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	12,770,000	4,500,000	6,500,000
บริษัท ทรู มูฟ จำกัด	7,500,000	4,000,000	6,500,000
บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)	-	210,000	-
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	-	3,280,000	-
บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด	-	900,000	-
กิจการร่วมค้า ไทย-โมบาย	-	1,000,000	-
บริษัท เอเชียส รีเยนแนล เซอร์วิส จำกัด	-	20,000	-
รวม	43,960,000	15,910,000	19,500,000

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านบริหารเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช.

ตารางที่ 3.4 การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับกิจการโทรศัพท์ประจำที่

ผู้ประกอบการ	จำนวนเลขหมาย เดิมก่อนได้รับ จัดสรรจาก กทช.	จำนวนเลข หมาย ปี 2549	จำนวนเลข หมาย ปี 2550
บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)	22,280,000	-	-
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	77,000	-	-
บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	106,000	-	-
บริษัท ทู ยูนิเวอร์แซล จำกัด (มหาชน)	25,000	-	-
รวม	22,488,000	-	-

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านบริหารเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช.

ตารางที่ 3.5 การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ใช้งานในเชิงพาณิชย์ (เลขหมาย 4 หลัก)	
ผู้ประกอบการ	จำนวนเลขหมาย ปี 2550
บริษัท แอล เอ็ม จี ประกันภัย จำกัด	1
บริษัท ผลิตภัณฑ์และวัตถุก่อสร้าง จำกัด	1
บริษัท อินเทอร์เน็ต ไซลูชั่น แอนด์ เซอร์วิส โพรวายเดอร์ จำกัด	1
บริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนทหารไทย จำกัด (มหาชน)	1
บริษัท ศิครินทร์ จำกัด (มหาชน)	1

ตารางที่ 3.5 การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ (ต่อ)

เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ใช้งานในเชิงพาณิชย์ สำหรับเรียกออกต่างประเทศ(เลขหมาย 3 หลัก)	
ผู้ประกอบการ	จำนวนเลขหมาย ปี 2550
บริษัท ดีแทค เน็ตเวิร์ค จำกัด	1
บริษัท เอ็นแอนดีที คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1

ตารางที่ 3.5 การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ (ต่อ)

เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ใช้งานราชการ (เลขหมาย 4 หลัก)	
ผู้ประกอบการ	จำนวนเลขหมาย ปี 2550
องค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่น	2
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน	1
สถาบันหมอนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1
กรมชลประทาน	1
รวม	12

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านบริหารเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช.

3. การเสริมสร้างการบริการโทรคมนาคมโดยทั่วถึงและการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

3.1 ในปี 2550 กทช. ได้ดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์มาตรฐานด้านเทคนิคเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการในส่วนของ การคุ้มครองผู้ใช้บริการ เนื่องจากได้ดำเนินการกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการโทรคมนาคมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารโทรคมนาคม และได้ออกประกาศ กทช. เรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยต่อสุขภาพของมนุษย์จากการใช้เครื่องวิทยุคมนาคม และประกาศ กทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยต่อสุขภาพและมนุษย์จากการใช้เครื่องวิทยุคมนาคม

3.2 การกำกับดูแลการกระจายบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ในปี 2550 กทช. ได้เร่งให้มีการกำกับและติดตามประเมินผลจากการที่ กทช. ได้อนุมัติแผนการให้บริการโทรคมนาคมโดยทั่วถึง และบริการเพื่อสังคมของ บมจ.ทีโอที และ บมจ.กสท.โทรคมนาคม ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐาน เช่น การดำเนินการจัดให้มีโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 12,000 เลขหมาย 6,000 หมู่บ้านทั่วประเทศ ภายในปี 2552

3.3 การจัดตั้งกองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

กทช. ได้ออกระเบียบว่าด้วย การบริหารและจัดสรรเงินกองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ พ.ศ.2549 เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม รวมทั้งส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาอุตสาหกรรม

กทช. ได้จัดสรรเงินรายได้จากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมเข้ากองทุน ทำให้กองทุนมียอดเงินประมาณ 798 ล้านบาท ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2550

ในปี 2550 มีผู้รับใบอนุญาตแบบที่ 2 ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง และแบบที่ 3 ที่ไม่สามารถดำเนินการจัดให้มีบริการพื้นฐานโดยทั่วถึง และบริการเพื่อสังคมตามที่ กทช. กำหนด ได้จัดสรรเงินรายได้ประจำปีก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการประกาศกิจการโทรคมนาคมในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี เพื่ออุดหนุนแก่กองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ

3.4 การกำกับดูแลคุ้มครองผู้ใช้บริการ

กทช. ได้อนุมัติให้มีการจัดตั้ง “สถาบันคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม” เป็นหน่วยงานภายในสำนักงาน กทช. ที่เป็นอิสระในการดำเนินงาน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และเท่าทันแก่ผู้ใช้บริการ

3.5 การแก้ไขปัญหาร้องเรียนของผู้ใช้บริการ

ในปี 2550 กทช. ได้รับเรื่องร้องเรียนของผู้ใช้บริการ รวมทั้งสิ้น 233 เรื่อง กทช. ได้ดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียนแล้วเสร็จ จำนวน 181 เรื่อง

4. การส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม

ขณะนี้ กทช. ได้จัดทำ (ร่าง) ระเบียบ กทช. ว่าด้วยการอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กทช. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ

ลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรม และมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง และ
ร่วมดำเนินโครงการ การศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม

ภาพรวมอุตสาหกรรมโทรคมนาคม ปี 2550

ช่วงระยะเวลา 3 ปีในการปฏิบัติงานของ กทช. ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนากิจการ
โทรคมนาคมในแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2548-2550 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม
อุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การขยายตัวของตลาดโทรคมนาคม

ในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ตลาดโทรคมนาคมไทยยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ดังจะ
เห็นได้จากจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์ โดยเฉพาะบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยที่ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2550
มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนประมาณ 47.12 ล้านราย ในส่วนของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจาก 7.0 ล้าน
ราย ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 13.4 ล้านราย ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ในช่วงระยะเวลา 4 ปี

ตารางที่ 3.6 การขยายตัวด้านโทรคมนาคมในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
โทรศัพท์ประจำที่ (ล้านเลขหมาย)	6.39	6.48	6.67	6.85	6.84
อัตราการขยายตัว (%)	1.5%	3.0%	2.9%	2.7%	-0.1%
โทรศัพท์เคลื่อนที่ (ล้านเลขหมาย)	21.5	27.15	28.41	32.22	47.05
อัตราการขยายตัว (%)	31.9%	7.9%	4.6%	13.4%	46.0%
ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต (ล้านราย)	6.0	7.0	9.9	11.4	13.4
อัตราการขยายตัว (%)	23.9%	15.8%	41.4%	15.3%	17.6%
มูลค่าตลาดสินค้าเทคโนโลยี	79,720.0	105,191.0			
อัตราการขยายตัว (%)	7.9%	32.0%			

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. การลงทุนในการประกอบกิจการโทรคมนาคม

จากการออกประกาศ กทช. เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในเรื่องต่างๆ อาทิ การกำหนดลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมประเภทต่างๆ หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมประเภทต่างๆ และการที่ กทช. ได้ออกใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการโทรคมนาคม จำนวน 66 ราย และผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ต จำนวน 84 ราย โดยแบ่งเป็นใบอนุญาตสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ จำนวน 10 ราย รวมทั้งสิ้น 150 ราย (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2550) ซึ่งเดิมก่อนหน้านี้ในปี พ.ศ. 2548 มีผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมและอินเทอร์เน็ตเพียง 28 ราย

ตารางที่ 3.7 จำนวนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศและบริการชุมสายอินเทอร์เน็ตในปี 2549-2550

รายชื่อ	ได้รับใบอนุญาต
1. บริษัท ทู อินเทอร์เน็ต เกตเวย์ จำกัด	19 พฤษภาคม 2549
2. บริษัท แอดวานซ์ ดาต้าเน็ตเวิร์ค คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	8 ธันวาคม 2549
3. บริษัท อควิเมนต์ จำกัด	8 กุมภาพันธ์ 2550
4. บริษัท ทริปเปิ้ลที โกลบอล เน็ต จำกัด	10 มกราคม 2550
5. บริษัท ซีเอส ล็อกซอินโฟ จำกัด (มหาชน)	26 เมษายน 2550
6. บริษัท ทรานส์แปซิฟิก เทเลคอม (ประเทศไทย) จำกัด	21 สิงหาคม 2550
7. บริษัท ไอ-เวิลด์ คอนเนค จำกัด	21 สิงหาคม 2550
8. บริษัท บีบี คอนเนค จำกัด	17 สิงหาคม 2550
9. บริษัท ซาวน์เวลล์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	25 กันยายน 2550
10. บริษัท ซุปเปอร์บรอดแบนด์ เน็ตเวิร์ค จำกัด	15 ตุลาคม 2550

ที่มา : สำนักอนุญาตประกอบกิจการ สำนักงาน กทช.

3. การแข่งขันในการประกอบกิจการโทรคมนาคม

ในช่วงที่ผ่านมา ในปี พ.ศ. 2550 มีระดับการแข่งขันในการประกอบกิจการโทรคมนาคมดีขึ้น กว่าปี พ.ศ. 2548 เป็นลำดับ จากการที่ผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายใหญ่มีส่วนแบ่งตลาดที่ลดลง แสดงถึงผู้ประกอบการรายเล็กสามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. การเข้าถึงบริการโทรคมนาคม

ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการโทรคมนาคมได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ต จะเห็นได้จากจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และอัตราการเจริญเติบโตมีมากขึ้นในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในนครหลวงและส่วนภูมิภาค และประชาชนมีทางเลือกในการใช้บริการ และได้รับบริการที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรมยิ่งขึ้นเนื่องจากการแข่งขันในการประกอบกิจการโทรคมนาคมเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากราคาค่าบริการโทรคมนาคม โดยเฉพาะโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง (โดยในไตรมาสที่ 1 ของปี 2548 อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อเดือนอยู่ประมาณ 1,099 บาทต่อเดือน สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายรายเดือน ลดลงเป็น 796 บาทต่อเดือนในไตรมาสที่ 1 ปี 2550 สำหรับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ผู้บริโภคต้องจ่ายค่าบริการรายเดือนในไตรมาสที่ 1 ของปี 2548 ประมาณ 793 บาท และลดลงเป็น 721 บาท ในไตรมาสที่ 1 ปี 2550) ทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการมีทางเลือกในการเลือกใช้บริการจากผู้ประกอบการหลายรายมากขึ้น จากจำนวนผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้น และสามารถใช้บริการโทรคมนาคมได้มากขึ้นในราคาที่ถูกลง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.8 การเข้าถึงบริการโทรคมนาคมในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
โทรศัพท์ประจำที่ (ล้านเลขหมาย)	6.32	6.48	6.67	6.85	6.84
จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า (ล้านเลขหมาย)					
- เขตนครหลวง	3.36	3.32	3.43	3.53	3.52
- เขตภูมิภาค	2.95	3.15	3.23	3.32	3.32
จำนวนเลขหมายต่อประชากร 100 คน	10.02	10.46	10.73	10.90	10.59
- เขตนครหลวง	39.35	39.65	40.49	40.74	40.63
- เขตภูมิภาค	5.42	5.88	6.03	6.13	6.13
โทรศัพท์เคลื่อนที่ (ล้านเลขหมาย)	21.50	27.15	28.41	2.22	47.05
จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า (ล้านเลขหมาย)	21.50	27.15	28.41	32.22	47.05
จำนวนเลขหมายต่อประชากร 100 คน	33.77	42.14	44.03	49.69	74.89
อินเทอร์เน็ต (ล้านราย)	6	7	9.9	11.41	13.42
ความหนาแน่นของอินเทอร์เน็ต ต่อประชากร 100 คน	9.38	10.85	15.10	17.43	20.35

ที่มา : สำนักงาน กทช. และ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)

5. การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้บริการโทรคมนาคม

การพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศตามแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2548-2550 ที่ผ่านมาสามารถสรุปสถานะการใช้บริการโทรคมนาคมในแต่ละประเภทบริการของปี พ.ศ. 2550 ได้ดังนี้

5.1 โทรศัพท์พื้นฐาน (Fixed Line) จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน ณ ไตรมาสที่ 1 ของปี 2550 ทั้งสิ้น 6.84 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 1 ปี 2548 ร้อยละ 2.55 (ปี 2548 มีจำนวน

ผู้ใช้บริการ 6.67 ล้านเลขหมาย) โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.89 ต่อประชากรทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2548 ที่มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 10.83 หากพิจารณาในส่วนของผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานพบว่า ในปี 2548 มีผู้ให้บริการทั้งสิ้น 3 ราย คือ บมจ.ทีโอที บมจ. ทู คอร์ปอเรชั่น และ บมจ. ทีทีแอนด์ที ในขณะที่ในไตรมาสที่ 1 ปี 2550 มีผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก 2 ราย คือ บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด และ บริษัท ทู ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจนซ์ จำกัด

5.2 โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile) จำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้ ณ ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2550 รวมประมาณ 43.3 ล้านเลขหมาย (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 69.03 ของจำนวนประชากรทั้งหมด) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2548 คิดเป็นร้อยละ 53.55 โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ ขณะนั้น 28.41 ล้านเลขหมาย (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.03 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ) สำหรับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ยังคงมีจำนวน 7 ราย คือ (1)บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส (2)บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น (3)บมจ. ทูมูฟ (4)บจก. ดิจิตอล โฟน (5)บจก. อັทชีสัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย (6)กิจการร่วมค้า ไทย-โมบาย และ (7)บมจ. ทีโอที (470 MHz)

5.3 อินเทอร์เน็ต (Internet) การให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัท อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broadband Internet) มีการให้บริการผ่าน ISDN (Integrated Service Digital Network) ADSL (Asymmetric Digital Subscriber's Line) ดาวเทียม (Satellite Internet) และ Cable Modem โดยบริการบรอดแบนด์ส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยี ADSL ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาพบว่า ตลาด ADSL มีอัตราการเติบโตอยู่ในระดับที่สูงมาก โดยปี 2548 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งานประมาณ 3.69 แสนราย เพิ่มขึ้นเป็น 7.10 แสนราย ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 91.89 ในขณะที่จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้งาน อินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2548 มีจำนวน 3.49 ล้านราย ลดลงเป็น 1.70 ล้านราย ซึ่งลดลงประมาณร้อยละ 51.29 สำหรับจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่เป็นผู้ร่วมการงานกับ บมจ. กสท โทรคมนาคม จำนวน 32 ราย เพิ่มขึ้นเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการอินเทอร์เน็ตจำนวน 84 ราย

สำนักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.9 จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ และจำนวนเลขหมายต่อประชากร 100 คน

โทรศัพท์ประจำที่	2546	2547	2548	2549	ไตรมาส 1/2550
จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า (ล้านเลขหมาย)	6.32	6.48	6.67	6.85	6.84
- เขตนครหลวง	3.36	3.32	3.43	3.53	3.52
- เขตภูมิภาค	2.95	3.15	3.23	3.32	3.32
จำนวนเลขหมายต่อประชากร 100 คน	10.02	10.46	10.73	10.90	10.59
- เขตนครหลวง	39.35	39.65	40.49	40.74	40.63
- เขตภูมิภาค	5.42	5.88	6.03	6.13	6.13

ที่มา : รายงานประจำปี พ.ศ. 2548 บมจ. ทีไอที

ตารางที่ 3.10 จำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และจำนวนเลขหมายต่อประชากร 100 คน

โทรศัพท์ประจำที่	2548	2549	ไตรมาส 1/2550
จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า (ล้านเลขหมาย)	28.41	32.22	43.37
จำนวนประชากร	64.51	64.84	62.83
จำนวนเลขหมายต่อประชากร 100 คน	44.03	49.69	69.03

ที่มา : IDC Thailand และ สำนักพัฒนานโยบายและกฎกติกา สำนักงาน กทช.

6. การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม

ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมครั้งแรกของปี 2550 ขยายตัวชะลอลงจากปี 2549 โดยข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังวิเคราะห์ว่าในช่วงครึ่งปีแรก ผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม (Manufacturing Production) ขยายตัวร้อยละ 5.3 ต่อปี ชะลอลงลงเมื่อเทียบกับครึ่งปีแรกของปี 2549 ซึ่งขยายตัวร้อยละ 7.1 ต่อปี อันมีสาเหตุเนื่องจากอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการนำเข้าต่ำแต่ส่งออกมาก เช่น สิ่งทอ และสินค้าเกษตร ได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทเปรียบเทียบกับสกุลเงินต่างประเทศที่แข็งค่าขึ้น ในขณะเดียวกันมีภาวะแรงกดดันของการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนที่ชะลอลง

การจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์การแข่งขันของธุรกิจโทรคมนาคม ในภาพรวมจะส่งผลดีต่อทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการ โดยผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคบริการโทรคมนาคมที่มีความหลากหลายมีคุณภาพสูงขึ้น ในขณะที่มีผู้ประกอบการหลายรายที่มีศักยภาพในการให้บริการเข้ามาให้บริการ ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านี้ส่วนใหญ่ เดิมเป็นผู้รับสัมปทานจาก ทศท. ทำให้ ทศท. (บมจ.ทีโอที) ต้องเร่งปรับตัวเข้าสู่กฎเกณฑ์การแข่งขันตามกฎหมายกติกาของ กทช. อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลกระทบของมาตรการจัดสรรเลขหมายต่อ บมจ.ทีโอที

ในอดีต องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เป็นผู้จัดทำ ดูแลการกำหนดเลขหมาย จัดสรร และบริหารเลขหมาย โทรคมนาคมของประเทศ ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดใน พ.ร.บ.องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ขึ้นในปี 2547 จึงได้มีการถ่ายโอนอำนาจให้ กทช. ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มาตรา 51 (9)

การเปลี่ยนแปลงสิทธิในการจัดสรรเลขหมายจาก ทีโอที ไปอยู่ที่ กทช. ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทีโอที โดยตรง ทำให้อำนาจการกำกับดูแลที่ ทีโอที เคยมีเหนือบริษัทเอกชนหมดไป ในอดีต ทีโอที เคยใช้ประโยชน์จากการมีสิทธิเป็นเจ้าของเลขหมายในการหาผลประโยชน์ให้กับ องค์การ การเปลี่ยนแปลงสิทธินี้ นอกจากทำให้ทีโอที สูญเสียผลประโยชน์แล้ว ยังทำให้ต้นทุนของทีโอทีเพิ่มขึ้น เพราะทีโอที จะต้องจ่ายค่าเลขหมายที่นำมาให้บริการลูกค้าเหมือนบริษัทเอกชนรายอื่น ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงสิทธิมีผลกระทบกับสัญญาร่วมการงานที่ทีโอที ทำไว้กับบริษัทเอกชนในอดีต เพราะกฎกติกาที่ กทช. กำหนดขึ้นใหม่มีความแตกต่างจากอดีต ทำให้กลายเป็นข้ออ้างของบริษัทร่วมการงานในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาร่วมการงาน นำไปสู่การฟ้องร้องคดีทางศาลมากมาย โดยเอกชนได้ยื่นฟ้องคดีเพื่อขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขจากสัญญาเดิมเพื่อให้สามารถได้รับประโยชน์จากกฎเกณฑ์ ที่ออกโดย กทช. ในทุกกรณี

ในปัจจุบันการบริการโทรคมนาคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการเจริญเติบโตอย่างมากและมีการแข่งขันกันอย่างสูง ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรเลขหมายโทรศัพท์ไปเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนเลขหมายโทรศัพท์ จนต้องมีการขยายทะเบียนเลขหมายเพิ่มขึ้น ดังนั้นการบริหารจัดการเลขหมายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ในบทนี้จะเริ่มการวิเคราะห์จากการศึกษาประสบการณ์การบริหารจัดการเลขหมายโทรคมนาคมในต่างประเทศ แนวทางการจัดสรรเลขหมายของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิทธิหรือกติกาในการจัดสรรเลขหมายต่อ องค์การโทรศัพท์

4.1 ประสบการณ์ในการจัดการเลขหมายโทรคมนาคมในต่างประเทศ

การจัดการเลขหมายโทรคมนาคมเป็นประเด็นสำคัญที่มีการถกเถียงกันในหลายประเทศ ระหว่างผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับดูแล และผู้ประกอบการโทรคมนาคม ในอดีตนั้นการจัดสรรเลขหมายมีความจำกัดค่อนข้างมากและขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเทคนิค โทรคมนาคมภาครัฐ (Public Telecommunication Operators) จึงมักจะมีบทบาทหลักในการควบคุมการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม และได้รับสิทธิตามกฎหมายในการควบคุม และดำเนินการเกี่ยวกับแผนเลขหมายโทรคมนาคมของชาติ แต่ก็ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศด้วย

ถึงแม้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมภาครัฐจะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ภายในประเทศเกี่ยวกับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้อง แต่ก็จะต้องดำเนินการภายใต้กติกาอันเป็นแนวทางที่ประเทศนั้นๆกำหนด ได้แก่ ประเด็นทางการเปิดเสรีโทรคมนาคม และการแข่งขันในอุตสาหกรรมซึ่งจะส่งผลต่อ เศรษฐกิจ การเมืองและการค้าของประเทศ

การควบคุมเกี่ยวกับเลขหมายโทรคมนาคมระดับชาติ โดยผู้ประกอบการรายเดิม (Incumbent Operators) อาจกีดกันการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ (New Entrants) ในตลาด และเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขัน ดังนั้นการถกเถียงในระดับชาติได้มุ่งประเด็นการจัดการเลขหมายโทรคมนาคมที่จะช่วยเหลือผู้แข่งขันในการเข้าถึงทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคม เพื่อให้การแข่งขันเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีได้เปิดทางให้ตลาดสามารถเติบโตเพิ่มมากขึ้น เกิดความต้องการเลขหมายใหม่ บริการใหม่ เช่น Free phone และ premium-rate services ทำลายอำนาจผูกขาดของผู้ประกอบการรายเดิมและเกิดการหลอมรวมบริการใหม่ๆเข้าด้วยกัน เกิดการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการคงสิทธิเลขหมายเดิม ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างเลขหมายโทรคมนาคมระดับชาติ เพื่อจะหาพื้นที่ (Space) สำหรับการให้บริการในอนาคตที่จะเติบโตเพิ่มมากขึ้น

ประเทศใน OECD ส่วนใหญ่ได้มีการทบทวนกระบวนการหลักของแผนเลขหมายโทรคมนาคมระดับชาติ โดยตระหนักว่าควรจะมีองค์กรต่างหากเข้ามาจัดการ ไม่ควรจะขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาครัฐที่มักจะมีอำนาจในตลาดค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเลขหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น สนับสนุนการแข่งขันให้เพิ่มมากขึ้น และสนับสนุนการเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ให้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ ประเทศต่างๆใน OECD ยังมีการจัดการทางด้านแผนเลขหมายโทรคมนาคมที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นกับความเร่งด่วนในความต้องการแผนเลขหมายโทรคมนาคมใหม่จากปัญหาเกิดการขาดแคลนของเลขหมายในประเทศ และรวมถึงแผนการเปิดเสรีโทรคมนาคมของประเทศ

ดังนั้นการดำเนินการเกี่ยวกับแผนการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจึงไม่ใช่เป็นประเด็นทางด้านเทคนิคเพียงอย่างเดียว แต่เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ องค์กรที่กำกับดูแล และผู้กำหนดนโยบาย¹

4.1.1 ความสำคัญของทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคม

เนื่องจากเลขหมายโทรคมนาคมถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ และเป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในอุตสาหกรรมทำให้บริการโทรคมนาคม การเกิดขึ้นของการบริการใหม่ๆและการแข่งขันได้ทำให้หมายเลขโทรคมนาคมมีนัยสำคัญในมิติทางเศรษฐศาสตร์ แผนบริหารจัดการหมายเลขจะช่วยสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อผู้บริโภคที่จะได้รับบริการที่มีคุณภาพมากขึ้นด้วยอัตราค่าธรรมเนียมที่ลดลง เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและการเติบโตในอุตสาหกรรม

1.ระบบเลขหมาย

เลขหมายแห่งชาติเป็นชุดเลขระบบ Digit (0,1) ซึ่งหมุนเลขหมายระบบจะเลือกเส้นทางของโครงข่ายที่เหมาะสมเพื่อเชื่อมต่อ(access) กับโครงข่ายลูกค้าหรือระบบโทรคมนาคมในประเทศและเลขหมายระหว่างประเทศก็ทำงานเช่นเดียวกัน แต่ในการเชื่อมต่อกับส่วนต่างๆของโลกตามนโยบายระหว่างประเทศระบุว่าโครงสร้างเลขหมายของเลขหมายระหว่างประเทศประกอบด้วย (a) รหัสประเทศปลายทาง(b) รหัสเมืองในประเทศปลายทาง และ (c) รหัสเลขหมายผู้เช่า

รหัสประเทศจัดสรรโดย Telecommunication Standardization Bureau of the International Telecommunication Union (TSB-ITU) ในขณะที่รหัสเมืองในประเทศปลายทางและเลขหมายผู้เช่าเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการจัดสรรเลขหมายแห่งชาติในประเทศนั้นๆ

ในแต่ละประเทศเลขหมายโทรศัพท์จะบอกข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ของผู้โทรฯ ค่าธรรมเนียมบริการ ฯ สำหรับโทรศัพท์พื้นฐาน ประเทศต่าง ๆ ใช้ระบบพื้นที่คือ รหัสพื้นที่จะประกอบด้วยข้อมูลสถานที่ของผู้ใช้ เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ ค่าธรรมเนียมไปกับ route ในการโทร ฯ และระยะทาง ดังนั้น ระบบพื้นที่นี้เป็นพื้นฐานในการคำนวณค่าธรรมเนียมในการบริการเช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์ติดตามตัว ฟรีโฟน และ ฟรีเมียมไม่มีความสัมพันธ์กับเขตหรือพื้นที่ที่ใช้ ดังนั้น รหัสเชื่อมโยง (access code) และเลขหมายบริการเหล่านี้จึงไม่มีความสัมพันธ์กับเขตหรือพื้นที่ที่ใช้เลขหมายเหล่านี้คิดค่าบริการกำหนด access code ตัวอย่างเช่น เลขหมาย Free phone

¹ The Economic and Regulatory Aspects of Telecommunication Numbering ที่มา http://www.occd.org/Long_about_act_0,2546,en_2649_34223_2091266_1_1_1_37441,00.h... 2/5/2550

แต่ในบางกรณีผู้ให้บริการแบบไม่แบ่งพื้นที่สามารถกำหนดอัตราค่าบริการของตัวเองได้ ตัวอย่างเช่นในนิวซีแลนด์ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ Telecom Cellular Ltd. และ Bell South New Zealand ใช้รหัส "025x. และ"021x" ตามลำดับสำหรับผู้ให้บริการที่ต้องการ access บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท บริษัททั้งสองกำหนดให้เลขท้าย X ของรหัสระบุพื้นที่ให้บริการ ตามชุมสายของตัวเอง

นอกเหนือจากการคิดค่าบริการและประเภทของบริการแล้ว Access code ที่ห่างกันจะบอกให้ผู้ให้บริการทราบถึงผู้ให้บริการ ในกรณีที่มีผู้ให้บริการรายเดียวข้อมูลเหล่านี้ไม่มีความสำคัญเพราะการใช้ทุกครั้งส่งการไปโครงข่ายของผู้ให้บริการโดยตรง แต่ในกรณีที่มีผู้ให้บริการ 2 รายหรือหลายราย ข้อมูลเหล่านี้สำคัญมาก ดังนั้น เลขหมายและการจัดสรรไม่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีแต่เป็นปัญหาในการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจและนโยบายที่สำคัญ

2. เลขหมายและการแข่งขัน

ประเทศใน OECD ส่วนใหญ่มีประสบการณ์กับการเปลี่ยนแปลงทางดำเนินนโยบายโทรคมนาคม เพื่อส่งเสริมการแข่งขันในธุรกิจโทรคมนาคม เช่นกรณีของ อเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ และฟินแลนด์ ซึ่งเป็นประเทศแรกๆ ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างการแข่งขันในตลาดโทรคมนาคม

เมื่อเกิดการแข่งขันผู้ให้บริการทั้งรายเก่าและรายใหม่ต่างก็ต้องการที่จะได้รับเลขหมายอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม การได้รับเลขหมายอย่างเป็นธรรมนั้น ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะในสภาพที่ผู้ให้บริการรายเดิมเป็นผู้ดูแลการจัดสรรเลขหมาย เช่นผู้ให้บริการโทรคมนาคมในภาครัฐ ประเทศต่างๆ จึงมักมีประสบการณ์ที่มีการโต้แย้งให้เห็นว่า ผู้ให้บริการรายเดิมมักใช้เลขหมายในการกีดขวางการแข่งขัน โดยมีการออกกฎระเบียบที่ไม่มีความจำเป็นรวมทั้งเงื่อนไขในการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อขัดขวางผู้ให้บริการรายใหม่ กฎระเบียบเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการรายเดิม เนื่องจากสามารถเลื่อนกำหนดการเข้าตลาดของรายใหม่รวมทั้งจำกัดการครองตลาดของรายใหม่ได้

การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกันจะต้องอยู่บนพื้นฐานที่ผู้ให้บริการทุกรายได้รับการปฏิบัติแบบไม่เลือกปฏิบัติ วิธีการที่ให้มีการสมัครใช้บริการก่อนล่วงหน้า (Pre-subscription) เป็นวิธีการหนึ่งให้ผู้ให้บริการสามารถเลือกผู้ให้บริการก่อนล่วงหน้าได้ เป็นวิธีการที่ช่วยทำให้การแข่งขันมีความเท่าเทียมกัน โดยแผนการจัดสรรเลขหมายจะให้ทางเลือกแก่ผู้บริโภครายที่จะเลือกผู้ให้บริการโดยผ่านการสมัครใช้บริการล่วงหน้า และสามารถใช้ในการเชื่อมต่อกับโครงข่ายอื่นได้

การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกันจะไม่บรรลุผล หากผู้ให้บริการเป็นผู้บริหารจัดการ เลขหมาย ทั้งนี้เพราะผู้ให้บริการอาจจะกำหนดเงื่อนไข ซึ่งมีผลให้ผู้ให้บริการรายเดิมสามารถ ครอบครองส่วนแบ่งตลาดที่ได้กำหนดไว้แล้ว และทำให้ผู้ให้บริการรายใหม่ยากที่จะเข้าสู่ตลาดได้

การแข่งขันในการบริการโทรศัพท์ท้องถิ่นก็เช่นเดียวกัน เป็นที่ยอมรับว่าการ รวมกันอย่างสมบูรณ์ของเลขหมายส่งผลต่อการแข่งขัน ในทางปฏิบัติเห็นกันเสมอคือการกันเลข หมายบางส่วนไม่ให้กับคู่แข่งใช้ปฏิบัติกันแพร่หลายในอังกฤษ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์ พบว่าเลขหมายที่กันไว้จะจัดสรรให้กับผู้ให้บริการตามสัดส่วนการครองตลาด ดังนั้นการจัดสรรเลขหมายจึงไม่เท่าเทียมกันและไม่ถูกเวลา ทั้งนี้หากการจัดสรรเลขหมายเป็นไป โดยผู้ให้บริการโทรคมนาคมของภาครัฐ ไม่มีทางรับรองได้ว่าข้อตกลง 2 ฝ่ายจะไม่ทำให้คู่แข่งอยู่ ในสภาพเสียเปรียบกว่าผู้ให้บริการรายเดิม และน่าจะเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันมากกว่าจะ ส่งเสริมให้เกิดการเติบโตของตลาด ดังนั้นความล่าช้าในการจัดสรรเลขหมาย หรือการจัดสรรเลข หมายจำนวนน้อย มีผลให้การบริหารจัดการทำได้ยาก และเป็นอุปสรรคในการแข่งขันในธุรกิจ โทรคมนาคม ในการให้บริการโทรศัพท์พบว่าอุปสรรคที่สำคัญก็คือการที่ผู้บริโภคมองเปลี่ยนเลข หมายที่ใช้ เมื่อต้องการเปลี่ยนผู้ให้บริการ

การเลือกปฏิบัติเหล่านี้ มักเกิดขึ้นเมื่อคู่แข่งต้องการจะเข้าถึงบริการเสริม (Value - added service) ในทางธุรกิจเป็นที่แน่นอนว่าผู้ให้บริการที่ครองตลาดต้องการรักษา สถานภาพและกำไรไว้ โดยการขัดขวางคู่แข่งที่ต้องการให้บริการเหมือนกัน

3. เลขหมายถือเป็นทรัพยากรของชาติ

ความต้องการเลขหมายมีมากขึ้นและตามมาด้วยมูลค่าทางการค้า การแข่งขันที่ เพิ่มขึ้นและความต้องการเพิ่มเลขหมายใหม่ที่เกิดขึ้น ทำให้ทั่วโลกตระหนักว่า “เลขหมาย โทรศัพท์เป็นทรัพยากรของชาติและเป็นของลูกค้านำมาใช้ของผู้ให้บริการรายใด” (OFTEL, 1993a) ผู้ให้บริการรายใหม่จำเป็นต้องเข้าถึงเลขหมายและมีสิทธิที่จะใช้เลขหมายให้เหมาะสมกับความ ต้องการและสามารถสนับสนุนการให้บริการได้ ดังนั้นการถือสิทธิเหนือเลขหมายของผู้ให้บริการ แบบผูกขาด รายเดิมเป็นสิ่งขัดขวางการเข้าถึงเลขหมายอย่างเท่าเทียมกันและการแข่งขัน

การเข้าถึงอย่างเท่าเทียมกันของผู้เข้าตลาดใหม่ยังรวมถึงการเข้าถึงอย่างเท่า เทียมกันของเลขหมายพิเศษที่ดึงดูดใจลูกค้าด้วย วิธีการจัดสรรเลขหมาย “ทอง” ให้กับผู้ใช้ใช้ หลัก “มาก่อน ได้ก่อน” วิธีการนี้จะไม่มีประสิทธิภาพเมื่อมีความต้องการใช้บริการเป็นจำนวน มากแต่ทรัพยากรมีจำกัด ขณะเดียวกันไม่มีข้อกำหนดปริมาณที่ผู้บริโภคแต่ละรายจะขอเลขหมาย ได้ ทำให้ผู้บริโภคอาจจะมีการขอเลขหมายมากกว่าความจำเป็น ในกรณีที่ผู้ให้บริการมากราย

ซึ่งทุกรายสามารถจัดสรรเลขหมายได้และเสนอเลขหมายพิเศษให้กับลูกค้าได้ ผู้เข้าตลาดในภายหลังจะไม่สามารถให้บริการเลขหมายได้ ด้วยเหตุนี้ประเด็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเลขหมายท้ายที่สุดก็ได้รับความสนใจ

4. นโยบายและแผนเลขหมาย

เมื่อเกิดการแข่งขัน การวางนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการเลขหมายโทรคมนาคมที่มีประสิทธิภาพต้องพิจารณาภาพรวมของทั้งอุตสาหกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่น การให้บริการใหม่และการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยทั่วไปหน้าทีนี้เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับดูแลที่จะต้องพิจารณาแผนการจัดสรรเลขหมายและการบริหารจัดการ

ในประเทศอเมริกา มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างการวางนโยบายและการบริหารจัดการอย่างชัดเจน โดยการวางนโยบายเกี่ยวข้องกับ การวางแผนเกี่ยวกับทรัพยากรหมายเลขโทรคมนาคมสำหรับอนาคต การส่งเสริมการพัฒนาระบบเลขหมายของอุตสาหกรรม และการติดตามรวมถึงการร้องเรียนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเลขหมาย ส่วนการบริหารจัดการเลขหมายจะเกี่ยวข้องกับระบบการจัดสรรเลขหมายและการพิมพ์เลขหมายที่ได้มีการจัดสรร ส่วนในยุโรป ปัญหาเหล่านี้เพิ่งเกิดขึ้น โดยเกือบทุกประเทศเห็นพ้องต้องกันว่าองค์กรกำกับดูแลควรมีอำนาจในการบริหารจัดการ และมีบทบาทในการประสาน เพื่อรับรองความเท่าเทียมกันและความโปร่งใสในกระบวนการจัดสรรเลขหมาย อย่างไรก็ตามไม่มีความจำเป็นต้องเพิ่มกฎบังคับเนื่องจากได้มีการเตรียมแผนการจัดสรรเลขหมายใหม่ไว้แล้ว การวางแผนเป็นหน้าที่สำคัญอันดับแรกๆในการบริหารเลขหมาย ความสำคัญอันดับแรกคือประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเลขหมายที่มีอยู่และแผนระยะยาวที่ให้ความมั่นใจในปริมาณที่เพียงพอของเลขหมายทุกเวลา หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องรับรองความเพียงพอของเลขหมายสำหรับความต้องการในอนาคตด้วย ส่วนการวางแผนระยะยาวเพื่อรองรับการแข่งขันจะต้องรวมถึงการระบุความเป็นไปได้ที่จะขาด access codes สำหรับให้ผู้ให้บริการเลือก อเมริกาเจอสภาพปัญหานี้ เนื่องจากความต้องการ CICs (Carrier Identification Codes) สำหรับโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศมีเกินกว่าที่คาดหมาย และมากกว่า 800 จากความเป็นได้ 969 codes ที่ได้จัดสรรไปแล้ว การสงวนรหัสเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารทรัพยากรเลขหมายและจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาจากประเทศที่มีแผนการเปิดการแข่งขันโครงข่ายในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้การประสานงานของหน่วยงานกำกับดูแลแห่งชาติกับหน่วยงานมาตรฐานการจัดสรรเลขหมายในภูมิภาคและระหว่างประเทศมีความจำเป็นเพื่อรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศและเพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงได้ในอนาคต

5. ธุรกิจเลขหมาย

การแลกเปลี่ยนเลขหมายโดยคิดค่าธรรมเนียมเป็นประเด็นที่หน่วยงานกำกับดูแลให้ความสำคัญแต่จนถึงขณะนี้ยังไม่มีการวางนโยบายที่ชัดเจน ขณะที่ OFTEL มีความเห็นว่เลขหมายเป็นทรัพยากรของชาติ “ปริมาณเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรโดย NSM (Numbering Scheme Manager) จะต้องไม่นำไปทำการค้า” แต่ AUSTEL ได้มีการจัดรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายการการค้าเลขหมายในออสเตรเลีย โดย AUSTEL ให้เหตุผลว่าการที่เลขหมายมีมูลค่าทางการเงิน จากการที่ผู้ได้รับการจัดสรรหมายเลขนำหมายเลขดังกล่าวไปขายต่อ ดังนั้นการนำเลขหมายไปทำการค้าจึงนับว่ามีเหตุผล

ตัวอย่างเช่นเลขหมายทอง (golden number) เป็นเลขหมายที่เหมาะสมทำการค้ามูลค่าเพิ่มของเลขหมายอยู่ที่ง่ายต่อการจำและใช้ (โดยเฉพาะถ้าอยู่ในรูปของ alpha – numeric) ในระบบตลาด

มีการคิดราคากับผู้ได้รับการจัดสรรทอดแรกและทอดต่อไปในการนำเลขหมายไปให้กับผู้ให้บริการและผู้ใช้นั้น เลขหมายทอง (golden number) จะถูกคิด ราคาในจำนวนที่สะท้อนมูลค่าตลาดมากที่สุด การจัดทำระบบธุรกิจสำหรับเลขหมายถูกกว่านี้อาจก่อให้เกิดผลกำไรทางเศรษฐกิจแก่ผู้ทำการค้าได้ อย่างไรก็ตามหน่วยงานกำกับดูแลยังพบว่า การเก็งกำไรจากการค้าเลขหมายอาจจะกลายเป็นปัญหาได้ นอกจากนี้การค้าเลขหมายโดยไม่มีกฎระเบียบที่ชัดเจนอาจจะนำไปสู่ความสับสนได้

บทสรุปของ AUSTEL ชี้ว่าในสภาพการแข่งขันการค้าเลขหมายเป็นบวกร้าลูกค้าสามารถเก็บเลขหมายไว้ได้แม้เมื่อเปลี่ยนผู้ให้บริการ ถ้าไม่สามารถเปลี่ยนผู้ให้บริการได้ ผู้ใช้จะขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการรายนั้นๆ นอกจากการเชื่อมต่อกับเลขหมายอื่นๆ เลขหมายนั้นๆ จะต้องเป็นของผู้ให้บริการรายนั้นๆเอง การย้ายข้ามพื้นที่จะทำให้ผู้ใช้สามารถใช้เลขหมายของตัวเองแม้เมื่อเปลี่ยนพื้นที่ให้บริการเป็นการสนับสนุนการค้าเลขหมายระหว่างเมืองใหญ่และเมืองเล็ก เช่น บริษัทที่มีสำนักงานใหญ่ในเมืองหลวงและสาขาในต่างเมืองอาจซื้อเลขหมายทางภูมิภาคของสาขาที่ตั้งอยู่เพื่อให้มาใช้ที่สำนักงานใหญ่ได้

6. การจัดสรรเลขหมายและค่าธรรมเนียมเลขหมาย

ประเด็นการคิดค่าเลขหมายอยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานกำกับดูแล เหตุผลมี 2 ประการ

1) การถ่ายโอนความรับผิดชอบในเลขหมายจากผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาครัฐไปยังหน่วยงานอิสระจะต้องมีการพิจารณาถึงเรื่องต้นทุนการบริหารจัดการจากผู้ให้บริการและได้กำไรจากเลขหมายนั้นๆ

2) เลขหมายนั้นๆมีมูลค่าที่แท้จริงซึ่งต้องสำรวจและประเมินในตลาด เลขหมายทองจะมีมูลค่ามากกว่าเลขหมายทั่วไปอันเนื่องมาจากความจำกัดมูลค่าและบริการพิเศษที่ทำได้ในแบบเดียวกัน การเรียกตรง (Direct dial-in numbers- DDI) ก็จะต้องคิดราคา เนื่องจากค่าโอกาสที่ผู้ใช้ถือสาย ทั้งหมดไว้

การเปลี่ยนย้ายการจัดการเลขหมายแห่งชาติจากผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาครัฐไปยัง หน่วยงานอิสระ มีค่าใช้จ่ายสาธารณะที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ค่าจ้างพนักงานประสานงาน ค่าจ้างที่ปรึกษาภายนอกเพื่อจัดทำนโยบาย และค่าจ้างผู้แทนประเทศสำหรับการประชุมมาตรฐานในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

อย่างไรก็ตามผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาครัฐ ซึ่งมีหน้าที่หลักเกี่ยวกับเลขหมายจะเป็นผู้รับภาระในการดำเนินงานต่างๆ ในทางกลับกัน ผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาครัฐจะคิดค่าธรรมเนียมการให้บริการต่างๆ เช่น การค้นหาเลขหมายพิเศษ PSTN การจองเลขหมาย PSTN และการเชื่อมต่อการใช้และการจองเลขหมาย DDI แล้วแต่ความทันสมัยของโครงข่าย ผู้ให้บริการโทรคมนาคมภาครัฐอาจคิดราคาบางอย่าง เช่น “เรียกตรง (call foreword)”

การก่อตั้งหน่วยงานอิสระเพื่อบริการเลขหมายในประเทศ OECD มักมีข้อวิตกเกี่ยวกับเงินลงทุน แนวทางเดิมค่าใช้จ่ายของหน่วยงานกำกับดูแลมีงบประมาณจากรัฐ เช่น อังกฤษ อเมริกา และฟินแลนด์ The Telecommunications Administration Cement (TAC) ในฟินแลนด์เป็นหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศเพิ่งได้รับทางเลือก ตั้งแต่รัฐบาลตัดสินใจให้ TAC จัดทำโครงสร้างทางการเงิน เองในปี 1995 หน่วยงานกำกับดูแลก็ถูกบังคับให้พิจารณาทางเลือกในการหาเงินทุน ดำเนินงาน Department of Telecommunications & Standardization ของ TAC (DTS) ซึ่งมีหน้าที่บริหารแผนเลขหมายของฟินแลนด์พิจารณาเห็นว่าวิธีทางที่เหมาะสมที่สุดคือการคิดค่าธรรมเนียมจากสิทธิในการใช้เลขหมาย จากข้อมูลของ TAC ค่าใช้จ่ายประจำปีของ DTS ประมาณ 14.4 ล้าน FIM (MFIM) ในจำนวนนี้ 13.1 MFIM เป็นค่าธรรมเนียมเลขหมาย นอกจากนี้ค่าธรรมเนียมเลขหมายนี้จะนำไปสนับสนุนค่าสมาชิกของ TAC ในองค์กรนานาชาติเช่น ITU ETSI และ ECTRA

หน่วยงานกำกับดูแลในประเทศข้างต้นสนับสนุนแนวคิดเลขหมายเป็นทรัพย์สินของชาติโดยรัฐเป็นเจ้าของหน่วยงานกำกับดูแลแห่งชาติจะจัดสรรเบื้องต้นให้แก่ผู้ให้บริการซึ่งจะไปจัดสรรอีกทอดหนึ่งให้กับผู้ให้บริการรายย่อยและผู้ให้บริการข้อปฏิบัติของการจัดสรรเลขหมายโดยทั่วไปจะต้องสนับสนุนให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์ ก่อให้เกิดการแข่งขัน และ

มีการใช้เลขหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อแตกต่างของการจัดสรรทั้ง 2 แบบอยู่ที่ การจัดสรร ทอดแรก อยู่ภายใต้กฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแล ในขณะที่ทอดที่ 2 เป็นความรับผิดชอบของผู้ ให้บริการเองตัวอย่าง เช่น AUSTEL ตามบันทึกการเจรจาเรื่องการบริหารเลขหมายระบุไว้ว่า “AUSTEL จะไม่เข้าไปยุ่งกับงานประจำในการจัดสรรเลขหมายในทอดที่ 2 แต่อาจต้องการข้อมูล จากผู้ให้บริการเป็นช่วง ๆ”

ในการปฏิบัติวิธีการนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกับ Mercury ในการ เจรจาเรื่องเลขหมายกับผู้ที่ได้กรรมสิทธิ์ในการจัดสรรอาจใช้วิธีจัดสรรย่อยที่ไม่เท่าเทียมกันนี้เพื่อ ผลประโยชน์ตัวเอง ทำให้ผู้เข้ามาใหม่ต้องการ “เลขหมายทอง” สำหรับบริการของตนไม่สามารถ กระทำได้ การบังคับใช้กฎระเบียบสำหรับเป็นแนวทางในการจัดสรรเลขหมายรายย่อยต้องได้รับการ พิจารณาอย่างถี่ถ้วนจากหน่วยงานกำกับดูแลนอกจากนี้กระบวนการที่หน่วยงานกำกับดูแลทำ ขึ้นเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างผู้ถือกรรมสิทธิ์รายแรกกับลูกค้าจะต้องมีทางออกให้กับปัญหาได้ ตัวอย่างเช่นในประเทศฮ่องกง ออสเตรเลีย เดนมาร์ก สำหรับผู้ให้บริการด้านโครงข่ายของฮ่องกง รวมทั้งผู้ให้บริการโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่และโทรศัพท์เคลื่อนที่ และ Service provider โดย ผู้ประกอบการเหล่านี้ได้ร้องต่อ The Telecommunication Authority (TA) ขอไม่ให้มีการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมเลขหมาย ซึ่งถ้าเป็นไปตามนั้น จะมีผลทำให้การใช้เลขหมายขยายตัวอย่างรวดเร็ว และจะทำให้แผนเลขหมายโทรคมนาคมเลขหมาย 8 หลัก ถูกใช้จนหมดภายใน 7 ปี หากไม่มี มาตรการป้องกันที่เหมาะสมมาใช้

จากบันทึกของ OFTA แจ้งว่าประมาณ 40% ของเลขหมายที่จัดสรรให้ ผู้ประกอบการโทรศัพท์ประจำที่ และผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งไม่ได้นำมาใช้ให้แก่ลูกค้า คนสุดท้าย เพื่อให้การจัดการบริหารเลขหมายมีประสิทธิภาพ TA จึงได้เสนอให้มีการคิด ค่าธรรมเนียมเลขหมายละ 3 เหรียญฮ่องกงต่อปี สำหรับกลุ่มเลขหมายที่ได้จัดสรรให้ ผู้ประกอบการไม่ว่าเลขหมายนี้จะมีการใช้งานอีกหรือไม่ก็ตาม (ค่าธรรมเนียมเลขหมายจะอยู่ใน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต) ด้วยวิธีการคิดค่าธรรมเนียมจะทำให้การใช้เลขหมายมีประสิทธิภาพ มากขึ้น และยืดอายุของแผนเลขหมายจำนวน 8 หลักออกไป

ฮ่องกงได้ศึกษามาตรการทางการเงินในรูปแบบการเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมเลขหมายที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ เพื่อให้การจัดสรรหมายเลข เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเลขหมายไม่ใช่ นโยบายใหม่ของฮ่องกง ค่าธรรมเนียมเลขหมายถือเป็นค่าธรรมเนียมผันแปร (Variable fee) ซึ่งเรียกเก็บอยู่แล้วในค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ให้บริการ (Service Based Operator (“SBO”)) โดยได้นำมาใช้ในปี 2006 ค่าธรรมเนียมเลขหมายสำหรับ SBO จะกำหนดไว้ที่ 7 เหรียญฮ่องกงต่อ

หมายเลข และจะเก็บทุกหมายเลขไว้ไม่ว่าเลขหมายจะมีการใช้งานหรือไม่ก็ตามเพื่อให้การใช้หมายเลขเกิดประสิทธิภาพ โดยบริษัทต้องจ่ายทุกหมายเลข การดำเนินงานดังกล่าวทำให้ฮ่องกงไม่ต้องขยายจำนวน digit เพื่อให้จำนวน digit ยังคงอยู่ที่ 8 หลักเป็นเวลายาวนาน

4.1.2 ประสบการณ์การบริหารจัดการในต่างประเทศ

1. ออสเตรเลีย

ในออสเตรเลีย The Australia Communications and Media Authority (ACMA) ได้รวบรวมรายได้แต่ละปีจากผู้ประกอบการในการคิดค่าธรรมเนียมรายปี ค่าธรรมเนียมรายปี คือ ค่าใช้บริการเลขหมายพิเศษ เช่น 180x, 1300, 13 และเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ค่าธรรมเนียมจะถูกรวบรวมจากผู้ประกอบการเลขหมายทางภูมิศาสตร์ เช่น 8 digit สำหรับโทรศัพท์บ้านจะไม่เก็บค่าธรรมเนียม ACMA จะคำนวณค่าธรรมเนียมเลขหมาย โดยคิดจากความยาวของเลขหมาย ค่าธรรมเนียมจะสูงขึ้น หากเลขหมายมีจำนวนสั้นกว่า (จำนวน digit ที่น้อย) ซึ่งผู้ประกอบการจะปรับปรุงค่าธรรมเนียมนี้ได้หากลูกค้าเห็นว่าค่าธรรมเนียมไม่ควรมากกว่าจำนวนที่ ACMA ได้กำหนดไว้ ปัจจุบันค่าธรรมเนียมเลขหมาย 10 digit คิดเป็นเงิน 0.86153264 เหรียญออสเตรเลีย โดยสรุป ACMA มีการบริหารจัดการทางด้านเลขหมายดังนี้

ก. ACMA จะคิดค่าธรรมเนียมเลขหมายประจำปี ซึ่งเป็นตามหมายเลขที่ให้บริการพิเศษ เช่น 180x, 1300, 13 และเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งได้ถูกรวบรวมข้อมูลจาก Carriage Operators ซึ่งเป็นผู้ถือครองหมายเลขทางภูมิศาสตร์ (Geographies numbers) เช่น โทรศัพท์บ้านจำนวน 8 หลัก จะไม่คิดค่าธรรมเนียมรายปี

ข. ACMA จะคำนวณค่าธรรมเนียมเลขหมายบนพื้นฐานความยาวของเลขหมาย โดย ACMA ได้นำแนวคิดเรื่องต้นทุนค่าเสียโอกาสมาใช้ โดยเลขหมายที่มีจำนวน digit น้อยกว่า 10 digit จะมีต้นทุนค่าเสียโอกาสสูงกว่า

ค. การคิดค่าธรรมเนียมจากจำนวนคิดจากจำนวน 10 หลัก และจำนวนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ขึ้นอยู่กับปัจจัยจำนวนหลักที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

ง. จำนวนค่าธรรมเนียมเลขหมายจะคิดสำหรับ incoming เท่านั้น

2. เดนมาร์ก

ในเดนมาร์ก The National IT and Telecom Agency (NITA) ได้บริหารจัดการแผนเลขหมายและรวบรวมค่าธรรมเนียมเลขหมายจากผู้ประกอบการค่าธรรมเนียมเลขหมาย 8 digit ในปี 2007 อยู่ที่ 1.77 DKK ต่อหมายเลข (ประมาณ 2.6 เหรียญฮ่องกง) NITA ยังได้กำหนด

ค่าธรรมเนียมจากโครงข่ายและรหัสพิเศษ เช่น DNTC การจัดสรรของเลขหมายและการคิดค่าธรรมเนียมของเดนมาร์ค ประกอบด้วย

ก. วางแผนเลขหมายโทรคมนาคมแห่งชาติสำหรับโทรศัพท์ ISDN และ Mobile communication

ข. มีการปรับเปลี่ยนตามแผนเลขหมายอื่น สำหรับเลขหมายภายในและรหัสข้อมูลสื่อสาร

ค. เลขหมายส่วนใหญ่เป็นตามแผนเลขหมายแห่งชาติอยู่ที่ 8 หลัก แต่มีรหัสที่มีจำนวนสั้นจำนวน 3, 4 หรือ 5 หลักการคิดค่าธรรมเนียมเลขหมาย NITA จะเก็บค่าธรรมเนียมเลขหมายจากผู้ให้บริการโครงข่ายสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์และบริการ ซึ่งได้รับการจัดสรรเลขหมายหมวดหมู่เลขหมาย ค่าธรรมเนียมทุกปีจะเก็บตามจำนวนที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด ซึ่งเป็นตามเงื่อนไขการแข่งขัน และผลประโยชน์ของผู้บริโภคในตลาดโทรคมนาคม²

4.1.3 ข้อสังเกตสำหรับประเทศไทย

การศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคมของต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะมีการจัดสรรให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมไปใช้งานเป็นกลุ่มๆ โดยเลขหมายในแต่ละกลุ่มจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแนวทางในการบริหารทรัพยากรโทรคมนาคมของประเทศนั้นๆ เมื่อมีการจัดสรรกลุ่มเลขหมายออกไปแล้ว ปัญหาที่หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องพิจารณาในลำดับถัดไปคือ ทำอย่างไรให้เลขหมายในแต่ละกลุ่มสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมก็แตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศด้วย หากนำกรณีดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับประเทศไทยจะเห็นได้ว่า แนวทางในการจัดสรรเลขหมายนั้น แม้จะมีแนวทางที่คล้ายคลึงกับต่างประเทศ แต่ กทช. ก็กำหนดเงื่อนไขในการจัดสรรเลขหมายให้กับผู้ให้บริการรายเดิมและผู้ให้บริการรายใหม่แตกต่างกัน โดยการขอจัดสรรเลขหมายใหม่ของผู้ให้บริการรายเดิมนั้น กทช. กำหนดให้ผู้ให้บริการจะต้องนำเลขหมายในแต่ละกลุ่มไปให้บริการได้ตามจำนวนหรือเกณฑ์ที่กำหนดเสียก่อน จึงจะขอจัดสรรเลขหมายใหม่ได้ แต่หากเป็นผู้ให้บริการรายใหม่ กทช. อาจจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมโดยมีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้นและเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายที่ให้องค์กรกำกับดูแลสนับสนุนให้มีการแข่งขันเกิดขึ้นในตลาดโทรคมนาคมของประเทศไทย

² Why We Propose to Charge a Fee Telephone Numbers? ที่มา: www.ofta.gou.hk/em/fme/unifo20080311.pdf, 5 มีนาคม 2551.

ผลเสียจากกรณีการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของไทยได้แก่ กรณีที่ผู้ให้บริการพยายามที่จะขอจัดสรรเลขหมายเพิ่มเติมเก็บไว้เพื่อเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขัน โดยพยายามนำเลขหมายที่มีอยู่มาให้บริการโดยวิธีการแจกเลขหมายฟรีของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่เห็นได้ทั่วไปในปี พ.ศ. 2548-2549 เพื่อให้อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถขอรับการจัดสรรเลขหมายใหม่ได้ ทำให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเลขหมายโทรคมนาคม เนื่องจากจะเกิดปัญหาการที่ผู้ใช้บริการมีเลขหมายอยู่ในความครอบครองเกินความจำเป็นในการใช้งาน ดังนั้น การจัดสรรเลขหมายให้ผู้ประกอบการควรจัดสรรในจำนวนไม่มากเกินไป (Smaller block) เนื่องจากเลขหมายโทรคมนาคมเป็นทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัดเพื่อมิให้เกิดปัญหาการขาดแคลนเลขหมายในอนาคตและใช้ทรัพยากรเลขหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

อุตสาหกรรมบริการโทรคมนาคมโดยเฉพาะโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยมีการเจริญเติบโตค่อนข้างมากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้เกิดความขาดแคลนเลขหมายโทรศัพท์ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) จึงได้ขยายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก 9 หลักเป็น 10 หลัก ค่าธรรมเนียมเลขหมายของโทรศัพท์เคลื่อนที่ สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่จ่าย 12 บาทต่อเลขหมาย/ปี และผู้ประกอบการรายเดิมจ่าย 24 บาทต่อเลขหมาย/ปี ถ้าเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรไม่ได้ใช้ภายในระยะเวลา 120 วัน ผู้ประกอบการจะโดนค่าปรับเป็นเงิน 120 บาทต่อเลขหมาย (ประมาณ 30 เหรียญฮ่องกง) สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่ได้ถูกนำไปใช้การคิดค่าธรรมเนียมเลขหมายประจำที่ ผู้ประกอบการจ่ายปีละ 12 บาทต่อเลขหมาย (ประมาณ 3 เหรียญฮ่องกง)

ทั้งนี้การคิดค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมนั้น กทช. มีแนวทางคล้าย ๆ กับต่างประเทศ คือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการคิดคำนวณค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เช่นเดียวกัน โดยค่าธรรมเนียมเลขหมายพิเศษหรือ Golden Number จะมีค่าธรรมเนียมเลขหมายสูงกว่าเลขหมายปกติ

สำหรับ บมจ.ทีโอที นั้นย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมและค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม เนื่องจากการให้บริการแต่เดิมในฐานะผู้กำกับดูแลและผู้ให้บริการแทนรัฐนั้น บมจ.ทีโอที ไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายและถูกใช้บังคับต่อกฎเกณฑ์หรือมาตรการใดๆ ในการจัดสรรเลขหมาย เหตุผลประการหนึ่งอาจเกิดจากการให้บริการแต่เดิมนั้น มิได้นำเรื่องผลตอบแทนทางเศรษฐกิจมาคิดคำนวณรวมกับการให้บริการอยู่ด้วย เนื่องจากเป็นการให้บริการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการทางด้านการสื่อสารโทรคมนาคมได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อมีองค์กรกำกับดูแลเกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดกฏกติกาในการให้บริการโทรคมนาคมเพิ่มขึ้น ย่อมทำให้ บมจ.ทีโอที มีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการกำกับดูแลอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ดังเช่น ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม กฎเกณฑ์การจัดสรรหมายเลขโทรคมนาคมและค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมก็ยังไม่สามารถใช้อย่างเต็มรูปแบบ ดังจะเห็นได้จากประกาศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ยังเป็นประกาศที่ใช้อย่างชั่วคราวเท่านั้น ยังจะต้องมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมต่อสภาพตลาดโทรคมนาคมของประเทศต่อไป อาทิ ค่าธรรมเนียมเลขหมายในแต่ละประเภท การจัดสรรกลุ่มเลขหมายเพื่อให้มีการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าในปัจจุบัน

4.2 มาตรการจัดสรรเลขหมายของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

4.2.1 แนวทางการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม

จากการเปลี่ยนแปลงสิทธิในการจัดสรรเลขหมายจาก ทศท. ไปเป็น กทช. นั้น ได้ดำเนินการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมโดยมีหลักการและกรอบแนวทางที่กำหนดไว้ดังนี้

1. แนวคิดและเหตุผล จากการที่ กทช. ได้วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเลขหมายอันเนื่องมาจากการเติบโตของโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการขาดแคลนเลขหมาย ขณะที่เทคโนโลยีทางด้านโทรคมนาคมมีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากเช่นกัน จึงต้องมีการวางแผนการจัดการเลขหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญดังนี้

- 1) ให้มีเลขหมายเพียงพอแก่การใช้งาน
- 2) มีการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม
- 3) มีการบริหารจัดการระบบอย่างชัดเจน ยืดหยุ่น

2. กรอบแนวทางการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม

กทช. ได้กำหนดกรอบแนวทางการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมฉบับใหม่ดังนี้ โดยแผนดังกล่าวควรดำเนินการดังนี้

- 1) กระทบต่อผู้ใช้บริการน้อยที่สุด และไม่เป็นภาระต่อ

ผู้ประกอบการ

- 2) ก่อให้เกิดการแข่งขัน และสนับสนุนการคงสิทธิเลขหมาย
- 3) รองรับการใช้งานในอีก 30 ปี

ทั้งนี้ กทช. จะมีการประเมินผลแผนเลขหมาย เมื่อนำแผนเลขหมายโทรคมนาคมมาใช้งานเป็นระยะๆ ทั้งนี้จากแนวทางการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมตามแนวคิดของผู้ประกอบการบางรายมีข้อจำกัดที่สำคัญดังนี้

1) ชุมสายโทรศัพท์ระบบเก่าไม่สามารถนำเลขหมายอื่นที่ไม่ใช่ “0” และ “1” นำหน้าการแก้ไขให้ระบบใช้งานได้ หากไม่สามารถปรับปรุงได้ ต้องทดแทนด้วยระบบใหม่

2) ต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งผู้ให้บริการ หรือผู้ใช้บริการ และจังหวัดการลงทุน

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้นำกรอบแนวทางการจัดทำแผนเลขหมายดังกล่าวมากำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคม ลงวันที่ 17 เมษายน 2549 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) เลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ยังคงใช้เลขหมายเดิม จำนวน 9 หลัก

2) เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการใช้งานปัจจุบันจะถูกย้ายไปอยู่ภายใต้กลุ่มเลขหมาย 08xxxx xxxx ซึ่งมีจำนวน 9 หลัก โดยใช้ 08 แทน 0 ของเลขหมายเดิม

3) เลขหมายสำหรับโครงข่ายเทคโนโลยีใหม่ มีจำนวน 10 หลัก ให้ใช้กลุ่มเลขหมาย 060xxxx xxxx ยกเว้น 066 ที่เป็นรหัสเลขหมายโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศประจำประเทศไทย

4) เลขหมายที่ใช้สำหรับงานด้านโครงข่ายโทรคมนาคม อยู่ในกลุ่มเลขหมาย 069xxxx xxxx

5) เลขหมายสำรองจะนำมาใช้ภารกิจของกลุ่มต่างๆ ตามแนวทางพัฒนาเลขหมาย และมีการแบ่งกลุ่มการใช้เลขหมายพิเศษตามลักษณะการใช้งานตามภารกิจ เช่น ใช้ในภารกิจพิเศษ ใช้ในความมั่นคงของรัฐ การทหาร เป็นต้น

3. มาตรการด้านเลขหมายโทรคมนาคม ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) การกำหนดเลขหมายโทรคมนาคมจะยึดตามแผนเลขหมายโทรคมนาคม หรือพื้นที่การให้บริการสำหรับการประกอบกิจการโทรคมนาคม หากมีการเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคม หรือขยายพื้นที่ให้บริการจะต้องเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และไม่มีลักษณะเป็นการจำกัดการแข่งขันการประกอบกิจการ

2) แผนเลขหมายโทรคมนาคมจะต้องคำนึงถึงให้มีเลขหมายโทรคมนาคมเพียงพอ ความเป็นประสิทธิภาพและเป็นธรรม และช่วยจำแนกลักษณะและประเภทบริการและอุปกรณ์โทรคมนาคมได้ชัดเจน

3) การกำหนดหลักเกณฑ์ของผู้ใช้บริการในการมีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิม เมื่อผู้ใช้บริการต้องการเปลี่ยนผู้ให้บริการ สถานที่ หรือประเภทของบริการ

4) การกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้อมูลผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมแก่บุคคลที่ขอใบจัดทำรายนามผู้ใช้บริการ

5) หากผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามแผนการให้บริการ โดยไม่มีเหตุผลอันควร ผู้รับใบอนุญาตอาจถูกถอนคืนเลขหมายโทรคมนาคม หรือถูกจำกัดพื้นที่ให้บริการ

4.2.2 มาตรการจัดสรรเลขหมาย

ในการดำเนินการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม กทช. ได้ออกเป็นประกาศการกำหนดหลักเกณฑ์ จำนวน 3 ฉบับ คือ

1. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว ลว. 2 ส.ค. 48
2. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ลว.17 พ.ค. 48
3. ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ 2) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จาก 9 หลักเป็น10หลัก ลว 29 ส.ค. 49

ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ทั้ง 3 ฉบับ มีเนื้อหาสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ตามประเภทเลขหมายโทรคมนาคม ดังแสดงตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ประเภทอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม

เลขหมายโทรคมนาคม	อัตราค่าธรรมเนียม
1. เลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป (โทรศัพท์พื้นฐาน, โทรศัพท์เคลื่อนที่)	1บาท/เลขหมาย/เดือน
2. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 3 หลัก	1,000,000บาท/เลขหมาย/เดือน
3. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 4 หลัก	100,000บาท/เลขหมาย/เดือน

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว

ต่อมา กทช. ได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ขั้นต่ำ โดยแยกเป็นประเภทผู้ประกอบการรายเดิม ผู้ประกอบการรายใหม่ และเลขหมายที่มีได้นำออกใช้งาน ทั้งนี้ในการชำระค่าธรรมเนียมโทรศัพท์เคลื่อนที่จากเดิมชำระเป็นรายเดือน ก็ชำระเป็นรายปี ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ประเภทอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่

เลขหมายโทรคมนาคม	อัตราค่าธรรมเนียม
1. ผู้ประกอบการรายใหม่	12 บาท/เลขหมาย/ปี
2. ผู้ประกอบการรายเดิมที่ขอเพิ่มเลขหมาย	24 บาท/เลขหมาย/ปี
3. เลขหมายที่มีได้นำออกใช้งาน	120 บาท/เลขหมาย/ปี

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ 2) ฯ

สำหรับค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ กทช. ได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ โดยมีอัตราค่าธรรมเนียม ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับบริการโทรคมนาคมพิเศษ

เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ	อัตราค่าธรรมเนียม
1. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 3 หลัก	12 ล้านบาท/เลขหมาย/ปี
2. เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 4 หลัก	1.2 ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว(ฉบับที่ 2) ฯ

2. ผู้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมไม่สามารถเลือกเลขหมายโทรคมนาคม หรือกลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมได้

3. การจัดสรรเลขหมาย จะจัดสรรเป็นจำนวนเท่าของกลุ่มเลขหมาย ทั้งนี้ขนาดของกลุ่มเลขหมาย สำหรับโทรศัพท์ประจำที่เป็นกลุ่มเลขหมายละ 1,000 เลขหมาย และสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นกลุ่มเลขหมายละ 10,000 เลขหมาย

4. กทช. ได้ยกเว้นค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 3 หลัก หรือ 4 หลัก ที่ใช้เป็นรหัสเข้าถึง (Access Code) บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ รหัสเข้าถึงบริการโทรศัพท์ในประเทศ หรือเป็นรหัสเข้าถึงบริการวิทยุติดตามตัว

5. กทช. อาจยกเว้นหรือลดหย่อนค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ 3 หรือ 4 หลัก ที่จะใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือมิได้ใช้เพื่อประโยชน์เชิงพาณิชย์

6. ผู้รับใบอนุญาตที่มีเลขหมายโทรคมนาคม มีหน้าที่ต้องแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นทราบถึงเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรรและดำเนินการ เพื่อให้เลขหมายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นสามารถติดต่อได้ทุกโครงข่าย
7. หากผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดจะถูกปรับเป็นจำนวนเท่ากับผลคูณของจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR+2 คูณกับสัดส่วนที่ค้างชำระต่อจำนวนวันใน 1 ปี และหากค้างชำระค่าธรรมเนียมเกินกว่าเวลาที่กำหนด กทช. อาจเรียกคืนเลขหมายทั้งหมด
8. กรณีที่ไม่มีการนำเลขหมายไปใช้ประโยชน์ หรือไม่มีการชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม กทช. มีสิทธิเรียกคืนเลขหมาย
9. การขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเติมจะต้องมีจำนวนเลขหมายสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เหลืออยู่ในตลาดไม่ถึงร้อยละ 10 หรือ 50,000 เลขหมาย แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า
10. ห้ามมิให้มีการเสนอ ยื่นข้อเสนอ ใช้หรือให้บริการเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ โดยมีได้รับการจัดสรร หรืออนุมัติจาก กทช. ก่อน
11. ห้ามมิให้มีการจำหน่าย จ่าย โอน แลกเปลี่ยน ให้เช่า หรือให้เช่าช่วงเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กทช.
12. ให้มีการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรม ระหว่างผู้ให้บริการในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

4.2.3 ผลการจัดสรรเลขหมายของ กทช.

จากการเปลี่ยนแปลงกติกาในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านด้วยกัน โดยประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาคือผลที่มีต่อ การเติบโตและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาด และประสิทธิภาพของการใช้เลขหมายที่ได้มีการจัดสรร ทั้งนี้ตลาดการให้บริการโทรคมนาคมที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเกิดขึ้นในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่

1. การเติบโตและโครงสร้างตลาด

เมื่อ กทช. เข้ามาเป็นผู้บริหารการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมแทน ทีโอที ได้มีการขยายหมายเลขเบอร์โทรศัพท์จาก 9 หมายเลข เป็น 10 หมายเลข ซึ่งมีผลให้จำนวนหมายเลขโทรศัพท์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้มีเลขหมายรวมที่จัดสรรได้จำนวนรวม 100 ล้านเลขหมาย โดย กทช. ได้วางเป้าหมายไว้ว่าจะมีการจัดสรรรวม 70 ล้านเลขหมาย และสำรองไว้ 30 ล้านเลขหมาย ขณะนี้ได้มีการจัดสรรไปแล้ว 67.37 ล้านเลขหมาย (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามแผนเลขหมายโทรคมนาคม

ข้อมูลการบริหารทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคมไทย ปี 2550 (08 XXXX XXXX)

รายการ	จำนวนเลขหมาย
1. จำนวนเลขหมายทั้งหมด	100,000,000
1.1 จำนวนเลขหมายที่สำรองไว้ *	30,000,000
2. จำนวนเลขหมายที่กำหนดให้จัดสรร	70,000,000
2.1 จำนวนเลขหมายที่จัดสรรไปแล้ว	67,370,000
2.2 จำนวนเลขหมายเหลือ	2,630,000

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านบริหารเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช. (กรกฎาคม 2550)

* หมายเหตุ :จำนวนเลขหมายสำรอง หมายถึง กลุ่มเลขหมายที่ยังมิได้มีการนำออกไปใช้จัดสรร ได้แก่ 080, 082 และ 088 รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 30 ล้านเลขหมาย

เมื่อเปรียบเทียบการจัดสรรเลขหมายก่อนและหลังมี กทช. พบว่าเดิมที่ไอทีได้จัดสรรไว้จำนวน 49.37 ล้านเลขหมาย กทช. จัดสรรเพิ่มเป็น 67.37 ล้านเลขหมาย โดยเพิ่มขึ้น 18 ล้านเลขหมาย หรือ ร้อยละ 36.46 โดยเป็นการจัดสรรให้ 3 บริษัทใหญ่ในตลาดให้บริการโทรคมนาคม (ตารางที่ 4.5) ซึ่งมีผลให้โครงสร้างการแข่งขันในตลาดเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส ซึ่งเคยมีส่วนแบ่งเลขหมายถึงร้อยละ 48 ลดลงเหลือ ร้อยละ 42 ส่วนบริษัทอันดับสองคือ บมจ. โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น มีส่วนแบ่งเพิ่มจากร้อยละ 26 เป็นร้อยละ 29 บริษัทที่มีการเติบโตมากที่สุดคือ บจ.ทรู มูฟ มีส่วนแบ่งเพิ่มจากร้อยละ 15 เป็นร้อยละ 21 ส่วนบริษัทขนาดเล็กอื่นๆไม่ได้รับการจัดสรรเลขหมายเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด (ตารางที่ 4.5)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 เลขหมายโทรคมนาคมที่ได้มีการจัดสรรสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ผู้ให้บริการ	จัดสรรโดย ทีโอที	จัดสรรโดย กทช.	จำนวนเลขหมาย ที่ได้รับการจัดสรร
(1) บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส	23,690,000 (47.98%)	4,500,000	28,190,000 (41.84%)
(2) บมจ.โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมู นิเคชั่น	12,770,000 (25.87%)	7,000,000	19,770,000 (29.35%)
(3) บจ.ทรู มูฟ	7,500,000 (15.19%)	6,500,000	14,000,000 (20.78%)
(4) กิจการร่วมค้าไทย-โมบาย	1,000,000 (2.03%)	0	1,000,000 (1.48%)
(5) บมจ.กสท โทรคมนาคม	3,280,000 (6.64%)	0	3,280,000 (4.87%)
(6) บมจ.ดิจิตอล โฟน	900,000 (1.82%)	0	900,000 (1.34%)
(7) บมจ.ทีโอที	210,000 (0.43%)	0	210,000 (0.31%)
(8) บจ.เอเซียส รีเอนแนล เซอร์วิส	20,000 (0.04%)	0	20,000 (0.03%)
รวมทั้งสิ้น	49,370,000	18,000,000	67,370,000

ที่มา : กลุ่มภารกิจด้านบริหารเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช. (กรกฎาคม 2550)

ตามมาตรการจัดสรรเลขหมายของ กทช. ผู้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่จะขอรับการจัดสรรใหม่จะต้องมีจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ 10 หรือ 50,000 เลขหมาย แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า ส่งผลให้บริษัทขนาดเล็กซึ่งมีความสามารถในการขยายตัวค่อนข้างน้อย ไม่ได้รับการจัดสรรใหม่ ทั้งนี้รวมถึงบริษัทไทยโมบายซึ่งเป็นของทีโอที เนื่องจากมีปริมาณเลขหมายเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก

จากข้อมูลเมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน 2550 ผู้ให้บริการรายใหญ่ ซึ่งได้รับการจัดสรรเลขหมายเป็นจำนวนมาก ก็ยังอยู่ในสภาพที่ยังคงมีเลขหมายเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.6 และ 4.7

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของตลาดจะพบว่า การขยายตัวเป็นจำนวนมากของตลาดการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ น่าจะถึงจุดอิ่มตัวหรือสูงสุดแล้ว เพราะจำนวนหมายเลขที่มีการจัดสรรไปแล้วยังคงมีเหลือหมุนเวียนอยู่ในตลาดมากกว่าร้อยละ 20

ตารางที่ 4.6 เลขหมายที่ได้รับการจัดสรร ที่มีผู้ให้บริการและที่หมุนเวียน

ผู้ให้บริการรายใหญ่	ที่ได้รับการจัดสรร	ผู้ให้บริการ	คงเหลือหมุนเวียน
1. True Move	14,000,000	9,975,374	4,024,621
2. DTAC	19,770,000	14,416,083	5,353,917
3. AIS	28,190,000	24,961,324	3,228,917
รวม	61,960,000	49,352,786	12,607,555

หมายเหตุ : จำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรร รวมเลขหมายที่จัดสรรให้โดยบริการทีโอทีฯ และ กทช.

: สถิติ ณ วันที่ 28 มิถุนายน 2550

ตารางที่ 4.7 สรุปจำนวนลูกค้าโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ประกอบการรายใหญ่ระหว่างปี 2549-2550

ผู้ให้บริการ	2549	2550	Per month
AIS	19,521,500	24,105,400	381,992
DTAC	12,225,498	15,774,576	295,757
True Move	7,577,000	12,080,000	375,250
TOTAL	39,323,998	51,959,976	

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ นักลงทุนสัมพันธ์ของบริษัทฯ

2. ประสิทธิภาพของการใช้งานเลขหมายโทรคมนาคม

จากข้อมูลในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะสังเกตเห็นว่า การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมอยู่ในอำนาจขององค์การโทรศัพท์ฯ (บมจ.ทีโอที) และได้ถูกถ่ายโอนมายัง กทช. โดยผลของกฎหมาย และช่วงหลังที่ กทช. จัดสรรเพิ่มเติมให้กับผู้ร่วมการงานฯ ของ บมจ.ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม ดังนั้น การพิจารณาประสิทธิภาพในการใช้งาน (Efficiency of Use) ของเลขหมายโทรคมนาคม ก็จำเป็นต้องพิจารณาออกเป็น 2 ช่วงเช่นเดียวกัน

1) ช่วงก่อนการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมโดย กทช.

การพิจารณาประสิทธิภาพในการใช้งาน (Efficiency of Use) ของเลขหมายโทรคมนาคมในช่วงเวลาดังกล่าว มีพื้นฐานแนวคิดมาจากการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะทางด้านโทรคมนาคมให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยประชาชนทุกจะต้องได้รับโอกาสในการเข้าถึงและใช้บริการโทรศัพท์ เพื่อสร้างและสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม ทางด้านต่างๆ ดังที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในขณะที่มีความพยายามที่ขยายเลขหมายให้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปัญหาที่ตามมาคือ คุณภาพของการให้บริการยังไม่ดีพอ จากปัญหาของระบบการบริการที่อิงโครงสร้างการบริการราชการแบบเดิม ซึ่งทำให้การพัฒนาและประสิทธิภาพในการขยายเลขหมายไปเป็นโดยล่าช้า ดังนั้น เมื่อแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 มีนโยบายชัดเจนในการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการสาธารณะ กระทรวงคมนาคมจึงกำหนดนโยบายให้องค์การโทรศัพท์ฯ ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อสนองต่อความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และประชาชน รวมทั้งลดภาระทางการขนส่ง ส่งผลให้ องค์การโทรศัพท์ฯ เริ่มมีการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมให้กับผู้ร่วมการงานฯ ตั้งแต่แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 เป็นต้นมา โดยได้จัดสรรเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 4.1 ล้านเลขหมายให้กับ บมจ.ทรู คอร์ปอเรชั่น และ บมจ.ทีทีแอนด์ที และเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้กับ บริษัท AIS, DTAC, DPC เป็นต้น ดังนั้น ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นจากการใช้เลขหมายโทรคมนาคมในช่วงเวลานี้ มิใช่ประสิทธิภาพการใช้เลขหมายที่เกิดขึ้นจากนโยบายการแข่งขันเสรี แต่เป็นประสิทธิภาพการใช้เลขหมายเพื่อให้ครอบคลุมความต้องการในการใช้งานของประชาชน การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์จากเลขหมายที่มีการจัดสรรพบว่าจะมีการใช้งานเกือบทั้งหมด (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 เป้าหมายการติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐานที่เปรียบเทียบกับจำนวนที่ติดตั้งจริง

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป้าหมายการติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐาน (เลขหมาย)		จำนวนโทรศัพท์พื้นฐานที่ติดตั้งจริง (เลขหมาย)	
	กรุงเทพและปริมณฑล	ภูมิภาค	กรุงเทพและปริมณฑล	ภูมิภาค
ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2506-2509)	62,000	30,000	55,000	28,425
ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)	142,300	52,460	162,300	60,240
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)	348,000	106,300	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)	571,700	180,700	480,000 (0.29 เลขหมาย/ประชากร 100 คน)	
ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)	2.95 เลขหมาย/ประชากร 100 คน		1.4 เลขหมาย/ประชากร 100 คน	
ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)	ไม่มีข้อมูล		ไม่มีข้อมูล	
ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)	ไม่น้อยกว่า 10 เลขหมาย/ ประชากร 100 คน		ไม่มีข้อมูล	
ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2545)	ไม่มีข้อมูล		ไม่มีข้อมูล	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ เป้าหมายการติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐานและจำนวนโทรศัพท์พื้นฐานที่ติดตั้งจริง เป็นจำนวนเลขหมายโทรศัพท์รวมกับเลขหมายโทรศัพท์ที่ได้ติดตั้งไปแล้วตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับก่อนหน้า

เมื่อมีการผ่านร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม 2 ฉบับในปี พ.ศ. 2543 และ 2544 ทำให้ผู้ร่วมการงานฯ ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เริ่มมีการขอจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจากองค์การโทรศัพท์ฯ มากขึ้นเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและครอบครองส่วนแบ่งตลาดให้มากที่สุด ก่อนที่จะมีการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลและ

กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโทรคมนาคม ดังจะเห็นได้จากการแจกเลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ฟรี การยกเว้นค่าติดตั้งโทรศัพท์พื้นฐาน และการทำรายการส่งเสริมการขายที่มีการเรียกเก็บค่าบริการต่ำกว่าอัตราปกติอย่างมาก เพื่อให้มีผู้ใช้บริการในระบบให้มากที่สุด ก่อนที่จะมีกฎเกณฑ์ใหม่ในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม

2) ช่วงการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมโดย กทช.

นับตั้งแต่ กทช. ได้ออกกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม เป็นต้นมา กทช. ได้จัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้กับผู้ร่วมการงานฯ ที่ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่และผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมรายใหม่ เพิ่มเติมประมาณ 18 ล้านเลขหมาย ทำให้มีเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรรแล้วประมาณ 67 ล้านเลขหมาย โดยการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมในช่วงนี้ กทช. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดสรรและบริหารเลขหมายโทรคมนาคมอยู่บนพื้นฐานของการรองรับความต้องการในอนาคตที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม คุ่มค่า และสนองตอบบริการที่จะเกิดจากเทคโนโลยีใหม่ในอนาคต รวมทั้งสนับสนุนให้มีการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมแข่งขันเสรี ที่เป็นธรรม ดังที่กำหนดไว้ในประกาศ กทช. เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคม

ปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีประชากรโดยรวมทั้งประเทศประมาณ 66 ล้านคน เลขหมายโทรคมนาคมในประเทศไทยมีการจัดสรรไปแล้วทั้งสิ้น 67 ล้านเลขหมาย หากพิจารณาสัดส่วนอย่างหยาบๆ จะเห็นในเบื้องต้นได้ว่า มีอัตราส่วนการใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อประชากรเท่ากับ 1:1 แต่หากจะพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการใช้งาน (Efficiency of Use) เลขหมายโทรคมนาคมที่แท้จริงแล้วจะต้องนำข้อมูลหรือปัจจัยอันเป็นตัวแปรหรือตัวถ่วงที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาร่วมด้วย และที่สำคัญที่สุด คือ จะต้องพิจารณาในแง่ของความสอดคล้องต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม มาประกอบด้วย จึงจะได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงและเชื่อถือได้มากที่สุด

ตัวอย่างของตัวแปรที่ควรจะนำมาพิจารณา ได้แก่

ก. จำนวนเลขหมายโทรคมนาคมในภาพรวมของการจัดสรรต่อประชากร และแยกย่อยในแต่ละบริการ เช่น โทรศัพท์พื้นฐาน และโทรศัพท์เคลื่อนที่ การนำตัวแปรเรื่องประเภทของเลขหมายโทรคมนาคมมาพิจารณา เพื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้ใช้บริการในภาพรวมและแต่ละบริการ

ข. อายุและความสามารถในการจัดหาและใช้บริการโทรคมนาคม ตัวแปรดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้ใช้บริการในการใช้อุปกรณ์โทรคมนาคม ความสามารถในการหารายได้เพื่อนำมาจับจ่ายหรือใช้บริการโทรคมนาคมด้วยตนเอง รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ในการเลือกใช้บริการโทรคมนาคมว่า จะเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์พื้นฐาน

ค. จำนวนครัวเรือนต่อเลขหมาย ตัวแปรดังกล่าวมีความสำคัญในแง่ของความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่มีความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด ทำให้ความต้องการใช้งานทางด้านโทรคมนาคมเปลี่ยนแปลงไป อาทิ พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงการใช้โทรศัพท์พื้นฐานไปสู่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้ปริมาณการใช้งานโทรศัพท์พื้นฐานลดลง และกระทบต่อรายได้ของการให้บริการของโทรศัพท์พื้นฐานเป็นอย่างมาก ถึงกระนั้นก็ได้ทำให้ความจำเป็นในการใช้งานเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานในระยะยาวลดลง เพราะการเข้ามาของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทำให้พฤติกรรมในการใช้งานเลขหมายโทรคมนาคมพื้นฐานจากการใช้ติดต่อสื่อสาร “ทางเสียง” เป็นการติดต่อสื่อสาร “ทางเสียง ภาพ และข้อมูล (Multimedia)” เข้ามาทดแทนเช่นเดียวกับหลายๆ ประเทศ อาทิ ประเทศญี่ปุ่น ที่ประชากรส่วนใหญ่จะมีการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภท PHS (Personal Hand-phone System) จนกลายเป็น Lifestyle ของคนญี่ปุ่นไปแล้ว แต่ทุกครัวเรือนก็ยังคงมีโทรศัพท์พื้นฐานใช้งานอยู่ โดยมีจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมค่อนข้างคงที่ และมีรายได้จากการใช้งานทางด้านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมากกว่าการใช้งานทางด้านเสียง

ง. วัตถุประสงค์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ถือเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของการวัดประสิทธิภาพในการใช้งานเลขหมายโทรคมนาคม เพราะหากกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมโดยเน้นหนักที่การแข่งขันเสรี ตัวแปรหรือปัจจัยที่กำหนด จะเน้นหนักไปถึงเรื่องความสามารถของผู้ให้บริการหรือผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเป็นหลัก ผลที่ได้คือ ประสิทธิภาพในการแข่งขันของผู้ให้บริการหรือผู้รับใบอนุญาตฯ เท่านั้น แต่หากวัตถุประสงค์ของการจัดสรรฯ อยู่ที่การใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ใช้บริการ ความทั่วถึงในการให้บริการ รวมทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ตัวแปรหรือปัจจัยในการกำหนดตัวชี้วัดก็จะเปลี่ยนไปอีกทางหนึ่ง ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า กรณีดังกล่าวมีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการกำหนดให้องค์กรกำกับดูแลของรัฐที่เป็นอิสระเข้ามาทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม

จ. ความเข้าใจในสภาพตลาดที่เป็นจริงของการให้บริการโทรคมนาคม เหตุผลของการกล่าวถึงตัวแปรในเรื่องนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า ประเทศไทยมีโครงสร้างในการให้บริการโทรคมนาคมที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากประเทศที่มีการแข่งขันเสรีหรือพัฒนาตลาดการให้บริการไปสู่การแข่งขันเสรี ดังนั้น การพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการใช้งานเลขหมายโทรคมนาคมจึงไม่อาจจะเว้นที่นำตัวแปรดังกล่าวมาพิจารณาได้ เพราะเมื่อเกิดองค์กรกำกับดูแล (กทช.) ขึ้น นั้นมิได้หมายความว่า ตลาดการให้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทยจะกลายเป็นตลาดการแข่งขันเสรีทันที ในความเป็นจริง ตลาดการให้บริการโทรคมนาคมจะต้องมีช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) ไปสู่การแข่งขันเสรีอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน เนื่องจากปัจจุบันผู้ให้

บริการโทรคมนาคมรายใหญ่ยังผูกติดกับเงื่อนไขของสัญญาร่วมการงานฯ หรือสัมปทานที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ ทำให้ผู้ให้บริการเหล่านี้มีทั้งข้อได้เปรียบและเสียเปรียบในการให้บริการโทรคมนาคม ความเข้าใจและยอมรับสภาพความเป็นจริงดังกล่าว และการกำหนดแนวทางในการกำกับดูแล รวมทั้งการจัดสรรเลขหมายฯ ที่ถูกต้องและสอดคล้องจะส่งผลสะท้อนที่ชัดเจนต่อประสิทธิภาพในการใช้งานเลขหมายโทรคมนาคมเช่นเดียวกัน

นอกจากตัวแปรที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีตัวแปรอื่นๆ ที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบเพื่อความถูกต้องในการพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมที่แท้จริง

ทั้งนี้ ผู้ศึกษา เห็นว่า ปัจจุบัน กทช. ยังมีได้นำปัจจัยหรือตัวแปรดังกล่าวมาใช้เป็นตัววัดประสิทธิภาพในการใช้งานและจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาจากประกาศ กทช. ที่เกี่ยวข้องกับเลขหมายโทรคมนาคม ที่มีได้กำหนดรายละเอียดที่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างไร แต่การพิจารณาเรื่องประสิทธิภาพการใช้งานอาจจะสามารถพิจารณาได้อย่างคร่าวๆจากการเปรียบเทียบเลขหมายที่มีการจัดสรรกับการใช้งาน ซึ่งพบว่า อยู่ที่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบเลขหมายที่ กทช. จัดสรรกับประสิทธิภาพในการใช้งานของ

เลขหมายที่จัดสรรให้กับบริษัทให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ขนาดใหญ่

ผู้ให้บริการ	Q3 2550	Allocated by NCT	Efficiency of Use (%)
AIS	23,204,400	30,190,000	76.86
DTAC	14,878,070	21,770,000	68.34
True Move	11,235,000	16,000,000	70.22

ที่มา: กลุ่มภารกิจด้านบริหารเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช.

4.3 ผลกระทบต่อ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

4.3.1 สิทธิในการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคม

4.3.1.1 การให้บริการโทรคมนาคมของประเทศไทยในช่วงที่อยู่ในการกำกับดูแลและให้บริการโดยหน่วยงานของรัฐทั้งสองหน่วยงาน ได้แก่ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทยนั้น สิทธิในการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคมเป็นสิทธิขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 และพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 โดยถือเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการให้บริการโทรศัพท์

สิทธิในการให้บริการโทรศัพท์ ตามกฎหมายทั้งสองฉบับมีหลายประการ อาทิ สิทธิในการสร้างโครงข่าย สิทธิในการให้บริการโทรศัพท์ สิทธิในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และค่าบริการ สิทธิในการปักเสาสายสัญญาณ สิทธิในการอนุญาตให้ผู้ใดเข้าร่วมการงานเพื่อให้บริการโทรศัพท์

สิทธิในการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคม ย่อมเป็นสิทธิหนึ่งที่องค์การโทรศัพท์ฯ ได้รับมอบหมายจากรัฐผ่านกฎหมายจัดตั้งองค์กร โดยสิทธิในการใช้ประโยชน์ดังกล่าวจะประกอบด้วย สิทธิในการกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายโทรคมนาคม สิทธิในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม สิทธิในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคม

1. สิทธิในการกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายโทรคมนาคม

แม้ว่าจะเป็นสิทธิที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจขององค์การโทรศัพท์ฯ ก็ตาม แต่ในความเป็นจริง การกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายโทรคมนาคม เป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดแผนการขยายเลขหมายเพื่อการให้บริการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมและทั่วถึง ผ่านแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ กระทรวงคมนาคม ตามลำดับ เมื่อองค์การโทรศัพท์ฯ ได้รับทราบนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว ก็ให้นำมาจัดทำเป็นแผนการขยายเลขหมายโทรศัพท์ เช่น หากในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดเป้าหมายการขยายเลขหมายในระยะเวลา 5 ปีว่า จะต้องมีการขยายเลขหมายให้ครอบคลุมประชากรในอัตรา 1 เลขหมายต่อประชากร 100 คน องค์การโทรศัพท์ฯ ก็จะนำมาคำนวณกับประชากรในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับนั้นๆ และกำหนดออกมาเป็นจำนวนเลขหมายที่จะต้องขยายเพื่อสนองตอบต่อนโยบายและเป้าหมายดังกล่าว และนำไปสู่การจัดทำแผนงานงบประมาณในการสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อรองรับต่อจำนวนเลขหมายที่กำหนดขึ้นดังกล่าว

ผลต่อเนื่องจากการกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายดังกล่าว หากองค์การโทรศัพท์ฯ ไม่สามารถลงทุนสร้างโครงข่ายและขยายเลขหมายได้ตามทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ก็นำไปสู่นโยบายของรัฐที่ต้องการให้ภาคเอกชนที่มีความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะ เพื่อให้การขยายเลขหมายโทรศัพท์เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ให้มากที่สุด ซึ่งจากนโยบายดังกล่าวส่งผลให้มีการให้เอกชนเข้าร่วมการงาน ให้สัมปทาน หรือการอนุญาตให้ภาคเอกชนเข้ามาให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ และให้บริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการโทรศัพท์ บริการโทรคมนาคม ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

2. สิทธิในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

เดิมการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมมิได้มีการจัดสรรในลักษณะเดียวกับที่มีการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. กล่าวคือ เนื่องจากการให้บริการในขณะนั้นเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียวขององค์การโทรศัพท์ ทำให้ไม่มีการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมให้แก่ผู้ใดเพื่อการแข่งขันอย่างเป็นทางการ การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นการจัดสรรให้แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรต่างๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก โดยจะเป็นการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมประเภท 2-4 หลัก (Digit) เป็นส่วนใหญ่ จนกระทั่งรัฐบาลมีนโยบายให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมให้บริการในโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะ จึงเริ่มมีการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมเพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนสร้างโครงข่ายและให้บริการโทรศัพท์ในจำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรดังกล่าว อาทิ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมเพื่อให้บริการในเขตโทรศัพท์นครหลวง จำนวน 2.6 ล้านเลขหมาย บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมเพื่อให้บริการในเขตโทรศัพท์ภูมิภาค จำนวน 1.5 ล้านเลขหมาย บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมเพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั่วประเทศ เป็นต้น

อนึ่ง การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมในช่วงที่รัฐเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาให้บริการโทรศัพท์ได้นั้น วัตถุประสงค์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมมิได้มีเป้าหมายอยู่ที่การแข่งขันเสรี แต่มีเป้าหมายอยู่ที่รัฐต้องการให้มีการขยายเลขหมายโทรศัพท์เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ของประเทศไทยให้มากที่สุดและลดข้อจำกัดเรื่องความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐทั้งในด้านงบประมาณ และระบบการบริหารงานที่มีขั้นตอนยุ่งยากมากกว่าภาคเอกชน ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ช่วงที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์ฯ นั้น เป็นการจัดสรรเพื่อประโยชน์สาธารณะและความเจริญของประเทศเป็นเป้าหมายหลัก

3. สิทธิในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497 มาตรา 9 (3) บัญญัติให้อำนาจองค์การโทรศัพท์ฯ ในการกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าดำเนินธุรกิจต่างๆ และค่าบริการอื่นๆ ของกิจการโทรศัพท์ฯ ซึ่งหมายความครอบคลุมถึงอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมด้วย โดยการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมนั้น องค์การโทรศัพท์ฯ มิได้กำหนดหรือแยกแยะไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นการคิดรวมไปกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในบำรุงรักษาคู่สายโทรศัพท์ฯ เป็นต้น โดยปัจจุบันมีการคิดอยู่ที่อัตราเดือนละ 100 บาท (หนึ่งร้อยบาทถ้วน) ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมในจำนวนที่ได้จัดสรรให้กับภาคเอกชนผู้ร่วมการงาน สัมปทาน หรือได้รับอนุญาตทั้งหลายนั้น ก็ได้กำหนดไว้ อย่างชัดเจน เพียงแต่กำหนดให้เรียกเก็บในลักษณะเดียวกับองค์การโทรศัพท์ฯ คือ อัตราเดือนละ 100 บาท (หนึ่งร้อยบาทถ้วน) สำหรับโทรศัพท์พื้นฐาน ส่วนโทรศัพท์เคลื่อนที่ ปัจจุบันจะคิด คำนวณรวมไปกับค่าใช้บริการโทรศัพท์ต่อนาที หรืออัตราค่ากำหนดไว้ในการส่งเสริมการขายในแต่ละ ช่วงเวลาหรือประเภทของการให้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น อัตราค่าบริการ นาทีละ 1 บาท เป็นต้น

4.3.1.2 ภายหลังจากที่มีองค์รกำกับดูแลและผลกระทบต่อสิทธิในการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคมของ บมจ.ทีโอที

หลังจากที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม การแต่งตั้งบุคคลเพื่อทำหน้าที่เป็นองค์รกำกับดูแล (กทช.) และออกประกาศกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการการกำกับดูแลให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว สิทธิในการใช้ประโยชน์จากเลขหมายโทรคมนาคม ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ขององค์รกำกับดูแล (กทช.) ที่ประสงค์จะให้มีการแข่งขันเสรีอย่างเป็นธรรมในกิจการโทรคมนาคม ทำให้สิทธิต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ตามข้างต้น ได้รับผลกระทบดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบต่อสิทธิในการกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายโทรคมนาคม

ตามมาตรา 51 (9) แห่งพระราชบัญญัติองค์รจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2543 บัญญัติให้ กทช. มีหน้าที่ในการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมและอนุญาตให้ผู้ประกอบการใช้เลขหมายโทรคมนาคม โดยการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคม กทช. จะต้องกำหนดโดยนำองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย โดยองค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่ ต้องให้มีเลขหมายโทรคมนาคมเพียงพอต่อความต้องการ มีการใช้เลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม การกำหนดแผนเลขหมายโทรคมนาคมจะต้องช่วยในการจำแนก ลักษณะและประเภทของบริการและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมเป็นไปโดยง่ายและชัดเจน

จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโทรคมนาคมทั้งสองฉบับ กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า สิทธิและหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายโทรคมนาคมจากเดิมที่อยู่ในอำนาจขององค์การโทรศัพท์ฯ ให้กลายเป็นอำนาจหน้าที่ของ กทช. โดยองค์การโทรศัพท์ฯ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ในการกำหนดเลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมจะต้องจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรร

คลื่นความถี่และกิจการโทรคมนาคมให้แก่ กทช.ตามระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่ กทช. กำหนด³ ส่งผลกระทบต่อสิทธิเดิมที่องค์การโทรศัพท์ฯ เคยมีอยู่ต้องโอนไปให้กับ กทช. ทั้งเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้มีการใช้งานหรือจัดสรรไปแล้ว รวมทั้งแผนเลขหมายโทรคมนาคมที่องค์การโทรศัพท์ฯ ที่ได้ใช้งานอยู่ก่อนที่กฎหมายฯ ทั้งสองฉบับใช้บังคับ และส่งผลให้เกิดความแตกต่างในการอย่างสำคัญในการบริหารจัดการเลขหมายโทรคมนาคมกล่าวคือ เดิมการกำหนดแผนงานและการขยายเลขหมายโทรคมนาคมจะขึ้นอยู่นโยบายของรัฐผ่านแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับ แต่เมื่ออำนาจดังกล่าวถูกถ่ายโอนมายัง กทช. ดังนั้น กทช. เท่านั้นจึงจะเป็นผู้กำหนดทั้งนโยบาย แผนงาน และการจัดสรรเลขหมายโดยมีกรอบการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมเท่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 เท่านั้น ส่วน กทช. จะนำนโยบายของรัฐมาเป็นองค์ประกอบในการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมและจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมหรือไม่นั้น จากการศึกษาพบว่า ไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องฉบับใดบัญญัติไว้อย่างชัดเจน⁴

2. ผลกระทบต่อสิทธิในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

สิทธิในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมขององค์การโทรศัพท์ฯ ได้ถูกถ่ายโอนไปให้กับ กทช. ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับผลกระทบต่อสิทธิในการกำหนดแผนงานและขยายเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้กล่าวไว้ในข้อ 4.3.1.2.1 โดยการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจะเป็นการจัดสรรเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการแข่งขันเสรีที่เป็นธรรมตามที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคม ที่ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2549

3. ผลกระทบต่อสิทธิในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้เลขหมายโทรคมนาคม

ดังที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์และวิธีการในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมในช่วงที่อยู่ในการกำกับดูแลขององค์การโทรศัพท์ฯ ว่า มิได้มีการกำหนดหรือแยกแยะไว้อย่างชัดเจน ตามเจตนารมณ์ในการให้บริการของรัฐเพื่อประโยชน์ของประชาชนและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เมื่อสิทธิดังกล่าวถูกถ่ายโอนไปยัง กทช. ทำให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคม ดังนี้

³ พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 มาตรา 76, 78

⁴ ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคม ประกาศ ณ วันที่ 17 เมษายน 2549

- 1) มีการกำหนดค่าธรรมเนียมในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมอย่างชัดเจน
- 2) มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม
- 3) มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับกรณีการชำระค่าเลขหมายโทรคมนาคมล่าช้า
- 4) มีหลักเกณฑ์ในการเรียกคืนเลขหมายโทรคมนาคม

ผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากการถ่ายโอนสิทธิในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อการประกอบกิจการโทรคมนาคมขององค์การโทรศัพท์ หรือ บมจ.ทีโอที ในปัจจุบัน ได้แก่ การที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมในจำนวนที่ได้มีการใช้งานอยู่ก่อนที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโทรคมนาคมใช้บังคับ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดดังกล่าวไม่เป็นธรรมต่อ บมจ.ทีโอที เนื่องจากเป็นการกำหนดย้อนหลังในทางที่เป็นภาระต่อ บมจ.ทีโอที ที่ยังคงเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการให้บริการโทรคมนาคมยังคงอยู่บนพื้นฐานของการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะทางด้านโทรคมนาคมมากกว่าการแสวงหาผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ ส่งผลเป็นการลดทอนประสิทธิภาพทางการเงินในการเพิ่มภาระต้นทุนอันเป็นผลจากการกำกับดูแล ซึ่งในการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมในต่างประเทศ ถือว่า การกำกับดูแลในทางที่ทำให้เกิดภาระอันเกินสมควรกับผู้ถูกกำกับดูแลเป็นสิ่งที่ต้องพึงละเว้น เนื่องจากอาจทำให้การกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้น ย่อมกระทบต่อคุณภาพในการให้บริการและอัตราค่าบริการที่เพิ่มขึ้นในระยะยาว ท้ายที่สุดต้นทุนที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้จะถูกผลักไปให้แก่ผู้บริโภค เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถประกอบกิจการอยู่ได้

สำหรับ บมจ.ทีโอที นับตั้งแต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กทช. ส่งผลให้เกิดภาระต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหลายประการทั้งค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ค่าใช้จ่ายในการให้บริการให้บริการอย่างทั่วถึง ค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลอื่นๆ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการตามที่ กทช. กำหนด

4. ผลกระทบต่อสัญญาร่วมการงานร่วมลงทุนขององค์การ โทรศัพท แห่งประเทศไทย หรือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ. 2543 มาตรา 78 วรรคท้าย และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ในบทเฉพาะกาลมาตรา 80 ได้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกันในเรื่องเกี่ยวกับผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนขององค์การโทรศัพทฯ และการสื่อสารแห่งประเทศไทย กล่าวคือ กฎหมายทั้งสองฉบับคุ้มครองความสมบูรณ์ของสัญญาที่ได้มีการให้อนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนที่กฎหมายทั้งสองฉบับมีผลใช้บังคับตามขอบเขตและสิทธิที่มีอยู่เดิมจนกว่าการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้นๆ จะสิ้นสุดลง นอกจากนี้กฎหมายทั้งสองฉบับยังกำหนดให้ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ให้การอนุญาต ให้สัมปทาน หรือให้สัญญา และจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ กทช. ประกาศใช้บังคับเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตอีกด้วย

จากข้อมูลที่อ้างอิงดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุน มีสิทธิในการประกอบกิจการเท่าที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมการงาน ร่วมลงทุนเท่านั้น อาทิ การให้บริการโทรศัพทพื้นฐานของ บมจ.ทฐ คอร์ปอเรชั่น ในเขตนครหลวงจำนวน 2.6 ล้านเลขหมาย ย่อมแสดงว่า บมจ.ทฐ คอร์ปอเรชั่น มีสิทธิในการให้บริการโทรศัพทพื้นฐานเพียง 2.6 ล้านเลขหมายเท่านั้น การขยายเลขหมายในการให้บริการจะกระทำต่อเมื่อได้ตกลงกับ องค์การโทรศัพทฯ (บมจ.ทีโอที) ตามที่สัญญาเปิดช่องให้กระทำได้เสียก่อน เมื่อได้ข้อยุติแล้วจึงนำข้อตกลงดังกล่าวไปขอรับการจัดสรรเลขหมายเพิ่มเติมจาก กทช. ต่อไป ที่ต้องกล่าวเช่นนี้ เพราะผู้ศึกษาเห็นว่า หากสัญญาร่วมการงานร่วมลงทุนสิ้นสุดลง โดยไม่มีการต่ออายุสัญญาหรือ การแปลงสัญญาก่อนครบกำหนด ผู้ร่วมการงานย่อมสิ้นสิทธิในการให้บริการโทรคมนาคมเมื่อครบกำหนดระยะเวลา เมื่อสิ้นสิทธิในการให้บริการโทรคมนาคมแล้ว สิทธิต่างๆ ในการให้บริการก็จะต้องกลับคืนให้กับองค์การโทรศัพทฯ (บมจ.ทีโอที) ต่อไป

สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุด คือ ภาระในการชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ยังไม่มีข้อยุติอย่างชัดเจนว่า ผู้ใดจะเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมในส่วนที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมการงาน ร่วมลงทุน

ในประเด็นดังกล่าวนี้ ได้มีข้อคิดเห็นจากหลายๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ นักวิชาการ ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุน กทช. และอื่นๆ ซึ่งพอสรุปออกได้เป็นสองแนวทาง

แนวทางแรก ให้ความเห็นว่า องค์การโทรศัพทฯ (บมจ.ทีโอที) จะต้องรับภาระเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม โดยหักออกจากส่วนแบ่งรายได้ที่ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนจ่ายให้องค์การโทรศัพทฯ (บมจ.ทีโอที) โดยเห็นว่า ส่วนแบ่งรายได้นั้นครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการให้บริการโทรคมนาคมของผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนรายนั้นๆ

แนวทางที่สอง เห็นว่า ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุน จะต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นนั้นมิได้กำหนดไว้ในสัญญาอย่างชัดเจน เพราะค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเป็นค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมายมิใช่ตามสัญญา ดังนั้น จึงต้องพิจารณาแยกออกจากสัญญาโดยถือว่า เป็นคนละกรณี อีกประการหนึ่ง หากผลลัพท์ภาระค่าใช้จ่ายส่วนนี้ให้รวมอยู่ในส่วนแบ่งรายได้ เท่ากับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนภาคเอกชนเกินกว่าข้อกำหนดของสัญญา ส่งผลให้ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนมีต้นทุนภาระค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขัน เพราะเท่ากับผลลัพท์ให้แก่ผู้ให้สัญญาร่วมการงานร่วมลงทุนภาครัฐ เท่ากับเป็นการลดทอนศักยภาพในการแข่งขันทางภาครัฐเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ประโยชน์ที่หน่วยงานภาครัฐได้รับนั้น เป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประโยชน์ของผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนที่ได้รับจากการให้บริการโทรคมนาคม เมื่อกฎหมายกำหนดให้ ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุน มี “สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับองค์การโทรศัพท์ฯ ซึ่งเป็นผู้ให้การอนุญาตสัมปทาน หรือสัญญา” ดังนั้น หากองค์การโทรศัพท์ฯ (บมจ.ทีไอที) มีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลเช่นใด ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุน ก็ควรที่จะต้องปฏิบัติในลักษณะเดียวกันจึงจะชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผู้ศึกษาเห็นด้วยกับข้อคิดเห็นและเหตุผลตามแนวทางที่สองนี้

ดังนั้น ในเรื่องของการชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมของผู้ร่วมการงานร่วมลงทุน เมื่อกฎเกณฑ์ของ กทช. กำหนดให้ครอบคลุมไปถึงเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้มีการจัดสรรไปก่อนที่พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ใช้บังคับแล้ว ผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนก็ควรที่จะต้องเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ร่วมการงานร่วมลงทุนเช่นเดียวกับที่องค์การโทรศัพท์ฯ (บมจ.ทีไอที) จะต้องชำระเช่นเดียวกัน

4.3.2 ผลกระทบต่อพื้นที่การจัดสรรเลขหมาย

เดิม ทศท. จัดสรรเลขหมายโดยยึดพื้นที่ให้บริการตามชุมสาย ดังนั้น เมื่อมีเอกชนเข้าร่วมการงาน จึงมีการแบ่งการให้บริการเป็นชุมสาย โดยยึดพื้นที่ตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ของ ทศท. ซึ่งทำให้พื้นที่ที่มีแนวติดต่อกับชุมสายนครหลวง ไร่ห้าพื้นที่ 02 ซึ่งเป็นรหัสของกรุงเทพ แต่ตามแผนการจัดสรรเลขหมายของ กทช. ยึดพื้นที่การปกครองเป็นหลักจึงทำให้พื้นที่การปกครองหนึ่งๆ ครอบคลุมหลายชุมสาย หรือในหนึ่งชุมสายอยู่ในหลายพื้นที่ ทำให้ในหนึ่งพื้นที่อาจจะมีผู้ให้บริการหลายราย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสัญญาร่วมการงานของ ทศท. กับเอกชน ซึ่งจะมีผู้ให้บริการเพียงรายเดียวในชุมสายนั้นๆ ทำให้คู่สัญญาร่วมการงานร้องเรียนต่อ กทช. เนื่องจากมีการนำเลขหมาย 02 ซึ่งเป็นเลขหมายของกรุงเทพและปริมณฑล ไปใช้ในพื้นที่ให้บริการในภูมิภาค ทำให้กระทบถึงการคิดอัตราค่าบริการตามสัญญาร่วมการงาน ดังตัวอย่างที่ บมจ.ทีทีแอนด์ที ได้

ร้องเรียนต่อสำนักงาน กทช. ว่า บมจ.ทีโอที และ บมจ.ทรูคอร์ปอเรชั่น ให้บริการเลขหมาย “0-2482-XXXX” และ “0-2889-XXXX” และเลขหมาย “0-2800-XXXX” นอกเขตบริการโทรศัพท์นครหลวง ซึ่งเป็นการดำเนินการให้บริการเลขหมายโทรคมนาคมผิดไปจากประกาศ กทช. เรื่องแผนเลขหมายโทรคมนาคม สาเหตุมาจากการกำหนดกลุ่มเลขหมายของ ทศท. เดิมกำหนดตามพื้นที่ชุมสายที่ให้บริการ ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการคาบเกี่ยวกันหลายพื้นที่ เช่น ชุมสายหนองแขมจะมีพื้นที่ให้บริการคาบเกี่ยวถึงอำเภอนครไชยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งใช้รหัส 02 กรุงเทพฯ เมื่อ กทช. เข้ามากำกับดูแล ได้มีการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมตามพื้นที่การปกครอง โดยได้กำหนดกลุ่มเลขหมาย 021-029 ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการในเขตกรุงเทพและปริมณฑล สำหรับจังหวัดนครปฐมใช้รหัส 034 จึงมีปัญหาร้องเรียนจากคู่สัญญาร่วมกิจการในเขตภูมิภาค ว่าการดำเนินการให้บริการของ บมจ.ทีโอที และคู่สัญญาร่วมกิจการในเขตนครหลวง ที่ให้บริการนอกเขตพื้นที่กรุงเทพขัดต่อสัญญาร่วมกิจการ

4.3.3 ผลกระทบทางด้านต้นทุนการให้บริการของ ทศท.

การเปลี่ยนแปลงการเป็นเจ้าของสิทธิในการจัดสรรเลขหมาย มีผลให้ทีโอทีมีต้นทุนในการดำเนินการสูงขึ้น และมีข้อพิพาทกับบริษัทร่วมการเพิ่มมากขึ้นด้วย

1. จากมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของ กทช. มีผลทำให้ บมจ. ทีโอที ต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ซึ่งทางทีโอทีได้ชำระเงินในช่วงสิงหาคม 2548 – พฤศจิกายน 2549 จำนวนประมาณ 137.9 ล้านบาท ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมเฉพาะเลขหมายที่นำไปใช้จ่ายจริงเท่านั้น (ตารางที่ 4.10) ยังมีค่าธรรมเนียมค้างจ่ายอีกประมาณ 700 ล้านบาท แต่ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2549 เป็นต้นมา บมจ.ทีโอทีได้ยุติการชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายในส่วนที่ไม่ได้รับการจัดสรรจาก กทช.

ทั้งนี้ บมจ.ทีโอที ได้ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมของบริษัทคู่สัญญาร่วมกิจการตั้งแต่เดือน ส.ค.48-พ.ย.48 เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สทช.) ได้ตอบข้อหารือของ บมจ.ทีโอที เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ว่าผู้ได้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเป็นผู้มีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ตามหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว บุคคลที่สาม ซึ่งมีใช่เป็นผู้รับใบอนุญาตย่อมไม่มีภาระหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม

ตารางที่ 4.10 การชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2548
- พฤศจิกายน 2549

เดือน	TOT ชำระเงิน	VAT 7%	TOTAL
ส.ค. 48-พ.ย. 48	89,095,912.00	-	89,095,912.00
ส.ค. 48-เม.ย. 49	19,801,032.00	1,386,072.24	21,187,104.24
พ.ค. 49	3,714,912.00	260,043.84	3,974,955.84
มิ.ย. 49	3,716,849.00	260,179.43	3,977,028.43
ก.ค. 49	3,677,864.00	257,450.48	3,935,314.48
ส.ค. 49	3,674,192.00	257,193.44	3,931,385.44
ก.ย. 49	3,677,707.00	257,439.49	3,935,146.49
ต.ค. 49	3,677,303.00	257,411.21	3,934,714.21
พ.ย. 49	3,678,118.00	257,468.26	3,935,586.26
รวม	134,713,889.00	3,193,258.39	137,907,147.26

ที่มา : ข้อมูล บมจ. ทีโอที 2549

2. กทช.ได้ปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็น 10 หลักเพิ่มเติมจากเดิมที่ให้บริการเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 9 หลัก ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2549 ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะขยายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้สามารถรองรับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและเพียงพอ การปรับเปลี่ยนดังกล่าวมีผลทำให้ บมจ.ทีโอทีต้องมีการปรับเปลี่ยนซอฟต์แวร์โทรศัพท์พื้นฐานตามบ้าน ทั้งด้านชุมสายโทรศัพท์ที่ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานตามบ้าน และโทรศัพท์สาธารณะเพื่อให้รองรับการโทรไปยังเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ 10 หลัก ในขณะที่การโทรไปยังเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานยังเป็น 9 หลักเหมือนเดิมและแก้ไขระบบการจัดพิมพ์บิลค่าโทรศัพท์ใหม่ เพื่อให้รองรับการโทรออกไปยังเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ 10 หลัก และจัดทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบได้อย่างทั่วถึง ในส่วนที่เกี่ยวกับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ต้องมีการปรับเปลี่ยนซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์บางส่วนเพื่อให้รองรับการให้บริการ ต้องมีการประชาสัมพันธ์ และจัดบริการให้ลูกค้านำซิมการ์ดไปอัปเดตข้อมูลใหม่ ต้องมีการปรับปรุงระบบบิลลิงหรือการเรียกเก็บเงินใหม่

3. กทช.ได้กำหนดการขอเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป (โทรศัพท์ประจำที่ โทรศัพท์เคลื่อนที่) โดยโทรศัพท์ประจำที่กลุ่มละ 1,000 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่กลุ่มละ 10,000 เลขหมาย การขอเลขหมายต้องขอทั้งกลุ่มเลขหมายและการขอคืนเลขหมายก็ต้องคืนทั้งกลุ่ม

เลขหมายเช่นกัน แม้ว่าการใช้เลขหมายโทรศัพท์พื้นที่จะใช้ไม่หมดก็ตาม เนื่องจากความจำเป็นของระบบชุมสาย เช่น ชุมสาย RSU จะมีขนาดอย่างต่ำสุด 126 เลขหมายดังนั้นการขอเลขหมายกลุ่มละ 1,000 มาใช้กับRSU จะมีเลขหมายเหลือในระบบ ซึ่งเลขหมายดังกล่าวไม่สามารถขอคืนได้ทั้งกลุ่ม และไม่สามารถนำไปใช้ที่อื่นได้ทำให้ บมจ.ทีโอทีมีต้นทุนเพิ่มขึ้น ที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมในส่วนเลขหมายที่ไม่ได้ใช้งานสำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในกรณีที่ถูกค่าทำการยกเลิกเลขหมายในระบบฟรีแพด และโพสแพด จะทำให้มีเลขหมายที่ไม่ได้ใช้งาน ซึ่งไม่สามารถคืนให้ กทข. ได้ ทำให้ บมจ.ทีโอที มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มขึ้น

4. กฎเกณฑ์ กทข.ที่จะใช้ Number portability (การคงสิทธิเลขหมายเดิม) มีผลกระทบกับ Operator ทุกรายรวมทั้ง บมจ.ทีโอที โดยเฉพาะผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่คือ จะต้องมีการปรับปรุงอุปกรณ์จัดซื้อเพิ่มเติมในการจัดทำข้อมูล (DATA BASE) ฐานข้อมูลกลาง (CLEARING HOUSE) การนำระบบ Number portability มาใช้จะทำให้เกิดการแข่งขันสูง ผู้ให้บริการจะเปลี่ยนผู้ให้บริการมากขึ้นจะนำมาสู่การแข่งขัน การจัดทำโปรโมชั่น ผู้ประกอบการ Fixed Line ต้องจัดทำฐานข้อมูลเลขหมายเดิมก่อนที่จะมีการจัดทำ Portability ว่าปัจจุบันอยู่ที่ค่ายใดซึ่งจะทำให้มีต้นทุนการดำเนินการทางด้านเทคนิคเกิดขึ้น

5. เลขหมายโทรศัพท์ 3 หลักที่เป็น International prefix code ปัจจุบันมีอยู่เพียง 9 เลขหมายเท่านั้น คือ บมจ.กสท.โทรคมนาคม ใช้จำนวน 2 เลขหมาย บมจ.ทีโอที ใช้จำนวน 4 เลขหมาย AIS ใช้จำนวน 1 เลขหมาย ที่เหลืออีก 2 เลขหมาย เป็นเลขหมายที่ DTAC และ TRUEMOVE ใช้อย่างละ 1 เลขหมาย จึงไม่มีเลขหมายเหลือเพียงพอแก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตประเภทที่ 3 ที่มีโครงข่ายเป็นของตนเองมีจำนวน 13 ราย ซึ่งไม่เพียงพอต่อการจัดสรรอาจส่งผลกระทบต่อ บมจ.ทีโอที ในการถูกเรียกเลขหมายคืน

6. หาก บมจ.ทีโอทีไม่ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายตามกำหนด บมจ.ทีโอที จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น เป็นจำนวนเท่ากับผลคูณของจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระอัตราดอกเบี้ย MLR+2 คูณกับสัดส่วนที่ค้างชำระต่อจำนวนวันใน 1 ปี และหากไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่ กทข.ทั้งหมด กทข.อาจเรียกคืนเลขหมายทั้งหมด

4.3.4 ผลกระทบจากมาตรการเชื่อมต่อโครงข่าย

การเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection) ระหว่างผู้ประกอบการจะช่วยลดการซ้ำซ้อนจากผู้ประกอบการแต่ละรายไม่จำเป็นจะต้องลงทุนในการสร้างโครงข่ายด้วยตนเองทั้งหมด นอกจากนี้ กฎเกณฑ์ในการเชื่อมต่อโครงข่ายที่เหมาะสมยังช่วยให้เกิดการแข่งขันในตลาดได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากไม่ต้องวางโครงข่ายโทรคมนาคมทั้งหมด ซึ่งต้องอาศัยเงินทุนและระยะเวลา มาก ในทางตรงข้ามการกีดกันไม่ให้คู่แข่งสามารถเชื่อมต่อโครงข่ายอย่างเป็นทางการเป็นธรรมโดย

ผู้ประกอบการรายใหญ่มักก่อให้เกิดการกีดกันไม่ให้คู่แข่งสามารถเชื่อมต่อโครงข่ายได้อย่างเป็นธรรม โดยผู้ประกอบการรายใหญ่มักก่อให้เกิดการผูกขาดในตลาด

ในการทำความเข้าใจเรื่องการเชื่อมต่อโครงข่ายในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ TAC ต้องการเชื่อมต่อโครงข่ายเข้าสู่ระบบ 01 ของ ทศท. เพื่อให้ผู้ใช้บริการของ TAC สามารถติดต่อกับผู้ใช้บริการของ AIS และ ทศท. และได้ข้อยุติว่าจะใช้แนวทางให้การสื่อสาร และ TAC ชดเชยผลประโยชน์ให้แก่ ทศท. และเพื่อเป็นการตอบแทนในการขอเชื่อมต่อโครงข่ายดังกล่าว จึงได้มีการลงนามในข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่าง ทศท. หรือ ทศท. คอร์ปอเรชั่น ในขณะนั้น กับ กสท.โทรคมนาคม โดยมี TAC ในฐานะคู่สัญญาสัมปทานกับ กสท.โทรคมนาคม ลงนามยอมรับปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว

จากข้อตกลงดังกล่าว ทศท. ได้คิดค่าเชื่อมโยง (Access charge) อันเป็นค่าตอบแทนในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจาก TAC ในอัตราเลขหมายละ 200 บาท ต่อเดือน ตามจำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า และ ทศท. ได้คิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย Access charge เป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของส่วนแบ่งรายได้ที่ กสท.โทรคมนาคม ได้รับจาก TAC ตามสัญญาสัมปทาน

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบในตลาดผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หลัก 2 ราย มีความแตกต่างทั้งในด้านการคิดค่าเชื่อมต่อโครงข่ายทั้งในด้านโครงสร้างและอัตรา ดังนี้

1. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ AIS คู่สัญญาให้บริการกับ ทศท. มีโครงสร้างการจ่ายค่าเชื่อมโยงโครงข่ายอยู่ในส่วนแบ่งรายได้ โดย AIS จ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่แตกต่างตามระยะเวลาของสัมปทาน โดยปีที่ 1-5 จ่ายในอัตรา 15% ปีที่ 6-10 จ่ายในอัตรา 25% ปีที่ 11-15 จ่ายในอัตรา 25% และปีที่ 16 เป็นต้นไปจนครบอายุสัมปทานจ่ายในอัตรา 30%

2. บริษัท โทเทิล แอคเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TAC คู่สัญญาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กับ กสท.โทรคมนาคม มีโครงสร้างการจ่ายค่าเชื่อมโยงที่ต่างจาก AIS คือ จ่ายให้ ทศท. สำหรับการติดต่อกับโครงข่ายของ ทศท. บริษัทคู่สัญญาแบบเหมาจ่ายต่อเลขหมายที่เปิดให้บริการ ในอัตราเลขหมายละ 200 บาทต่อเดือน นอกเหนือจากส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทต้องจ่ายผลประโยชน์ให้ กสท.

ภายหลังจากมี กทช. เข้ามากำกับดูแล กทช. ได้ออกประกาศหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้และการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2549 โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญสรุปว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับผู้รับ

ใบอนุญาตรายอื่น การปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมให้กระทำได้เฉพาะกรณีโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้ การใช้โครงข่ายโทรคมนาคมมีปัญหาทางด้านเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคม หรือ เหตุขัดขวางโทรคมนาคม หรือเหตุอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ทั้งนี้ตามประกาศของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ว่าด้วยการใช้และการเชื่อมต่อโครงข่าย พ.ศ.2549 ข้อ 126 ได้กำหนดให้การประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้ได้รับใบอนุญาตสัมปทาน หรือสัญญาตามมาตรา 80 แห่ง พ.ร.บ.การประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544 ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ เช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย จากประเทศของ กทช. ดังกล่าว ทำให้ บมจ.ทีโอที ต้องให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายแก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่น รวมทั้งให้ผู้รับสัมปทานสามารถทำการเชื่อมต่อโครงข่ายได้ เช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย

จากประกาศ กทช. ดังกล่าวทำให้ TAC และ TRUE MOVE ประกาศไม่จ่ายค่าเชื่อมโยงเลขหมาย Access charge (AC) ให้กับ บมจ.ทีโอที ในอัตราเลขหมายละ 200 บาท ทั้งนี้ปัญหาเรื่องการจ่ายค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ Access charge ระหว่าง บมจ.ทีโอที กับ TAC และ TRUE MOVE ได้เกิดข้อขัดแย้งและกลายเป็นข้อพิพาทจนกระทั่งนำเรื่องขึ้นศาลปกครอง โดย TAC และ TRUEMOVE ได้ขอให้กทช. สั่งให้บมจ.ทีโอที ปฏิบัติตามประกาศการด้วยหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายโคมนาคมชั่วคราว ในการจัดทำ Office Data และเปิด Translator เพื่อเลขหมายของ TAC และ TRUEMOVE ที่ได้รับการจัดสรรจากกทช. สามารถติดต่อกับโครงข่ายของบมจ.ทีโอทีได้

บมจ.ทีโอที เห็นว่าการจัดทำ Office Data และเปิด Translator ให้กับ TAC และ TRUEMOVE มีลักษณะเป็นการเข้าใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบมจ.ทีโอที

ศาลปกครองกลาง ได้มีคำสั่งเมื่อ 26 ม.ค.50 และมีคำสั่งให้ บมจ.ทีโอที เชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้เลขหมายที่ได้รับการจัดสรรจาก กทช. สามารถติดต่อกับเลขหมายโทรคมนาคมของ บมจ.ทีโอที ได้

ขณะนี้ บมจ.ทีโอที ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อเพิกถอนประกาศ กทช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ.2549

จากการที่ บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานจาก บมจ. กสท.โทรคมนาคม ได้ยุติการจ่ายค่า Access charge ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2549 ส่งผลให้ บมจ.ทีโอที เสียหายกว่าปีละกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท กระทบต่อฐานะการเงินของบมจ.ทีโอที อย่างรุนแรง

4.3.5 ผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

องค์การโทรศัพท์ฯ (บมจ.ทีโอที) เป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการทางด้านโทรศัพท์ เป็นรัฐวิสาหกิจที่ได้รับสิทธิผูกขาดในการให้บริการ เมื่อเศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ทำให้องค์การโทรศัพท์ประสบปัญหาไม่สามารถขยายการให้บริการได้ทันกับความต้องการที่เพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้เอกชนเข้าร่วมการงานในการให้บริการโทรศัพท์ทั้งโทรศัพท์พื้นฐานและบริการใหม่คือโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยองค์การโทรศัพท์ได้กลายเป็นหน่วยกำกับดูแลเอกชนที่เข้าร่วมการงาน และมีรายได้จำนวนมากจากส่วนแบ่งรายได้จากสัญญาร่วมการงาน มีผลให้ผลประโยชน์ทางการเงินขององค์การโทรศัพท์อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก แต่ปัญหาที่ตามมาคือประสิทธิภาพในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์รายหนึ่งด้วยไม่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมขึ้นมากนัก ขณะที่บริษัทเอกชนที่เข้าร่วมการงาน มีการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง องค์การโทรศัพท์ยังคงยึดรูปแบบการบริหารงาน การให้บริการแบบเดิม ประกอบกับความไม่แน่นอนของนโยบายการบริหารของคณะกรรมการองค์การโทรศัพท์ฯ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของคณะกรรมการองค์การโทรศัพท์ฯ ในแต่ละคณะ ทำให้องค์การโทรศัพท์ฯ ไม่สามารถดำเนินการบริหารได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ องค์การโทรศัพท์ฯ จะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันมิให้ถูกตรวจสอบจากหน่วยงานต่าง ๆ ว่า บริหารงานโดยไม่โปร่งใส ยุติธรรมและต้องพยายามบริหารงานให้เป็นไปตามหลักของธรรมาภิบาลที่ดี รวมทั้งการขาดผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญในเชิงธุรกิจอย่างแท้จริง ส่งผลต่อความสามารถในการให้บริการเรื่อยมา

เมื่อองค์การโทรศัพท์ฯ แปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชนเมื่อปี พ.ศ. 2545 เพื่อรองรับต่อการแข่งขันภายใต้การกำกับดูแลของ กทช. ปรากฏว่า ระบบการบริหารภายในกลับมิได้มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมเท่าใดนัก ในทางตรงข้าม ข้อบังคับ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ปรับปรุงให้ใช้กับบริษัทที่จัดตั้งขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างที่ผ่านมามากมายครั้ง กลายเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบมจ.ทีโอทีและส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันเป็นอย่างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของการให้บริการโทรศัพท์ ที่โทรศัพท์พื้นฐานมีความสำคัญลดลงแต่โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น จนมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่สูงกว่ามาก ทั้งนี้ทีโอทีเองมีส่วนแบ่งตลาดในการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน แต่ส่วนแบ่งนี้ในปัจจุบันน้อยกว่าบริษัทร่วมการงาน และสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ไม่มีส่วนแบ่งทางการตลาดแต่อย่างใด แม้ว่าจะได้มีการลงทุนในกิจการร่วมค้าไทยโมบาย แต่ไม่ประสบผลสำเร็จแต่อย่างใด ดังนั้นรายได้หลักของทีโอทีในปัจจุบันจึงมาจากการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์สาธารณะ โดยพิจารณาจากผลประโยชน์ประกอบกำไรในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รายได้ของ บมจ.ทีโอที (ไม่รวมรายได้ที่ได้รับจากส่วนแบ่งรายได้จากผู้ร่วมการงานฯ) ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงปี พ.ศ. 2546 ถึงปี พ.ศ. 2549 บมจ. ทีโอที มีกำไรสุทธิลดน้อยลง กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2546 มีกำไรสุทธิประมาณ 11,265 ล้านบาท ลดลงตามลำดับจนถึง ปีพ.ศ. 2549 มีกำไรสุทธิ 6,981 ล้านบาท การที่กำไรสุทธิของ บมจ. ทีโอที ลดลงเป็นผลมาจากการลดลงของรายได้ โดยเฉพาะรายได้จากการบริการโทรศัพท์ของ บมจ. ทีโอที ประกอบกับค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นทุกปี (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ผลการดำเนินงานบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในปี พ.ศ. 2546-2549

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2546	2547	2548	2549
1. รายได้	60,984.4	62,160.9	61,863.9	60,691.3
2. รายการปรับปรุงทางบัญชี	368.0	241.2	866.2	1,634.1
3. ค่าใช้จ่าย	50,087.5	52,485.7	55,838.4	55,344.2
4. กำไรสุทธิ	11,265.1	9,916.4	6,690.7	6,981.0

ที่มา : ข้อมูล บมจ. ทีโอที 2549

แนวโน้มรายได้จากการให้บริการของ บมจ. ทีโอที โดยรวมแล้วลดลงทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้จากบริการหลัก เช่น โทรศัพท์ประจำที่และโทรศัพท์สาธารณะ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการแข่งขันกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ และเป็นตามแนวโน้มอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่าจะมีบริการใหม่ ได้แก่ บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง บริการด้านข้อมูลวงจรเช่าและมัลติมีเดีย แต่ยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยการลดลงของรายได้จากบริการหลัก นอกจากนี้ตั้งแต่ กทข. ได้ออกประกาศว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ส่งผลให้แทคและทรูมูฟ หยุดจ่ายค่าเชื่อมโยง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2549 เป็นต้นมา ทำให้รายได้จากการบริการลดลงมากยิ่งขึ้น

ส่วนแบ่งรายได้จากบริษัทร่วมกิจการและร่วมลงทุน ในส่วนที่รับจากผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน คือ ทรูและทีทีแอนด์ที ลดลงทุกปี แต่ส่วนที่ได้รับจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน บมจ.ทีโอทีต้องพึ่งพิงรายได้จากสัญญาร่วมกิจการ รายได้จากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายเป็นหลัก โดยบมจ.ทีโอทีมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีค่อนข้างช้า เนื่องจากติดขัดระเบียบพัสดุ ปัญหาการเมือง ความไม่แน่นอนของนโยบายการบริหารของคณะกรรมการบริหารที่มีการเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของคณะกรรมการแต่ละคณะ ประการสำคัญ เมื่อมีการจัดตั้ง กทข. และมีการถ่ายโอนอำนาจให้ กทข. เกิดการเปลี่ยนแปลงสิทธิในการกำกับดูแลไปอยู่ที่ กทข. บมจ.ทีโอทีต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเลขหมายเหมือนเอกสารรายอื่น

การที่บมจ.ทีโอทีมีเลขหมายถือครองจำนวนมากโดยมีเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานที่มีได้ใช้งาน จำนวนเกือบ 8 ล้านเลขหมาย ทำให้บมจ.ทีโอทีมีภาระค่าธรรมเนียมเกิดขึ้น (อ้างคำสัมภาษณ์ คุณสุชาติ สุชาติเวชภูมิ กรรมการ กทช. เมื่อ 28 มีนาคม 2551)

จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อบมจ.ทีโอทีที่เคย เป็นผู้เล่นหลักในตลาดการให้บริการโทรศัพท์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด โดยในส่วนของ โทรศัพท์พื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในไตรมาส 1/2550 บมจ.ทททมีส่วนแบ่ง โทรศัพท์พื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลร้อยละ 56 ขณะที่บมจ.ทีโอทีมีส่วนแบ่ง การตลาดอยู่ที่ 44% ในส่วนโทรศัพท์สาธารณะขณะนั้นบมจ.ทีโอทีก็มีคู่แข่ง โดยมีบริษัทจัสมิน เป็นผู้ประมุขงานโทรศัพท์สาธารณะทางไกลจำนวน 10 หมู่บ้านจาก กทช. (อ้างคำสัมภาษณ์ คุณสุชาติ สุชาติเวชภูมิ กรรมการ กทช. เมื่อ 28 มีนาคม 2551) สำหรับในส่วนของโทรศัพท์เคลื่อนที่ไทย โมบายทีโอทีเป็นผู้ร่วมทุนกับประสบปัญหาเรื่องคุณภาพบริการของสัญญาที่ไม่ครอบคลุม พื้นที่บริการ เนื่องจากไม่ได้มีการจัดตั้งสถานีฐานภายในอาคาร ทำให้ลูกค้าไม่สะดวกในการใช้ บริการ จึงมีการยกเลิกบริการเนื่องจากช่วงที่ผ่านมาบมจ.ทีโอทีมุ่งสู่เทคโนโลยี 3G ทำให้ไม่มีการ ลงทุนด้านเทคโนโลยีเต็มที่โดยมีการนำระบบ GSM มาใช้เพื่อรองรับบริการ (อ้างคำสัมภาษณ์ ดร.พงศวิฑูรี พงศ์ศิลาภรณ์ เมื่อ 21 มีนาคม 2551) ดังนั้น บมจ.ทีโอทีจึงต้องเร่งปรับตัวเพื่อสร้าง ความมั่นคงและการเติบโตของธุรกิจในระยะยาว ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงทั้งการ พัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านโครงข่ายและสนองความต้องการของลูกค้า โดยไม่ต้องพึ่งพิง รายได้จากสัญญาร่วมการงาน ทั้งนี้บมจ.ทีโอทีต้องหาพันธมิตรที่เข้มแข็งเพื่อสร้างความแข็งแกร่ง ขององค์กรอย่างยั่งยืน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การวิจัย เรื่อง บทบาทขององค์กรการกุศลในการบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ศึกษากรณีคลินิกมูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง เวชกรรมเฉพาะทางไตเทียม ครั้งนี้ เป็นบูรณาการวิจัยเชิงปริมาณ ควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการวิเคราะห์ต้นทุนเบื้องต้น (prime cost) และมาร์กอัพ (mark-up) ในการคิดค่าบริการของสถานบริการการรักษาต่างๆ ที่ดำเนินการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ที่มีความจำเป็นในการบำบัดรักษาและให้บริการผู้ป่วยโรคไตระยะสุดท้าย เป็นสินค้าและบริการที่แตกต่างจากสินค้าและบริการทั่วไป เพราะเป็นการลงทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ป่วยโรคไตและสังคม มีกลไกทางเศรษฐศาสตร์หลายมุมมองที่จะนำมาช่วยในการตัดสินใจบนทางเลือกหลายๆทาง เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หน่วยให้บริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม มีทั้งส่วนที่เป็นโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลเอกชนและคลินิก และองค์การการกุศล ภาคธุรกิจที่จัดหาสินค้าและบริการด้านนี้ อาจไม่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาดำเนินการจัดสวัสดิการให้ประชาชน ด้วยหวังการลงทุนเพื่อหาผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปของกำไรสูงสุด ขณะที่รัฐยังไม่พร้อมที่จะจัดให้บริการด้านนี้ได้ครอบคลุมถึงกลุ่มอาชีพเนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ผลการวิจัย พบว่า คุณสมบัติของผู้ป่วยที่เข้ารับบริการฟอกเลือดในสถานพยาบาลของคลินิกมูลนิธิ และสถานพยาบาลของรัฐ ที่มีอายุเฉลี่ยของผู้ป่วย ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดครัวเรือนจำนวนคนที่อาศัยร่วมกันในครัวเรือนของผู้ป่วยเป็นบุตร-ธิดา รายได้จากบุตร-ธิดาของผู้ป่วย รายได้ของผู้ป่วย ระยะเวลาการป่วยเป็นโรคของผู้ป่วย ระยะเวลาการรักษาของผู้ป่วย ณ สถานที่รักษา การรักษาด้วยการฟอกเลือดก่อนมารักษา ณ สถานที่ให้การรักษาในปัจจุบันของผู้ป่วย สาเหตุของการเปลี่ยนสถานที่ให้การรักษา ค่ารักษาแต่ละครั้งของผู้ป่วย จำแนกตามสถานที่ให้การรักษา การเบิกค่ารักษาพยาบาล แหล่งเบิกค่ารักษาพยาบาล ปัญหาค่าใช้จ่ายในการฟอกเลือดของผู้ป่วย และพาหนะที่ใช้ในการเดินทางจากบ้านพักมายังสถานรักษา โดยมีความสัมพันธ์สถานที่ให้การรักษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วน เพศ สถานภาพสมรส จำนวนคนที่อาศัยร่วมกันในครัวเรือน จำนวนคนที่อาศัยร่วมกันในครัวเรือนของผู้ป่วยเป็นบิดาและมารดา ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายหลักในครัวเรือน ผู้รับผิดชอบค่ารักษา สถานที่รับการรักษาของผู้ป่วยก่อนมารักษา ณ สถานที่รักษาในปัจจุบัน ระยะห่างในการฟอกเลือดในแต่ละครั้ง ระยะห่างจากบ้านพักถึงสถานที่ฟอกไต และค่าใช้จ่ายใน

การเดินทางจากบ้านพักมายังสถานรักษาไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติต่อสถานที่ให้การรักษาแต่อย่างใดไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความคิดเห็นของผู้ป่วย ที่เข้ารับการรักษา คลินิกมูลนิธิ พลดรีจำลอง ศรีเมือง เวชกรรมเฉพาะทางไตเทียม สถานพยาบาลของรัฐและสถานพยาบาลเอกชน พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้ป่วยเกี่ยวกับสถานที่ที่มารับการรักษาสามารถรองรับจำนวนผู้ป่วย ความพอเพียงของเครื่องฟอกเลือด ความสะอาดของสถานบริการ ความสุภาพในการให้บริการ จำนวนแพทย์ที่ให้บริการ จำนวนพยาบาลที่ให้บริการ ความร่วมมือของบุคลากรที่ให้บริการ เทคโนโลยีในการให้บริการ มาตรฐานวัสดุ อุปกรณ์ มาตรฐานอาคารปฏิบัติงาน สถานรักษาช่วยให้เกิดการพัฒนาระบบฟอกเลือดในประเทศให้ได้มาตรฐาน สถานรักษาทำให้ประชาชนผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจ สถานรักษาน่าจะเป็นโครงการที่ยั่งยืนและเหมาะสมสำหรับประเทศไทย สถานรักษานี้ น่าจะขยายออกไปต่างจังหวัด มีความสัมพันธ์สถานที่ให้การรักษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ส่วนระดับความคิดเห็นของผู้ป่วยเกี่ยวกับสถานที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชน ความสะดวกในการเดินทางมารับการรักษา สภาพแวดล้อมของสถานที่ที่มารับการรักษา อุปกรณ์สามารถล้างฆ่าเชื้อได้ เครื่องอุปกรณ์สามารถไม่ให้เกิดการปนเปื้อนของโรคอื่น ความรวดเร็วในการให้บริการ มาตรฐานสุขอนามัยด้านความสะอาด การตรวจโรคก่อนเริ่มกระบวนการฟอกเลือด สถานรักษาช่วยให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความพอใจของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษา ณ สถานที่ให้การรักษาที่แตกต่างกัน คือ คลินิก มูลนิธิ พลดรีจำลอง ศรีเมือง เวชกรรมเฉพาะทางไตเทียม สถานพยาบาลของรัฐและสถานพยาบาลเอกชน พบว่า ระดับความพอใจรวมของผู้ป่วยที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานรักษา ความเท่าเทียมในการได้รับ บริการและความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการและค่าใช้จ่าย เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ต้นทุนเบื้องต้น (prime cost) และมาร์กอัพ (mark-up) ราคาในการคิดค่าบริการของสถานบริการการรักษาต่างๆ ที่ดำเนินการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ตลอดจนการกำหนดราคาของสถานบริการรักษาต่างๆ พบว่า คลินิกมูลนิธิฯ ไม่มีการมาร์กอัพราคาแต่อย่างไร ส่วนโรงพยาบาลของรัฐ สามารถมาร์กอัพราคาได้ครั้งละ 639 บาท ส่วนสถานพยาบาลเอกชน สามารถมาร์กอัพราคาได้ครั้งละ 2,867 บาท เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 ข้อจำกัดในการศึกษา

ประเด็นต้นทุน การมีเงื่อนไขราคาที่ 1,300 บาท ซึ่งอาจมากกว่า แต่เราอิงในระยะเวลาการเข้าหาแหล่งข้อมูลในภาคธุรกิจซึ่งยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือ คลินิกมูลนิธิฯนี้อาจไม่ได้เป็นตัวแทนขององค์กรการกุศลทั้งหมด เพราะแต่ละองค์กรการกุศลมีความหลากหลาย แต่คลินิคมูลนิธิฯ เป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรการกุศลที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับศาสนา หรือสถาบันอำนาจใด ๆ ดังนั้นคลินิคมูลนิธิฯ เป็นองค์กรที่เป็นอิสระจริงๆ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าจะศึกษาให้ครอบคลุมทุกรูปแบบของ

องค์กรการกุศล เพื่อพัฒนารูปแบบขององค์กรการกุศล เพื่อสนับสนุนระบบสุขภาพของประเทศไทยได้อย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ ยังไม่ได้เป็นประเด็นศักยภาพในการให้บริการมากเท่าที่ควร เพราะในความเป็นจริงศักยภาพ ต้องมีการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งต้นทุน มูลค่าบริการที่ให้ จึงไม่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต จากแนวโน้มอุบัติการณ์ของโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย พบว่า ผู้ป่วยโรคไตที่มีอายุน้อยจะเพิ่มปริมาณสูงขึ้น มีสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อผู้ป่วยเป็นโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายมากขึ้น โดยเฉพาะการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามสื่อโฆษณา แต่ขาดความตระหนักในคุณภาพของสารอาหาร ทำให้เกิดโรคอ้วน ซึ่งนำไปสู่การเป็นโรคเบาหวาน ความดัน และหัวใจ ซึ่งทั้งสามโรคนี้เป็นเหตุแห่งการพัฒนารูปแบบโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย

ดังนั้น ความต้องการในการใช้บริการสาธารณสุขเหล่านี้ มีหน่วยบริการมากขึ้น เพื่อเกิดความเท่าเทียมกันในการให้บริการ ในกรณีของคลินิกมูลนิธิได้รับความอนุเคราะห์จากต่างประเทศ จึงมีความสำคัญที่ทำให้คลินิกมูลนิธิสามารถให้บริการสูงขึ้นในอนาคต เพื่อขยายการบริการซึ่งนำไปสู่การใช้เครื่องฟอกไตได้อย่างคุ้มค่ากับศักยภาพที่มีอยู่ เพราะถ้าเป็นการประเมินเชิงธุรกิจ ทำให้ปริมาณการบริการที่ได้รับเป็นจุดที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นผลดีต่อความอยู่รอดของคลินิกมูลนิธิอีกด้านหนึ่ง

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้น การวิเคราะห์อุบัติการณ์ของโรคและการจัดบริการสาธารณสุข ในทศวรรษหน้าของการป่วยเป็นโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย ผู้วิจัยมีข้อเสนอ 3 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอภาคีรัฐในประเด็นของเศรษฐศาสตร์การเมือง ข้อเสนอสำหรับคลินิกมูลนิธิ คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ดังนี้

5.3.1 ภาคีรัฐ ประเด็นเศรษฐศาสตร์การเมือง

รัฐต้องเข้ามาแทรกแซง เพื่อให้บริการโรคไตที่กำลังมีปัญหาในอนาคตเป็นธรรมมากขึ้น รัฐได้ดำเนินการสนับสนุนมาบ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้ดูทั้งระบบ เพื่อให้ระบบบริการโรคไตได้เท่าเทียมกันทั้งผู้ให้และผู้รับ เพื่อให้การบริการรักษาโรคไตได้ดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ และเกิดความเท่าเทียมกันมากขึ้นทั้งระบบ การสนับสนุนไม่จำเป็นต้องการเงินเพียงอย่างเดียว อาจเป็นทางด้านบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับภาคองค์กรการกุศลมากขึ้น เป็นศูนย์กลางการให้ข้อมูลของศูนย์ล้างไต เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อมูล เป็นการเกื้อกูลและส่งต่อ เพื่อผู้ให้และผู้รับได้รับความรู้มากขึ้น การบริการสุขภาพนี้เป็นส่วนหนึ่งของสวัสดิการโดยขยายประชากรเป้าหมายให้ได้รับโดยทั่วถึง และเกื้อกูลกับภาครัฐและภาคเอกชน

นอกจากนี้ ภาคีรัฐควรให้การสนับสนุนแก่องค์กรการกุศลและผู้ป่วยในส่วนของ การร่วมจ่ายค่าฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม เพราะจากการที่ภาครัฐให้สิทธิรักษาฟรีแก่ผู้ป่วยโรคไตวายระยะสุดท้ายตามสิทธิประโยชน์ (ดังกล่าวแล้วในบทที่ 1 หน้า 8) แต่การรักษาด้วยวิธีล้างไตโดยผ่านทางช่องท้องนั้น เป็นที่ทราบกันดีในผู้ป่วยว่าเสี่ยงต่อการติดเชื้อได้ง่าย เพราะผู้ป่วยต้องทำ

ด้วยตัวเองโดยมีคนใกล้ชิดเป็นผู้ช่วยข้อสำคัญต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในกระบวนการขั้นตอนการล้างไต วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้รวมไปถึงสถานที่ต้องปราศจากเชื้อโรคทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าผู้ป่วยจะสามารถทำได้เองทั้งที่บ้านและที่ทำงาน แต่การรักษาด้วยวิธีล้างทางช่องท้องต้องทำทุกวันและวันละ 4 ครั้ง ทั้งยังเสี่ยงต่อการติดเชื้อซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ แต่การรักษาด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ใช้เวลาครั้งละ 4 ชั่วโมง อาทิตย์ละ 2 ถึง 3 ครั้ง แต่อันตรายจากการติดเชื้อมีน้อยมาก ทั้งยังอยู่ในความดูแลของแพทย์และพยาบาล ดังนั้นผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายจึงนิยมและให้ความเชื่อมั่นในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ซึ่งถ้ารัฐจะช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างจริงจังแล้ว น่าจะช่วยจ่ายค่าฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ในลักษณะการจ่ายสมทบในจำนวนครั้งละ 1,000 บาท ส่วนที่เหลือผู้ป่วยจ่ายสมทบตามราคาของแต่ละสถานพยาบาลกำหนด วิธีนี้จะเป็นการช่วยผู้ป่วยแบ่งเบาภาระค่ารักษาและให้โอกาสกับผู้ป่วยที่ไม่อยู่ในสิทธิประโยชน์ประกันสังคมและสิทธิข้าราชการ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานพยาบาลของคลินิกมูลนิธิฯ ควรดำเนินการ

5.3.2.1 จัดทำฐานข้อมูลของผู้ป่วย เพื่อให้ประโยชน์ในการประสานงานกับผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยและใช้ข้อมูลเหล่านี้เป็นฐานที่จะเชื่อมโยงในระบบ ON-LINE ส่งต่อผู้ป่วยในสถานพยาบาลอื่นที่ใกล้เคียง หรือกรณีการเจ็บป่วยในภาวะแทรกซ้อนฉบับพลัน ฯลฯ

5.3.2.2 จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับสถานพยาบาลที่มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือผู้ป่วยและผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะการบูรณาการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรการกุศลโรคไต ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 4 แห่ง คือ มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา มูลนิธิศรีรัตนโกสินทร์ และคลินิกมูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง เวชกรรมเฉพาะทางไตเทียม โดยการแนะนำและส่งต่อ เพราะแต่ละองค์กรการกุศลจะอยู่ในสถานที่ที่ห่างไกลกัน เอื้ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วย ซึ่งสะดวกแห่งใดก็สามารถรับบริการแห่งนั้น ซึ่งแต่ละแห่งสามารถเชื่อมรับผู้ป่วยต่อกันได้ โดยปรับกฎระเบียบปฏิบัติและราคาค่าบริการที่เป็นมาตรฐานที่เหมาะสม

5.3.2.3 ทำการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้านสื่อมวลชนและสื่อบุคคล เช่น ทางด้านสื่อป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ การผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ การผ่านสื่อ Internet และผ่านโรงพยาบาลของรัฐ แพทย์พยาบาลและการบอกเล่าของผู้ป่วยต่อ ๆ กัน

ซึ่งการโฆษณาประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงาน ถึงแม้ว่ามูลนิธิจะเป็นองค์กรการกุศลที่ไม่ได้มีจุดประสงค์ที่จะเพิ่มจำนวนผู้ป่วยเพื่อแสวงหารายได้และกำไรแต่การดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์หลักของการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับการบริการที่มีคุณภาพดี และมีค่ารักษาพยาบาลที่ไม่ได้แสวงหากำไร จำเป็นต้องมีผู้ป่วยเข้ามารับ

บริการที่เหมาะสม ซึ่งผลการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วย คลินิกมูลนิธิต่างๆ สามารถปรับอัตราค่ารักษาพยาบาลจากเดิมเมื่อเริ่มเปิดดำเนินการอัตราค่าฟอกไต เริ่มต้นที่ 1,500 บาท ลงเหลือ 1,200 บาท และในอนาคตถ้าจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้น อัตราค่าบริการน่าจะลดลงอีกเพราะคลินิกมูลนิธิต่างๆ มีหลักการให้บริการและการตั้งปณิธานไว้แต่แรกว่าไม่ได้แสวงหากำไร นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์ทุก ๆ สื่อตามที่กล่าวข้างต้น โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อที่ประชาชนใช้มากที่สุด โดยขอรับการสนับสนุนทำสารคดีข่าวประชาสัมพันธ์และข้อความตัววิ่งหน้าจอในโทรทัศน์เป็นต้น

5.3.2.4 ดำเนินการหารายได้เสริมให้กับคลินิกมูลนิธิต่างๆ เช่นการผลิตน้ำดื่มออกจำหน่าย โดยนำน้ำ OR ซึ่งเป็นน้ำบริสุทธิ์ที่ผ่านขั้นตอนการฆ่าเชื้อ (Treatment) ทางด้านการแพทย์เพื่อใช้ในผู้ป่วย โดยนำส่วนที่เหลือใช้มาผลิตเป็นน้ำดื่มบริสุทธิ์ออกจำหน่าย ก็จะเป็นธุรกิจที่เกื้อกูลในทางเดียวกัน และใช้ทรัพยากรได้คุ้มค่า

5.3.2.5 การขอรับความร่วมมือจากภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ในกรณีในประเทศ โดยรายได้ทางหนึ่งที่คลินิกมูลนิธิต่างๆ ได้รับมาช่วยเสริมรองรับค่าใช้จ่ายคือ ส่วนต่างของค่ารักษาที่ได้จากผู้ป่วยที่มีประกันสังคม ตามที่คลินิกได้ทำข้อตกลงกับสำนักงานประกันสังคมไว้ เหตุเพราะหน่วยงานประกันสังคมได้กำหนดจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้ผู้ป่วยฟอกไตด้วยเครื่องไตเทียมจำนวนครั้งละ 1,500 บาท ซึ่งวิธีการจ่ายค่ารักษาพยาบาลนั้นทางคลินิกเบิกโดยตรงจากสำนักงานประกันสังคมโดยมีแบบฟอร์มเอกสารเพื่อลงรายละเอียดของผู้ป่วย แต่ละครั้งนำส่งและทางสำนักงานประกันสังคมก็จะโอนเงินเข้าบัญชีของมูลนิธิต่างๆ โดยหลักเกณฑ์ของประกันสังคมผู้ป่วยจะฟอกไตได้อาทิตย์ละ 2 ครั้ง ดังนั้นส่วนต่างของรายรับ 1,500 บาท เป็นต้นทุนของคลินิกมูลนิธิต่างๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ป่วยทั่วไป 1,200 บาท ส่วนต่าง 300 บาทนี้จึงเป็นรายได้ที่นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนอื่น ๆ และเป็นรายได้ที่สามารถคิดเฉลี่ยกับค่าฟอกไตสำหรับผู้ป่วยที่ไม่มีโอกาสใช้หลักประกันสุขภาพ ดังนั้น ภาคเอกชนสามารถที่จะช่วยแนะนำให้กับผู้ป่วยโรคไตที่อยู่ในสังกัดของบริษัทฯ ให้มาใช้บริการโดยในส่วนขอรับการสนับสนุนที่ วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ของคลินิกมูลนิธิต่างๆ ก็ได้ส่งเอกสารแนะนำคลินิกฯ ไปยังบริษัท โรงงานต่างๆ ซึ่งได้มีหลายแห่งที่แจ้งบริจาคสนับสนุนเข้ามา ซึ่งเป็นแรงสนับสนุนทำให้คลินิกมูลนิธิต่างๆ มีศักยภาพที่จะยื่นมือช่วยเหลือผู้ป่วยต่อไป

ในกรณีต่างประเทศ โดยการประสานงานอย่างต่อเนื่องกับ DR.TORAO TOKUDA ผู้ได้บริจาคทุนทรัพย์ทุนทรัพย์ในการขยายโครงสร้างอื่น เช่น วัสดุอุปกรณ์สำหรับสถานพยาบาลระบบ pipe-line ระบบน้ำ reverse osmosis (RO) เป็นต้น ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกับห้อง ICU ของโรงพยาบาลชั้นนำทั่วไปและเครื่องฟอกไตเพื่อให้ได้เป็นศูนย์ไตที่รองรับผู้ป่วยได้มากขึ้น รวมทั้งภาคเอกชนต่างประเทศอื่นๆ ที่มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เพื่อเตรียมการและรองรับสถานการณ์การเพิ่มจำนวนผู้ป่วยและปัญหาการเสื่อมคุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ของสถานพยาบาลคลินิกฯ ที่จะต้องประสบในอนาคต

ทั้งนี้ในปัจจุบันได้ดำเนินการส่งแพทย์ พยาบาลและบุคคลในคลินิกมูลนิธิไปฝึกอบรม และศึกษาดูงานในกลุ่มโรงพยาบาล TOKUSHKAI GROUP ของ DR.TORAO TOKUDA

ณ ประเทศญี่ปุ่น แล้วจำนวน 2 รุ่น ซึ่งมีนโยบายต่อเนื่องต่อไป เป็นยุทธวิธีที่เหมาะสม เป็นอย่างยิ่งในลู่ทางการสร้างพันธมิตรและเครือข่ายของคลินิกมูลนิธิฯ

ประการสำคัญ DR. TORAO TOKUDA ได้ริเริ่มและจัดตั้ง THAI TOKUDA FOUNDATION ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการจดทะเบียนในประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือด้านการแพทย์ การให้ทุนการศึกษาทุกสาขาอาชีพ และการช่วยเหลือด้านการศึกษาต่อเด็กกำพร้าที่ประสบภัยพิบัติจากสึนามิ โดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง เป็นผู้นำฝ่ายประเทศไทยและ DR. TORAO TOKUDA เป็นผู้นำฝ่ายประเทศญี่ปุ่น

5.3.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ผลจากการวิเคราะห์ คลินิกมูลนิธิฯ ควรดำเนินการ ดังนี้

5.3.3.1 การพัฒนาและเสริมสร้างคลินิกมูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง เวชกรรมเฉพาะทางไตเทียมให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป

5.3.3.2 โดยจัดให้มีกิจกรรมเพิ่มเติมด้านการศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศให้แก่บุคลากรในคลินิกมูลนิธิฯ และนำบุคลากรภายนอกเข้ามาศึกษาดูงานคลินิกมูลนิธิฯ

5.3.3.3 ให้การแนะนำประชาชนทุกภาคส่วนให้รู้จักการรักษาสุขภาพอนามัยป้องกันโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย

5.3.3.4 ให้องค์ความรู้ลดความเสี่ยงของผู้ป่วยในวิธีรักษาล้างไตทางช่องท้องอย่างถูกวิธี เพื่อป้องกันการติดเชื้อ

5.3.3.5 ส่งเสริมให้ญาติผู้ป่วยและประชาชนที่มีจิตสาธารณะ เช่น นักเรียน นักศึกษาและบุคคลากรจากบริษัท ห้างร้านและองค์กรการกุศลต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่มรายได้กองทุนช่วยเหลือผู้ป่วยและเป็นอาสาสมัครในสถานพยาบาลของคลินิกมูลนิธิฯ ซึ่งปัจจุบันกองทุนช่วยเหลือผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมของคลินิกมูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง เวชกรรมเฉพาะทางไตเทียม ได้ช่วยเหลือผู้ป่วยด้วยโอกาสได้บ้าง เพราะกองทุนของคลินิกมูลนิธิฯ มีไม่มากพอที่จะดูแลผู้ป่วยได้อย่างทั่วถึง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การสื่อสารแห่งประเทศไทย (2549) .การแปลงสภาพการสื่อสารแห่งประเทศไทย. แหล่งที่มา:
<http://www.cat.or.th>, วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2549.

การสื่อสารแห่งประเทศไทย.(2549)นโยบายและภารกิจ.แหล่งที่มา:http://www.cat.or.th/cat_aboutcat_link4.html, วันที่สืบค้น 4 สิงหาคม 2549 .

กิตติ ลิ้มสกุล.(2542).1999จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัยจากโลกาภิวัตน์...สู่ชุมชน.กรุงเทพฯ:เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.

ณรงค์ ป้อมหลักทอง และวิภาตา มาวิจักขณ์.(2545).รายงานวิจัยเรื่อง **หลักเกณฑ์การให้ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม**. กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์.(2545).รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง **สร้างความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม**.กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และสุณีพร ทวรรณกุล.(2550).**สู่หนึ่งทศวรรษหลังวิกฤตเศรษฐกิจ:ได้เรียนรู้และปรับปรุงอะไรบ้าง**.กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

ธานี ชัยวัฒน์.(2549).**ธนาภิการเมือง:การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจในประเทศไทย**.หนังสือพิมพ์เทเลคอมเจอนัล (ฉบับวันที่ 2-8 มกราคม 2549).

นันทวัฒน์ บรมานันท์.(2547).**คอร์รัปชัน:นักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ**.กรุงเทพฯ:สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

นาถนภา โรหิตานี.(2534).**ค่าเช่าทางเศรษฐกิจในตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่**.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน).(2545).**รายงานประจำปี 2545**. กรุงเทพฯ.

บริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด.**ข้อมูลบริษัท**.(2549).แหล่งที่มา:<http://www.cattelcom.com>,
วันที่สืบค้น 12 มิถุนายน 2549.

บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน).**บริษัทในเครือ**.(2549).แหล่งที่มา:http://www.shincorp.com/thai/cs/th_frame_cs.asp,วันที่สืบค้น 18 มิถุนายน 2549.

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน). (2549).Broadband ISDN. แหล่งที่มา:<http://www.tot. co.th/broadband/index.php,2549> (กันยายน 19)

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน). (2549).**คู่สายและวงจรเช่า**. แหล่งที่มา:<http://www. tot.co.th>

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน). (2549).**สรุปสัญญาความร่วมมืองานและร่วมลงทุน**.

แหล่งที่มา:<http://www.tot.co.th/core.intra.tot.co.th/core,2549>(มีนาคม 6)

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน). (2549).**เกี่ยวกับบริษัท:ประวัติ**.

แหล่งที่มา:<http://www.dtac.co.th,2549>(มิถุนายน 17)

บริษัท ทูคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน).**รายงานประจำปี 2549**.แหล่งที่มา:<http://www.true. co.th,2549> (มิถุนายน 17)

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน).(2550).**วิสัยทัศน์ การเป็นบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติที่มีการบริหารจัดการที่โปร่งใส และมีประสิทธิภาพในระดับสากล**. กรุงเทพฯ.

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2548).เรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ลงวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2548.

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2548).เรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว ลงวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2548.

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องแผนเลขหมายโทรคมนาคม ลงวันที่ 17 เมษายน พ.ศ.2549

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2549).เรื่องหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว(ฉบับที่ 2)และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคม สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก 9 หลัก เป็น 10 หลัก ลงวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2549.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยะรังสรรค์ นवलน้อย ตีร์รัตน์ ศักรินทร์ นิยมศิลป์.(2541).

รายงานผลการวิจัยการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย.กรุงเทพฯ : คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ.

พงศ์ฐิติ พงศ์ศิลาภรณ์. (2551).ผู้บริหาร บมจ.ทีโอที.สัมภาษณ์.21 มีนาคม 2551.

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2544.

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2543.

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542.

พระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2497.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต พ.ศ.2542.

พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ.2477.

ภวิดา ปานะนนท์.(2549).**การต่อสู้ของทุนไทย การปรับตัวและพลวัต**.กรุงเทพฯ:บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์.

มังกร ปานสุวรรณ.(2546).**มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจ โทรคมนาคม**.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง.

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์.(2546).**กระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในประเทศไทยบท วิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเมือง พ.ศ.2475-2530**.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ คบไฟ.

รัตพงษ์ สอนสุภาพ ประจักษ์ น้ำประสานไทย.(2546).**Thaksino's Model ปฏิรูปความมั่งคั่งสู่ ฐานอำนาจใหม่**.กรุงเทพฯ:บริษัท สุพีเรีย พรินติ้ง เฮ้าส์ จำกัด.

ศุภกาญจน์ บุญจันทร์.(2551).**เจ้าหน้าที่งานเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ**.สัมภาษณ์.27 มีนาคม 2551.

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์.(2549).**สู่หนึ่งทศวรรษหลังวิกฤตเศรษฐกิจ:ได้เรียนรู้และปรับปรุง อะไรบ้าง**.หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน(7 ธันวาคม).

สุชาติ สุชาติเวชภูมิ.(2551).**กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ**.สัมภาษณ์.28 มีนาคม 2551.

สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์.(2542).**เศรษฐกิจศาสตร์การเมือง 1999 จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัยจาก โลกาภิวัตน์...สู่ชุมชน**.กรุงเทพฯ:บริษัท เอ็ดดิสัน เพรส โปรดักส์.

สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ และณรงค์ ป้อมหลักทอง.(2550).**วิกฤตโทรคมนาคม:ที่มาเหตุผลและ ทางออก**.กรุงเทพฯ:มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย.

สุรพล อานุกาพเดชา.(2551).**ผู้บริหาร บมจ.ทีโอที**.สัมภาษณ์.21 มีนาคม 2551.

อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์.(2546).**ไทยกับเอเชีย:การเมืองทุนและความมั่นคงยุคหลังวิกฤต เศรษฐกิจ**.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุภาพ ธีรลาภ.(2543).**ทางเลือกทางรอดโทรคมนาคมไทย**. กรุงเทพฯ:บริษัท อาร์ดีไอ แคปปิตัล.

ภาษาอังกฤษ

Elrik G and Rudolf Richter.1991.The New Institutional Economics : A Collection of Articles from the Journal of Institutional and Theoretical Economics.

Tubigen : Mohr, 1991.

Nicolas Mercurio, Steven G. Medema. Economic and the Law from Posner to post – modernism . USA : Princeton University Press, 1997.

The Economics and Regulatory Aspects of Telecommunication Numbering committee for information, computer and communication policy. Organization for economics co-operation and Development. Paris 1995 Available from : <http://www.OECD.org/dataoecd/11/30/2091274.pdf>.2007(April 9).

Why We proposed to change fee Telephone Numbers? (2008) Available from : <http://www.ofta.gov.hk/em/fme/unifo20080311.pdf>,2008(March 5).

Wolfgang Kasper, Manfes E. Streit. Institutional Economics : Social order and public Policy. UK : Edward Elgar Publishing , 1999.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเลขหมายโทรคมนาคมของผู้ประกอบการ จนกว่าประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคมและการบริหารจัดการเลขหมายโทรคมนาคม จะมีผลบังคับใช้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติจึงประกาศหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราวไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เลขหมายโทรคมนาคม” หมายความว่า ตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์อื่นใดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ซึ่งใช้ระบุที่หมายในโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการโทรคมนาคม โดยให้หมายรวมถึงเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป และเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษด้วย

“เลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้สำหรับการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ และโทรศัพท์เคลื่อนที่

“เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมประเภทหนึ่งที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีจำนวนตัวเลขที่ประกอบขึ้นในชุดนั้นๆ สั้นกว่าหรือแตกต่างจากเลขหมายโทรคมนาคมโดยทั่วไป เพื่อให้เป็นเลขหมายโทรศัพท์ชนิดหนึ่ง สำหรับให้โทรศัพท์ประจำที่และโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถเรียกติดต่อกันได้

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๒ ผู้ที่ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ให้ยื่นคำขอโดยทำเป็นหนังสือชี้แจงถึงความจำเป็นและเหตุผลในการขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมคำขอในอัตราครั้งละ ๕,๐๐๐ บาท โดยให้ชำระเป็นเงินสดหรือเช็คธนาคารสั่งจ่ายสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และให้ส่งรายละเอียดเพื่อประกอบการพิจารณาต่อคณะกรรมการ ดังนี้

๒.๑ การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่

๒.๑.๑ หลักเกณฑ์การบริหารเลขหมายโทรคมนาคมและขั้นตอนการนำเลขหมายโทรคมนาคมกลับมาใช้งานซ้ำ (Reuse) พร้อมระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

๒.๑.๒ ข้อมูลจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรรที่ใช้งานจริง และจำนวนเลขหมายสำรองในชุมสายโทรศัพท์ และจำนวนเลขหมายสำรองที่ยังไม่กำหนดในชุมสายโทรศัพท์นับจนถึงวันที่ยื่นขอรับการจัดสรร

๒.๑.๓ บัญชีรายชื่อผู้ขอใช้บริการ ซึ่งยังมีได้ดำเนินการให้บริการ (ถ้ามี)

๒.๒ การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

๒.๒.๑ หลักเกณฑ์การบริหารเลขหมายโทรคมนาคมและขั้นตอนการนำเลขหมายโทรคมนาคมกลับมาใช้งานซ้ำ (Reuse) พร้อมระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน

๒.๒.๒ ข้อมูลแสดงจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรร ที่ใช้งานจริงจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมที่อยู่ในขั้นตอนการผลิต SIM (Subscriber Identity Module) จำนวนเลขหมายโทรคมนาคมที่อยู่ในช่องทางการจัดจำหน่ายต่าง ๆ จำนวนเลขหมายโทรคมนาคมที่นำกลับมาใช้งานซ้ำ (Reuse) ในแต่ละเดือน และจำนวนเลขหมายสำรอง นับจนถึงวันที่ยื่นขอรับการ จัดสรร

๒.๒.๓ ยอดการจำหน่ายเลขหมายโทรคมนาคมย้อนหลัง ๖ เดือน

๒.๒.๔ การประมาณการจัดจำหน่ายล่วงหน้าเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๒.๒.๕ เอกสารรับรองความสามารถของโครงข่ายที่รองรับจำนวนผู้ใช้บริการ ในชั่วโมงเร่งด่วนภายในโครงข่ายอย่างเพียงพอ ทั้งก่อนและหลังการได้รับจัดสรรเลขหมาย โทรคมนาคม

๒.๓ ในกรณีที่คณะกรรมการต้องการข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการ พิจารณา ผู้ขอรับการจัดสรรจะต้องส่งข้อมูลและรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๓ เมื่อคณะกรรมการได้รับข้อมูลและรายละเอียดประกอบการพิจารณาครบถ้วนแล้ว จะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับการจัดสรรทราบ ภายใน ๑๕ วัน

ข้อ ๔ การขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๕ ผู้ขอรับการจัดสรรไม่สามารถเลือกเลขหมายโทรคมนาคม หรือกลุ่มเลขหมายได้

ข้อ ๖ การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๖.๑ จำนวนเลขหมายโทรคมนาคม สำหรับบริการโทรศัพท์ประจำที่ที่มีการใช้งานจริง ในพื้นที่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเลขหมายที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการ

๖.๒ จำนวนเลขหมายโทรคมนาคม สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการใช้งานจริง และอยู่ในตลาดรวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรร

๖.๓ การพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม จะพิจารณาจัดสรรให้ตามความจำเป็น โดยมีจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมที่จัดสรรเป็นจำนวนเท่าของกลุ่มเลขหมาย ทั้งนี้ กำหนดให้ขนาด

ของกลุ่มเลขหมาย สำหรับโทรศัพท์ประจำที่เป็น ๑,๐๐๐ เลขหมาย และสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็น ๑๐,๐๐๐ เลขหมาย

๖.๔ กลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมที่จัดสรร จะเป็นเลขหมายโทรคมนาคมภายในกลุ่มเดียวกัน หรือเลขหมายโทรคมนาคมในกลุ่มใด ๆ และมีความเป็นไปได้ทางเทคนิค

ข้อ ๗ ผู้รับใบอนุญาตทุกรายที่มีเลขหมายโทรคมนาคม มีหน้าที่ต้องแจ้งผู้รับใบอนุญาตรายอื่นให้ทราบถึงเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นดำเนินการให้เลขหมายโทรคมนาคมสามารถติดต่อกันได้ในทุกโครงข่าย

ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตทุกรายมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เลขหมายโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นสามารถติดต่อกันได้ในทุกโครงข่าย

ข้อ ๙ ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายรายเดือนในอัตรา ดังนี้

๕.๑ เลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป	๑ บาท/เลขหมาย
๕.๒ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หลัก	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท/เลขหมาย
๕.๓ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๔ หลัก	๑๐๐,๐๐๐ บาท/เลขหมาย

ทั้งนี้ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หรือ ๔ หลักที่ใช้เป็นรหัสเข้าถึง (Access Code) บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ รหัสเข้าถึงบริการโทรศัพท์ในประเทศ รหัสเข้าถึงบริการบัตรโทรศัพท์ระหว่างประเทศ รหัสเข้าถึงบริการบัตรโทรศัพท์ในประเทศ หรือเป็นรหัสเข้าถึงบริการวิทยุโทรศัพท์ติดตามตัว ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมจนกว่าคณะกรรมการจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมเป็นการถาวรต่อไป

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการอาจยกเว้นหรือลดหย่อนค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หรือ ๔ หลักที่ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือมิได้ใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ข้อ ๑๑ การชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ให้ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๑๑.๑ ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นรายเดือน ตามอัตราที่กำหนดในข้อ ๕ โดยเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน การชำระค่าธรรมเนียมให้ชำระภายในวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน

๑๑.๒ กรณีที่ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมไม่ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายครบตามจำนวนเงินภายในเวลาที่กำหนด ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายเพิ่มขึ้น เป็นจำนวนเท่ากับผลคูณของจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR + 2 (ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย วันครบกำหนดชำระเงิน) คูณกับสัดส่วนของจำนวนวันที่ค้างชำระต่อจำนวนวันใน ๑ ปี (๓๖๐ วัน)

๑๑.๓ กรณีที่ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมค้างชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายเกินกว่า ๓๐ วัน นับจากเวลาที่กำหนดตาม ๑๑.๑ สำนักงานจะออกหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตมาชำระค่าธรรมเนียมที่ค้างจ่าย ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมที่เพิ่มขึ้นแก่สำนักงานภายใน ๑๕ วัน โดยหากพ้นกำหนดชำระเงินตามเวลาที่ระบุในหนังสือของสำนักงาน จะถือว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ และคณะกรรมการอาจเรียกคืนเลขหมายทั้งหมดจากผู้รับใบอนุญาต

๑๑.๔ การชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ให้ชำระเป็นเช็คธนาคาร ส่งจ่ายสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ข้อ ๑๒ ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมที่ไม่ประสงค์จะใช้เลขหมายโทรคมนาคมสามารถคืนเลขหมายโทรคมนาคมที่ไม่ต้องการได้ โดยทำเป็นหนังสือแจ้งความประสงค์ พร้อมทั้งชี้แจงถึงความจำเป็นและเหตุผลในการคืนเลขหมายโทรคมนาคมยื่นต่อคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการได้รับหนังสือแจ้งความประสงค์ ทั้งนี้ การคืนเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป จะต้องเป็นการคืนทั้งกลุ่มเลขหมาย หรือจำนวนเท่าของกลุ่มเลขหมายเท่านั้น โดยจะไม่มีสิทธิได้รับค่าธรรมเนียมเลขหมายที่ได้ชำระแล้วคืน

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการมีสิทธิเรียกคืนเลขหมายโทรคมนาคม ในกรณีที่ไม่มีกรนำเลขหมายโทรคมนาคมไปใช้ประโยชน์ หรือไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมภายในระยะเวลา

ที่กำหนด ทั้งนี้ การเรียกคืนเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไป จะมีจำนวนเลขหมายที่เรียกคืนเท่ากับจำนวนกลุ่มเลขหมาย หรือจำนวนเท่าของกลุ่มเลขหมาย

ข้อ ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมก่อนที่ประกาศนี้จะมีผลบังคับใช้ มีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิมเพื่อให้บริการต่อไปได้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการยื่นความประสงค์เพื่อขอใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิมต่อคณะกรรมการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมตามอัตราที่กำหนดในข้อ ๘

ข้อ ๑๕ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์

ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ ๒)

และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ๕ หลัก เป็น ๑๐ หลัก

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนเลขหมายโทรคมนาคมของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และเพื่อให้การกำกับดูแลการบริหารและใช้เลขหมายโทรคมนาคมซึ่งเป็นทรัพยากรโทรคมนาคมของชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม คุ่มค่า และเพียงพอแก่การให้บริการ จนกว่าจะมีประกาศ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่เกี่ยวกับการจัดสรรและการบริหารจัดการเลขหมาย โทรคมนาคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง มาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็น พระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการ กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติจึงประกาศหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ ๒) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ๕ หลัก เป็น ๑๐ หลักไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดาประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติใดที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ใน การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราวซึ่งได้ประกาศใช้ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ตามประกาศนี้

ข้อ ๒ ให้เปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน ๕ หลัก เป็น ๑๐ หลัก ในหมวดที่ขึ้นต้นด้วย ๐๘ ทั้งหมดแทนตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เวลา ๐.๐๐ น. เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เลขธิการ” หมายความว่า เลขธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

“เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมประเภทหนึ่งที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีจำนวนตัวเลขที่ประกอบขึ้นในชุดนั้น ๆ สั้นกว่าหรือแตกต่างจากเลขหมายโทรคมนาคมโดยทั่วไป เพื่อให้เป็นเลขหมายโทรศัพท์ชนิดหนึ่งสำหรับให้หมายเลขโทรศัพท์ทั่วไปสามารถเรียกติดต่อได้

ข้อ ๔ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะต้องเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง หรือเป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีสิทธิได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมได้

การประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาอยู่ก่อนพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกาศนี้บนพื้นฐานของหลักการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ในการนี้ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายด้วย

ข้อ ๕ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะยื่นคำขอเป็นหนังสือพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในการขอรับการจัดสรรมายังคณะกรรมการ หรือสำนักงาน ทั้งนี้ ให้เลขธิการแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบภายในหนึ่งวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือในกรณีของผู้ขอรับการจัดสรรยื่นคำขอมายังสำนักงาน

ข้อ ๖ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในกรณีเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ต้องยื่นคำขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม พร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ โดยให้ยื่นเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามรายการดังต่อไปนี้

๖.๑ จำนวนเลขหมายที่ขอรับการจัดสรร และความจำเป็นในการขอรับการจัดสรรแผนทางธุรกิจที่จะนำมาใช้กับเลขหมายโทรคมนาคม รวมทั้งประมาณการรายได้เพิ่มหรือผลกระทบทางบวกของเลขหมายโทรคมนาคม

๖.๒ แผนการใช้และบริหารเลขหมายโทรคมนาคม ข้อมูลทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพื้นที่ในการกระจายเลขหมายโทรคมนาคมตามการให้บริการ และที่ตั้งของชุมสายโทรคมนาคม

๖.๓ ข้อมูลแสดงความพร้อมหรือความสามารถในการใช้และบริหารเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งรวมทั้งขั้นตอนต่าง ๆ ในการนำเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ออกใช้งาน

๖.๔ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบการแข่งขัน ราคาและประโยชน์ส่วนเพิ่มที่จะได้รับจากการได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

๖.๕ เอกสารและข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการออกประกาศเพิ่มเติมภายหลัง

ข้อ ๗ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเติม ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามรายการดังต่อไปนี้

๗.๑ เอกสารตามข้อ ๖

๗.๒ ระบบฐานข้อมูล การบริหารสารสนเทศหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้และบริหารเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

๗.๓ เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้หรือบริหารในการทำงานของโครงข่ายโทรคมนาคม และการให้บริการ รวมทั้งเลขหมายที่สำรองไว้

๗.๔ รายงานสถานะเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับการจัดสรรโดยละเอียด

๗.๕ รายงานพฤติกรรมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้บริโภคที่เป็นเหตุของการขอเพิ่มเติม

๓.๖ รายงานผลกระทบการแข่งขันในตลาดที่เกี่ยวข้องในกรณีที่ได้รับหรือไม่ได้รับการจัดสรรเพิ่มเติม

๓.๗ แผนการประกอบกิจการโทรคมนาคม แผนการลงทุน แผนการให้บริการ รวมทั้งความเหมาะสมทางการเงินของผู้ให้บริการจัดสรร ทั้งนี้ ต้องครอบคลุมรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) รายงานการวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุนของการเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมหรือการขยายพื้นที่ให้บริการ หรือรายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงของการเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือการขยายพื้นที่ให้บริการหรือรายงานความมีประสิทธิภาพของต้นทุน

(ข) รายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อการใช้งานโทรคมนาคมของผู้ประกอบการรายอื่น

(ค) รายงานคุณสมบัติและขีดความสามารถในการดำเนินการของผู้ให้บริการจัดสรร รวมทั้งวิธีการวัดประเมินผล

๓.๘ เอกสารและข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการออกประกาศเพิ่มเติมภายหลัง

ข้อ ๘ ระยะเวลาการอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ให้มีกำหนดคราวละไม่เกินหนึ่งปี โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเลขหมาย ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ให้คิดคำนวณตามสัดส่วนจำนวนเดือนของระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต โดยเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

การขอต่ออายุการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ผู้รับการจัดสรรต้องยื่นคำขอต่ออายุการใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อคณะกรรมการเป็นหนังสือภายในระยะเวลาสามสิบวันก่อนระยะเวลาอนุญาตสิ้นอายุ

ให้ผู้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมซึ่งได้ยื่นคำขอต่ออายุมีสิทธิในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อไปจนกว่าคณะกรรมการมีคำสั่ง

ข้อ ๙ การขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

ข้อ ๑๐ การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง เว้นแต่ในกรณีที่เลขหมายโทรคมนาคมขาดแคลน หรือในกลุ่มมีเลข

หมายโทรคมนาคมที่เป็นเลขหมายสวย คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์พิเศษเป็นรายกรณีสำหรับการจัดสรรก็ได้

เลขหมายโทรคมนาคมขาดแคลนในกรณีเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายถึง การมีเลขหมายโทรคมนาคมหมวดที่ขึ้นต้นด้วย ๐๘ ตามแผนเลขหมายโทรคมนาคมเหลือไม่ถึงร้อยละ ๓๐ ของจำนวนเลขหมายในหมวดดังกล่าว

ในการกำหนดว่าเลขหมายโทรคมนาคมใดเป็นเลขหมายสวย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่เลขหมายโทรคมนาคมที่ไม่รวมเลขหมายโทรคมนาคมสำรองตามแผนเลขหมายโทรคมนาคมเหลือไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเลขหมายที่อาจนำมาจัดสรร คณะกรรมการอาจเรียกเลขหมายโทรคมนาคมที่มีได้นำออกใช้งาน หรือใช้งานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ หรือไม่เหมาะสมคืนจากผู้ได้รับการจัดสรรรายหนึ่งรายใดเพื่อนำมาจัดสรรให้เหมาะสมกับสภาพการแข่งขันและผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการก็ได้

ในกรณีที่ผู้ได้รับการจัดสรรไม่คืนเลขหมายโทรคมนาคมภายในกำหนด ให้เลขาธิการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป

ข้อ ๑๑ ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม คณะกรรมการจะพิจารณาจัดสรรให้ตามความจำเป็น โดยจัดสรรเป็นจำนวนเท่าของกลุ่มเลขหมาย ทั้งนี้ กำหนดให้ขนาดของกลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กลุ่มละจำนวน ๑๐,๐๐๐ เลขหมาย

ผู้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจะแสดงความจำนงขอเลือกเลขหมาย หรือกลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมมิได้

ข้อ ๑๒ การพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในกรณีการขอเพิ่มเติม คณะกรรมการจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑๒.๑ กรณีการขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ผู้ขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมจะต้องมีจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เหลืออยู่ในตลาดไม่ถึงร้อยละ ๑๐ หรือ ๕๐,๐๐๐ เลขหมาย แล้วแต่จำนวนใดน้อยกว่า

๑๒.๒ การขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเติมที่ไม่เกิน ๑ กลุ่ม ภายในระยะเวลาสามเดือนนับแต่ได้รับการจัดสรรครั้งล่าสุด โดยให้ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมยื่นคำขอเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการโดยไม่ต้องยื่นเอกสารตามข้อ ๙

คณะกรรมการจะพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้ภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอดังกล่าว

ข้อ ๑๓ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ต้องใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เรียงตามลำดับหมายเลข และเรียงตามกลุ่มที่ได้รับการจัดสรร เว้นแต่กรณีที่ไม่อาจกระทำไปได้ในทางเทคนิค

ข้อ ๑๔ ภายหลังจากได้รับหนังสือขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้สำนักงานดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ ให้สำนักงานจัดทำบทวิเคราะห์ข้อมูลอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการมีเลขหมายเพิ่ม

๑๔.๒ ต้นทุนและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มของโครงการในเชิงตัวเลข (quantitative analysis)

๑๔.๓ สถานะการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผลกระทบการแข่งขัน ในกรณีที่ได้รับหรือไม่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

๑๔.๔ พฤติกรรมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้บริโภค และพฤติกรรมของผู้ให้บริการที่จำเป็นต่อการพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

๑๔.๕ ความน่าเชื่อถือของแผนธุรกิจ แผนการดำเนินการและแผนการเงินของผู้ขอรับการจัดสรร

๑๔.๖ สาเหตุของการขาดแคลนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเชิงตัวเลขและเชิงปริมาณ

ข้อ ๑๕ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามประกาศนี้ อาจร้องขอต่อคณะกรรมการให้พิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาให้แก่กระทรวงการคลัง หรือเคยเป็นที่ปรึกษาให้หน่วยงาน

ของรัฐ จัดทำบทวิเคราะห์ตามความในข้อ ๑๔ ให้แล้วเสร็จภายใน เจ็ดวัน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาแทนการดำเนินการของสำนักงาน โดยผู้ยื่นขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการจัดจ้าง ทั้งนี้ ให้นำหน่วยงานดังกล่าวมีหนังสือรับรองความเป็นอิสระและความเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยื่นต่อคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ เมื่อได้จัดทำบทวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ ๑๔ แล้วเสร็จ ให้สำนักงานหรือหน่วยงานภายนอกตามข้อ ๑๕ แล้วแต่กรณี ยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณา พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ไปยังผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่น หรือบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการเห็นชอบให้ส่งเพิ่มเติมเพื่อขอความเห็น ในการนี้ สำนักงานหรือหน่วยงานอาจนำเสนอข้อเท็จจริงประกอบด้วยก็ได้

ให้ผู้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่น หรือบุคคลภายนอกตามวรรคหนึ่ง ที่ร่วมให้ความเห็นต่อบทวิเคราะห์ของสำนักงาน นำส่งความเห็นเป็นหนังสือมายังคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบทวิเคราะห์ หากคณะกรรมการไม่ได้รับความเห็นเป็นหนังสือภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการอาจพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามกระบวนการปกติต่อไป

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานหรือบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการมอบหมายทบทวนรายงานการใช้ประโยชน์และความขาดแคลนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Utilization and Scarcity Report) รายงานความเห็นเป็นหนังสือต่อเสนอคณะกรรมการทุกเดือน

ข้อ ๑๘ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีหน้าที่ต้องส่งรายงาน และรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารและใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับการจัดสรรนำเสนอต่อคณะกรรมการทุกสามเดือน ทั้งนี้ ตามรูปแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๙ บทวิเคราะห์ข้อมูล รายงาน หรือเอกสารใดที่ได้มาตามประกาศนี้ ให้เป็นเอกสารที่เปิดเผยได้ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ

ข้อ ๒๐ ผู้ประสงค์ขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมต้องชำระค่าธรรมเนียมการพิจารณาค่าของจำนวน ๕,๐๐๐ บาท ณ วันที่ยื่นคำขอ โดยชำระเป็นเงินสดหรือเช็คธนาคารสั่งจ่ายสำนักงาน

ในกรณีที่ผู้ขอได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมให้นำเงินค่าธรรมเนียมการพิจารณา
ค่าขอที่ชำระไว้แล้วตามวรรคหนึ่งมาหักออกจากค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมที่ต้องจ่าย
แก่สำนักงาน

ในกรณีที่ผู้ขอไม่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ผู้ขอรับการจัดสรรไม่อาจขอคืน
ค่าธรรมเนียมการพิจารณาค่าขอ

ข้อ ๒๑ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ต้อง
ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไปรายปีในอัตราขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๒๑.๑ เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่กรณีซึ่งเป็น
ผู้ประกอบการรายใหม่ ๑๒ บาท/เลขหมาย/ปี

๒๑.๒ เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่กรณีผู้ประกอบการ
รายเดิมขอเพิ่ม ๒๔ บาท/เลขหมาย/ปี

๒๑.๓ เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีได้นำออก
ใช้งาน ๑๒๐ บาท/เลขหมาย/ปี

เลขหมายโทรคมนาคมที่มีได้นำออกใช้งานตามความในข้อ ๒๑.๓ หมายความว่า
เลขหมายโทรคมนาคมที่มีได้นำออกใช้งานรวมกันเป็นเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันภายในระยะเวลาหนึ่งปี
ที่ผ่านมา

ให้สำนักงานจัดบัญชีแยกระหว่างค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับ
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามข้อ ๒๑.๑ และข้อ ๒๑.๒ ออกเป็นอีกบัญชีหนึ่ง

คณะกรรมการจะนำเงินส่วนต่างตามความในวรรคสามไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใน
การจัดจ้างทำแผนแม่บทในการจัดสรร การบริหาร หรือการใช้เลขหมายโทรคมนาคมในประเทศไทย
ทั้งนี้ ให้มีการพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามความในข้อนี้ทุกปี โดยต้องจัดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามระเบียบ
คณะกรรมการว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

ข้อ ๒๒ ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ให้เป็นไปตามอัตราขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๒๒.๑ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หลัก ๑๒ ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

๒๒.๒ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๔ หลัก ๑.๒ ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

ข้อ ๒๓ ให้บรรดาเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้จัดสรรให้ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการโทรคมนาคม หรือที่ผู้ประกอบการใช้ในการประกอบกิจการ อยู่ก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ทั้งหมด เป็นเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรร จากคณะกรรมการ โดยให้ผู้รับใบอนุญาต และผู้ประกอบการโทรคมนาคมทำหนังสือแจ้งความ ประสงค์ขอใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิมพร้อมชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมดังกล่าวตามที่ คณะกรรมการกำหนดภายในเวลาหกสิบวันนับจากวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ แล้วจึงมีสิทธิใช้เลข หมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เดิมเพื่อให้บริการต่อไปได้

ข้อ ๒๔ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้รับการ จัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์การปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในหมวดที่ขึ้นต้นด้วย ๐๘ ให้ผู้ใช้บริการของตนทราบ รวมทั้งอำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการในการปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรคมนาคม ทั้งนี้ ให้จัดส่งรายงาน ผลการปฏิบัติ หรือการดำเนินการเพื่อการปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้ คณะกรรมการทราบทุกเดือน

การละเว้นการดำเนินการตามวรรคหนึ่งอาจเป็นเหตุให้คณะกรรมการถอนคืนเลขหมาย โทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับการจัดสรร

ข้อ ๒๕ ผู้ประกอบการโทรคมนาคมใดที่ให้บริการโทรคมนาคมในลักษณะที่เรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการล่วงหน้ามีหน้าที่จัดเก็บข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ให้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมดำเนินการเรียกเก็บข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ โทรคมนาคมในลักษณะที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการล่วงหน้าที่ได้ให้บริการอยู่ก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการตามความในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๒๖ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมรายใดที่นำเลขหมาย โทรคมนาคมซึ่งมิได้ปรากฏในแผนเลขหมายโทรคมนาคมมาใช้เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามเดือน ให้มีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อไปได้จนกว่าจะประกาศเปลี่ยนแปลง แต่ให้แจ้งคณะกรรมการ ทราบเป็นหนังสือภายในเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับว่าประสงค์ขอใช้เลขหมาย

ดังกล่าวต่อไปเพื่อให้บริการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วน โดยให้ถือว่าเลขหมายดังกล่าวเป็นเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการโทรคมนาคมตามความในวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประกาศ หลักเกณฑ์ หรือระเบียบใดที่คณะกรรมการจะประกาศกำหนดเพิ่มเติมต่อไป เช่น อัตราค่าบริการ หรือมาตรฐานของสัญญาให้บริการโทรคมนาคม เป็นต้น

ข้อ ๒๗ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์

ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ ๒)

และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ๕ หลัก เป็น ๑๐ หลัก

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว เพื่อให้สอดคล้องกับแผนเลขหมายโทรคมนาคมของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และเพื่อให้การกำกับดูแลการบริหารและใช้เลขหมายโทรคมนาคมซึ่งเป็นทรัพยากรโทรคมนาคมของชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม คุ่มค่า และเพียงพอแก่การให้บริการ จนกว่าจะมีประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดสรรและการบริหารจัดการเลขหมายโทรคมนาคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติจึงประกาศหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ ๒) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ๕ หลัก เป็น ๑๐ หลักไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดาประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติใดที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราวซึ่งได้ประกาศใช้ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ตามประกาศนี้

ข้อ ๒ ให้เปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน ๕ หลัก เป็น ๑๐ หลัก ในหมวดที่ขึ้นต้นด้วย ๐๘ ทั้งหมดแทนตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เวลา ๐.๐๐ น. เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เลขธิการ” หมายความว่า เลขธิการคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

“เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

“เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมประเภทหนึ่งที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีจำนวนตัวเลขที่ประกอบขึ้นในชุดนั้น ๆ สั้นกว่าหรือแตกต่างจากเลขหมายโทรคมนาคมโดยทั่วไป เพื่อให้เป็นเลขหมายโทรศัพท์ชนิดหนึ่งสำหรับให้หมายเลขโทรศัพท์ทั่วไปสามารถเรียกติดต่อได้

ข้อ ๔ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะต้องเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง หรือเป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีสิทธิได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมได้

การประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาอยู่ก่อนพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามประกาศนี้บนพื้นฐานของหลักการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ในการนี้ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายด้วย

ข้อ ๕ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะยื่นคำขอเป็นหนังสือพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในการขอรับการจัดสรรมายังคณะกรรมการ หรือสำนักงาน ทั้งนี้ ให้เลขธิการแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบภายในหนึ่งวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือในกรณีของผู้ขอรับการจัดสรรยื่นคำขอมายังสำนักงาน

ข้อ ๖ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในกรณีเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ต้องยื่นคำขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม พร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ โดยให้ยื่นเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามรายการดังต่อไปนี้

๖.๑ จำนวนเลขหมายที่ขอรับการจัดสรร และความจำเป็นในการขอรับการจัดสรรแผนทางธุรกิจที่จะนำมาใช้กับเลขหมายโทรคมนาคม รวมทั้งประมาณการรายได้เพิ่มหรือผลกระทบทางบวกของเลขหมายโทรคมนาคม

๖.๒ แผนการใช้และบริหารเลขหมายโทรคมนาคม ข้อมูลทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพื้นที่ในการกระจายเลขหมายโทรคมนาคมตามการให้บริการ และที่ตั้งของชุมสายโทรคมนาคม

๖.๓ ข้อมูลแสดงความพร้อมหรือความสามารถในการใช้และบริหารเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งรวมทั้งขั้นตอนต่าง ๆ ในการนำเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ออกใช้งาน

๖.๔ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบการแข่งขัน ราคาและประโยชน์ส่วนเพิ่มที่จะได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

๖.๕ เอกสารและข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการออกประกาศเพิ่มเติมภายหลัง

ข้อ ๗ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเติม ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามรายการดังต่อไปนี้

๗.๑ เอกสารตามข้อ ๖

๗.๒ ระบบฐานข้อมูล การบริหารสารสนเทศหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้และบริหารเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

๗.๓ เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้หรือบริหารในการทำงานของโครงข่ายโทรคมนาคม และการให้บริการ รวมทั้งเลขหมายที่สำรองไว้

๗.๔ รายงานสถานะเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับการจัดสรรโดยละเอียด

๗.๕ รายงานพฤติกรรมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้บริโภคที่เป็นเหตุของการขอเพิ่มเติม

๓.๖ รายงานผลกระทบการแข่งขันในตลาดที่เกี่ยวข้องในกรณีที่ได้รับหรือไม่ได้รับการจัดสรรเพิ่มเติม

๓.๗ แผนการประกอบกิจการโทรคมนาคม แผนการลงทุน แผนการให้บริการ รวมทั้งความเหมาะสมทางการเงินของผู้ให้บริการจัดสรร ทั้งนี้ ต้องครอบคลุมรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) รายงานการวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุนของการเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมหรือการขยายพื้นที่ให้บริการ หรือรายงานวิเคราะห์ความเสี่ยงของการเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือการขยายพื้นที่ให้บริการหรือรายงานความมีประสิทธิภาพของต้นทุน

(ข) รายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อการใช้งานโทรคมนาคมของผู้ประกอบการรายอื่น

(ค) รายงานคุณสมบัติและขีดความสามารถในการดำเนินการของผู้ให้บริการจัดสรร รวมทั้งวิธีการวัดประเมินผล

๓.๘ เอกสารและข้อมูลอื่นตามที่คณะกรรมการออกประกาศเพิ่มเติมภายหลัง

ข้อ ๘ ระยะเวลาการอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ให้มีกำหนดคราวละไม่เกินหนึ่งปี โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเลขหมาย ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ให้คิดคำนวณตามสัดส่วนจำนวนเดือนของระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต โดยเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

การขอต่ออายุการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ผู้รับการจัดสรรต้องยื่นคำขอต่ออายุการใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อคณะกรรมการเป็นหนังสือภายในระยะเวลาสามสิบวันก่อนระยะเวลาอนุญาตสิ้นอายุ

ให้ผู้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมซึ่งได้ยื่นคำขอต่ออายุมีสิทธิในการใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อไปจนกว่าคณะกรรมการมีคำสั่ง

ข้อ ๙ การขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

ข้อ ๑๐ การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง เว้นแต่ในกรณีที่เลขหมายโทรคมนาคมขาดแคลน หรือในกลุ่มมีเลข

หมายโทรคมนาคมที่เป็นเลขหมายสวย คณะกรรมการจะกำหนดหลักเกณฑ์พิเศษเป็นรายกรณีสำหรับการจัดสรรก็ได้

เลขหมายโทรคมนาคมขาดแคลนในกรณีเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายถึง การมีเลขหมายโทรคมนาคมหมวดที่ขึ้นต้นด้วย ๐๘ ตามแผนเลขหมายโทรคมนาคมเหลือไม่ถึงร้อยละ ๓๐ ของจำนวนเลขหมายในหมวดดังกล่าว

ในการกำหนดว่าเลขหมายโทรคมนาคมใดเป็นเลขหมายสวย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่เลขหมายโทรคมนาคมที่ไม่รวมเลขหมายโทรคมนาคมสำรองตามแผนเลขหมายโทรคมนาคมเหลือไม่ถึงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเลขหมายที่อาจนำมาจัดสรร คณะกรรมการอาจเรียกเลขหมายโทรคมนาคมที่มีได้นำออกใช้งาน หรือใช้งานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ หรือไม่เหมาะสมคืนจากผู้ได้รับการจัดสรรรายหนึ่งรายใดเพื่อนำมาจัดสรรให้เหมาะสมกับสภาพการแข่งขันและผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการก็ได้

ในกรณีที่ผู้ได้รับการจัดสรรไม่คืนเลขหมายโทรคมนาคมภายในกำหนด ให้เลขาธิการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป

ข้อ ๑๑ ในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม คณะกรรมการจะพิจารณาจัดสรรให้ตามความจำเป็น โดยจัดสรรเป็นจำนวนเท่าของกลุ่มเลขหมาย ทั้งนี้ กำหนดให้ขนาดของกลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กลุ่มละจำนวน ๑๐,๐๐๐ เลขหมาย

ผู้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมจะแสดงความจำนงขอเลือกเลขหมาย หรือกลุ่มเลขหมายโทรคมนาคมมิได้

ข้อ ๑๒ การพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในกรณีการขอเพิ่มเติม คณะกรรมการจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑๒.๑ กรณีการขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ผู้ขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมจะต้องมีจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เหลืออยู่ในตลาดไม่ถึงร้อยละ ๑๐ หรือ ๕๐,๐๐๐ เลขหมาย แล้วแต่จำนวนใดน้อยกว่า

๑๒.๒ การขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มเติมที่ไม่เกิน ๑ กลุ่ม ภายในระยะเวลาสามเดือนนับแต่ได้รับการจัดสรรครั้งล่าสุด โดยให้ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเพิ่มเติมยื่นคำขอเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการโดยไม่ต้องยื่นเอกสารตามข้อ ๙

คณะกรรมการจะพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้ภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอดังกล่าว

ข้อ ๑๓ ผู้ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต้องใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เรียงตามลำดับหมายเลข และเรียงตามกลุ่มที่ได้รับการจัดสรร เว้นแต่กรณีที่ไม่อาจกระทำไปได้ในทางเทคนิค

ข้อ ๑๔ ภายหลังจากได้รับหนังสือขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้สำนักงานดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ ให้สำนักงานจัดทำบทวิเคราะห์ข้อมูลอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการมีเลขหมายเพิ่ม

๑๔.๒ ต้นทุนและผลประโยชน์ส่วนเพิ่มของโครงการในเชิงตัวเลข (quantitative analysis)

๑๔.๓ สถานะการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และผลกระทบการแข่งขัน ในกรณีที่ได้รับหรือไม่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

๑๔.๔ พฤติกรรมการใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้บริโภค และพฤติกรรมของผู้ให้บริการที่จำเป็นต่อการพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม

๑๔.๕ ความน่าเชื่อถือของแผนธุรกิจ แผนการดำเนินการและแผนการเงินของผู้ขอรับการจัดสรร

๑๔.๖ สาเหตุของการขาดแคลนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเชิงตัวเลขและเชิงปริมาณ

ข้อ ๑๕ ผู้ประสงค์ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามประกาศนี้ อาจร้องขอต่อคณะกรรมการให้พิจารณากำหนดหน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาให้แก่กระทรวงการคลัง หรือเคยเป็นที่ปรึกษาให้หน่วยงาน

ของรัฐ จัดทำบทวิเคราะห์ตามความในข้อ ๑๔ ให้แล้วเสร็จภายใน เจ็ดวัน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาแทนการดำเนินการของสำนักงาน โดยผู้ยื่นขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการจัดจ้าง ทั้งนี้ ให้นำหน่วยงานดังกล่าวมีหนังสือรับรองความเป็นอิสระและความเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยื่นต่อคณะกรรมการ

ข้อ ๑๖ เมื่อได้จัดทำบทวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ ๑๔ แล้วเสร็จ ให้สำนักงานหรือหน่วยงานภายนอกตามข้อ ๑๕ แล้วแต่กรณี ยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณา พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ไปยังผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่น หรือบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการเห็นชอบให้ส่งเพิ่มเติมเพื่อขอความเห็น ในการนี้ สำนักงานหรือหน่วยงานอาจนำเสนอข้อเท็จจริงประกอบด้วยก็ได้

ให้ผู้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่น หรือบุคคลภายนอกตามวรรคหนึ่ง ที่ร่วมให้ความเห็นต่อบทวิเคราะห์ของสำนักงาน นำส่งความเห็นเป็นหนังสือมายังคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบทวิเคราะห์ หากคณะกรรมการไม่ได้รับความเห็นเป็นหนังสือภายในระยะเวลาที่กำหนด คณะกรรมการอาจพิจารณาจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามกระบวนการปกติต่อไป

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานหรือบุคคลภายนอกที่คณะกรรมการมอบหมาย ทบทวนรายงานการใช้ประโยชน์และความขาดแคลนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Utilization and Scarcity Report) รายงานความเห็นเป็นหนังสือต่อเสนอคณะกรรมการทุกเดือน

ข้อ ๑๘ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีหน้าที่ต้องส่งรายงาน และรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารและใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับการจัดสรร นำเสนอต่อคณะกรรมการทุกสามเดือน ทั้งนี้ ตามรูปแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๙ บทวิเคราะห์ข้อมูล รายงาน หรือเอกสารใดที่ได้มาตามประกาศนี้ ให้เป็นเอกสารที่เปิดเผยได้ตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ

ข้อ ๒๐ ผู้ประสงค์ขอรับจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมต้องชำระค่าธรรมเนียมการพิจารณา ค่าของจำนวน ๕,๐๐๐ บาท ณ วันที่ยื่นคำขอ โดยชำระเป็นเงินสดหรือเช็คธนาคารส่งจ่ายสำนักงาน

ในกรณีที่ผู้ขอได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ให้นำเงินค่าธรรมเนียมการพิจารณา
ค่าขอที่ชำระไว้แล้วตามวรรคหนึ่งมาหักออกจากค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมที่ต้องจ่าย
แก่สำนักงาน

ในกรณีที่ผู้ขอไม่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ผู้ขอรับการจัดสรรไม่อาจขอคืน
ค่าธรรมเนียมการพิจารณาค่าขอ

ข้อ ๒๑ ผู้ที่ได้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ต้อง
ชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมทั่วไปรายปีในอัตราขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๒๑.๑ เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่กรณีซึ่งเป็น
ผู้ประกอบการรายใหม่ ๑๒ บาท/เลขหมาย/ปี

๒๑.๒ เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่กรณีผู้ประกอบการ
รายเดิมขอเพิ่ม ๒๔ บาท/เลขหมาย/ปี

๒๑.๓ เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีได้นำออก
ใช้งาน ๑๒๐ บาท/เลขหมาย/ปี

เลขหมายโทรคมนาคมที่มีได้นำออกใช้งานตามความในข้อ ๒๑.๓ หมายความว่า
เลขหมายโทรคมนาคมที่มีได้นำออกใช้งานรวมกันเป็นเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันภายในระยะเวลาหนึ่งปี
ที่ผ่านมา

ให้สำนักงานจัดบัญชีแยกระหว่างค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับ
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามข้อ ๒๑.๑ และข้อ ๒๑.๒ ออกเป็นอีกบัญชีหนึ่ง

คณะกรรมการจะนำเงินส่วนต่างตามความในวรรคสามไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใน
การจัดจ้างทำแผนแม่บทในการจัดสรร การบริหาร หรือการใช้เลขหมายโทรคมนาคมในประเทศไทย
ทั้งนี้ ให้มีการพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามความในข้อนี้ทุกปี โดยต้องจัดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามระเบียบ
คณะกรรมการว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

ข้อ ๒๒ ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ให้เป็นไปตามอัตราขั้นต่ำดังต่อไปนี้

๒๒.๑ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หลัก ๑๒ ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

๒๒.๒ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๔ หลัก ๑.๒ ล้านบาท/เลขหมาย/ปี

ข้อ ๒๓ ให้บรรดาเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้จัดสรรให้ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการโทรคมนาคม หรือที่ผู้ประกอบการใช้ในการประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ทั้งหมด เป็นเลขหมายโทรคมนาคมที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการ โดยให้ผู้รับใบอนุญาต และผู้ประกอบการโทรคมนาคมทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิมพร้อมชำระค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมดังกล่าวตามที่คณะกรรมการกำหนดภายในเวลาหกสิบวันนับจากวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ แล้วจึงมีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เดิมเพื่อให้บริการต่อไปได้

ข้อ ๒๔ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้รับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์การปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในหมวดที่ขึ้นต้นด้วย ๐๘ ให้ผู้ใช้บริการของตนทราบ รวมทั้งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการในการปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรคมนาคม ทั้งนี้ ให้จัดส่งรายงาน ผลการปฏิบัติ หรือการดำเนินการเพื่อการปรับเปลี่ยนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้คณะกรรมการทราบทุกเดือน

การละเว้นการดำเนินการตามวรรคหนึ่งอาจเป็นเหตุให้คณะกรรมการถอนคืนเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ได้รับการจัดสรร

ข้อ ๒๕ ผู้ประกอบการโทรคมนาคมใดที่ให้บริการโทรคมนาคมในลักษณะที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการล่วงหน้ามีหน้าที่จัดเก็บข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ให้ผู้ประกอบการโทรคมนาคมดำเนินการเรียกเก็บข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการล่วงหน้าที่ได้ให้บริการอยู่ก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการตามความในวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ข้อ ๒๖ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคมรายใดที่นำเลขหมายโทรคมนาคมซึ่งมิได้ปรากฏในแผนเลขหมายโทรคมนาคมมาใช้เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามเดือน ให้มีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมต่อไปได้จนกว่าจะประกาศเปลี่ยนแปลง แต่ให้แจ้งคณะกรรมการทราบเป็นหนังสือภายในเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับว่าประสงค์ขอใช้เลขหมาย

ดังกล่าวต่อไปเพื่อให้บริการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมให้ครบถ้วน โดยให้ถือว่าเลขหมายดังกล่าวเป็นเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ

ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการโทรคมนาคมตามความในวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประกาศ หลักเกณฑ์ หรือระเบียบใดที่คณะกรรมการจะประกาศกำหนดเพิ่มเติมต่อไป เช่น อัตราค่าบริการ หรือมาตรฐานของสัญญาให้บริการโทรคมนาคม เป็นต้น

ข้อ ๒๗ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์

ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคม

เพื่อให้แผนเลขหมายโทรคมนาคม ซึ่งคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้จัดทำขึ้นใหม่ สามารถรองรับความต้องการใช้ในอนาคตประมาณ ๓๐ ปี ได้อย่างเพียงพอ มีประสิทธิภาพเป็นธรรม คุ่มค่าและสนองตอบบริการที่จะเกิดจากเทคโนโลยีใหม่ในอนาคตได้ รวมทั้งเพื่อสนับสนุนให้มีการประกอบธุรกิจโทรคมนาคมแข่งขันเสรีที่เป็นธรรม บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติจึงเห็นสมควรกำหนดและประกาศใช้แผนเลขหมายโทรคมนาคมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“แผนเลขหมายโทรคมนาคม” หมายความว่า โครงสร้าง รูปแบบ การจำแนกประเภท การจัดระเบียบ ขอบเขต และลักษณะของทรัพยากรเลขหมายโทรคมนาคม

“เลขหมายโทรคมนาคม” หมายความว่า ตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์อื่นใดอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ซึ่งใช้ระบุที่หมายในโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อการโทรคมนาคม

“เลขหมายโทรคมนาคมมาตรฐาน” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมที่ใช้เป็นเลขหมายโทรศัพท์มาตรฐาน สำหรับบริการโทรศัพท์พื้นฐาน หรือบริการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนของตัวเลข และมีรูปแบบตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

“เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ” หมายความว่า เลขหมายโทรคมนาคมประเภทหนึ่งที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีจำนวนตัวเลขที่ประกอบขึ้นในชุดนั้น ๆ แตกต่างจากเลขหมายโทรคมนาคมมาตรฐาน เพื่อให้เป็นเลขหมายโทรศัพท์ชนิดหนึ่งที่สามารถเรียกติดต่อกันได้ หรือสำหรับใช้ในการให้บริการอื่นใดของผู้รับการจัดสรรหรือผู้ใช้บริการ ตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของประกาศฉบับสมบูรณ์ เรื่อง แผนเลขหมายโทรคมนาคมแห่งชาติและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ซึ่งจะออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ข้อ ๓ แผนเลขหมายโทรคมนาคมของประเทศเป็น ดังนี้

๓.๑ เลขหมายโทรคมนาคมมาตรฐาน กำหนดให้ใช้สำหรับภารกิจหรือวัตถุประสงค์ ดังนี้

๓.๑.๑ ใช้สำหรับโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ มีจำนวน ๕ หลัก และมีรูปแบบการเขียนเป็น ๐-XXXX-XXXX

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๒๑	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๒	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๓	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๔	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๕	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๖	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๗	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๘	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๒๙	กรุงเทพและปริมณฑล : กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ
๐๓๒	ภาคกลาง : ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
๐๓๔	ภาคกลาง : นครปฐม สมุทรสาคร กาญจนบุรี สมุทรสงคราม

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๓๕	ภาคกลาง : พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี อ่างทอง
๐๓๖	ภาคกลาง : สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี
๐๓๗	ภาคตะวันออก : ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก
๐๓๘	ภาคตะวันออก : ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง
๐๓๙	ภาคตะวันออก : จันทบุรี ตราด
๐๔๒	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย นครพนม มุกดาหาร สกลนคร เลย
๐๔๓	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์
๐๔๔	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ
๐๔๕	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร
๐๕๓	ภาคเหนือ : เชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงราย
๐๕๔	ภาคเหนือ : ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน
๐๕๕	ภาคเหนือ : พิชญโลก อุดรดิตถ์ ตาก สุโขทัย กำแพงเพชร
๐๕๖	ภาคเหนือ : นครสวรรค์ ชัยนาท อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์
๐๗๓	ภาคใต้ : ยะลา ปัตตานี นราธิวาส
๐๗๔	ภาคใต้ : สงขลา พัทลุง สตูล
๐๗๕	ภาคใต้ : ตรัง นครศรีธรรมราช กระบี่
๐๗๖	ภาคใต้ : ภูเก็ต พังงา
๐๗๗	ภาคใต้ : สุราษฎร์ธานี ชุมพร ระนอง

๓.๑.๒ ใช้สำหรับโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีจำนวน ๑๐ หลัก และมีรูปแบบการเขียนเป็น ๐๘-XXXX-XXXX

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๘๑	ทั่วประเทศ
๐๘๓	ทั่วประเทศ

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๘๔	ทั่วประเทศ
๐๘๕	ทั่วประเทศ
๐๘๖	ทั่วประเทศ
๐๘๗	ทั่วประเทศ
๐๘๘	ทั่วประเทศ

๓.๑.๓ ใช้สำหรับโครงข่ายเทคโนโลยีใหม่ มีจำนวน ๑๐ หลัก และมีรูปแบบการเขียนเป็น ๐๖-XXXX-XXXX

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๖๐	ทั่วประเทศ

๓.๑.๔ กำหนดให้ใช้เป็นเลขหมายโทรคมนาคมสำรอง (มีทั้ง ๕ และ ๑๐ หลัก)

๓.๑.๔.๑ เลขหมายโทรคมนาคมสำรองที่ยังไม่กำหนดประเภทการใช้งาน มีจำนวน ๑๐ หลัก

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๑	ทั่วประเทศ
๐๕	ทั่วประเทศ

๓.๑.๔.๒ เลขหมายโทรคมนาคมสำรอง สำหรับโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ มีจำนวน ๕ หลัก

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๒๐	กรุงเทพและปริมณฑล
๐๓๐	ทั่วประเทศ
๐๓๑	ทั่วประเทศ
๐๓๓	ทั่วประเทศ
๐๔๐	ทั่วประเทศ

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๔๑	ทั่วประเทศ
๐๔๖	ทั่วประเทศ
๐๔๗	ทั่วประเทศ
๐๔๘	ทั่วประเทศ
๐๔๙	ทั่วประเทศ
๐๕๐	ทั่วประเทศ
๐๕๑	ทั่วประเทศ
๐๕๒	ทั่วประเทศ
๐๕๓	ทั่วประเทศ
๐๕๔	ทั่วประเทศ
๐๕๕	ทั่วประเทศ
๐๖๐	ทั่วประเทศ
๐๖๑	ทั่วประเทศ
๐๖๒	ทั่วประเทศ
๐๖๓	ทั่วประเทศ
๐๖๔	ทั่วประเทศ

๓.๑.๔.๓ เลขหมายโทรคมนาคมสำรอง สำหรับโครงข่ายโทรศัพท์

เคลื่อนที่ มีจำนวน ๑๐ หลัก

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๘๐	ทั่วประเทศ
๐๘๒	ทั่วประเทศ
๐๘๘	ทั่วประเทศ

๓.๑.๔.๔ เลขหมายโทรคมนาคมสำรอง สำหรับโครงข่ายเทคโนโลยีใหม่

มีจำนวน ๑๐ หลัก

กลุ่มเลขหมาย	พื้นที่ให้บริการ
๐๖๑	ทั่วประเทศ
๐๖๒	ทั่วประเทศ
๐๖๓	ทั่วประเทศ
๐๖๔	ทั่วประเทศ
๐๖๕	ทั่วประเทศ
๐๖๖	ทั่วประเทศ
๐๖๗	ทั่วประเทศ
๐๖๘	ทั่วประเทศ

๓.๑.๕ กำหนดให้เป็นเลขหมายโทรคมนาคม สำหรับงานด้านเทคนิคของระบบ

โทรคมนาคม

กลุ่มเลขหมาย	จำนวนหลัก	ประเภทบริการ
๐๖๖	-	ไม่ควรนำมาใช้เพราะใกล้เคียงกับรหัสเลขหมายโทรคมนาคมของประเทศไทยในบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ
๐๖๕	ไม่กำหนด จำนวนที่ แน่นอน	เลขหมายโทรคมนาคมสำหรับงานด้านเทคนิคของระบบโทรคมนาคม

๓.๒ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ - ๔ หลัก กำหนดประโยชน์การใช้สำหรับประเภทหรือวัตถุประสงค์ ดังนี้

๓.๒.๑ ใช้สำหรับบริการเรียกออกต่างประเทศ

เลขหมาย	ประเภทบริการ
๐๐๑	บริการเรียกออกต่างประเทศ (international access)
๐๐๒	บริการเรียกออกต่างประเทศ (international access)
๐๐๓	บริการเรียกออกต่างประเทศ (international access)
๐๐๔	Routing Number (สำหรับ international roaming ของโทรศัพท์เคลื่อนที่)
๐๐๗	บริการเรียกออกต่างประเทศ (international access)

เลขหมาย	ประเภทบริการ
๐๐๘	บริการเรียกออกต่างประเทศ (international access)
๐๐๕	บริการเรียกออกต่างประเทศ (international access)

หมายเหตุ :- ปัจจุบันกำหนดรหัสเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หลัก สำหรับการเรียกออกต่างประเทศ ให้ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โทรคมนาคม หน่วยงานละ ๒ เลขหมาย ตารางนี้อาจปรับปรุงในอนาคต หากมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียกออกต่างประเทศ

๓.๒.๒ ใช้สำหรับเลขหมายนำกลุ่ม

เลขหมายนำกลุ่ม	ประเภทบริการ
140X	บริการเลขหมายเดียว (Universal Access Number)
170X	บริการหมายเลขโทรศัพท์ส่วนบุคคล (Universal Personal Telecommunication)
180X	บริการเลขหมายโทรฟรี (Free Phone Service)
190X	บริการทางโทรศัพท์อัตราพิเศษ (Premium Rate and Televoting Services)

หมายเหตุ :- รูปแบบของการใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษที่เป็นเลขหมายนำกลุ่มตามตารางนี้ คือ เลขนำกลุ่ม ๔ หลัก ตามด้วยเลขหมายอีก ๖ หลัก

๓.๒.๓ ใช้สำหรับบริการเลขหมายสั้น (Short Code)

๓.๒.๓.๑ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หลัก เพื่อประโยชน์

ในเชิงพาณิชย์

กลุ่มเลขหมาย	ประเภทบริการ
๑๐๐	บริการเรียกออกต่างประเทศผ่านพนักงาน (บมจ. กสท โทรคมนาคม)
๑๐๑	บริการเรียกออกต่างประเทศผ่านพนักงาน (บมจ. ทีโอที)
๑๐๔	รหัสบริการสำหรับโครงข่ายส่วนบุคคลเสมือน (Access Code for Virtual Private Network)
๑๐๕	รหัสบริการสำหรับโครงข่ายส่วนบุคคลเสมือน (Access Code for Virtual Private Network)
๑๐๘	บริการโทรศัพท์ รหัสส่วนตัว (Access Code for PIN Phone Service)

๓.๒.๓.๒ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๔ หลัก

กลุ่มเลขหมาย	ภารกิจ
11XX	ใช้เพื่อโครงการศูนย์ข้อมูลภาครัฐ สำหรับประชาชน
12AX	ใช้สำหรับส่วนราชการสำคัญของกระทรวง
12BX	ใช้ในภารกิจพิเศษ
13XX	ใช้เพื่องานสำหรับหน่วยงานด้านสาธารณสุขที่ให้บริการข้อมูล หรือรับเรื่องร้องเรียนของผู้ใช้บริการ
14YX	รับแจ้งเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ใช้รับแจ้งเหตุและช่วยเหลือทั่วไป
15XX	ใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
16XX	ใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
17YX	ใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
18YX	ใช้ในราชการความมั่นคงของรัฐ การทหาร และผู้นำประเทศ

หมายเหตุ :- ๑) A หมายถึง 0-4 และ B หมายถึง 5-9

๒) X หมายถึง 0-9 และ Y หมายถึง 1-9

๓.๒.๓.๓ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓ หลัก ใช้รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน

เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

เลขหมาย	ประเภทบริการ
๑๕๑	แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย
๑๕๘	แจ้งเหตุภัยพิบัติ
๑๕๕	แจ้งเหตุเพลิงไหม้

หมายเหตุ :- สำหรับเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษ ๓-๔ หลักเดิมก่อนที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ ที่มีภารกิจหรือวัตถุประสงค์ของการใช้งานไม่ตรงกับประกาศกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษนั้น มีสิทธิใช้เลขหมายในการให้บริการต่อไปได้จนกว่าผู้ได้รับอนุญาตจะดำเนินการแจ้งคืนเลขหมายหรือแจ้งขอเปลี่ยนแปลงเลขหมายต่อคณะกรรมการ หรือคณะกรรมการไม่พิจารณาต่ออายุการให้ใช้เลขหมาย

๓.๒.๔ ใช้สำหรับเลขหมายโทรคมนาคมพิเศษสำรอง

๓.๒.๔.๑ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษสำรอง ๓ หลัก สำหรับการเรียกออกต่างประเทศ

เลขหมาย
๐๐๕
๐๐๖
๑๐๒
๑๐๓
๑๐๖
๑๐๗
๑๐๘

๓.๒.๔.๒ เลขหมายโทรคมนาคมพิเศษสำรอง ๓ หลัก ใช้รับแจ้งเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

เลขหมาย
๑๕๒
๑๕๓
๑๕๔
๑๕๕
๑๕๖
๑๕๗

๓.๓ ผังสรุปแผนเลขหมายโทรคมนาคม (ตามเอกสารที่แนบ)

ข้อ ๔ ผู้ให้บริการเลขหมายโทรคมนาคมมาตรฐานก่อนที่ประกาศนี้จะมีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินงานปรับปรุงระบบชุมสายและโครงข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เลขหมายโทรคมนาคมตามประกาศฉบับนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๕ ประกาศนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

พลเอก ชูชาติ พรหมพระสิทธิ์

ประธานกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผังสรุปแผนเลขหมายโทรคมนาคม

หลักที่										ประเภทบริการ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
0	0	0									ขณะนี้ไม่ใช่
0	0	1-4									รหัสเรียกออกต่างประเทศ
0	0	5-6									สำรองสำหรับการเรียกออกต่างประเทศ
0	0	7-9									รหัสเรียกออกต่างประเทศ
0	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	สำรอง
0	2	0	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ (สำรอง)
0	2	1-9	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่
0	3	0-1,3	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ (สำรอง)
0	3	2,4-9	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่
0	4	0-1,6-9	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ (สำรอง)
0	4	2-5	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่
0	5	0-2,7-9	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ (สำรอง)
0	5	3-6	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่
0	6	0	x	x	x	x	x	x	x		โทรศัพท์อินเทอร์เน็ต
0	6	1-5,7-8	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายเทคโนโลยีใหม่ (สำรอง)
0	6	6									รหัสประเทศไทย
0	6	9									หมายเลขโทรคมนาคมด้านเทคนิค (ยังไม่กำหนดจำนวนหลัก)
0	7	0-2,8-9	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ (สำรอง)
0	7	3-7	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่
0	8	0,2,8	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (สำรอง)
0	8	1,3-7,9	x	x	x	x	x	x	x		โครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่
0	9	x	x	x	x	x	x	x	x		สำรอง
1	0	0-1,4,5,8									บริการ โทรศัพท์ต่างประเทศผ่านพนักงาน , เซิงพาณิชย์
1	0	2-3,6,7,9									สำรองสำหรับการเรียกออกต่างประเทศ
1	1	0-9	x								โครงการศูนย์ข้อมูลภาครัฐ สำหรับประชาชน
1	2	0-4	x								ส่วนราชการสำคัญของกระทรวง
1	2	5-9	x								ภารกิจพิเศษ
1	3	0-9	x								หน่วยงานด้านสาธารณสุขโลกที่ให้บริการข้อมูลหรือรับเรื่องร้องเรียน
1	4	0	x	x	x	x	x	x	x		เลขหมายนำกลุ่ม บริการเลขหมายเดียว
1	4	1-9	x								รับแจ้งเหตุฉุกเฉินเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและช่วยเหลือทั่วไป
1	5	0-9	x								ประโยชน์เชิงพาณิชย์
1	6	0-9	x								ประโยชน์เชิงพาณิชย์
1	7	0	x	x	x	x	x	x	x		เลขหมายนำกลุ่ม บริการหมายเลข โทรศัพท์ส่วนบุคคล
1	7	1-9	x								ประโยชน์เชิงพาณิชย์
1	8	0	x	x	x	x	x	x	x		เลขหมายนำกลุ่ม บริการเลขหมาย โทรฟรี
1	8	1-9	x								ความมั่นคงของรัฐ การทหาร และผู้นำประเทศ
1	9	0	x	x	x	x	x	x	x		เลขหมายนำกลุ่ม บริการทางโทรศัพท์อัตราพิเศษ
1	9	1-9									เหตุด่วนเหตุร้าย ภัยพิบัติ เพลิงไหม้ และสำรอง

ภาคผนวก ข

ประเด็นการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก (in-dept interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานเลขหมายโทรคมนาคม แบ่งออกเป็นการสัมภาษณ์กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานเลขหมายโทรคมนาคมของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ประเด็นการสัมภาษณ์ได้กำหนดเป็นกรอบแนวทางในการสัมภาษณ์เท่านั้น ในการสัมภาษณ์จริงได้มีการปรับเปลี่ยนบางประเด็นคำถามอันเกี่ยวข้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

1. กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
  - 1.1 ชื่อ-สกุล ตำแหน่งงาน
  - 1.2 ทิศนะหรือบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
  - 1.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม
  - 1.4 สภาพปัญหาและผลกระทบจากมาตรการจัดสรรเลขหมายที่มีต่อ บมจ.ทีโอที ในขณะนี้
  - 1.5 ข้อคิดเห็นแนวทางแก้ไขปัญหาจากมาตรการจัดสรรเลขหมาย
  - 1.6 อื่นๆ
2. ผู้บริหารงานเลขหมายโทรคมนาคมของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
  - 2.1 ชื่อ-สกุล ตำแหน่งงาน
  - 2.2 บทบาท หรือภารกิจที่รับผิดชอบ
  - 2.3 สาเหตุที่ต้องมีการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม
  - 2.4 สภาพปัญหาของมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมมีอะไรบ้าง รวมถึงปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ บมจ.ทีโอที
  - 2.5 แนวทางการจัดสรรเลขหมายในต่างประเทศ ที่ กทช. นำมาใช้เป็นแนวทางดำเนินการ
  - 2.6 รายได้ของค่าธรรมเนียมเลขหมายไปใช้ในกิจการอะไรบ้าง
  - 2.7 อื่นๆ

3. ผู้บริหารงานเกี่ยวกับงานเลขหมายของ บมจ.ทีโอที
  - 3.1 ชื่อ-สกุล ตำแหน่งงาน
  - 3.2 บทบาทหรือภารกิจที่รับผิดชอบ
  - 3.3 ขอรทราบแนวทางการดำเนินงานของ บมจ.ทีโอที ในการปฏิบัติตามมาตรการกำกับดูแลของ กทช. ด้านเลขหมายโทรคมนาคม
  - 3.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติในการกำกับดูแลด้านเลขหมายโทรคมนาคมที่มีต่อ บมจ.ทีโอที มีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง ส่งผลกระทบต่อ บมจ.ทีโอที อย่างไร
  - 3.5 ประเด็นข้อพิพาท ได้แย้ง
  - 3.6 อื่นๆ

4. ผู้บริหารงานเกี่ยวกับงานเลขหมายของไทยโมบาย
  - 4.1 ชื่อ-สกุล ตำแหน่งงาน
  - 4.2 บทบาทหรือภารกิจที่รับผิดชอบ
  - 4.3 ขอรทราบแนวทางการบริหารเลขหมายของไทยโมบาย
  - 4.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นของเลขหมายโทรคมนาคมของไทยโมบาย
  - 4.5 อื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสัมภาษณ์นายสุรพล อานุกาพเดชา

ผู้จัดการส่วนบริหารจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม ฝ่ายรัฐกิจสัมพันธ์ บมจ.ทีโอที

เมื่อ 29 มีนาคม 2551

นายสุรพล อานุกาพเดชา ได้ชี้แจงประเด็นปัญหาจากการบังคับใช้ของมาตรการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมที่มีต่อ บมจ.ทีโอที ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มเลขหมายของ ทศท. เดิมกำหนดตามพื้นที่ชุกสายที่ให้บริการ ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการคาบเกี่ยวกันหลายพื้นที่ เช่น ชุกสายหนองแขมจะมีพื้นที่ให้บริการคาบเกี่ยวถึงอำเภอนครไชยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งใช้รหัส 02 กรุงเทพฯ เมื่อ กทช. เข้ามากำกับดูแล ได้มีการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมตามพื้นที่การปกครอง โดยได้กำหนดกลุ่มเลขหมาย 021-029 ซึ่งมีพื้นที่ให้บริการในเขตกรุงเทพและปริมณฑล สำหรับจังหวัดนครปฐมใช้รหัส 034 ซึ่งมีปัญหาการร้องเรียนจากคู่สัญญาร่วมการงานในเขตภูมิภาค ว่าการดำเนินการให้บริการของ บมจ.ทีโอที และคู่สัญญาร่วมการงานในเขตนครหลวง ที่ให้บริการนอกเขตพื้นที่กรุงเทพขัดต่อสัญญาร่วมการงาน
2. กทช. ได้ให้ใบอนุญาตแก่ผู้รับใบอนุญาตประเภทที่ 3 ดำเนินการให้บริการโทรคมนาคม โดยใช้รหัสของพื้นที่ 054 ในจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้เกิดปัญหาระบบการคิดเงินจากลูกค้า
3. การขอเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ กลุ่มละ 1,000 เลขหมาย โทรศัพท์เคลื่อนที่ กลุ่มละ 1,000 เลขหมาย และโทรศัพท์เคลื่อนที่ กลุ่มละ 10,000 เลขหมาย ในการขอเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐาน กลุ่มละ 1,000 มาใช้กับ RSU ซึ่งมีขนาดอย่างต่ำสุด 126 เลขหมาย จะมีเลขหมายเหลือในระบบ ซึ่ง บมจ.ทีโอที ต้องจ่ายเพิ่ม
4. เลขหมายโทรศัพท์ระหว่างประเทศ ปัจจุบันมีจำนวนเพียง 9 เลขหมาย ขณะที่ผู้รับใบอนุญาตประเภทที่ 3 ประเภทที่มีโครงข่ายของตนเองถึง 13 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ บมจ.ทีโอที ที่อาจถูกเรียกเลขหมายคืน
5. การระบบการคงสิทธิเลขหมายเดิมจะต้องมีการปรับปรุงอุปกรณ์จัดซื้อเพิ่มเติมมีการจัดทำข้อมูล ฐานข้อมูลกลาง ผู้ให้บริการ Fixed line ต้องจัดทำฐานข้อมูลเลขหมายเดิมก่อน จะมีการจัดทำ Portability

บทสัมภาษณ์ ดร.พงศ์ฐิติ พงศ์ศิลาภรณ์
Staff รองกรรมการผู้จัดการใหญ่โครงการพิเศษ บมจ.ทีโอที
วันที่ 21 มีนาคม.51

ขณะนี้เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทย-โมบายเป็นเลข 089 และ 088 ซึ่งเป็นเลขหมายเพื่อรองรับการเปิดบริการ 3G โดยเลขหมาย 088 มีปริมาณ 3 ล้านหมายเลข ปัญหาที่ บมจ.ทีโอทีไม่คืนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ไทย-โมบายขณะนี้ เนื่องจากเห็นว่าหากคืนเลขหมายให้ กทช. บมจ.ทีโอทีอาจไม่ได้รับหมายเลขเมื่อใช้ในโทรศัพท์ไร้สาย 3G โดยคิดว่าการขอเลขหมายใหม่ กทช.อาจจะพิจารณาล่าช้า โดยมองประเด็นการเมืองว่าอาจไม่ได้เร็วเท่าเอกชน

สถานการณ์ของไทย-โมบาย ขณะนี้ลูกค้าลดลงเรื่อยมาตั้งแต่ 3-4 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากทำให้บริการไม่ครอบคลุมพื้นที่ มีจุดที่ใช้บริการไม่ได้ เช่น เข้าไปในห้างจะไม่สามารถใช้บริการได้ เนื่องจากไม่ได้มีการตั้งสถานีฐานภายในอาคาร ทำให้ลูกค้าไม่สะดวกในการใช้บริการ จึงมีการยกเลิกบริการ โดยช่วงที่ผ่านมาโครงข่ายที่มีอยู่มุ่งไปสู่ 3G ทำให้ลงทุนไม่เต็มตัว เวลาอะไหล่เสีย จะไม่มีการซื้ออุปกรณ์ใหม่มาเปลี่ยน มีแต่โยกย้ายทดแทน ทำให้ลูกค้ายิ่งหดหาย ในช่วงที่มีการเปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ไทย-โมบายมีการนำเอาระบบ GSM มาใช้เพื่อรองรับเทคโนโลยี 3G ทำให้ บมจ.ทีโอทีไม่ลงทุนเต็มตัว ทำให้มีปัญหาด้านคุณภาพบริการ

หาก กทช.สามารถให้เลขหมายแก่ บมจ.ทีโอทีภายในเวลาอันรวดเร็ว บมจ.ทีโอทีก็ไม่ต้องการเลขหมายไว้ ดร.พงศ์ฐิติฯ ให้ความเห็นว่า การถือเลขหมายของไทย-โมบาย จะได้ Block ใหญ่ การบริหารจัดการเลขหมายทำได้ง่ายกว่า

ปัญหาของระบบฟรีเฟด คือมีอัตราการยกเลิกการใช้สูงทำให้เป็นเบอร์พันหลอซึ่งเป็นปัญหาที่ขายมือถือประสบอยู่ การคืนเฉพาะบางเลขหมายไม่สามารถทำได้ต้องคืนทั้งกลุ่มเลขหมาย ปัญหาไทย-โมบาย ขณะนี้คือจะเลือกเทคโนโลยี GSM หรือ 3G ถ้าเป็นระบบ GSM ที่มีอยู่ขณะนี้ ไทย-โมบายเป็นผู้เล่นรายหลัง ทำตลาดยาก ถ้ามุ่งไปเทคโนโลยี 3G บมจ.ทีโอทีมีใบอนุญาตอยู่แล้ว และมีเลขหมายรองรับอยู่แล้วควรรีบทำตลาดโดยเร็ว แม้ว่าตลาดจะเล็กกว่า แต่แนวโน้มอัตราการเจริญเติบโตของ 3G จะดีกว่า GSM แม้ว่าในระยะแรกจำนวนผู้ใช้จะน้อยกว่าก็ตาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสัมภาษณ์ คุณศุภกัญจน์ บุญจันทร์
เจ้าหน้าที่บริหารงานเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กทช.
วันที่ 27 มีนาคม 2551

ปัจจุบันการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของ กทช. จะมีเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอรับการจัดสรร โดยผู้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จะต้องเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง หรือเป็นผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ จะต้องมียังมีจำนวนเลขหมายในตลาดร้อยละ 10 ของจำนวนที่ได้รับการจัดสรรหรือจำนวนน้อยกว่า 5 หมื่นเลขหมายแล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า กล่าวคือจะต้องมีเลขหมายไม่เกิน 50,000 เลขหมายในตลาด จึงมีสิทธิขอรับการจัดสรรใหม่ได้ตามหลักเกณฑ์ตามข้อ 12.1 ตามประกาศ กทช. เรื่องหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราว (ฉบับที่ 2) และการเปลี่ยนแปลงเลขหมายโทรคมนาคมสำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก 9 หลักเป็น 10 หลัก

ปัจจุบันเลขหมายที่ได้รับการจัดสรร มีดังนี้

AIS	ได้รับการจัดสรร 32.1	ล้านเลขหมาย
TAC	ได้รับการจัดสรร 23.7	ล้านเลขหมาย
TRRE MOVE	ได้รับการจัดสรร 18	ล้านเลขหมาย

ทั้งนี้ กทช. จะพิจารณาหลักเกณฑ์ตามมาตรา 14 ของประกาศดังกล่าว โดยพิจารณาผลกระทบของเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ใช้เลขหมายโทรคมนาคมของผู้บริโภค แผนธุรกิจ Penetration Rate จำนวนประชากรต่อเลขหมาย ซึ่งข้อมูลดังกล่าว ผู้ขอรับการจัดสรรจะจัดทำเสนอ กทช. ปัจจุบันเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในตลาดมีประมาณ 50 ล้านเลขหมาย จากจำนวนประชากร 65 ล้านคน เดิมที บมจ. ทีโอที มีอำนาจจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ด้วย มีจำนวนเลขหมายใช้งาน ประมาณ 30 ล้านเลขหมาย ภายหลังที่ กทช. ได้จัดสรรเลขหมาย มีปริมาณเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว ทำให้อัตราค่าบริการถูกลงเป็นผลดีแก่ผู้บริโภค เดิมในสมัยที่องค์การโทรศัพท์ฯ เป็นผู้จัดสรรเลขหมาย จะไม่มีค่าธรรมเนียมเลขหมาย โดยจะใช้ Revenue Sharing ส่วนแบ่งรายได้เป็นเกณฑ์พิจารณา ทั้งนี้ เลขหมายต้องมีการใช้งานถึง 75% ถึงจะขอรับการจัดสรรด้วย ซึ่งเป็นตามเงื่อนไขในสัญญาสัมปทาน

สำหรับค่าธรรมเนียมเลขหมาย กรณีผู้ประกอบการรายเดิมขอรับการจัดสรรเสีย 2 บาทต่อเลขหมายต่อเดือน กรณีผู้ขอรับการจัดสรรรายใหม่ เสีย 1 บาทต่อเลขหมายต่อเดือน เช่น กรณี

บริษัทเอกชนรายใหญ่ แต่ก็เป็นบริษัทลูกถือเป็นรายใหม่ ก็จะได้ประโยชน์จากการเสียค่าธรรมเนียมลดลง แต่จะได้เฉพาะค่าธรรมเนียมครั้งแรกเท่านั้น

ในการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ กทช. จะมีเกณฑ์พิจารณา เช่น พิจารณาจากยอดขายแต่ละเดือนย้อนหลัง ส่วนแบ่งการตลาด (Market share ของผู้ประกอบการแต่ละราย) มีการพยากรณ์การใช้เลขหมายของแต่ละค่ามีการใช้งานเท่าใด และพิจารณา Business Plan ของผู้ประกอบการด้วย

ขณะนี้ผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีจำนวนผู้ให้บริการ 7 ราย ได้แก่ เอไอเอส แคมทูมูฟ ดิจิตอลโฟน ฮัทซ์ ไทยโมบาย และโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 470

ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่ครองส่วนแบ่งการตลาด 3 รายใหญ่ ได้แก่ เอไอเอส แคม และทูมูฟ ที่มีส่วนแบ่งการตลาดเกือบ 95% ของยอดผู้ใช้บริการทั้งหมด ปัจจุบัน ฮัทซ์ ไม่ได้ขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจากมีภาระต้นทุนสูง อาจจะไม่ดี ส่วนกรณีของไทยโมบายไม่ได้ขอรับการจัดสรรเพิ่ม เนื่องจากยังคงมีเลขหมาย เนื่องจากไทยโมบายมีเลขหมายที่ถือครองอยู่เกิน 5 หมื่นเลขหมาย

สำหรับการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมของไทย ได้อาศัยแนวทางของหลายประเทศ เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย ฮองกง ทั้งนี้ในการคิดค่าธรรมเนียมเลขหมาย กทช. จะคิดตามจำนวน Digit ยิ่ง Digit น้อย ยิ่งมีราคาแพง เช่น Digit 3 หลัก 4 หลัก เป็นต้น

ค่าธรรมเนียมเลขหมาย กทช. จะใช้เพื่อพัฒนากองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมนำส่งกระทรวงการคลัง รวมทั้งดำเนินการตามแผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม

สำหรับปัญหาปริมาณเลขหมายที่บริษัทเอกชนขอรับการจัดสรรจะมีผลกระทบต่อ Network Capacity ของโครงข่ายหรือไม่ คุณศุภกาญจน์ฯ ได้ชี้แจงว่า ในการขอรับการจัดสรรเลขหมาย ทางผู้ประกอบการจะเสนอแผนในการขยายโครงข่ายด้วย ทั้งนี้ กทช. จะพิจารณา Network Capacity ของโครงข่ายทั้งด้าน กฎหมาย เทคนิคและธุรกิจ กรณี ปริมาณเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในตลาดมีปริมาณมาก อัตราค่าบริการมีราคาถูก ประชาชนจะได้รับประโยชน์โดยประชาชนได้ใช้บริการถูกลง ส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวม นอกจากนี้การกระจายเลขหมายมีจำนวนมากขึ้น ทั้งนี้ผู้ขอรับการจัดสรรจะต้องส่งแผนการกระจายเลขหมายในภูมิภาค ในการขอรับการจัดสรรด้วย

บทสัมภาษณ์ คุณสุชาติ สุชาติเวชภูมิ
กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.)
เมื่อ 28 มีนาคม 2551

คุณสุชาติ สุชาติเวชภูมิ กรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ได้ให้ข้อคิดเห็นในการกำกับดูแลการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคม ในส่วนของ บมจ.ทีโอที ดังนี้

1. เลขหมายโทรศัพท์พื้นฐาน ซึ่งมีทั้งโทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์สาธารณะ โทรศัพท์สทางไกลชนบท บริการ Phone to Phone ซึ่งเป็นเทคโนโลยีใหม่ ปัญหาของโทรศัพท์พื้นฐานขณะนี้คือ อัตราการเติบโตของโทรศัพท์พื้นฐานเป็นศูนย์ ขณะนี้เลขหมายโทรศัพท์พื้นฐาน จำนวน 8 ล้าน ยังมีการใช้งานไม่ครบ เกิดผลกระทบ คือ หากมีการถือเลขหมายไว้ กทช. จะคิดค่าธรรมเนียมเลขหมายที่ไม่ได้ใช้งาน ซึ่งขณะนี้ บมจ.ทีโอที มีเลขหมายที่ไม่ได้ใช้งานจำนวนมาก โดย บมจ.ทีโอที ไม่ได้คืนเลขหมายที่ไม่ได้ใช้งานให้กับ กทช.

บมจ.ทีโอที ควรต้องเพิ่มคุณค่า (Value added) โดยขยาย ADSL ของ Fixed line หากไม่พัฒนาจะแพ้คู่แข่ง นอกจากนี้ บมจ.ทีโอที ควรต้องพัฒนาปรับปรุงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้งานเป็นเวลานาน โดยต้องเร่งปรับปรุง พัฒนาอุปกรณ์ที่ใช้งานเป็นเวลานาน มิฉะนั้นจะทำให้เสียค่าบำรุงรักษาจำนวนมาก ข้อสำคัญคือต้องเร่งปรับปรุงระบบโครงข่ายให้เป็น NGN เพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ ขณะนี้บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ ได้รับใบอนุญาต แบบที่ 3 (มีโครงข่ายเป็นของตนเอง) จาก กทช. โดยมีการลงทุนกว่า 4,000 ล้านบาท หาก บมจ.ทีโอที ไม่เร่งปรับตัวจะเสียเปรียบคู่แข่ง

2. ในส่วนของเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ขณะนี้ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั่วประเทศ ประชาชนทั่วไปเข้าถึง การแข่งขันสูงทำให้อัตราค่าบริการถูกลง อัตราค่าบริการโทรศัพท์ตามสัญญา BTO ยังมีราคาแพง บมจ.ทีโอที ควรหาทางเจรจากับบริษัทร่วมการงาน เพื่อหาทางแก้ไข ปัญหา นอกจากปัญหาของสัญญาสัมปทานซึ่งจะหมดอายุในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คู่สัญญาไม่มีแรงจูงใจในการลงทุนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของระบบ ทำให้เกิดปัญหาที่ระบบจะไม่สามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ ซึ่งขณะนี้ระบบโทรศัพท์ยังอยู่ที่ระบบ 2.5G และจะพัฒนาสู่ระบบ 3G ในไม่ช้านี้ บมจ.ทีโอที ได้เตรียมพร้อมในเรื่องนี้อย่างไร

ปัจจุบันการแข่งขันยังมีน้อยราย ยังเด Digital Divide (ความเหลื่อมล้ำทางด้านเทคโนโลยี) ระหว่างเมืองและต่างจังหวัด หากคู่แข่งขยายการลงทุนในต่างจังหวัด ในพื้นที่ห่างไกล จะทำให้ บมจ.ทีโอที เสียเปรียบคู่แข่งได้ ปัญหาของโทรศัพท์สาธารณะที่ บมจ.ทีโอที ที่สำคัญอันหนึ่งคือ บมจ.ทีโอที ได้ลงทุนการให้บริการโดยทั่วถึง (Universal service obligation) ในพื้นที่กว่า 60,000 ตำบล ซึ่งทำให้ บมจ.ทีโอที ต้องลงทุนจำนวนมาก บมจ.ทีโอที ต้องเพิ่ม Value added ในโทรศัพท์

สาธารณะเหล่านี้ ปัจจุบัน กทช. ได้เปิดประมูลให้เอกชนให้บริการ USO (Universal service obligation) จำนวน 10 หมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการแข่งขันกัน โดยมีบริษัท จัสมินฯ เข้ามาแข่งขันด้วย ดังนั้น หาก บมจ.ทีโอที ไม่เร่งปรับตัวจะผูกขาดเอกชนไม่ได้

สำหรับแนวทางการจัดสรรเลขหมายขณะนี้ กทช. ได้จัดทำหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมฉบับใหม่ โดยจะมีการยกเลิกการจัดสรรเลขหมายโทรคมนาคมชั่วคราวทั้งหมดมารวมอยู่ในประเทศฉบับเดียว ซึ่งจะมีการประกาศใช้ในเร็วๆ นี้ ซึ่งแนวทางใหม่ได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรเลขหมายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

- ชื่อ** นางพัทตร์พิมล ทองสมอาจ
- ที่อยู่ปัจจุบัน** 555/29 ซ. สายไหม 54/1 แขวง /เขตสายไหม
กรุงเทพฯ ๙ 10220
- การศึกษา**
- ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522
  - ปริญญาโทการจัดการ ภาครัฐและเอกชน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2544
- ตำแหน่งงาน**
- ผู้อำนวยการระดับ 10 สำนักงานกฎหมาย บมจ. ทีไอที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย